

Hilâfetin İlgasının Arka Planı

Şeyhü'l-İslam Mustafa Sabri Efendi

İçindekiler

Birinci Bölüm	3
Mustafa Sabri'nin Hayatı ve Dönemi	3
Mustafa Sabri'nin Dönemindeki Olaylara Bakışı ve Olayları Tahlili	6
Şeyh'in İlmi ve Ahlâkı	8
İlmî Tutumu	9

Bazı Görüş ve Tavrıları.....	11
Akidenin Önemi Konusunda.....	12
Kitabın Ortaya Çıkardığı Bazı Gizli Sırlar	13
Hilafetin İlgasında M. Kemal Atatürk'ün Rolü	15
Osmanlı Hilafeti Hakkında Birkaç Söz	15
Haçlı Avrupa'nın Düşmanlığı	18
Osmanlı Hilafeti Sömürü Değildir	21
Siyasî Görüşleri	24
Din ve Siyasetin Ayrılmazlığı	24
1 - İslâm ve Hüküm Usulü Kitabına Cevap.....	25
2 - Dini Siyasetten Ayırmanın Gayrimeşruluğu	27
Dini Siyasetten Ayırmanın Hakikati	29
Gayrimüslim Azınlıklar	32
Din Alimlerinin İmtiyazı	33
Şeyhin Siyasi Nazariyeleri.....	33
İftiraya Uğrayan Halife Sultan Abdülhamid	34
Mithat Paşa'nın İç Yüzü.....	38
İkinci Bölüm.....	40
Giriş	40
Laik Hükümet	45
İzmir'in Fethi İslâm ve Şeriate Yönelik Saldırıları Zemin Hazırlıyor	47
Hilafetin Hükümetten Soyutlanması	49
Fransız Devrimini Taklit.....	55
Hilafet Konusundaki Mezhebim	58
Kadın ve Erkekler Arasındaki Mahremiyetin Kaldırılması	71
Kavmiyetçi Düşünce	72
Şer'î Mahkemelerin İlgası	75
Dinden Dönmek	80
Mustafa Kemal'in Bir Gazeteye Verdiği Demeç ve Bunun Tahlili	84
Bozkurt Meselesi.....	86
İttihatçı ve Kemalistlerin İç ve Dış Politikalarının Değerlendirilmesi.....	92
İzmir'in Fethi Neye Vesile Yapıldı?	97
İslâmî Açından Türkiye'deki İki Parti	108
İttihatçı ve Kemalistlerin Dine Mugayir Tavrı.....	110

Bir yönetimin dini İslâm'dır demekle dini İslâm olmaz.

Geçmiş ve hazır tüm işaretler, bu yönetimin İslâm'la hiçbir ilgisi olmadığını göstermekte.

Bir hükümetin dininin İslâm olması demek; İslâm'ın o hükümet katında fonksiyon icra etmesi demektir.

Daha önce defalarca isbat ettiğimiz gibi bu yönetim, hilafeti işlevinden uzaklaştırarak, dinden çıkmıştır.

Ümmetin dinine iki açıdan bakmak gerekir:

1 - Ümmete mensup fertlerin kendi özgür iradeleriyle İslâm'ı seçip, Müslüman olmaları.

Yani ümmeti oluşturan bireylerin Müslümanlığı.

2 - Müslüman bireylerin oluşturdukları ve yönetimin Müslüman olması.

Zira, İslâm, birey ve toplum arasını ayırmamıştır; bilakis sosyal olgularla çok yakından ilgilidir.

Dolayısıyla bir ümmetin Müslüman sayılabilmesi için; fertlerinin yanısıra, cemiyetlerinin de Müslüman olması, İslâm şeriatı hükümlerine bağlı kalması lazımdır.

Ümmet bireyleri, İslâm şeriatına boyun eğdiği halde, bu bireylerin oluşturduğu cemiyet ve devlet boyun eğmiyorsa o ümmetin İslâm'ı sahih olmaz.

İttihatçıların imamı, Kemalist Cumhuriyetin mimarı Ziya Gökalp ve Halk Partisi'nin programında açıkça ifade ettikleri gibi, yeni Türk yönetimi şer'î hükümlerle bağlı değil, tamamen özgürdür. Herhangi bir dinî kontrol tanımamaktadır.

Eğer ümmet, böyle bir hükümeti seçip hoşnutlukla kabullenirse, bana göre kesinlikle dinden çıkar. Bundan şüphe eden de dinden çıkar. Mürted olmuş olur. Tевbe edip, dinî hüküm ve dinî yönetime dönmedikleri sürece Müslüman sayılmazlar.

(Mustafa Sabri)

Birinci Bölüm

Mustafa Sabri'nin Hayatı ve Dönemi

İlim tahsiline önce memleketi Tokat'ta başladı. Sonra tahsilini devam ettirmek üzere babasından izin alarak Kayseri'ye gitti. Kayseri o dönemde Anadolu şehirleri içinde âlimleriyle meşhur bir yöreydi. Yine aynı amaçla buradan İstanbul'a gitti. Tüm bu yolculukları oğlunun büyük bir âlim olarak yetişmesini isteyen babasının özlemini gerçekleştirmek için yaptı.

Daha sonra 22 yaşında, Fatih Camii'ne müderris olarak tayin edildi. Fatih Camii o dönemde Kahire'deki Ezher gibiydi.

Rivayetlere göre babası bu tayine pek razı olmamıştı. Çünkü o, oğlunun tahsilini ikmal etmesini istiyordu. Bazı arkadaşlarına şöyle demişti:

"Kayseri'den sonra ilim tahsilini İstanbul'da devam ettirmek üzere benden izin aldı. Sonra çok geçmeden icazetnamesini alarak hocalık makamına geçti. Bence otuz yaşına kadar tahsiline devam etmeliydi." (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm ve'l-Âlem min Rabbi'l-Âlemîn (Mustafa Sabri)

Mustafa Sabri ise kitabının girişinde babasının bu arzusunu gerçekleştirmede önüne çıkan engellerden bahsediyor. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm ve'l-Âlem min Rabbi'l-Âlemîn (Mustafa Sabri)

Şartlar gereği önce hükümet maaşıyla ders kürsüsüne, sonra da şeyhül İslâmlık makamına oturması gerektiğini özür dileyici bir dille anlatıyor. Daha sonra konuyu yaptığı faaliyet ve çalışmalarla getirerek babasının gönlünü alıyor. Onun övgü ve rızasını kazanmaya çalışıyor.

Hayat hikâyesini anlatırken şöyle diyor:

"Babacığım! Mebusluk ve şeyhülislâmlık makamından önce ve sonra gazete ve dergilerde, mecliste, zulüm, yıkım ve fışk siyasetlerine karşı verdiğim mücadeleyi, ayrıca ümmetin din, ahlâk, edeb ve diğer mukaddesatını savunma mücadelesiyle geçirdiğim uzun yılları, bu yolda karşılaştığım türlü türlü çile ve sıkıntıları, musibetleri görseydin muhakkak ki benimle gurur duyacak, beni övecek ve benden razı olacaktın.

"İlkelerden uzaklaşmamak uğruna iki defa malımı ve yurdumu terk ettim ve bu iki hicret arasında tutuklanıp hapse atıldım. Ancak mücadele yolundan asla dönmedim. Feda ettiğim dünya zevk ve rahatından dolayı asla pişmanlık duymadım."

Daha sonra konuyu, hayatının son dönemlerinde kendini ilmî cihada verdiği sıralarda yazdığı büyük kitabına getiriyor.

"Akıl, ilim ve Âlimin Âlemlerin Rabbi Karşısındaki Konumu" başlığını taşıyan bu kitabı için şöyle diyor:

"Kitabımda Müslüman bir öğrencinin dinî inancını çağdaş ve bâtil akımlardan koruyabilmesi için gerekli tüm ilmî ve felsefî meseleleri topladım. Doğu ve Batının birçok ilim ve edeb ehline verdim."

a - Mes'eletü'l Tercüman el-Kur'an (Kur'an'ın Tercümesi Meselesi)

b - Kavli fil-Mer'eti (Kadın Hakkındaki Sözüm)

c - Taht es-Sultan el-Kader (Kader'in Saltanatı Altında)

d - el-Kavlü'l-Fasl beynellezine yu'minune bil-gayb vellezine lâ yu'minun. (Gaybe İman Edenlerle Etmeyenler Arasındaki Kesin Hüküm)

Şeyh'in hayatını öğrendiğimiz nadir kaynaklardan biri de Prof. Muhammed Hüseyin'in Çağdaş Edebiyatta Ulusal Yönelişler kitabında, İskenderiye Üniversitesi Doğu dilleri profesörü **İbrahim Sadri**'den yaptığı nakillerdir:

"Kemalistlerin 1923'de idareye geçmelerinden kısa bir müddet önce yurdundan ayrılarak Mısır'a hicret etti. Bir müddet Kral Hüseyin'in konuğu olarak Hicaz'da kaldı. Tekrar Mısır'a döndü. Mısır'da Kemalistlerle arasında geçen şiddetli münakaşalardan sonra Lübnan'a gitti. Orada **Nimeti İnkâr Edene Reddiye** kitabını bastırdı. Sonra Romanya ve Yunanistan'a gitti. Yunanistan'da 5 yıl boyunca Yarın Gazetesini çıkardı. Kemalistlerin isteği üzerine Yunan hükümetince sınır dışı edildi. Mısır'a döndü ve vefatına kadar burada kaldı. (1954)" (**İbrahim Sadri Eylül 1983'de vefat etmiştir.**)

Mustafa Sabri, siyasî faaliyetlerine 1908'de ikinci anayasanın ilan edilmesinden sonra başladı. Memleketi Tokat yöresini temsilen meclise girdi. Hitabet gücüyle dikkatleri üzerine çekmeye başladı. İttihat ve Terakki'nin kötü emelleri anlaşılmalıya başlayınca Türk, Arap ve Rumların Turancılığa karşı kurdukları muhalefet partisine girdi ve bu partinin başkan yardımcılığını üstlendi.

İttihatçıların güçlenmesi ve nüfuzlarının artması üzerine onların baskılarından kaçarak Mısır'a gitti (1913) ve bir müddet orada kaldı. Daha sonra Avrupa'ya geçerek orada birçok yeri dolaştı. Birinci Dünya Savaşı sırasında Bükreş'te mülteci olarak bulunuyordu. Tutuklanarak İstanbul'a götürüldü. Savaşın Türkiye'nin yenilgisiyle bitmesi ve İttihatçı liderlerin kaçmalarına kadar tutuklu kaldı. Serbest bırakıldıktan sonra İstanbul'da tekrar siyasî faaliyetlere başladı.

Meclis üyeliğine ve Şeyhülslâmlık makamına tayin olundu. Sadrazamın mütareke görüşmeleri için Avrupa'ya gitmesi üzerine vekaleten hükümete başkanlık etti. Kemalistlerin idareye geçmelerine kadar bu görevini devam ettirdi. Sonra Mısır'a hicret etti. (*İtticâhât el-Vataniyye fi edeb el-Muasır.*)

Siyasî hayatı boyunca birçok zor ve sıkıntılı anlar yaşadı:

- Mustafa Kemal'in telkinlerine kapılan Mısırlılardan gördüğü eziyet ve düşmanlıklar. Ayrıca İngiliz ve Yahudilerin bazı çevreleri baskı yapmaya zorlamaları sonucu çektiği sıkıntılar ve hıyanetle itham edilmesi.

- Daha önceki şeyhülslâm (Abdullah Beyderîzade) ile anlaşmazlığa düşmeleri üzerine bu zâtın, Mustafa Sabri'nin Şeyhülslâmlıktan alınması yolunda verdiği fetva hasımlarınca aleyhinde kullanılmış ve bu fetva ile halk kitleleri Şeyh aleyhine kışkırtılmıştır. Böylece birçok eziyete ve sıkıntılara maruz kalmıştır.

- Hicreti boyunca malî sıkıntılarla karşılaşmıştır. Ailesiyle beraber İstanbul'dan İskenderiye'ye yaptığı son yolculuğunda, yol masraflarını karşılayabilmek için kitaplarını satmak zorunda kalmış, buna rağmen ancak üçüncü mevkide yolculuk yapabilmıştır.

- Bu şekilde onun doğruluğuna ve helal rızık talep etmesindeki sebatına şahit olmaktayız. Dört kere şeyhülslâmlık makamına oturmasına rağmen, yolculuğu için dahi yeterli miktarda para biriktirememiştir. Oysa, emanete hıyanet edip İttihatçılarla işbirliği yapmış olsaydı mal mülk edinmesi işten bile değildi.

Abdulfettah Ebu Gudde bize onun acı ve hüznünü ifade eden bazı beyitleri nakletmektedir.

Şeyh, kendi mecburî münzeviliği ile Hind lider Gandi'nin iradî münzeviliğini karşılaştırarak şöyle diyor:

Karşılaştığım her şey İslam yolu içindir

Ben ölsem bile benden sonra O yaşasın

Dinlerini ziyan eden, ahdlerine vefa etmeyen

Çağın müslümanlarına rağmen yaşasın

Benim gibisi açıklıktan ölür bilinmez

Keşke onların şeyhi Hind şeyhi olsaydı!!

(Abdulfettah Ebu Gudde: Safahat min- Sabr el-ulemâ el Şedaid el-ilm)

Mustafa Sabri'nin Dönemindeki Olaylara Bakışı ve Olayları Tahlili

Sanki o hayatı boyunca meydana gelen olaylarla randevulaşmış gibiydi. Yazılarıyla, İslâm'a ve Müslümanlara karşı açılan savaşların çıkardığı yoğun sis ve duman bulutları arasında doğruyu görebilme yolunu aydınlatmaktaydı.

O olayları Kur'ân-ı Kerîm ve hadis-i şeriflerden kaynaklanan düşünce birliği ile bağlantılı olarak tahlil etmiş ve sebeplerine inebilmiştir.

Müslümanların başına iki önemli felaket gelmişti:

1 - Yahudilerin ve Haçlıların, İslâm ümmetinin yaşayan canlı temsilcisi olarak gördükleri Osmanlı hilafetini yok etmek için üşüşmeleri ve bunun neticesinde Osmanlı topraklarını parça parça işgal etmeye başlamaları.

Rusya, Katerina (1762-1796) döneminden itibaren bazı Osmanlı eyâlet ve topraklarını ele geçirmeye başladı. Sonra Batı'nın emperyalizm hareketi ardı sıra devam etti. Napolyon Mısır'a saldırdı (1789). Sonra Fransızlar Cezayir'i (1930), Tunus'u (1881) ve Fas'ı (1912) işgal ettiler. İtalya Libya'yı işgal etti (1911). Bu devletler Osmanlıyı parçalamak ve mirasını aralarında bölüşmek üzere ittifak etmişlerdi.

İngilizler, Musul petrollerini ele geçirmek ve Filistin'den başlayıp Basra körfezinde bitecek güvenli bir karayolu elde etmek istiyordu. Bu yolla Hindistan'ı daha güvenli bir şekilde sömürebilirdi. Fransa, ekonomik gelişimi için; Halep pamuğu, Lübnan ipeği ve Suriye yününe el koymak istediğini çoktan açıklamıştı bile. İtalya, Anadolu'nun batı bölgelerine göz dikmişti. Rusya'nın ise Trakya, İstanbul, Ermenistan ve Kürdistan üzerinde emelleri vardı. **(el-İslâm ve Asya emame Matamu el-Urubiyeh)**

İngilizler daha önce Hindistan'ı işgal etmişler, buradaki Müslümanları yönetimden uzaklaştırmışlar ve sağlam bir sömürü düzeni oluşturmuşlardı. 1839'da Aden ve Güney Yemen'i işgal elliler. Daha sonra Mısır (1882) ve Sudan'ı (1898) da işgal ettiler.

Hollanda, Doğu Hini adaları ve Endonezya'yı işgal etmişti.

Afganistan ve İran ise, İngiliz ve Rus tehdidi ve kuşatması altındaydı.

Osmanlı'nın İslâm devleti olarak tüm Müslümanları temsil etmesi nedeniyle, Batılılar Osmanlı içinde de birçok karışıklık ve isyanlar çıkarmışlardı. 1804'den beri Balkan halklarını isyan ve ayrılığa teşvik ettiler. Bu halklar 1878'de hilafetten koparılmaya kadar Batılılardan büyük yardımlar aldılar. Yunanistan 1820'den itibaren isyan ve ayrılığa teşvik edilmiş ve 1830'da Türkiye'den koparılmıştır.

Avrupalı devletler bunlarla da yetinmeyerek Lawrence gibi adamları vasıtasıyla Arapları kandırıp Osmanlı aleyhine kışkırtmış ve isyan ettirmişlerdir.

Osmanlıyı bölmek için tüm etnik ve bölgesel ayrılık ve taassupları körüklemişler ve bir çok fitne çıkarmışlardır. **(Sami Atif ez-Zeyn: Avamil Daaf el-Müslimin.)**

2 - Osmanlı üzerinde oynanan oyunlar ve yapılan saldırılar neticesini vermiş, sonunda hilafet ortadan kaldırılmıştır.

Yahudiler, tarih boyunca zincirin muhkem halkaları gibi, İslâm âleminde baş gösteren birçok fesat ve fitnenin baş kahramanları olmuşlardır.

İbn Sebe'nin, beşerin ilahlaştırılması, **H. Osman'ın** katledilmesi ve Müslümanlar arasında çıkan Cemel ve Siffin Vak'alarında büyük bir rolü vardır.

Aynı çirkin ve yıkıcı rolleri İslâm âleminde batınlılığı yayarak birçok fitne ve sapkınlığa yol açan İbn Hals ve Süveyş hisselerini kendi kavmi için satın alan Disraeli de kurnazlıkla ve zekice oynamışlardır. (Muhammed Bedî eş-Şerifi, el-Siraa beynel Mevali vel-Arab.)

Sonra, Theodor Herzl'in Kudüs'e çevirdiği okun ucunu görüyoruz. Bu adam altı yıl boyunca Sultan Abdülhamid'in huzuruna çıkmak için çırpınmış ve 1901'de bu muradına nail olmuştur. Filistin'den bir parça koparabilmek için Yahudilerin sahip oldukları tüm maddi imkanları Sultan'ın ayağına sermiş, Osmanlı'nın tüm borçlarını üstlenmeye hazır olduğunu söylemiş, ama Sultan onun bu teklifini reddetmiştir.

Sultan'ın reddiyle karşılaşan Yahudiler Osmanlı aleyhine faaliyetlerini hızlandırmış ve fırsat kollamaya başlamışlardır.

Theodor Herzl şöyle yazıyor:

"Osmanlı şu anda bir krizin içindedir. Eğer bu kriz özellikle Doğu meselelerinde daha da artar ve Avrupa devletleri Türkiye topraklarını taksim ederse, o zaman biz de kendimize müstakil bir yurt edinebileceğiz." (Zühdi Fatih, Lawrence el-Arab)

Elbette bu yurt, İstanbul üzerinden ulaşacakları Filistin topraklarından başka bir yer değildir.

Bundan şüphesi olan varsa Siyonist protokolleri okusun. Engerek yılanı ile ne remzedilmek istendiğini araştırın. Bu remz İstanbul'un Yeruşalim (Kudüs)'e giden yolda son aşama olduğunu sembolize etmektedir. (M. Halife et-Tunusi (Tercüme): Brotokolat Hukama Sihyon)

Yahudi ahtapotu İslâm âleminin içinde bulunduğu çöküntüden de yararlanarak peşpeşe atılan adımlarla hedefine doğru ilerliyordu. İlk siyonist kongre Herzl'in başkanlığında 1879'da Basel'de toplanmıştır. Bunu 1916'da İngiliz ve Fransızlar arasında yapılan ve hilafete tâbi olan Müslüman topraklarının paylaşılmasını öngören Sykes-Picot Antlaşması takip etmiştir.

Aynı yıl içinde Şerif Hüseyin, Türklere karşı Arap ayaklanmasını başlatmıştı. Neticede bu ayaklanma Araplar için büyük vebal oldu.

1917'de Balfour, Yahudilere Filistin toprakları üzerinde millî bir Yahudi devleti kurulmasını vaad etmiştir. (Abdullah et-Tel, Khatar el-Yahud)

Mustafa Sabri tüm bunları izliyor ve Yahudi tehlikesine dikkat çekmeye çalışıyordu.

Mustafa Sabri, aynı zamanda Müslümanları birbirine düşürebilecek her türlü kavmiyetçi ve bölgeci ayrılıkların karşısına çıkmıştır. Turancıların, şiirlerini Türk Kur'an'ı kabul ettikleri Ziya Gökalp'e şiddetle karşı çıkmıştır.

Sonra neler oldu?

Doğulu ve Batılı emperyalist güçler, İslâm âleminde görünüşte bayrağı, millî marşı ve yapmacık sınırları olan hakikatte ise kendilerine bağlı yapay devletçikler oluşturdular. Bu ülkeciklere faşizm, sosyalizm, gibi kendi hasta fikirlerini ihraç ettiler. Ümmetin velayetini kendilerinin şişirdiği birtakım siyasî liderlere ve hiziplere veya ihraç malı bâtil düşünce ekollerine bağlamaya çalıştılar. Oysa ümmetin velayeti gerçekte Allah'a ve Resulüne olmalıydı. Âyette belirtildiği gibi İslâm ümmetinin esas hedefi **ilâ-yı kelimetullah** için çalışmaktı.

"Siz insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz, iyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah'a inanırsınız" (Âl-i İmran, 110)

Müellif, etrafında cereyan eden olayları bizzat yaşaması veya gözlemlemesi sonucu olup bitenleri sebepleriyle bağlantılandırabiliyordu. Mustafa Kemal'i de yakından tanıyor, onun amaçlarını sezebiliyordu.

Ayrıca tarihî bilgisi ve İslâm düşmanlarının entrikalarına vukufiyeti sonucu olayları, zaman ve mekandan ayrı yaşamak yerine, sebeplerine inme ve yorumlama kabiliyetine sahip olmuştur. **(Daha önce de geçtiği gibi sadrazam vekilliği yapmıştır.)**

Kemalistlerin yaptıklarıyla, daha önce meydana gelen Fransız İhtilalini mukayese etmiş, kısmî ıslahatlar ve geçici zaferlerin perde arkasını tahlil etmiş ve gözler önüne sermeye çalışmıştır. Oysa bu reformlar ve zaferler birçok kimsenin bakışını değiştirmişti. Olaylar onun sezgi ve ferasetini doğrular yönde gelişmiştir.

Şeyh'in İlmî ve Ahlâkî

Kur'ân-ı Kerîm'i ezberlemişti. Hadis ve akaid ilimlerine derin vukufiyeti vardı. İctihad derecesine yakın bir mertebeye fıkıh ve usûl-i fıkıh bilgisi vardı. Kendine güveni tamdı. Müslümanlığından, ümmetinden ve medeniyetinden gurur ve izzet duyardı. Olayları ve gelişmeleri yakından takip ederdi. Ayrıca olaylar hakkında geniş malumata sahipti.

Dolayısıyla, o dönemde âlimler arasında vuku bulan inanç sapmalarına dikkat çekiyor, omuzlarında hissettiği ağır sorumluluk duygusundan dolayı, eleştirdiği şahısların isimleri ve makamları onu korkutmuyordu.

Çünkü o bir Şeyhülislâm'dı ve bu makamın hilafetin parlak günlerinde müstesna bir yeri ve önemi vardı.

(Abdulaziz Şinnavî: Devle Osmaniye, Devleh İslâmiyeti el-Müftera aleyha. Yazar bu kitabında, Osmanlıların İslâm şeriatına son derece bağlı olduklarını, bundan dolayı da, dinî işlerin yürütülmesi için bağımsız bir otorite olan şeyhülislâmlığı tesis ettiklerini, şeyhülislâmın büyük âlimler arasından seçildiğini ve bu makamın çok önemli olduğunu yazmaktadır.)

Sabri Efendi, Batı medeniyetine müslümanlığından duyduğu şeref ve izzet duygularıyla bakardı. İslâm medeniyeti tarihinin ve İslâm şeriatının diğer tüm medeniyet ve kanunlardan çok daha üstün olduğunu savunurdu.

Askeri, kültürel ve iktisadî alanlardaki kontrolü Müslümanların elinden alan Batılılar karşısında asla aşağılık kompleksine kapılmadı. Bilinçsizce Batıdan her gelen şeye sarılan kimselere şaşırıyor, onlara bu psikolojik hastalıktan kurtulmaları gerektiğini söylüyordu.

Kendilerini uygar kabul eden Batılıların aslında barbar milletler olduğunu savunuyordu. Çünkü onların belli bir adalet anlayışı yoktu. Kendilerince iki türlü adalet ölçüleri vardı. Biri kendi vatandaşları için, diğeri ise mağlup devletlerin halkları için!..

İhanet halindeki lider ve kalemlerin birtakım duygu sömürücü ve yalan beyanatlarla halkı aldatmalarını ve hakikat ile vakıa arasındaki uyumsuzluğu okuyup işitmesi, onu acılarının zirvesine çıkarıyordu.

Müslümanları bekleyen felaketlere ağlamak gerekirken, kimilerine zafer tâcı giydirilip yüceltilmesi onu hayretler içinde bırakıyordu.

İngilizlerin zahiren yenilmesi, Yunanlıların İzmir'den çıkarılması üzerine herkes birilerini binbir övgüyle alkışlamaktaydı. Ancak **Mustafa Sabri**, onların kişiliğini ve birtakım çevrelerle olan bağlantılarını bilmesi ve tahlil etmesi nedeniyle, olup bitenlerin bir tiyatro gösterisi olduğunu düşünüyordu. Ona göre, bu, ardında birçok gizlilikleri barındıran bir gösteriden başka bir şey değildi.

Birinci Dünya Savaşı'nın galibi olan İngiltere Atatürk'le **"hayatının anlaşmasını"** yapmıştı. Atatürk özellikle İslâm âleminde büyük bir komutan olarak tanıtılmaktaydı.

Anlaşmayla İngilizler sömürü politikalarının önünde büyük bir engel olarak gördükleri hilafet ve cihad müesseselerinin mühürlenmesini sağlamışlardı.

İngilizler böylece hedeflerine ulaşmış oldular.

Mustafa Sabri Efendi sorumluluğunun gereği, İngilizlerin sergilediği hile ve sahtekârlığın karşısına dikilmiş, olayların ardındaki gerçekleri açıklamaya çalışmıştır.

O, özellikle şu üç konuda gerçekleri açıklamaya çalışmıştı:

1 - Mustafa Kemal'in zaferlerinin iç yüzünü anlamak. Ona göre, zahiren zafer gibi görünen şeyler aslında hilafetin ziyan edilmesi ve Müslümanların heder olmasıydı.

2 - Atatürk'ün iddia ettiği gibi din ve siyasetin birbirinden ayrılması; böylece her birinin kendi ihtisas alanında kalması.

Hakikat ise, şudur: İslâm nizamını devlet yönetiminden uzaklaştırmak, bunun yerine lâdinî bir nizam ikame etmek, dine ve dindarlara karşı baskı politikası uygulamaktır.

3 - Avrupa'ya tâbi olarak, ilerlemek ve gelişmek mümkün değildir. Aksine onlara tâbi olmak geriye dönüş, kör taklit ve bedbahtlıktır.

Mustafa Sabri, Kemalistleri ve onların çizgilerini takip eden, ilhad fikirleri taşıyan, ancak bunu açıkça ifade etmekten kaçınan, kalemleri ile halkın gözünü boyayan yazarları "**dinin haricine çıkmış**" insanlar olarak nitелеmektedir.

Şeyhülislâm Mustafa Sabri, ancak muhlis âlimlerden beklenen gayretle ilmi, fıkhi ve ihlası ile mücadele vermiştir. Mücadelesinde, Batı meftunu âlimler tarafından yalnız bırakılmıştır. Onlar arasında garip kalmıştır.

O, gerçek muhtevadan yoksun sloganlar ardına sığınarak İslâm'dan uzaklaşan yazarlar arasında dinine, nefesine ve ümmetine olan güvenini yitirmemek için büyük gayret sarfetmiştir. Yenilik, modernlik, uygarlık gibi içi boş bir davulun ardında, sloganların ardında, aslında ilhad, sapkınlık ve Batı hayranı yüzler olduğunun bilincindeydi. Bu zavallılar İslâm'ın hakikatlerini ise görmezlikten, bilmezlikten geliyorlardı.

O işte böylesi tavırlarla mücadele etti. Kahramanlık bu değilse, nedir?

Bir komutan düşünelim, hayal edelim:

Tek başına duruyor ve firar eden askerlere "**Bana gelin**", "**Hak benimledir**", "**Zafer benimledir**" diyerek haykırıyor. Ama o telaşede kimse ona kulak asmıyor. Bu komutanın halini düşünelim!

Zaman çarkı dönüyor ve yıllar birbirini kovalıyor.

Bu arada ümmet birçok acı tecrübeler yaşıyor. Başına gelmedik belâ, musibet kalmıyor. Milletlerin başındayken en sonlarına, hatta kuyruğuna düşüyor.

Her türlü zilleti tadıyor ve İslâm ümmeti olarak tadıyor.

İşte tüm bunlardan sonra, **Şeyh Mustafa Sabri**'nin feraseti, ileriye dönük görüşlerinin doğruluğu ve tutumundaki cesareti anlaşılmıştır.

İlmî Tutumu

Kitap, **Şeyh Mustafa Sabri**'nin düşüncesini konu almakla beraber, burada kısaca onun ilmî tutumu ve İslâm inancını savunmasından bahsedeceğiz.

Görüleceği gibi, o, siyaset ve dinin ayrılmaz bir bütün olduğu inanandaydı.

Çağdaşlık, modernlik gibi sloganların ardına saklanan sapkınlara karşı ilk Müslümanların inancını savunmuştur.

İslâm'a yönelik saldırılara göğsünü germiş, Batı medeniyeti karşısında komplekse kapılarak İslâm! esasları inkar veya tevil edenleri kendi kültürlerinden sapmış, münharifler olarak ilan etmiştir.

Bu konuda şöyle demektedir:

"Zamanımızdaki okur-yazar takımı inançlarını, okudukları materyalist ve modern bilgilerden alıyorlar. Bu bilgilere Allah'ın kitabına ve Resulünün sünnetine imanın üstünde bir imanla bağlıdır. Onun için peygamberlerin mucizelerle karşılaştıklarında bunu ya inkar veya tevil yoluna gidiyorlar."

Mustafa Sabri Efendi, haddi aşkın ve ölçüsüz tevillere karşı çıkıyor, bunun İslâm esaslarını ve özellikle gayb inancını inkara vesile olmasından endişe duyuyordu.

El-Camia dergisi kurucusu **Ferh Anton** ile **Şeyh Muhammed Abduh** arasında geçen tartışmaları bu yüzden çok yakından takip etmiş ve Anton'un bazı iddiaları onu konuyla ilgili bir kitap yazmaya itmiştir.

Anton'un görüşü: "Din görülmeyen Yaratıcıya, görülmeyen âhirete, mucizeye, vahye, peygamberliğe, dirilişe, haşre, sorguya, hesaba, sevaba, cennet ve cehenneme inanmaktır. Bu saydıklarımızın hissedilmesi ve akılcı idrak edilmesi mümkün değildir. Onun için birçok filozof ve değişik inançlara mensup din adamları, aklın din sahasından uzaklaştırılması gerektiğini söylemişlerdir." şeklindeydi. Onun bu görüşleri, **Mustafa Sabri**'nin "**Âkil, ilim ve Âlimin, Âlemlerin Rabbi ve Elçilerine Karşısındaki Konumu**" isimli kitabı yazmasında önemli bir etken olmuştur.

Bir kısım görüşlerini eleştirdiği âlimlerin isimlerini gördüğümüzde, onun üstlendiği ağır ilmî sorumluluğu daha iyi anlamış oluruz. **Ferit Vecdi, Şeyh Muhammed Abduh, Şeyh Reşit Rıza, Kasım Emin, Muhammed Hüseyin Heykel, Akkad, Zeki Mübarek, Şeyh el-Merağî, Şeyh Abdulaziz el-Bişrî, Üstad Ahmed Emin, Şeyh Şeltut** bunlar arasındaydı.

Bunun yanı sıra **Mustafa Sabri**'yi ve görüşlerini destekleyen, **Şeyh Muhammed el-Hıdr Hüseyin, Şeyh Muhammed Zehran, Şeyh Muhammed Yasin, Hindistanlı Mevlânâ Şibli en-Nu'manî** gibi âlimler de vardı.

Mustafa Sabri Efendi sünnet-i seniyyeye son derece bağlı bir zattı. Çağdaşlarının hadis kitaplarına yeterince önem vermediklerini görüyor ve Kur'ân-ı Kerîm'in buyruğu gereği sünnete ittibanın zorunlu olduğunu savunuyordu.

İslâm'ın temel kaynakları hususunda şüphe uyandırmanın insanı Kur'ân'dan şüphe etmeye kadar sürükleyebileceğini söylüyordu.

Batıda pozitif ve deneye dayalı modern ilimler, Hristiyanlık dinine galip gelmişti. Çünkü muharref Hristiyanlık dini birçok hurafeye dayandırılmıştı. Batıdaki bu ilim-din savaşı yarı aydınlar tarafından İslâm âlemine taşınmaya çalışılmıştır. Oysa ilim ve Hristiyanlığın ilme bakış açıları ve ilmî tasavvurları çok farklıydı. Ancak bu gerçekleri pek hesaba katmıyorlardı. Sonuçta kendilerini ve birçok kimseyi ilim ile fitneye düşürmüşlerdir.

Şeyh Sabri bunları görmüş ve kendini bu fitneden sakındırmıştı.

Ancak günümüzde din, bilim fitnesine galip gelmiş, birçok bilim adamı ilimleri gereği dine yönelmişlerdir.

O, her zaman, İslâm inancından şeref ve izzet duyarak, başını dik tutmuştur. Şüphecilerle ve onların şüpheyeye dayalı ilim anlayışlarıyla mücadele etmiştir. **Abduh**'un başlattığı "**ihya-yı din**" hareketini, düşman karşısında geriye dönüş olarak yorumlamış ve eleştirmiştir.

Ancak **Şeyh Mustafa Sabri** geleneksel kelim ilmini savunarak hitab etmiştir. O Batı kültürüyle benliklerinden kopmuş yarı aydınların ve Batılıların doğrudan dine yönelen saldırılarının ancak kelim ilmiyle önlenebileceğine inanmıştır. Kelim ilminin o dönemde hâlâ geçerliliğini korumuş olması, belki onun için bir mazeret olabilir.

Şeyh Mustafa Sabri'nin başka bir hatası da **İbn Teymiye** ve **İbn Kayyim** gibi selef çizgisindeki âlimleri bid'atçılıkla suçlamasıdır. Onun, kendi döneminde telif edilmiş kitaplara geniş bir vukufiyeti vardı. Buna rağmen **İbn Hanbel**, **İbn Teymiye**, **İbn Kayyim** gibi selef âlimlerinin metodlarına yeterince vakıf olmadığını sanıyoruz. Zaten o dönemde bu selef âlimlerinin kitapları yeterince yaygın değildi.

Ayrıca, **İbn Teymiye** hakkındaki iftira ve asılsız iddialardan da etkilenmiş olabilir.

Bazı Görüş ve Tavırları

Batı'da ilim ve din arasında Hristiyan dininin özelliklerinden kaynaklanan sürekli bir çatışma yaşanmaktadır. Bu çatışma Batı zihniyetli ve İslâmî bilgiden yoksun yarı aydınlar dışında İslâmî Doğu da yoktur.

... Akıl ve kalbi ayıran bu üslûp, "**Kişi dinî inançlara aklını kullanmadan inanır**" neticesini doğurur. Bu Hristiyanlık için doğru olmakla beraber, İslâm'da aklın kabul etmediği hiçbir inanış yoktur.

Galip ve gelişmiş milletlerin yeryüzündeki diğer milletlerden daha akıllı olduğu iddiası doğru değildir. Belki akılları maddiyata daha çok çalışıyor, ama maneviyata asla!

... Müslümanlar için, kendi özel kanunları dairesinde iş gören hür akıl, dinî akidenin esaslarına ileten yolu aydınlatan bir lambadır.

İslâm alemindeki dinî çöküntü, bana göre siyasî çöküntüden daha tehlikeli ve yıkıcıdır.

Eğer geçmiş âlimlerimizin Yunan felsefelerine karşı tavırları ile günümüz âlimlerinin Batı felsefesine karşı tavırlarını kıyaslarsak, öncekilerin gücüyle şimdikilerin zaafı arasındaki büyük farkı görürüz.

İlhadin, nefislerde yaptığı tahribatın sebebi, dinden neşet eden ruhî ünsiyetin yok olmasıdır.

Kalp sömürüsü askeri sömürüden çok daha tehlikelidir.

Doğuda bugün bazı isim ve şahsiyetler büyütülerek İslâm yolundan sapmanın önderi haline getirilmektedir.

Bugün Türkiye'de Kemalist hükümetin icbarıyla vuku bulanlar, Mısır'da gönül hoşnutluğuyla yapılmaktadır.

Mısır izlenimlerini şöyle ifade eder:

"Mısır bakanlıklarında dine önem verilmemektedir. Okur-yazar kesim arasında dinî duygular çok zayıftır. Batılıları taklit tavrı ve Abduh'un Kur'ân'ı âdetâ maddeci ve de bätını bir tarzda yorumlaması, büyük tahribatlara sebep olmaktadır.

Mısır'da yaşanan İslâm karşıtı iki önemli olaya kitabında geniş yer vermiştim. Taha Hüseyin'in Cahili Şiir ve Ali Abdurrezzak'ın İslâm ve Usul-i hükm kitaplarında savundukları bätıl görüşler.

Müslümanların dinden aldıkları güç ve akıldan aldıkları güç olmak üzere iki güç kaynakları vardır. Dinsizler ise bu dinî güçten mahrumdurlar.

Akidenin Önemi Konusunda

İslâm akidesi amelî öneminden de daha çok, ilmî olarak büyük öneme sahiptir. Bu konuda bilgisizlik büyük tehlikelere sebep olur. İçki içen veya zina eden bir kimse yaptığı fiilin günah olduğunu kabul etmesi halinde kafir olmaz. Fakat içki içmeyip, zina etmediği halde bunların yapılmasını günah saymayan ve mubah gören kafir olur.

Peygamber Efendimizin "**peygamberlik**" niteliğini değil de dehasını ön plana çıkaranları çirkin niyetlerinden dolayı eleştirmiştir:

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in dehası hakkında kitap yazarlar (Akkad hariç) aslında onun nübüvvetini arka plana atarak, peygamberliğini kabul etmeme eğilimindedirler. Onu tüm Müslümanların lideri olmaktan çıkarıp sadece Arapların lideri olan çağdaş bir peygamber olarak sunmaya çalışmışlardır.

İlmin yanısıra amele önem vermek:

Amelin inanca katılımı ile İslâm'da kemal oluşur ve bu Müslümana ahiretten önce dünyada fayda verir.

Salih Sami Pasa ve Rumi Sava Paşa gibi Hristiyan iki erdemli şahsın sözlerini zikrettikten sonra şöyle der:

İslâm, Kitap ve sünnet nasslarına veya müçtehid imamların bu nasslardan çıkardıkları hükümlere dayanan müstakil bir kanun yapma (teşri) nizamıdır.

İşte İslâm hukuku her zaman ve mekanda tüm fert ve devletlerin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeydedir. Kütüphane rafları, dünyanın en değerli eserlerinden daha kıymetli olan bu teşri kaynakları ile doludur.

Dünyanın tüm hukukçuları toplanıp bir komisyon oluştursalar İslâm teşriinin onda biri kadar dahi bir teşri kaynağı meydana getiremezler.

İşte bizim din ve siyaseti ayırmamıza en büyük engel bu mübarek, kapsamlı İslâm şeriatıdır.

Hilafet, yani Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in halifeliği Müslümanların yönetimini üstlenenlerin İslâm şeriatı hükümlerine iltizam etmelerinden ibarettir. Çünkü yöneticiler ancak bu yolla Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in halifesi olabilirler.

Batılılar nesiller boyunca Türk kelimesini Müslüman anlamında kullanmışlardır. Dillerde dolaşan "**yemeğe düşkün kadı**" masalları İslâm düşmanları ve Frenk zihniyetli Müslümanlar tarafından şer'î mahkemeler aleyhine propaganda malzemesi olarak kullanılmaktadır.

Ancak, Allah ve hükümlerine iman etmesi zorunlu olan şer'î mahkeme hakimlerinin hiçbir ilahî hükümle mukayyed olmayan gayri şer'î mahkeme hakimlerinden daha çok haktan sapmaları mümkün değildir.

Kasım Emin'i kadın meselesini konu edinen kitabından dolayı eleştirmiş ve kendisinin bu konuda daha önce bir eser yazdığını bildirmiştir. (Kavli fil Mer'eti).

Örtünün kalkması, dansın yaygınlaşması, hayanın ve kadınları kıskanmanın kaybolması gibi çöküntüyü hazırlayan etkenler onu rahatsız etmiştir.

Muhammed Hüseyin Heykel'i Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in Hayatı isimli kitabında hadislerle karşı takındığı yaklaşımdan dolayı eleştirmiştir.

Mısır Üniversitesini firavunları yükseltici tavırlarından dolayı kınamış ve bu üniversitenin Ezher'e karşı kurulmuş dinsiz bir okul olduğunu ilan etmiştir.

Frenkleşmiş kimselerin başlattıkları fikrî uyanış emperyalistleri asla korkutmaz, onları korkutan Kur'ân'dır.

İnsanın en önemli ve büyük görevi, akidesini düzeltmesidir.

Gaybî meselelere başkaldırısından ötürü Zeki Mübarek'i kınamıştır.

Şıblşimil'in Arap ülkelerinde ilhad fikirleri yaymasına dikkat çekmiştir.

Akkad'ı Abkariyetü Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem isimli kitabından dolayı övmesine rağmen, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in başarısını zaman ve mekanın müsait olmasına bağlaması hatasını eleştirmiştir:

Başarının sebebi Kur'ân'dır, yoksa iddia edildiği gibi çevre ve zaman şartlarının uygunluğu değil.

Şeyh Şeltut'un, Şeytan'ın Kur'ân'da, tasvir edildiği gibi gören, işiten, konuşan, tartışan, kibirlenen, Âdem'e secdeyle emredildiği halde secde etmeyip isyan eden, cinsî münasebeti ve nesli olan, belli bir vakte kadar yaşayan somut bir şahıs olduğunu inkar etmesini ve İsa (a.s.)'ın göğe yükseltilmesi meselesini kabul etmemesinden dolayı şiddetle eleştirmiştir.

Kur'ân-ı Kerim'i bilimsel teorilere göre tefsir ve te'vil eden âlimleri eleştirmiştir. Çünkü bu teoriler sabit birer gerçek değildir. Her an doğruluğu veya yanlışlığı ispat edilebilir. Kur'ân'ı bu şekilde tefsir etmek böyle tehlikeler doğurabilir.

Ayrıca selefın tefsirine muhalif tevillere ve râvilerin yalanlanmasına şiddetle karşı çıkmıştır.

Türk ve Arap milliyetçiliğine karşı çıkmıştır. Bununla beraber Arapları Türklerden üstün tutmuştur. Çünkü Kur'ân Arapların diliyle nazil olmuştur. Arapça tüm dillerin en iyisidir. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in Arap olmasından başka, Araplar arasında **Ebu Bekr, Ömer** gibi eşsiz şahsiyetler çıkmıştır.

Amerika başkanı Wilson'ın tüm halkların özgürlüğü konusundaki açıklamalarına inanmamıştır. Çünkü sonuçta semavî kanunlar ile yönetilen İslâm ülkeleri beşeri kanunlarla yönetilen İngiltere ve Fransa gibi ülkelerin sömürüsüne girmiştir.

Wilson, sanki gök ile yeri değiştirmek istemişti.

(Abdul Fettah, Abdul Maksut Salebivvetu ilelebed kitabında şöyle demektedir:

Birinci Dünya savaşından sonra oluşturulan Milletler Cemiyetinde İngilizler ve Fransızlar dilediklerini parçalayıp yutan birer aslan ve kaplan konumundaydılar.

Amerika ise önce "Tüm halklara özgürlük" parolası ile hareket etmiş, sonra bundan geri adım atarak kurtlar sofrasında ziyafet çekilen ulusların geleceğinden o da pay almaya koyulmuştur.

Artık parola şu idi:

"Vay zayıfların haline.")

Emperyalizmin selefî hareketlere düşman olurken yıkıcı reform hareketlerini desteklemesine dikkat etmiştir.

Kitabın Ortaya Çıkardığı Bazı Gizli Sırlar

Kitabımıza bu başlığı koymamızın nedeni, müellifin ortaya çıkardığı bazı gizli sırlar üzerinde durup düşünülmesi ve bu konuda gerekli derslerin alınmasıdır.

Gizli sır: Son dönemlerde İngiliz hükümetinin izniyle yayınlanan tarihi vesikalara dayanarak Sunday Times gazetesinin yazdığı gibi, Atatürk Ankara'daki İngiliz büyükelçisiyle

yaptığı görüşmede Türkiye'nin bağımsızlığına gölge düşürmesi, muhtemel temaslar ve teklifler içinde muhatap taraf olması.

Ayrıca İttihatçılar ile Kemalistlerin önemli bir kısmının Doğu Mason locasının birer üyeleri olmaları.

Bunun yanısıra o dönemdeki birçok yazar ve gazetecinin dünyanın çeşitli yörelerindeki gizli cemiyetlerce kiralanmış birer ajan olmaları.

Mecliste Tokat mebusu olarak bulunduğu yıllarda bu gerçekleri ispat edici şöyle bir olay olmuştur:

İtalyanların Trablus'u (Libya) işgalleri üzerine oradan gelen, ikiyüz meclis üyesinin dinlediği, okuyan şahsın da gözyaşları içinde okuduğu mektupta şöyle yazıyordu:

"Hür masonlar ve sosyalistler dışında tüm İtalya partileri Libya'nın işgali konusunda-müttefikler."

Hür masonlar işgale karşı çıkmalarına şu gerekçeyi gösteriyorlardı:

"Mevcut Türk hükümeti Hür masonlardan oluşmaktadır. Bu nedenle arkadaşlarımızı zor durumda bırakmak istemiyoruz."

Şeyh Sabri'nin döneminde yaşadığı ve izlediği olaylardan çıkardığı önemli bir sonuç da şudur:

Yahudilerden başka hiç kimse İttihatçıların ve Kemalistlerin baskıcı politikalarından kurtulamamışlardır. Türk, Arap, Arnavut, Kürt, Rum, Çerkez tüm bu gruplar sıkıntı ve baskılara maruz kalmışlardır. Dolayısıyla Mustafa Sabri, yöneticileri Müslüman ve Hristiyan vatandaşlar arasında düşmanlığı körüklemekle suçluyordu. Oysa Cenab-ı Hak şöyle buyurmaktaydı:

"İnsanların iman edenlere düşmanlık bakımından en şiddetlisini, Yahudiler ile müşrikleri bulacaksınız." (Maide, 82)

Yahudilerin, Raşid Halifeler döneminden bu yana İslâm âleminde çıkardıkları fitnelerden ders alınması gerektiğini belirten, Şeyh Sabri şu öneride bulunuyordu:

"Okullarımızda yabancıların tarihinden önce İslâm tarihi okutulmalı ve tarihî olaylar iyice tahlil edilerek gerekli sonuçlar çıkarılmalıdır. Peygamberimiz'in hayatı ve Hulafâ-i Raşidîn dönemi, İslâm'ın ilk altın çağı öğrenci ve gençlere öğretilmeli ve böylece onları İslâm terbiyesi ile yetiştirmeye çalışmalıyız."

Şeyh'in, önünden perdeyi çektiği en önemli ve ilginç sırlardan biri de, Birinci Dünya Savaşının galibi devletlerin her nasılsa Mustafa Kemal'e yenilmeleri hususudur. Bu devletlerin İzmir'de Mustafa Kemal'e yenilmeleri akledilir bir şey değildir. O sırada galip devletler istediklerini yapabilecek konumdaydılar. Ancak ona göre, İngilizler dahice bir plan tasarlayarak Mustafa Kemalle anlaşıp İzmir'den çekildiler. Böylece güya ona yenilmiş ve çekilmek zorunda kalmışlardı. Mustafa Kemal muzaffer komutan ilan edilmişti. İngilizler ise bunun karşılığında birçok büyük kazançlar sağladılar. Meselâ Hilafetin ilgası gibi...

Şeyh, İngiliz ve Fransızların İstanbul'dan Mustafa Kemal'den korktukları için çekildikleri gibi bir düşüncenin hatalı ve yanlış olduğunu bildirmektedir.

Şeyh'in açıkladığı önemli gerçeklerden biri de kan dökücü Cemal Paşa'nın aslında sadece Araplara değil, Türklere karşı da, aynı ölçüde alçakça baskı ve zulüm örnekleri sergilediği bu hususta, Türk-Arap ayrımı yapmadığıdır. Bu konunun araştırmacılar ve tarihçiler tarafından gerektiği gibi değerlendirileceğini ümit ederiz.

Hilafetin İlğasında M. Kemal Atatürk'ün Rolü

Osmanlı İslâm hilafetine karşı yapılan Kemalist devrimden bu yana uzunca bir zaman geçti. Şimdiki nesiller, İslâm ümmetinin tek bir ümmet olduğunu ve düşman güçlerin onu yıkmak için nasıl üzerine üşüşüklerini unuttu.

Maalesef bugün okul ve üniversitelerde Yahudi ve Hristiyan müsteşriklerin, tarihi kendi görüşleri doğrultusunda ters yüz etmeleri ve hilafeti sömürüyle bir tutan görüşleri aynısıyla tekrar edilmektedir.

O dönemde İngilizlerin kışkırtmalarıyla başlayan Arap ayaklanmalarını överek göklere çıkarmaktalar. Halbuki Müslüman veya tarafsız bir araştırmacının bu görüşlere katılması mümkün değildir. Çünkü bu görüşler tarihî hakikatleri saptırmaktan başka bir şey değildir.

Bu tür çalışmalarda iki önemli husus göz ardı edilmektedir.

1 - Sultan Abdülhamid'in Filistin'i Yahudilere satmayı reddetmesi üzerine İttihad ve Terakki üyeleri Sultan aleyhinde ihtilal yapmışlar ve onu hilafetten uzaklaştırmışlardır. Uzaklaştırma kararını Abdülhamid'e bir Yahudi olan Emanuel Karasu takdim etmiştir. Böylece yahudiler isteklerine icabet etmeyen Sultanı cezalandırmış ve intikam almış oluyorlardı.

Yahudilerin hilafetin düşmesindeki rollerini araştıranlar Sultan Abdülhamid'in anılarına başvurabilirler.

2 - Mustafa Kemal Atatürk'ü daha iyi tanımak isteyenler onun hakkında yazılan kitapları okumalıdır. M. Kemal'in hayatını yazanlardan biri de Armstrong'tur. Bu zat Atatürk'ü tarihin en büyük şahsiyetleriyle yarıştırmaktadır.

Bu kitapta yazar Atatürk'ün şeref ve övünç sicilini göstermeye çalışmakta, ama yazılanlar, başka çağrışımlar uyandırmaktadır.

Yazar onun hakkında meselâ şöyle diyor:

"Eğer o (Atatürk) Cengiz Han döneminde yaşasaydı, savaş dehasıyla ve duygu, acıma ve vefanın zayıflatamadığı müthiş azmiyle onu geçirdi..."

Yine aynı kitapta şunlar yazılmaktadır:

"Özel hayatında din ile hiçbir ilgisi olmadığı ve mukaddes değerlerle eğlendiği ve dalga geçtiği, bilinen bir gerçektir."

Onun hayatında geçirdiği dönemleri iyi takip ederek hakkında doğru bir fikre varabiliriz. (Abdulaziz eş-Şinavi ed-Devletü'l-Osmaniye, Devletü'n-İslâmiyye müftera aleyhâ)

Osmanlı Hilafeti Hakkında Birkaç Söz

Osmanlı hilafet tarihini eleştirel ve tahlilî bir metodla incelersek, bu incelemenin temel direğini oluşturan şu etkeni iyice tetkik etmemiz gerekir:

İslâm düşüncesinin tarih görüşünü benimsemek. İslâm tarihi, olayları ve hareketleriyle şu iki kaideye göre geçmektedir.

a - Dalgalanmalar

İslâm tarihi ve Müslümanların durumundaki dalgalanmalar iman ve din kaynaklı manevî güçlerindeki dalgalanmalara tâbidir. (Ebul Hasan en-Nedvi, el-Med ve'l-Cezîr fi Tarihi'l-İslâmî)

b - Hak ile bâtil ehli arasındaki def'in, yani savmanın hakikati:

Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor:

"Eğer Allah insanlardan bir kısmını diğerleri ile savıp hizaya getirmeseydi elbette yeryüzünde nizam bozulurdu. Lakin Allah bütün insanlığa lütuf ve keremi ile muamele etmiştir." (Bakara, 251)

Yani Cenab-ı Hak eğer Tâlût ve Davud'un savaş ve cesaretiyle İsrailoğullarını korumasaydı onlar helak olurdu. Allah bir kavmi diğer bir kavim ile defeder.

"Eğer Allah bir kısım insanları diğer bir kısmı ile defetmeseydi mutlak surette içlerinde Allah'ın ismi bol bol anılan manastırlar, kiliseler, havralar ve mescidler yıkılır giderdi" (Hacc, 40) (Tefsiru İbn Kesir)

Böyle bir bakış açısı ilmî ve İslâmî olarak bizi hilafete taraflı ve ikinci bakış açısıyla yaklaşan müsteşriklerin görüşlerine meyletmekten kurtarır. Onların hilafete bu şekilde bakmalarının sebebi atalarından miras aldıkları Osmanlı ve İslâm düşmanlığıdır. Çünkü Osmanlı Avrupa tarihinde büyük rol oynamış ve Viyana kapılarına kadar dayanmıştı. Müsteşriklerin başka bir hatası da, Osmanlı'yı emperyalist devletler safında görmeleri veya o devletlere benzetmeleridir.

Araştırmacının mutlak surette kendini müsteşriklerin teori ve görüşlerinden kurtarması gerekmektedir. Çünkü onlar her ne kadar araştırmalarında tarafsızlık iddiasında iseler de ruhlarındaki kin ve düşmanlık izleri eserlerine yansımaktadır

O halde araştırmacı İslâmî kaynaklara yönelmelidir. İslâm düşüncesinde hilafet, muhtelif ırk, renk ve dillere sahip ümmet unsurlarını tek bir potada kaynaştırıp birleştiren, dinî-siyasî bir bağ ve yönetim düzenidir. Ayrıca hilafet düzeni, ümmeti oluşturan halklar arasında meydana gelebilecek çıkar çatışmaları ve görüş ayrılıklarına rağmen, ümmet bilinç ve niteliğini ön plana çıkaran ve bu unsurlar arasında dayanışma ruhunu sağlayan bir nizamdır.

Aynı metodla Bağdat'ın düşmesi sonucu (H. 656) Abbasî hilafet birliğinin bozulması, varlığını ancak eyalet ve beylikler halinde devam ettirmesi ve hilafet adını muhafaza etmeleri incelenmeli ve araştırılmalıdır.

Hilafet daha sonra Fatih Sultan Mehmed eliyle Doğu Roma İmparatorluğunun başkenti olan Konstantiniyye'yi fetheden Osmanlı Türkleri vasıtasıyla yeniden sağlam ve güçlü temeller üzerine oturtulmuştur.

Ayrıca Sultan Abdülhamid'in hilafeti düşmanlarına karşı koruyabilmek için verdiği mücadele unutulmamalıdır.

Doktor er-Reyyis (Allah rahmet eylesin) şöyle diyor:

"Temsil edildiği devletlerle beraber İslâm hilafet tarihi şeref ve zafer halkaları ile doludur."

Yermük, Kadisiye, Nihavend, Ecnadin, Babilyan, Kayrevan ve daha başkaları... sonra Hittîn, Ayn Celut, Mansura ve benzeri vak'alar...

Keşke biz bugün İslâm hilafetinin ve onu temsil eden İslâm devletlerinin sahip oldukları şeref ve güçten bir parçaya sahip olsak! (Prof. Muhammed Diyauddin er-Reyyis (el-İslâm ve'l-Hilâfe fi'l Asr i'l-Hâdis.)

Tarih bize, ilk Osmanlı sultan veya halifelerinin İslâm temeli üzerine kurulan devletlerini ve İslâm sancağını yükseltmek için büyük gayretler sarfettiklerini göstermektedir. 15 ve 16. yüzyıllarda İslâm'ı temsil eden Osmanlı İslâm devleti dünya siyasetinde söz ve etki sahibiydi. Osmanlı, Avrupa'nın, belki de dünyanın en güçlü devletiydi. (Prof. Muhammed Diyauddin er-Reyyis (el-İslâm ve'l-Hilâfe fi'l Asr i'l-Hâdis.)

Çöküş belirtileri ise İttihat ve Terakki üyelerinin askeri darbeyle yönetimi ele geçirmeleri üzerine görülmeye başlamış ve çok geçmeden düşüş gerçekleşmişti.

Üyelerinin büyük çoğunluğu Osmanlı Türkleri dışındaki halk ve dinlerden olan İttihad ve Terakki Cemiyetinin Osmanlı devletinin yıkılmasında büyük rolü olmuştur. Sultan Abdülhamid Han'ın Filistin'i Yahudilere satmayı reddetmesi üzerine ona karşı askeri darbe düzenleyerek yönetimi ele geçirmişlerdir.

(Sultan Abdülhamid'in hatıralarının yayınlanmasından, birçok tarihî vesikaların gün ışığına çıkmasından ve Müslümanların başına bunca felaket gelmesinden sonra Hristiyan ve Yahudi tarihçilerinin iftiralarına uğrayan bu sultana insaf ölçüleri ile yaklaşmak gerekir.

Sultan Abdülhamid hilafette temsil edilen İslâm düzeninin ve Batının ondan duyduğu korkunun bilinci içindeydi.

Hatıralarında şöyle diyor:

"Asya'daki birçok Müslüman halkımıza hükmeden İngiltere ve Rusya gibi devletler benim taşıdığım hilafet silahından son derece korkmaktalar. Onun için bu devletler Osmanlı hilafetini yok edebilmek için aralarında anlaşabilmışlerdir.")

Bu konuyla ilgili olarak **Şeyh Reşid Rıza Menar**'da şunları yazmıştı:

"Osmanlı devletini halkın gözünden düşürmeye çalışanlar, ilhad ve fesadı teşvik edenler, zındık ve münafıkları Müslüman Türkler üzerine salanlar aslında Türk ırkından olmayan sözde Türklerdir. Bunlar ayrıca teşri (kanun koyma) ve edebiyatı kendi inisiyatiflerine alarak, Frenk şapkası giyerek, kavmiyetçilik, milliyetçilik yaparak halk arasında ayrımcılık çıkarmaktalar."

Bu mühlidler İslâm'da asil bir geçmişe sahip Türk soyundan değildirler. Onların çoğu Rus, Rum, Balkan halkları ve Yahudi aslından gelmedirler. Bu müfsitler Türk halkını bozmak için ırkçılık ve milliyetçiliği ön plana çıkarmakta ve Avrupa kanunlarını tercüme ederek uygulamaktalar. Türk milletinin büyük çoğunluğu bu gürühtan nefret etmektedir. (Enver el-Cundi, Târih es-Sahafe el-İslâmiyye)

Araştırmalarımızı İslâm kaynakları üzerinde yoğunlaştırmalıyız. Bu kaynaklar kasden okul kitaplarından uzaklaştırılmış, yerini müsteşrik çevrelerin ve öğrencilerinin kitapları almıştır.

İslâm kaynaklarından maksadım, doğruluk ve ilmî nezahet ile meşhur İslâm ulemasının kitaplarıdır. Bu âlimler yaşamlarını hakka hizmet ve tarihî hakikatlere ulaşmak yolunda harcamışlardır.

(Mustafa Kamil, el-Mesele el-Şarkıyye; Muhammed Ferit, Tarih ed-Devle el-İlliye; Mustafa Sabri, en-Nekir; M. Dıyauddin er-Reyyis, el-İslâm ve'l Hilâfe fi'l-Asr el-Hadis; Enver el-Cundi, el-Hilâfe el-Osmaniye; Abdulaziz Şinnavî, ed-Devle el-Osmaniye gibi eserlerin yanı sıra; Fehmi Şinnavî'nin Muhtarul İslâm dergisindeki yazılarına başvurulabilir. Ayrıca, Said el-Afganî, Fethi Rıdvan, Şeyh Reşid Rıda, Emir Şekib Arslan ve Sultan Abdülhamid'in hatıraları, bu konuda başvurulabilecek önemli kaynaklardır.)

Hilafeti eleştirenler olaya tek açıdan bakarken aşağıdaki hususları göz ardı ediyorlar:

1 - Hilafete yönelik Haçlı ve Yahudi ruhu. Bu ruhun şiddetli askerî savaşlar ve kültür emperyalizmi şeklinde yansımaları.

Osmanlı sultanlarının ve özellikle Abdülhamid'in savaşlardan kaçınmalarına rağmen; Avrupa devletlerinin genelde ve çoğunlukla Osmanlı devletini savaşa mecbur etmesi tarihî bir gerçektir. (ed-Devle el-İlliyye)

2 - Haçlı seferlerinden hezimet ile dönen Batılıların intikam ve azimet ruhuyla gerçekleştirdikleri askerî üstünlükleri. İngiltere ve Portekiz gibi devletlerin İslâm âleminin de etkisiyle okyanuslara açılmaları.

3 - Atatürk'ün hedefine ancak Müslüman toplulukların iradesini kırarak ulaşması. Başlangıçta Müslüman halkın ve ulemanın dinî çabalarının onun döneminde şiddetle

bastırılması bunu belgelemektedir. Meselâ Şeyh Said gibi âlimlerin başına gelenler buna şahittir.

Atatürk halkın giriştiği İslâmî hareketleri askeri güç ve devrim mahkemeleri (İstiklal Mahkemeleri), vasıtasıyla bastırmıştır. Bu mahkemelerin, adından başka mahkemeye hiçbir ilgisi yoktur. Çünkü bu mahkemelerde hükümler muhakeme yapılmadan önce verildi.

4 - Zikredilen bu etkenler ve daha başkaları bizi, olayları tarihî yorum metoduyla değerlendirmeye ve olaylara Kur'anî tefekkür yönünden bakmaya sevkettir.

Hak ile bâtil arasında büyük bir mücadeleye şahit olmaktayız. Günümüzde bu mücadele Batı emperyalizmiyle Müslüman Doğunun çarpışması şeklinde cereyan etmektedir.

Atatürk'ün yol açtığı süreç ise hâlâ etkisini göstermektedir.

5 - Hilafet düşmanı çevrelerin alışlagelmiş eserleri yerine Doğu kütüphanelerine gömülmüş veya Batı kütüphanelerine kaçırılmış vesika ve yazmaları yeni araştırmalar için kaynak edinmek gerekir.

(İstanbul tam olarak işgal edilmemiş tek başkent olmasından dolayı oradaki tarihî eserler, yazılar, kitap ve vesikalar büyük ölçüde muhafaza edilmiştir. Türkiye'de yaklaşık bir milyon yazılı eser ve iki yüz milyon vesika bulunmaktadır.)

Haçlı Avrupa'nın Düşmanlığı

Gerçeklere ulaşmak isteyen bir araştırmacının aşağıdaki faktörleri gözönünde bulundurması gerekir:

1 - Avrupa devletlerinin İslâm'a ve onu temsil eden Osmanlı devletine karşı giriştikleri kin ve nefret dolu amansız saldırılar. Ki savaş alanları hiçbir zaman bu askerî çarpışmalardan boş kalmamıştır. (Paul Smith, *İslâm ve Yarının Uluslararası Gücü*)

Osmanlı içinde fitne çıkarmaya, terör oluşturmaya çalışmaları. Batılıların bu tür eylemlerinin Haçlı ve Siyonist bağnazlık ve düşmanlığından kaynaklandığını görmekteyiz.

Haçlı düşmanlığı ile ilgili olarak Prens Şekib Arslan, İslâm Aleminin Bugünü başlıklı kitabında **"Avrupa taassubu mu, İslâm taassubu mu?"** başlığı altında, Mösyö Deco Fare'nin Osmanlının Yıkılması için Yüz Plan isimli kitabını özetleyerek Hristiyan saldırılarının iç yüzünü açıklamaktadır.

Evet, aralarında kralların, kilise adamlarının, askerlerin ve bakanların da bulunduğu değişik ırk, mevki ve meslekten Avrupalıların hazırladıkları tam yüz plan... Bu yüz plana ünlü filozof Leibnitz de 44 yıl projesiyle katılmıştır (1672).

Leibnitz bu planı üzerinde 4 yıl çalışmış ve Latince olarak hazırladığı bu projesini Fransız kralı XIV Louis'e sunmuştur. Önerilerinden biri şudur:

"Mısır'ın Türklerin elinden alınması; bu, Osmanlının sonunu hazırlayacaktır." (Şekib Arslan, *Hazır el-Alem el-İslâmî*)

Onun projelerini inceleyen birisi olarak Abdulfettah Abdülmaksud'un da dediği gibi, Büyük Fransa Kralının hayallerini okşayan çizgileri, gölgeleri, renk ve ışıklarıyla aydınlatılmış Haçlı rüyası ile karşılaşıyoruz.

Bu adam, hazırladığı projesini Fransız kralına şu kelimelerle sunuyor:

"Efendimiz, Hristiyan kral."

Kitabının sonuna ise şu cümleleri yazmıştı:

"Hazırlayıp önerdiğim bu proje uygulanması kolay bir projedir. Bu sayede yollar tekrar fetihçi ordularımızın ayakları altında ezilecektir. Büyük İskender'in şerefli ve parlak günlerini getirebileceğiz."

Mısır'ın işgal edilmesi önerisine ise şöyle bir gerekçe göstermektedir:

"Çünkü orası İslâm dininin yuvası ve şerli Müslümanların barınağıdır." (Abdulfettah Abdülmaksut, Salebiyye ilel-ebed)

İnkarcılığı ve din ile alay etmesiyle meşhur Voltaire dahi Türklerle savaşa teşvik edici şiirler düzmüştür. (Hazr el-Alem el-İslâmi)

Napolyon ise şöyle demiştir:

"İstanbul'a sahip olan dünyayı yönetir."

Başka bir defasında, yine Napolyon, İstanbul'u **"dünya'nın anahtarı"** olarak nitelendirmiştir. (Hazr el-Alem el-İslâmi)

Sayıları yüzü aşkın bu planlardan biri de, İbranî krallığı dedikleri Filistin'i işgale yönelikti. (Hazr el-Alem el-İslâmi)

Mösyö De ofaro şöyle diyordu:

"Osmanlıyı yıkmaya yönelik bakan, siyasetçi, kalem erbabı birçok kişinin hazırladıkları yüzün üstünde program vardır. Avrupa devletleri sekiz asır boyunca Osmanlılara saldırmışlardır." (Hazr el-Alem el-İslâmi)

Müslümanların hayatlarında önemli bir yere sahip bu konuyu tamamlayıcı nitelikte bazı örnekler sunacağız. Bizler dinî taassup döneminin çoktan kapandığını sanıyorduk; ancak yaşadığımız gerçekler bunun böyle olmadığını haykırmakta...

Osmanlı hilafeti konusunda kalem oynatanlara, acele davranmamalarını öneriyor; Avrupalıların Müslüman halkları rahatça sömürebilmek için aralarında kongreler toplamalarını, anlaşmalar yapmalarını ve daha başka nice hileli yollara başvurmalarını tarafsız ve güvenilir sağlam kaynaklardan araştırmalarını tavsiye ediyoruz.

Avrupalıların yaptıkları, bunlarla da sınırlı kalmamıştır.

Bunlar Haçlı savaşlarından beri şiddetli kin ve intikam duyguları taşıyorlardı. Haçlı bağnazlığı ruhlarının derinliklerinde yer etmişti. Böyle bir ruh haleti içindeki Avrupalılar, akıllara durgunluk verecek iğrenç ve çirkin katliamlara girişmiş; çocuk, kadın, yaşlı demeden önerine çıkan herkesi katliamdan geçirmişlerdir. Müslümanları Hristiyanlaştırmak için acımasız baskılar yapmışlardır.

O dönemde bu iğrenç katliamları gerçekleştiren devletlerin başını Fransa, İtalya ve İngiltere çekmekteydi. (Şekib Arslan bu vahşeti Avrupalıların Haçlı kökenlerinden devraldıkları ilkelere bağlamaktadır. Çağdaş ilim onları bu ilkelerin pençesinden koparamamıştır.)

Kendilerini gelişmiş ve uygar gören bu devletlerin yaptıkları yüz kızartıcı ve iğrenç boyutlardaki zulümlere en ilkel kabilelerde dahi rastlanmaz. Tarihî kaynaklar onların yaptığı zulümlerin örnekleriyle doludur. Okuyucularımıza bu mezalimden bir nebze dahi olsun örnek vermek istiyoruz:

Fransa Mağrib'deki (Fas) Müslümanlara neler yaptı? Fransa Fas'ta, daha sonra Cezayir'de tüm gücüyle halkı Hristiyanlaştırmaya çalıştı. Arap ve Berberi halkları birbirinden ayırdı. Yerli halkı Hristiyanlaştırmak amacıyla hastane ve okullar kurarak buralarda özel yetiştirilmiş misyonerleri görevlendirdi. Arapları Berberi toplulukların yaşadıkları bölgelere girmekten men etti. Bu bölgelere sadece misyonerler girebilirdi.

İslâmî öğretimi mümkün mertebe yasaklamaya çalıştı. Zemun beldesinde Fransız yöneticiden başka hiçbir hristiyan olmamasına rağmen, daha önce camii yapımı için tahsis edilen arsada cami yapımına izin verilmedi. Bu arsa kilise yapımı için misyonerlere verildi.

Fas'a girerken, Fas yönetimi ile yaptığı "**Himaye anlaşması**"nı hiçe saydı. Halktan direnenleri çeşitli zulüm ve işkencelerle hapsilere doldurdu. Ülkede tam bir terör havası estirmekteydi.

Oysa "**Himaye anlaşması**" şöyle diyordu:

"Fas dahilinde Fransa'nın yapacağı ıslahatlar kesinlikle İslâm dini hükümlerine aykırı olmayacak, şu andaki dinî durum olduğu gibi muhafaza edilecektir. Sultanın nüfuzuna yönelik hiçbir-harekete girililmeyecektir." (**Hazr el-Âlem el-İslâmî**)

Öte yandan İtalya'nın, Trablusgarb'da işlediği vahşetler ciltler dolusu kitaplara dahi sığmayacak boyuttadır. Ortaçağda bile pek nadir rastlanan bu katliam ve yüz kızartıcı saldırıları kalem bile yazmaktan haya eder.

Bunlardan birkaç örneği Şekib Arslan'ın kaleminden dinleyelim:

"İtalyanların Cebel-i Aktar'da meskun seksen bin Arabi yurtlarından çıkararak çöllere sürmeleri üzerine bu insanların tamamına yakını hayatlarını kaybetmiştir. Bunların hayatta kalabilen 4-15 yaş arası çocuklarını ise İtalyanlar sahiplenerek onları birer misyoner olarak yetiştirmek üzere Vatikan'a göndermişlerdir.

Kulakların işitmediği, gözlerin benzerini görmediği daha nice zulüm ve katliamlar!.. (**Hazr el-Âlem el-İslâmî**)

Kısaca hilafet düzeni, son dönemindeki zaafiyetine rağmen Haçlı bağınazlığı ve sömürü emellerinden kaynaklanan Avrupa saldırılarını püskürtebilirdi. Halifenin cihad ilan etmesiyle ümmet hemen saflarını sıklaştırır ve halifenin kalbi üzere birleşir, onun vereceği emirleri beklerdi.

Akidelerinin gerçeği buydu.

(Sultan Abdülhamid bu gerçeğin farkındaydı. Daha önce hatıralarından naklettiğimiz gibi, Batılı devletlerin hilafet silahından korktuklarını biliyordu. Ve o bu silahı İttihatçıların darbesine kadar en etkili şekilde kullanmıştır.)

Halife, **Ebu Bekr** (r.a.)dan beri İslâm hilafetini temsil etmekteydi. Ebu Bekr ise Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in halifesiydi. Hilafet denince Müslümanların aklına Râşid Halifeler ve İslâm tarihi gelirdi. Onlar her ne kadar değişik yurt, renk ve milletlere mensup olsalar da, İslâm ümmetinin üyeleriydiler. İşte bu hilafet bağı son Osmanlı halifesine kadar Müslümanların kalplerinden kopmadı. Dünyanın en ücra köşesindeki Müslümanlar bile cuma hutbelerinde halifeye, vezirlerine, askerlerine karada ve denizde zafer dualarıyla mescidlerini inletiyorlardı. Onların nezdinde, Osmanlı sultanları, Allah yolunda mücahid ve Haremeyn-i Şerifeynin muhafızları idi. (**Muhammed Seyyid Geylani, Edeb el-Mısri fi zıll el-Hukm el-Osmânî.**)

Mısır'ı işgal eden Napolyon bu hakikatin farkına varmıştır. Dağıttırdığı ilanlara Fransa'nın sultana dost olduğunu ve Mısır'ı tekrar Osmanlı sultanına bağlamak için buraya geldiğini yazmıştır.

Sonra zaman çarkı döndü ve Birinci Dünya Savaşı patlak verdi. Osmanlı sultanının cihad ilan ederek İngiliz ve Fransız sömürüsü altındaki Hint ve Arap Müslümanları cihad sancağı altında birleştirme tehlikesini sezen İngilizler, her zamanki kıvrak zekalarını kullandılar ve Mekke emiri Şerif Hüseyin'i kandırarak kendi saflarına çektiler. Mekke emiri Şerif Hüseyin'in Osmanlıların cihad ilanı üzerine Resulullah'ın sancağını İstanbul'a göndermesi gerekiyordu. Böylece tüm Müslümanlar cihad sancağı etrafında birleşerek küffar ile savaşacaklardı.

Bunu sezen İngilizler bin-bir vaatle Şerif Hüseyin'i kandırdılar. Onunla Osmanlıyı kalbinden vuracaklardı. Aynı zamanda Arap yarımadasının kontrolünü ellerine geçireceklerdi. Bu ise onlara stratejik bir üstünlük sağlıyordu. Türk ordusunun o bölgelerdeki İngiliz ve Fransız üslerine karşı girişebileceği saldırıları önleyebileceklerdi. (İbrahim Ahmed el-Adevî, el-Müctana el-Arabî)

Hikâyenin sonu malûm...

İngilizlerin de itiraf ettikleri gibi, Arapların büyük yardımlarıyla, savaş Türkiye'nin hezimet, İngiliz ve Fransızların galibiyeti ile sonuçlanmıştır. Arapları birçok vaatlerle aldatıp Osmanlı üzerine salan İngilizler, 1916 Sykes-Picot anlaşmasıyla Arap topraklarını kendi aralarında nüfuz bölgeleri olarak taksim etmişlerdir. (İbrahim Ahmed el-Adevî, el-Müctana el-Arabî)

Bu acı olaylarda İngilizlerin çok büyük payları vardır. İngiliz hilesi ve Arap gafleti (hatta hıyaneti) yardımlaşmış; sonuçta Araplar başkalarından önce kendi kendilerini vurmuştur.

Bu konuda tilki lâkaplı İngiliz casusu Lawrence büyük başarılar gerçekleştirmiştir. Yıllarca Arap topraklarında yaşamış; onların gelenek, görenek, dil, kültür ve psikolojik yapılarını tahlil etmiş ve âdeta onlardan biri olarak, Arapları helâka sürüklemiştir. Kıvrak zekasını da kullanarak Araplarla Türkleri birbirine düşürmüştür.

Şerif Hüseyin'le özel dostluk kurmuştu ve ona son derece güveniyordu.

Yazdığı bir mektupta onun hakkında şöyle diyordu:

"Hüseyin'in faaliyetleri bizim için son derece faydalıdır. Çünkü o, bizim İslâm birliğini çözme ve Osmanlıyı yıkma hedefimizle aynı paralelde çalışmaktadır."

Araplarla Türkleri kıyaslarken şöyle diyor:

"Araplar, Türklerden daha az sebatkârdır."

İngiltere ve Batının günümüze kadar devam edegelen -ve eğer Araplar uyanmazsa bundan sonra da devam edecek olan- politikasını şöyle belirliyor:

"Arapları doğru olarak yönetebilirsek, onları birbirlerine düşman olarak kalmaya mahkum kılabiliriz. Hiçbir zaman da birleşemezler." (Abdulfettah Abdussamed, Salebiyye ilel-ebed.)

Batı politikaları sadece insanları ve ülkeleri sömürmekle yetinmemiştir. Onların dinlerini değiştirmek için de büyük çabalar göstermişlerdir.

Bu konuda birçok planlar ve çalışmalar hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

(Şekib Arslan, el-Taassub el-Urubî)

Özellikle dinî istibdad Avrupalıların en bariz karakter özelliğidir. Bu konuda Avrupalıların Müslümanlarla kıyas edilmesi dahi mümkün değildir.)

Tüm bunlardan sonra hak ehlinin varlığını devam ettirmesi belki de tek teselli kaynağımız... Bu gerçeği birçok insafli Batılı da kabul etmektedir. Oysa onların çoğu Birinci Dünya Savaşı ve hilafetin kaldırılmasından sonra **"Artık İslâm güneşi tamamen sönmüştür. Artık Müslümanların dünyalarına el uzattığımız gibi dinlerine de el uzatmamıza bir engel kalmadı diye düşünmeye başlamışlardı."**

Onların böyle düşünmeleri İslâm âlemini tam olarak tanımadıklarının bir ispatıdır. (Şekib Arslan, Hazr el-Alem el-İslâmî.)

Osmanlı Hilafeti Sömürü Değildir

Birçok kimse, milliyetçi ve devletçi husumetler dolayısıyla Osmanlı devletinin sadece çöküş devirlerine bakarak hüküm vermekte; veya Amerika ve Avrupa'da sadece kendi

halklarına lâayık görölen parlak demokratik göröntöler sebebiyle bugün üzerimizden henüz pis, çirkin, dehşetli etkilerini atamadığımız Batı sömürsüyle Osmanlı devleti arasında bir yakınlık olduğu vehmine kapılmaktadırlar.

Osmanlının zaaf ve çöküntü devrinde, İslâm halkları gerçekten birçok zulüm ve acılara maruz kalmışlardır. Fakat bu duygularla hüküm verirse hatalı olur. Altı asırlık ömrü olan bir devlet hakkında hüküm vermek uzak görüşlölük, geniş ufukluluk ve tafsilatlı bilgiler gerektirmektedir.

Arap Birliğı eski sekreteri Abdurrahman Azzam şöyle diyor:

"Yıkılış döneminde görölen halklar arasında kıskançlık, zulüm, haksızlık, zayıflığı örtmek gibi yıkılışı hazırlayan etkileri Osmanlının tüm dönemlerine genelleştirmek kesinlikle doğru değildir. Mesele eğer bunların düşündüğü gibi olsaydı, ikiyüz yılı zirvede olmak üzere, Osmanlı devletinin altıyüz sene devam etmesi imkansız olurdu." (20.10.1944 tarihli el-Ehram gazetesindeki "Son halifeler" başlıklı makalesinden.)

Bu görüşün aksini ise "İslâmî Mısır" kitabında Muhammed Abdullah İnan savunmakta; kitabında Osmanlıyı şiddetle eleştirmektedir. Ona göre Osmanlıların Mısır'ı fethi, İslâm'a bir darbe olmuş ve dolayısıyla İslâmî Mısır en musibetli yıllarını Osmanlıların burayı fethi üzerine yaşamaya başlamıştır. Yazar, Osmanlıların eylemlerini, barbar Tatarların kan dökücü ve yıkıcı tahripkar eylemlerine benzetiyordu. Hülagu ile başlayan bu saldırılar sonucu Abbasî devleti ve İslâm medeniyeti ezilmişti. Aynı eylemlere ondördüncü yüzyılın sonlarına doğru Timurlenk girişmiştir.

Ayrıca yazar, Sultan Selim'in Mısır'ın değerli ilim adamları ve sanatçılarını İstanbul'a götürmesini sürgün olarak, kitap ve değerli eserlerin naklini ise tahrip olarak nitelendirmektedir. (İslâmî Mısır)

İşte burada **Şeyh Mustafa Sabri** yazarın verdiği yanlış bilgileri düzeltmek için olaya müdahale ediyor:

Sultan Selim'in İstanbul'a naklettiğı kitaplar çoğunlukla dinî ve ilmî eserlerdi ve Sultan onlara olan beğeni ve itinasından dolayı devletin başkentine götürmüştür. Mısır'ın Osmanlı devleti sınırlarına katılmasından sonra İstanbul'la bir farkı kalmamıştır. Nasıl olur da Bağdat'ın ilim hazinelerini Dicle ve Fırat'a atan Hülagu ile Sultan Selim'in yaptıkları bir tutulabilir?

Âlimlerin, liderlerin ve maharetli sanatçıların İstanbul'a nakledilmeleri ise sürgün değil, Sultan'a daha yakın olmaları içindi. Böylece tüm ülke onlardan faydalanabilecekti. Çünkü Müslümanlar arasında vatanlarından ve milliyetlerinden dolayı bir fark yoktur. Sultan Selim'in fetihteki maksadı İslâmî Mısır ile İslâmî Türkiye'yi birleştirmektir.

Eğer üstad İnan bu fetih ile Mısır'ın Çerkeş Memlûklerin elinden alınmasını kastediyorsa, onlar da başka Memlûkler olan Denizci Türklerden Mısır'ı almışlardı. Onlar da Memlûk, onlar da Memlûk'tu.

Mısır o günlerde asıl fatihleri olan Arapların yönetiminde değildi. Zaten Mısır'ın fethinden amaç Çerkeş ve Mısır Araplarına hükmetmek değildi. (el-Kitab el-Kebîr (Mustafa Sabri))

Olayları tarihî süreçlerine göre değerlendirmedüğimizden, o dönemlerde geçerli olan "uluslararası hukuk"a göre cereyan eden egemenlik kurma yarışını tuhaf karşılayabiliriz. Güçlü ile zayıf arasındaki ilişkileri belirleyen o dönemin geçerli kanunlarına çekimser bakabiliriz. Bugün geçerli olan uluslararası gerçeklere bakalım. Yakın veya uzak geçmişte olanlardan bir farkı var mı?

Üçüncü Dünya ölkeleri bugün Amerika ve Rusya arasında paylaşılmıştır. Ancak geçmiş asırlardaki devletler olayları gerçeğe aykırı biçimde gösterebilecek medya araçlarından yoksunlardı. O zamanların hükümdarları, şimdiki gibi sömürlerini kulaklara hoş gelecek nedenlere dayandırmada yeterince başarılı olamadılar; bu malûm. Şimdiki büyük devletler

halkları aldatmak, onlara kendi kendilerini yönetiyorlar izlenimini verebilmek için sosyalizm, demokrasi, Commonwealth gibi şekli nizamlar oluşturmuşlardır!

Tekrar **Mustafa Sabri**'nin Osmanlı devletini savunmak için serdettiği görüşlerine dönelim.

Şeyh Sabri, Prof. Inlhard'ın "**Osmanlı Devleti'nin Gelişim Tarihi**" isimli kitabından iktibas yapıyor:

"Osmanlı hükûmetinin tesis edilmesinde mutlak hâkim İslâm'dı. İslâm kanunları hükûmetin üstündeydi. Osmanlı medeni kanunu Kur'ân'dan alınmıştı."

Profesör daha sonra Hristiyan Avrupa devletlerinin Osmanlının gücünü kırmak amacıyla beş asır boyunca giriştikleri askeri saldırıların başarısızlıkla sonuçlanması üzerine hile yoluna başvurmalarını anlatmaktadır. Böylece Hristiyan dünyasında olduğu gibi, Osmanlı hükûmetini dinî kanunların etkisinden uzaklaştıracak ve Osmanlıyı maneviyattan koparıp, dünyevîliğe bağlayacaklardı. (el-Kitab el-Kebîr (Mustafa Sabri)

Avrupalıların Osmanlıya düşmanlıkları, Osmanlının ırk, renk, vatan farklılıklarının ayırmadığı Müslümanları ve dinlerini savunmalarından kaynaklanmaktaydı. Selçuklu Türklerinden beri devam eden Haçlı savaşlarının bu ilk aşamasında, Avrupalılar saldırıyor, Selçuklular ise savunuyorlardı. Osmanlı Türklerinde ise durum değişmiştir. Osmanlı Avrupa içlerinde ilerlemeye başladı. Dolayısıyla Avrupa Osmanlı aleyhine bin türlü hesap yapıyordu. Çünkü Osmanlı İslâm âlemini kendi bayrakları altında toplamıştı ve felaket demek olan Avrupa emperyalizmi tehlikesini önlemekteydi.

O halde Osmanlı ile diğer Müslüman halklar arasındaki ilişkiler sömüren ile sömürülen arasındaki ilişkilerden çok farklıdır. Buna en önemli delil, Şerif Hüseyin liderliğinde başlayan ayrılıkçı Arap ayaklanmasının sonuçlarıdır. Araplar için vebal olmuştur. Bu ayaklanmayla Osmanlının himayesi ve gücü kırılmıştı. Bundan sonra emperyalist güçler bölgeyi işgal etmiş; önüne çıkan her şeyi yıkıp yok eden seller gibi, bölgeye hücum eden sömürücüler, bölge halklarına büyük acılar yaşatmışlardır.

Kendisi ile kurbanı arasındaki demir surların yıkıldığını gören Avrupalılar kurbanları olan Arapları acımasızca parçalamışlardır.

Bizim başımıza gelen bu olaylarla, Osmanlıların Avrupa'da fethettiği ülkelerdeki halklara olan davranışlarını karşılaştıralım. Sonra kendimize soralım:

Osmanlının yaptığı sömürü müydü?

Abdurrahman Azzam şöyle diyor:

"Osmanlılar Doğu Avrupa'ya ulaştıkları zaman, burası ebedî bir hapisane görünümündeydi. Halkın tamamı çiftliklerde çalıştırılan köle konumundaydı. Osmanlı bunların kölelik zincirlerini kırmış, ferdî hürriyetlerine kavuşturmuştu. Buradaki derebeylik ve aristokrasiyi de kaldıran Osmanlılardır. Bunun yerine özgür, hukuk önünde eşit vatandaşlık nizamını tesis etmişlerdir. Osmanlı devletinde Korsikalı veya Çerkeş bir köle en yüksek devlet makamlarına yükselebildiği gibi, halktan niceleri, hatta aslı meçhul olan, birçok insan sadrazamlık veya başkomutanlık makamlarına yükselmişlerdir. Doğu Avrupa halkları kurtarıcıları Türkler sayesinde kanunların nesep, taife, millet ve din üstündeki hâkimiyetini öğrenmişlerdir." (Kitabu'l-Kebîr (Mustafa Sabri)

Bu değerler, Osmanlı devleti hakkındaki sömürü töhmetini reddetmekte ve yalanlamaktadır.

Osmanlı sair halklara böyle yaklaşırken Batının bize karşı tavrı nasıl olmuştur. Bizi gerçekten nasıl değerlendiriyor? Aşağıdaki satırları okuyunca çok şaşıracaksınız. Çünkü "**Kanunların Ruhı**" kitabının yazarı Montesquieu şöyle diyor:

"Benden zencileri köle edinmemiz mükteseb hakkımızın savunulması taleb edilse şöyle derim:

Avrupa halkları, Amerika'nın asıl sakinlerini yok ettikten sonra, bunca geniş bölgeleri kullanmak, faydalanmak için Afrika halklarını köle edinmekten başka çare bulamadı. Bu Afrika halkları ayak altlarından başlarının ucuna kadar siyah derili, alçak, tıknaz burunlu mahluklardan başka bir şey değiller. Onlarda övülmeye lâyık hiçbir şey göremezsiniz. Yüksek hikmet sahibi Allahu Teâlâ'nın bu kapkara cisimlerin içine ruh, koyması, hele iyi ruh koymasını mümkün değildir." (Fransızca'dan Arapça'ya tercüme eden Muhammed Avd Muhammed (el-İsti'mar ve'l-Mezahib el-İst'imariye)

Siyasî Görüşleri

Olumsuz etkilerini ve acı sonuçlarını hâlâ yaşadığımız din ve siyasetin birbirinden ayrılması meselesi birçok Frenk taklitçisi kalem ehline tarihten saklanılmak istenmektedir. İslâm'ın devlet yönetiminden uzaklaştırılması, kanun yapmada kaynak olmaktan çıkarılmasını oldu-bittiye getirenler din ve siyasetin ayrılmazlığı hususunu nazarlardan uzak tutmaya çalışıyorlar.

Onun için, biz **Şeyh Mustafa Sabri**'nin düşünce ve içtihadlarını sunduğumuz zaman, zihinlere yaşanmış ve günlerini doldurmuş bir tarihi getirmiyoruz. Ancak biz kendimizin ve okuyucularımızın, okullarda takip edilen ders programları, Batılı ve onun taklitçileri kalem erbabı ve Marksist düşünceli kişilerin yalan ve aldatıcı propagandaları sonucu İslâmî anlayışımızda meydana gelen yanlışlıkları düzeltmek istiyoruz.

Allah'a hamd olsun ki, O, bu ümmete oyunlar hazırlayanların oyununu bozan, inanç sapmalarını doğrultan ve daima doğru yolu gösteren kimseleri takdir etmiştir.

Bu hususu iki ayrı bölümde inceliyoruz:

1 - Ali Abdurrazık'ın kitabı (İslâm ve Hüküm Usulü)

2 - Din ve siyasetin ayrılmazlığı ilkesi (Mustafa Sabri Kitâb'ul-Kebir'in 4. bölümünü bu konuya ayırmıştır.)

Din ve Siyasetin Ayrılmazlığı

Olumsuz etkilerini ve acı sonuçlarını hâlâ yaşadığımız din ve siyasetin birbirinden ayrılması meselesi birçok Frenk taklitçisi kalem ehline tarihten saklanılmak istenmektedir. İslâm'ın devlet yönetiminden uzaklaştırılması, kanun yapmada kaynak olmaktan çıkarılmasını oldu-bittiye getirenler din ve siyasetin ayrılmazlığı hususunu nazarlardan uzak tutmaya çalışıyorlar.

Onun için, biz **Şeyh Mustafa Sabri**'nin düşünce ve içtihadlarını sunduğumuz zaman, zihinlere yaşanmış ve günlerini doldurmuş bir tarihi getirmiyoruz. Ancak biz kendimizin ve okuyucularımızın, okullarda takip edilen ders programları, Batılı ve onun taklitçileri kalem erbabı ve Marksist düşünceli kişilerin yalan ve aldatıcı propagandaları sonucu İslâmî anlayışımızda meydana gelen yanlışlıkları düzeltmek istiyoruz.

Allah'a hamd olsun ki, O, bu ümmete oyunlar hazırlayanların oyununu bozan, inanç sapmalarını doğrultan ve daima doğru yolu gösteren kimseleri takdir etmiştir.

Bu hususu iki ayrı bölümde inceliyoruz:

1 - Ali Abdurrazık'ın kitabı (İslâm ve Hüküm Usulü)

2 - Din ve siyasetin ayrılmazlığı ilkesi (Mustafa Sabri Kitâb'ul-Kebir'in 4. bölümünü bu konuya ayırmıştır.)

1 - İslâm ve Hüküm Usulü Kitabına Cevap

Bu meseleyi nazarî olarak gündeme geliren ve bu konuda kitap yazan şahıs, İslâm ve Hüküm Usulü yazarı Ali Abdurrazık'tır. Bu kişi Mansura kentinde şer'î mahkeme hakimi idi. Bu kitabını her ne kadar açıkça belirtmese de, M. Kemal Atatürk'ün hilafeti ilgasını desteklemek amacıyla kaleme almıştır. Desteğin ötesinde, Kemalistleri de geride bırakarak, Ebu Bekr'in hilafetini dahi reddetmeye kadar gitmiştir. Oysa Kemalistler hilafet düzenini eleştirirken veya reddederken iddialarına Raşid Halifeler döneminden sonraki dönemleri konu edinmekteydi. Mansura şer'î mahkemesi hakimi ise onlardan daha da ileri giderek temelden hilafet düzenini reddetmektedir. Çünkü, ona göre Resulullah'ın sallallahu aleyhi ve sellem bir hükümeti yoktu. Dolayısıyla Ebu Bekr'in onun halifesi olması söz konusu olamaz. Resulullah'ın sallallahu aleyhi ve sellem sadece nübüvveti vardır. Ve nübüvvet ise hilafet kabul etmez.

(Mustafa Sabri, Mevkıf el-Akl ve'l-İlm)

"İslâm'ında samimi bir Müslüman, Arap Mısır'ın lâdinî Türk yöneticilerine malzeme temin edecek kadar çizgisinden kaymış olmasını yüreği yanarak müşahade etmektedir. Oysa biz Türkler geçmişte dinimizi Araplardan öğrenmiştik."

Bu kitap yayınlanmasından hemen sonra Türkçe'ye çevrilmiş ve laik Türk yöneticileri tarafından din aleyhindeki faaliyetleri için malzeme olarak kullanılmıştır.

(Bu şahsın söz konusu kitabını yazması (veya başkaları tarafından ona yazdırılması) üzerine Ezher bu şahıstan âlimiyet diplomasını geri almıştır. (Çev.)

İslâm uleması Ali Abdurrazık'a cevap vermede gecikmemiş, bu konudaki görevlerini yerine getirmişlerdir. Bu şahsın hilafetin yönetim tarzı olarak başlangıcından günümüze kadar dünyanın her köşesindeki tatbikatı hakkında serdettiği; gelmiş-geçmiş tüm İslâm uleması arasındaki icmaya aykırı bid'at ve şâz nev'indeki görüşlerini protesto etmiş, cevap mahiyetinde birçok makale ve kitap telif etmişlerdir, Onlardan biri de Şeyh Hıdr Hüseyin'dir.

Şeyh Mustafa Sabri ise İslâm ve Hüküm Usulü kitabının içeriğine daha ilk bakışta tenakuzu ortaya çıkan iki iddiayı inceleyerek cevap vermiştir:

1 - Ali Abdurrazık Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümeti olmadığını iddia etmiştir. Bu demektir ki Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem hiçbir şey emretmiyor ve yasaklamıyor veya emir ve yasaklarına itaat edilmiyordu.

2 - Ebu Bekr'in hükümeti vardı, ama laik bir hükümet idi. Din ile hiçbir ilgisi yoktu. (Mevkıf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri)

Peygamber'in hükümeti

Ali Abdurrazık kitabında Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümeti olduğunu kabul etmemektedir. Bundan dolayı Ebu Bekrin hükümetinin Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümetine halife olması da söz konusu olmuyor.

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in cihadları ile ilgili tarihî hakikatlerle çarpışan yazar sözlerinde tenakuz içine giriyor. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in cihadını, Allah'a ve Onun tevhidine, ibadetine davetini tefsir ederken sözleri birbirini tutmuyor. Bazen Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kuvvete başvurduğunu inkar, bazen de kabul ediyor. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem güç kullanırken bunu dine çağrı veya tüm âlemlere risaletini ulaştırma yolu olarak değil, İslâm hükümeti oluşturmak için yapmıştır. Çünkü hükümet ancak kılıç ile kurulur, savaş ve zafer ile kaim olur. (Mevkıf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri)

Cihad âyetlerini ise tevil yoluna gitmektedir. "**Dinde zorlama yoktur**", "**Sen zorlayıcı değilsin**" gibi ilk bakışta kendi görüşlerini destekleyen âyetleri saymaktadır. (Mevkıf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri)

Ancak **Mustafa Sabri** bu âyetlerin davetin henüz başlangıcında nazil olduğunu, o zaman ise Müslümanların çok az ve zayıf olduklarını bildirmektedir. Aynı zamanda bu âyetler Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem için birer teselli mahiyetindeydi. Çünkü o, kavminin kendisini yalanlamasına çok üzüldüğü, onlar iman etsin diye âdeta yüreğini pâreliyordu.

"Ali Abdurrazık bize tarihle itiraz etmekte biz ise ona açık Kur'ân âyetleriyle itiraz etmekteyiz. Kur'ân-ı Kerîm'de teşvik edilen ve karşılığında ise Allah tarafından ücret olarak cennetin vaad edildiği cihad, din-dışı bir amel midir?" (**Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri)**)

Şeyh Mustafa Sabri, tüm gücüyle Peygamber Efendimizin gazvelerini açıklamış; böylece Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bir hükümeti olduğunu isbat etmiştir. Çünkü bu gazveler, geçmişte kâfirleri kahrettiği gibi, şimdi de söz konusu kitaptakilere benzer asılsız iddiaları kahretmektedir.

İslâm ve Hüküm Usulü isimli kitabının yazarı Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in gözlerinin Arap yarımadasının ötesine uzandığını, ordusunu yeryüzünün uzak bölgelerine göndermeye hazırlandığını hatta batıdaki Roma devletiyle çarpışmalara girdiğini, doğudaki Fars ve Kısra'yı, Habeşli Necaşi'yi, Mısırlı Mukavkıs'ı dinine uymaya çağırdığını kabul ve itiraf etmektedir. (**Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri)**)

Tüm bunların kabulünden, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in savaşlarının liderliğini teyid anlamı ve bir olan Allah'a davet için gönderildiği insanlar üzerindeki yönetimini takviye için bunların yapıldığı sonucu çıkar. Bu bakımdan peygamberlerin yönetimlerinin, diğer yöneticilerin yönetiminden daha güçlü ve elzem olması kaçınılmazdır. İşte bunun kabulü, kitaptaki iddiaları temelden çürütmeye yeterlidir. (**Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri)**)

Konu cihaddan açılmışken bu münasebetle **Mustafa Sabri**, Ali Abdurrazık ve benzeri birçok Mısırlı yazar ve âlimin cihadı gerçek anlamından uzaklaştırmaya, başka yönlere çekmeye çalıştıklarına dikkat çekmektedir. Onlar cihadı olduğu gibi göstermekten kaçınıyorlardı. Batının Doğuyu dize getirici güçlen, onları komplekse sürüklemiş; dolayısıyla cihadı Batılılara hoş göstermeye çalışıyorlardı. Oysa yapılması gereken şey bu konuda gerçekleri gizlemek değil, Batıyı suçlamaktır. Çünkü Batılıların savaş anlayışı sömürmek, halkları, malları ve toprakları gaspetmekten ibaretti. Kendisini doyurup, başkalarını açlığa mahkum etmekten ve bu amaçla savaştan daha büyük ayıp var mıydı?

Alçak, basit ve şehvanî hedefler uğruna savaşmaktan daha büyük alçaklık var mıdır?

İ'lâ-yı kelimetullah için, insanların dünyâ ve âhirette kurtuluşa ve mutluluğa erişmelerinin önündeki engelleri kaldırmak için yapılan cihad nerede? Batılıların hayvanı arzularını tatmin için yaptıkları savaşlar nerede?

O halde asıl utanması gereken biz değil, Batılılardır. Ayrıca Allah için savaşan bir savaşçı, Allah korkusundan dolayı, savaşta zulmetmez. Onun savaşta ve zaferde uyması gereken sınırlar vardır. Bugün galip devletlerin elinde oyuncak olan uluslararası savaş hukukunun esasını İslâm'ın koyduğu hukuk ve sınırlar çizmiştir; bugünkü hükümler kötü bir kopyadan ibarettir. (**Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri)**)

İslâm dini, akidesi, tarih ve medeniyetine düşman Batılıların İslâm cihadını sorgulamalarına ve suçlamalarına Şeyh Sabri aldırmamıştır. Batılıların maddî gücünden dolayı aşağılık kompleksine kapılıp cihad âyetlerini sahih tefsire muhalif ve peygamberlerin Allah düşmanlarıyla cihadlarındaki rollerine aykırı bir tarzda tevil edenleri, bu psikolojik hastalıktan kurtulmaya çağırmıştır. Batının gücü karşısında psikolojik çöküntüye uğrayanların aksine, o Hakkı müdafaa için güç ve kuvvetin gerektiğini savunuyordu. Peygamberlerin sünneti de bunu gerektirmekteydi. Artık kolayca ispat edileceği gibi **Ebu Bekr es-Sıddîk**'ın yönetimi, dinî bir yönetim idi.

Bunun delili ise birçok güvenilir İslâm tarihi kitaplarında nakledildiği gibi Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in vefatından önceki hastalığı esnasında, kendi yerine Müslümanlara imam olarak namaz kıldırması için **Ebu Bekr**'i görevlendirmesi hadisesidir.

Ebu Bekr (r.a.) Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in halifesi olarak seçildikten sonra yaptığı konuşmada şunları söylemiştir:

"Allah ve Resulüne itaat ettiğim müddetçe bana itaat edin. Allah ve Resulüne isyan edersem o zaman bana itaat etmeniz gerekmez."

Bu olayla ilgili yorumunda **Şeyh Sabri** şöyle diyor:

"Böyle bir devlet başkanının yönetimini laik yönetim olarak göstermek ne garip ve şâz bir iddiadır. Namazdaki imametinden dolayı devlet başkanlığına atanan bir zâtın yönetiminin din ile bir ilgisi yoktur denilmesi mümkün değildir." (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

2 - Dini Siyasetten Ayırmanın Gayrimeşruluğu

Bu meseleyi nazârî olarak gündeme geliren ve bu konuda kitap yazan şahıs, İslâm ve Hüküm Usulü yazarı Ali Abdurrazık'tır. Bu kişi Mansura kentinde şer'î mahkeme hakimi idi. Bu kitabını her ne kadar açıkça belirtmese de, M. Kemal Atatürk'ün hilafeti ilgasını desteklemek amacıyla kaleme almıştır. Desteğin ötesinde, Kemalistleri de geride bırakarak, Ebu Bekr'in hilafetini dahi reddetmeye kadar gitmiştir. Oysa Kemalistler hilafet düzenini eleştirirken veya reddederken iddialarına Raşid Halifeler döneminden sonraki dönemleri konu edinmekteydi. Mansura şer'î mahkemesi hakimi ise onlardan daha da ileri giderek temelden hilafet düzenini reddetmektedir. Çünkü, ona göre Resulullah'ın sallallahu aleyhi ve sellem bir hükümeti yoktu. Dolayısıyla Ebu Bekr'in onun halifesi olması söz konusu olamaz. Resulullah'ın sallallahu aleyhi ve sellem sadece nübüvveti vardır. Ve nübüvvet ise hilafet kabul etmez.

(Mustafa Sabri, Mevkîf el-Akl ve'l-İlm)

"İslâm'ında samimi bir Müslüman, Arap Mısır'ın lâdinî Türk yöneticilerine malzeme temin edecek kadar çizgisinden kaymış olmasını yüreği yanarak müşahade etmektedir. Oysa biz Türkler geçmişte dinimizi Araplardan öğrenmiştik."

Bu kitap yayınlanmasından hemen sonra Türkçe'ye çevrilmiş ve laik Türk yöneticileri tarafından din aleyhindeki faaliyetleri için malzeme olarak kullanılmıştır.

(Bu şahsın söz konusu kitabını yazması (veya başkaları tarafından ona yazdırılması) üzerine Ezher bu şahıstan âlimiyet diplomasını geri almıştır. (Çev.)

İslâm uleması Ali Abdurrazık'a cevap vermede gecikmemiş, bu konudaki görevlerini yerine getirmişlerdir. Bu şahsın hilafetin yönetim tarzı olarak başlangıcından günümüze kadar dünyanın her köşesindeki tatbikatı hakkında serdettiği; gelmiş-geçmiş tüm İslâm uleması arasındaki icmaya aykırı bid'at ve şâz nev'indeki görüşlerini protesto etmiş, cevap mahiyetinde birçok makale ve kitap telif etmişlerdir, Onlardan biri de Şeyh Hıdr Hüseyin'dir.

Şeyh Mustafa Sabri ise İslâm ve Hüküm Usulü kitabının içeriğine daha ilk bakışta tenakuzu ortaya çıkan iki iddiayı inceleyerek cevap vermiştir:

1 - Ali Abdurrazık Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümeti olmadığını iddia etmiştir. Bu demektir ki Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem hiçbir şey emretmiyor ve yasaklamıyor veya emir ve yasaklarına itaat edilmiyordu.

2 - Ebu Bekr'in hükümeti vardı, ama laik bir hükümet idi. Din ile hiçbir ilgisi yoktu. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Peygamber'in hükümeti

Ali Abdurrazık kitabında Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümeti olduğunu kabul etmemektedir. Bundan dolayı Ebu Bekrin hükümetinin Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümetine halife olması da söz konusu olmuyor.

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in cihadları ile ilgili tarihî hakikatlerle çarpışan yazar sözlerinde tenakuz içine giriyor. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in cihadını, Allah'a ve Onun tevhidine, ibadetine davetini tefsir ederken sözleri birbirini tutmuyor. Bazen Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kuvvete başvurduğunu inkar, bazen de kabul ediyor. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem güç kullanırken bunu dine çağrı veya tüm âlemlere risaletini ulaştırma yolu olarak değil, İslâm hükümeti oluşturmak için yapmıştır. Çünkü hükümet ancak kılıç ile kurulur, savaş ve zafer ile kaim olur. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Cihad âyetlerini ise tevil yoluna gitmektedir. "**Dinde zorlama yoktur**", "**Sen zorlayıcı değilsin**" gibi ilk bakışta kendi görüşlerini destekleyen âyetleri saymaktadır. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Ancak **Mustafa Sabri** bu âyetlerin davetin henüz başlangıcında nazil olduğunu, o zaman ise Müslümanların çok az ve zayıf olduklarını bildirmektedir. Aynı zamanda bu âyetler Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem için birer teselli mahiyetindeydi. Çünkü o, kavminin kendisini yalanlamasına çok üzülüyor, onlar iman etsin diye âdeta yüreğini pâreliyordu.

"Ali Abdurrazık bize tarihle itiraz etmekte biz ise ona açık Kur'ân âyetleriyle itiraz etmekteyiz. Kur'ân-ı Kerim'de teşvik edilen ve karşılığında ise Allah tarafından ücret olarak cennetin vaad edildiği cihad, din-dışı bir amel midir?" (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Şeyh Mustafa Sabri, tüm gücüyle Peygamber Efendimizin gazvelerini açıklamış; böylece Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bir hükümeti olduğunu isbat etmiştir. Çünkü bu gazveler, geçmişte kâfirleri kahrettiği gibi, şimdi de söz konusu kitaptakilere benzer asılsız iddiaları kahretmektedir.

İslâm ve Hüküm Usulü isimli kitabının yazarı Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in gözlerinin Arap yarımadasının ötesine uzandığını, ordusunu yeryüzünün uzak bölgelerine göndermeye hazırlandığını hatta batıdaki Roma devletiyle çarpışmalara girdiğini, doğudaki Fars ve Kısra'yı, Habeşli Necaşi'yi, Mısırlı Mukavkıs'ı dinine uymaya çağırdığını kabul ve itiraf etmektedir. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Tüm bunların kabulünden, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in savaşlarının liderliğini teyid anlamı ve bir olan Allah'a davet için gönderildiği insanlar üzerindeki yönetimini takviye için bunların yapıldığı sonucu çıkar. Bu bakımdan peygamberlerin yönetimlerinin, diğer yöneticilerin yönetiminden daha güçlü ve elzem olması kaçınılmazdır. İşte bunun kabulü, kitaptaki iddiaları temelden çürütmeye yeterlidir. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Konu cihaddan açılmışken bu münasebetle **Mustafa Sabri**, Ali Abdurrazık ve benzeri birçok Mısırlı yazar ve âlimin cihadı gerçek anlamından uzaklaştırmaya, başka yönlere çekmeye çalıştıklarına dikkat çekmektedir. Onlar cihadı olduğu gibi göstermekten kaçınıyorlardı. Batının Doğuyu dize getirici güçlen, onları komplekse sürüklemiş; dolayısıyla cihadı Batılılara hoş göstermeye çalışıyorlardı. Oysa yapılması gereken şey bu konuda gerçekleri gizlemek değil, Batıyı suçlamaktır. Çünkü Batıların savaş anlayışı sömürmek, halkları, malları ve toprakları gaspetmekten ibaretti. Kendisini doyurup, başkalarını açlığa mahkum etmekten ve bu amaçla savaştan daha büyük ayıp var mıydı?

Alçak, basit ve şehvanî hedefler uğruna savaşmaktan daha büyük alçaklık var mıdır?

İlâ-yı kelimetullah için, insanların dünyâ ve âhirette kurtuluşa ve mutluluğa erişmelerinin önündeki engelleri kaldırmak için yapılan cihad nerede? Batıların hayvanı arzularını tatmin için yaptıkları savaşlar nerede?

O halde asıl utanması gereken biz değil, Batılılardır. Ayrıca Allah için savaşan bir savaşçı, Allah korkusundan dolayı, savaşta zulmetmez. Onun savaşta ve zaferde uyması gereken sınırlar vardır. Bugün galip devletlerin elinde oyuncak olan uluslararası savaş hukukunun esasını İslâm'ın koyduğu hukuk ve sınırlar çizmiştir; bugünkü hükümler kötü bir kopyadan ibarettir. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

İslâm dini, akidesi, tarih ve medeniyetine düşman Batılıların İslâm cihadını sorgulamalarına ve suçlamalarına Şeyh Sabri aldırmamıştır. Batılıların maddî gücünden dolayı aşağılık kompleksine kapılıp cihad âyetlerini sahih tefsire muhalif ve peygamberlerin Allah düşmanlarıyla cihadlarındaki rollerine aykırı bir tarzda tevîl edenleri, bu psikolojik hastalıktan kurtulmaya çağırmıştır. Batının gücü karşısında psikolojik çöküntüye uğrayanların aksine, o Hakkı müdafaa için güç ve kuvvetin gerektiğini savunuyordu. Peygamberlerin sünneti de bunu gerektirmekteydi. Artık kolayca ispat edileceği gibi **Ebu Bekr es-Sıddîk**'ın yönetimi, dinî bir yönetim idi.

Bunun delili ise birçok güvenilir İslâm tarihi kitaplarında nakledildiği gibi Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in vefatından önceki hastalığı esnasında, kendi yerine Müslümanlara imam olarak namaz kıldırması için **Ebu Bekr**'i görevlendirmesi hadisesidir.

Ebu Bekr (r.a.) Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in halifesi olarak seçildikten sonra yaptığı konuşmada şunları söylemiştir:

"Allah ve Resulüne itaat ettiğim müddetçe bana itaat edin. Allah ve Resulüne isyan edersem o zaman bana itaat etmeniz gerekmez."

Bu olayla ilgili yorumunda **Şeyh Sabri** şöyle diyor:

"Böyle bir devlet başkanının yönetimini laik yönetim olarak göstermek ne garip ve şâz bir iddiadır. Namazdaki imametinden dolayı devlet başkanlığına atanan bir zâtın yönetiminin din ile bir ilgisi yoktur denilmesi mümkün değildir." (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Dini Siyasetten Ayırmanın Hakikati

Din ve siyasetin birbirinden ayrılmasını savunanlar, meselenin dinin siyasî işlere ve siyasetin de dinî işlere karışmaması, her birinin kendi ihtisas alanı içinde kalmasından ibaret olduğunu savunuyorlardı.

Fakat **Şeyh Mustafa Sabri**, hükümet ve din arasındaki ilişkiler, Raşid Halifelerden beri Müslümanların tarihi, laik Türkiye'de din ve siyasetin ayrılması ile doğan sonuçlara dayanarak, olayın başka boyutlarına dikkat çekmiştir:

1 - Din ve siyasetin ayrılmasının bundan çok daha başka acı boyutları vardır. Din ile ilişkisini kesmiş bir hükümetin üstlendiği siyasetin mânâsı dinin hükümetin otoritesi altında olması, dolayısıyla emir ve yasakları altına girmesi demektir. Sadece bu durum bile üstün olan, kendisinden üstün olunmayan İslâm'ın izzetine saldırıdır ve küfrü işmam eder.

Hükümetin halkın dinine saygı göstermesi ve baskı yapmaması dahi sonucu değiştirmez. Zira ülke yönetimi dinin değil, hükümet siyasetinin elindedir.

Buna örnek olarak Şeyh Sabri, Mısır'ın İngilizlerin hâkimiyeti altında olmasını misal veriyor. Dinin hükümetin altında olması Mısır'ın İngilizlerin otoritesi altında olması gibidir. Nasıl ki bu konumu Mısır'ın onurunu zedeliyorsa, dinin de onuru hükümetin otoritesi altına girmekle zedelenmiştir. Zaten çoğunlukla efendi kuluna zulmeder.

Dinin bugünkü makus konumu nerede, Osmanlıdaki konumu nerede?

Osmanlılarda hükümet ve sultanlar dinin otoritesi altındaydılar, atasözünde olduğu gibi **"Baş başkana, başkan da şeriata bağlıdır."** (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

2 - Şeyh Mustafa Sabri'nin, İslâm tarihinden çıkardığı kesin delile göre, din ve siyasetin ayrılması gerçekte hükümetin dinin emir ve hükümlerinden soyutlanarak kendi kısa aklına göre hareket etmesidir. Tüm İslâm tarihi boyunca hiçbir hükümet buna cesaret etmemiştir. Ne kadar zalim ve fasık olursa olsun, Müslümanların hiçbir hükümeti bunu aklından dahi geçirmemiştir.

Sahabelerden (r.a.) Atatürk'e kadar gelen hükümetler halka hükmetmiş, onlara ise İslâm hükmetmiştir. Bu hükümetlerden herhangi birinin dine muhalif bir hareketi olduğu zaman, bu o hükümetin günahı olarak kabul edilmiştir. Nasıl ki bir Müslüman hevasına uyup günah işler; sonra kalbi Allah korkusuyla çarpar.

Şimdiye kadar İslâm tarihinde alenen İslâm dairesinden çıkan ve din ve siyaseti yani dinî hükümleri yönetimden uzaklaştırmaya çalışan bir hükümete kesinlikle rastlanmamıştır. Şeyh bu meseleyi yabancı hükümetleri taklitten doğan bir ekol olarak incelemiştir. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Türkiye'de vaktiyle yaşanan ise, hükümetin İslâmiyet'e savaş ilanıdır. Savaşlarda mutad olduğu gibi, önce hükümet savaş ilan eder, sonra da bunu halka mal ederek, halkın savaş ilanı olarak göstermeye çalışır. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

3 - Mustafa Kemal'in dini siyasetten ayırmasını anlamayanlar Kemalist devrimlerden sonra İslâm'ın gördüğü zararlara, İslâmî hüküm ve değerlerin yıkılışına baksınlar!

Mustafa Kemal'in laik devrimlerinden sonra İslâm hükümleri ayaklar altına alınmış ve ezilmiştir. Eski anayasadaki "**Devletin dini İslâm'dır**" maddesi çıkarılmış, İsviçre medenî hukuku uygulamaya sokulmuş, şapka giyme zorunluluğu getirilmiş, Müslüman hanımların Müslüman olmayan erkeklerle evlenmeleri yasallaşmış, resmî yeminlerde Allah'ın adıyla yemin etmek yasaklanmış ve daha sayamayacağımız bir sürü şey yapılmıştır. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Tüm bu saydıklarımızın İslâm'a bir zarar vermediğini iddia edebilecek olan var mıdır?!

Din ve siyasetin ayrılması üzerine, Türkiye'de yaşanan irtidat hareketinden sonra, hâlâ bunu savunanlar Şeyh Mustafa Sabri'ye göre ya tam bir mülhid veya savunduğu şeyden habersiz karacahildir. Çünkü laiklik kavramı iman ile bağdaşmaz. Dinin Allah katından indirildiğine, kitap ve sünnetteki hükümlerin Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem vasıtasıyla bildirilen ilâhî hükümler olduğuna inanan bir kimse laik bir düşüncüyü savunamaz. Aksi halde o, apaçık bir küfür durumuna duçar olur. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Mısır'ın da adım adım Türkiye'yi taklit etmesi onun gözünden kaçmamıştır.

"Dinin siyasetten ayrılması yeni Türkiye'de tam olarak uygulandığı gibi, Mısır'da da kısmen uygulanmaya başlanmıştır." (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

İslâm'a olan bağlılığı ve sevgisi nedeniyle, **Şeyh Mustafa Sabri**, Mısır'ın Türkiye'yi taklit ederek bu yolda adımlar atmasına dikkat çekmiş ve Mısırlı laikleri eleştirmiştir. Onu başkalarının ülke işlerine karışmakla suçlayanlara aldırmamıştır bile. Ayıp, vatani her şeyin üstünde tutanlardadır. Oysa Müslüman vatani İslâm ile görür, İslâm ile yurt edinir ve hicret eder.

"İslâm hükümeti, dininden çıkarak, yeni Türkiye'de olduğu gibi laik bir hükümet olabilir. Bunda halkın İslâm üzerine kalmasında bir engel yoktur" diyenlerin karşısına dikilmiş ve onları şiddetle eleştirmiştir. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Şeyh Sabri, devrimlerin Türkiye'de açtığı yaralara dikkat çekerek, laik hükümet fikrini savunanlara cevap vermiştir. Halkın dininin yeterli olacağını iddia ederek hükümetin dine ihtiyacı yoktur diyenlerin yanlış görüşte olduklarını belirterek şöyle demiştir:

"Halk hükümetin yönetimi altında oldukça hükümeti etkileme gücü yoktur, ama hükümet yönetimde olduğu müddetçe halkı dilediği gibi etkiler ve böylece halkı istediği yöne çekebilir.

Vatandaşlarını kendi ilke ve görüşleri üzerine yetiştirebilir. (Halkın hükümete etkisi onu değiştirme gücüne sahip olmasıyla mümkündür.) (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Şeyh Sabri, İsmail Sıdkî Paşa'nın Mısır meclisine verdiği önergeyle şer'î mahkemelerin yerel mahkemelerle birleştirilmesi ve böylece şer'î mahkemelerin kaldırılması hedefinin güdüldüğüne dikkat çekmiş; bunun din ve siyasetin ayrılması anlamına geldiğini, bu yolda atılmış bir adım olduğunu bildirmiştir. Paşanın niyetini anlayan Mısır Millî Meclisi üyeleri, **"İslâm sadece ibadet dini değil, aynı zamanda yönetim dinidir. Şer'î mahkemelerin kaldırılması bu cihetten İslâm'a aykırıdır"** diyerek önergeyi reddetmişlerdir. Bu konuyla ilgili olarak Şeyh Mustafa Sabri alaycı bir ifade ile şöyle diyor:

"İslâm'ın hüküm, yönetim dini olduğunu bilen devletlü İsmail Sıdkî Paşa, İslâm'ın bu hükmünü ilga etmek istemektedir. Çünkü o insanların dinî hükümet (veya buna Allah'ın hükümeti de diyebilirsiniz) ile yönetilmesini kabul etmeyenlerdendir. Onlar insanların, insanların hükümetiyle yönetilmesini kabul edenlerdendir." (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Şeyh Mustafa Sabri bu tutumuyla İslâm ulemasının üzerinde icma ettiği görüşlere katılmaktadır. Tüm İslâm ulemasının icmasıyla İslâm sadece ibadetlerle sınırlandırılmaz. Bilakis İslâm muamelat, ukubat ve mahkemelerin, bakanlıkların, parlamentoların tüm ihtisas alanlarını kapsamaktadır. **İslâm ibadet, şeriat, tenfiz ve savunmadır...**

İslâm halkın ve devletin gereksinim duyduğu tüm kanunları sunan ve içeren bir nizamdır. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Madem ki iş böyledir, o halde Batılıları taklit ederek din ve siyaseti birbirinden ayıramayız. Çünkü Batılıların herhangi ilahî bir kanunları yoktur. Onların kitaplarından, peygamberlerinin sünnetinden çıkaracakları ne bir Fıkıh ilmi, ne de bir usul-i fıkıh ilmi vardır. Nasıl olur da ilahî teşri (kanun yapma) kaynağımızı terkedip, insanların uydurdukları kanunları ithal ederiz?

Müslümanların fert ve cemaat olarak bağımsızlıklarını koruyabilmeleri için başka halkları taklitten kaçınmaları zorunludur. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Ayrıca beşeri kanunların eksiklikleri ve hatalarının çokluğu sebebiyle ilahî kanunlarla kıyaslaması dahi yapılamaz. Beşerî kanunların millet meclislerinden geçme aşamalarını bilirsek aradaki büyük farkı görürüz.

Demokratik rejimler halkın gerçek görüşlerini yansıtmayan birçok güç ve çıkar çevresinin müessese ve organları üzerine inşa edilmişlerdir. Dolayısıyla halkın gerçek görüşlerini ifade etmekten çok uzaktırlar.

Bu konudaki eleştirileri şöyle özetleyebiliriz:

- 1 - Hakka ulaşmada ve bilmede, insanların görüşlerinin yetersiz kalması.
- 2 - Demokraside önemli olan, meselenin iyi ve kötü olması değil, oyların çokluğudur.
- 3 - Meclisteki üyelerin gerçekten ne kadar ne ölçüde halkı temsil ediyor veya halkın oyları meclise gereği gibi yansıyor mu?
- 4 - Beşerî kanunlarda insanlar yöneten ve yönetilen olmak üzere ayrılıyor ve bu iki zümre arasında adalet yok oluyor. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

O halde Avrupalı büyük reformcu Calvin'in dinin yönetime iştirak ettirilmesi çağrısına şaşmamak gerekir. **"Allah'a itaat etmeyen bir kral, krallık değil ancak hırsızlar krallığı kurabilir."** (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

İslâm devletinde kanun, kelimenin tam anlamıyla kanundur. Çünkü o kanun ilahîdir. Bu yeter. Halife dahi kanunun otoritesi ve yönetimi altındadır.

"Kadıyani finnar ve kadın filcenneti / İki hakim cehennemde bir hakim cennettedir" hadis-i şerifi ilahî yönetimi en güzel ve doğru şekilde tabir etmektedir. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Şeyh Mustafa Sabri; gayrimüslim dinî azınlıkların bulunması ve semavî kanunun din adamlarına imtiyazlar sağlaması iddialarını öne sürerek İslâm şeriatının uygulanmasına itiraz edenlere de cevap vermekten geri durmamıştır.

Gayrimüslim Azınlıklar

İslâm ülkelerinde yaşayan gayrimüslimlerin şeriat kanunlarından dolayı haksızlığa uğrayacakları vehmine kapılmak, kesinlikle yanlıştır.

Demokrasilerde **beşerî kanunlar** çoğunluğun azınlık üzerindeki hâkimiyetini tanımıştır. **İslâm şeriatı ise** azınlıklara haklarını vermiş ve onları çoğunluğun zulmünden korumuştur.

Şeyh Sabri'nin hafızasında bu görüşlerini destekleyen birçok hatıralar ve olaylar vardı. Bunlardan biri de şudur:

Osmanlı meclisinde Tokat temsilcisi olarak bulunduğu sıralarda, o zamanlar Osmanlı toprakları içinde olan Makedonya kiliseleri üzerinde Rum ve Bulgarlar arasında bir anlaşmazlık olmuştu. Her iki taife de kiliseler üzerinde hakimiyet iddia ediyorlardı. Hükümet konunun görüşülüp karara bağlanması için olayı meclise intikal ettirmişti, İzmir temsilcisi Adistiti Paşa (Rum) mecliste söz alarak şöyle bir konuşma yaptı:

"Bu devletin bir ifta organı var ve arzedilen meseleleri şeriat hükümlerine göre çözüme kavuşturmaktadır. Bu meseleyi de çözüme kavuşturmak için fetva makamına sunalım. Biz Rumlar oradan çıkacak her türlü kararı kabul etmeye hazırız."

Burada Rum paşanın meseleyi fetva makamına götürmesinin sebebi olarak, verilecek kararın hak olacağına ikna olmasını görmekteyiz. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Osmanlı hilafet tarihini okuyanlar bilirler ki, Osmanlıda göze çarpan en önemli hususlardan biri de **"dinî hoşgörü"** ve **"din hürriyeti"**dir. Bu husus Osmanlı sultanlarının genelde İslâm şeriatını uygulamaya verdikleri önemden kaynaklanmaktaydı.

Tarihçi Lewis ve Grunebaum şöyle diyorlardı:

"İstanbul fatihi Sultan Mehmed dinî zorlama ve baskıdan son derece uzak biri idi. Türk hükümeti hiç kimsenin dinine karışmazdı. Türkler Ortodoks kilisesinin imtiyazlarını asla kısıtlamadılar."

Daha sonra bu iki tarihçi, Kur'an'dan şu iki âyeti nakletmekteler:

"Allah yolunda sizinle savaşımlarla savaşın. Haddi aşmayın. Allah haddi aşanları sevmez"

"Dinde zorlama yoktur. Çünkü doğruluk, sapıklık ve eğrilikten ayırt edilmiştir. " (Şekib Arslan, Hadr el-Âlem el-İslâmî)

Bir keresinde I. Sultan Selim vatandaşlar arasında unsur birliğini sağlamak amacıyla Hristiyan ve Yahudileri Müslüman olmaya veya ülkeyi terke zorlamıştı. Bunun üzerine Şeyhülislam Zenbilli Ali Efendi sultanın yüzüne karşı böyle bir hakkı olmadığını bildirmiş; ehl-i kitaptan olan vatandaşların cizye verdikleri sürece dinlerini değiştirmeye veya ülkeyi terke zorlanamayacağını söylemiştir. (Şekib Arslan, Hadr el-Âlem el-İslâmî)

İslâm'ın adaletini aksettiren böyle yüksek bir muameleye tarihte çokça rastlamak mümkün değildir. Bu durum Osmanlı içinde birçok fitne ve olaylara da sebep olmuştur. Meşhur hukukçu ve siyaset bilimcisi Louis Denol **"Osmanlıların çöküşünün en büyük**

nedenlerinden biri de ülke içindeki değişik mezhep ve ekollere bağlı Hristiyan halka tanıdığı hürriyettir" demiştir. (Şekib Arslan, Hadr el-Âlem el-İslâmî)

Şekib Arslan şöyle diyor:

"Türkler İslâm şeriatı ile amel ettikleri müddetçe Osmanlı devletindeki on milyonlarca Hristiyan, birçok imtiyazlara sahip olarak konfor ve rahat içinde yaşadılar. Ne zaman ki Cumhuriyet kuruldu ve şeriat hükümleri Batılılaşma siyasetini uygulamaya başladılar işte o zaman Anadolu'da birkaç bini geçmeyecek kadar az sayıda Hristiyan kalmıştır."

İşle bu, İslâm şeriatının hoşgörüsünün ve şeriat gölgesinde Müslüman, Hristiyan ve Yahudilerin bir arada huzur ve emniyet içinde yaşamalarının mümkün olduğunun delilidir. (Şekib Arslan, Hadr el-Âlem el-İslâmî)

Din Alimlerinin İmtiyazı

Dinî kanunların uygulanması durumunda, din âlimlerinin başkalarına karşı imtiyazlı olacaklarını düşünmek tamamen yanlıştır. Bu düşüncenin yanlışığın İslâm ulemasını Batıdaki kilise adamlarına kıyas etmekten kaynaklanmaktadır. Oysa iki kesim arasında herhangi bir kıyaslanmanın yapılması kesinlikle doğru değildir. Kilise adamları kanunları kendi kafalarına göre yapmaktaydılar. Kanun yapma yetkilerini ellerinde bulundurdıkları için bir kilise istibdadı oluşturmuşlardı. Batıda din ve siyasetin ayrılmasından sonra kanun yapma yetkisi seçimleri kazanan hükümete geçmiştir.

Şeyh Mustafa Sabri'nin de savunduğu gibi, İslâm ulemasıyla kilise adamları arasında bir yakınlık yoktur, İslâm müçtehid âlimleri bile kesinlikle kendilerine kanun yapma hakkı vermemişlerdir. **Kanun koyma hakkı vahyin emrettiği gibi, sadece Allah ve Resulündür.** (Şekib Arslan, Hadr el-Âlem el-İslâmî)

Bu konu üzerinde İslâm uleması arasında icma olduğu gibi, **Mustafa Sabri** de bu icmaya çağdaş bir İslâm âlimi olarak iştirak etmektedir.

Prof. Hamid Rebiî şöyle diyor:

"İslâm ulemasının görüşlerine göre İslâm nizamında, "**kanun yapma**" olayı "**hükümleri çıkarma işlemi**" olarak görülmüş ve kabul edilmiştir. Oysa Batıda bunun karşılığı "**kanun yapma**" olarak geçer.

(Hamid Rebiî, Sulûk el-melik fi tedbir el-Memâlik. Doktor Hamid'in araştırmaları, İslâm şeriatının üstünlük ve meziyetlerini ortaya çıkarmada Batı düşünce istilasının önlenmesinde çok önemli çalışmalardır.)

Şeyhin Siyasi Nazariyeleri

Marksist ve demokratik nizamların tatbikinden meydana gelen çelişkilerden edindiği izlenimler üzerine kurulan mütekamil bir siyasî nazariyeye sahipti.

1 - Marksizm, ilhad ve fakirleri zenginler aleyhine kışkırtma esasları üzerine bina edilmiştir. Bu nizamın uygulamasında görülmüştür ki, alt tabakaların özgürlükleri kısıtlanmış, Bolşevik Partisi ileri gelenlerinin birçok zulmüne maruz kalmışlardır.

2 - Demokrasilerde ise vatanın bir tek unsuru arasında gruplaşmalar doğuyor, şahsî çıkarlardan dolayı toplumun gücü gruplar arası mücadelede heder oluyor.

Bu iki düzenin ortak özellikleri ise, Din ve ahlâkî değerlerden uzaklık, kadın ve erkeklerin ihtilatı, ve sosyal çalkantı ve çöküşlerdir. (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri)

Şeyh Mustafa Sabri'ye göre İslâm alâmetleri ise:

1 - Allah'a iman, şeriatle hükmetmek ve sabit ahlâkî değerlere bağlılık,

2 - İslâm devletinin evrenselliği ve insanları sadece Allah'a boyun eğdirmesi cihetiyle komünizmden üstünlüğü. Ancak ulemanın zenginler ve fakirler arasındaki uçurumu gidermeye çalışmaları, lüks ve aşırı konforla mücadele etmeleri, fakirlerin zenginlerin mallarındaki haklarını almaya çalışmaları zaruridir.

3 - Din ve devlet işlerinin bir olması. Bu da hilafet düzeniyle gerçekleşmektedir; ki hilafet, herhangi bir hükümetin İslâm şeriatını uygulamada Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in vekili olmasından ibarettir. Bunun iki rûknü vardır:

1 - Hükûmet,

2 - Niyabet (vekillik). (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

4 - Şura Meclisi halifeye danışmanlık yapar ve görüş bildirir, icra ve yönetim halifenin elindedir.

Atatürk'ün son Osmanlı halifesinin yetkilerini alıp bunu kendi oluşturduğu Millet Meclisine devretmesi istibdadî bir hadisedir. Bunun şûra ile de bir ilgisi yoktur. Şeyh bu mesele üzerine, ehemmiyetini izah maksadıyla duruyor ve şöyle diyor:

"Zannedilmesin ki benim mezhebim sultanı büyütme ve şûrayı küçültme mezhebidir. Bu mutlakiyet yönetimlerini savunanların mezhebidir. Bunu Osmanlı Meclis-i Mebusanında İttihatçılarla olan tartışmalarımı ve şûrayı savunmak için verdiğim mücadeleyi bilenler bilir." (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

Atatürk dönemindeki yönetimin halk egemenliğine dayanan bir yönelim olduğu sözü ise yaşanan durum ve hakikatten çok uzaktır.

"Bugün Türkiye'deki tek kişi yönetimi geçmişteki yönetimlerden binlerce defa daha ceberut bir diktatörlük yönetimidir." (Mevkîf el-Akl ve'l-İlm (Mustafa Sabri))

İftiraya Uğrayan Halife Sultan Abdülhamid

Siyasal tarih hareketi içinde liderlerin, önderlerin değerlendirilmesi ve onların kahramanlaştırılması aşamasında şöyle bir yol izlenir:

Liderin yetenek ve başarıları ön plana çıkarılır ve onların bu yönlerine olağanüstülükler atfedilerek lider eşsizleştirilmeye çalışılır. Lideri aşırı boyutlarda abartmak ve büyütme bazen onu ilahlaştırmak şeklinde tezahür eder.

İnsanlık tarihinin firavunları olan nice lider ve diktatörler meftunları tarafından ilahlaştırılmadı mı?

Komünist Rusya'da Stalin'in durumu hepimizin hâfızalarındadır. İşte bilimsel hiçbir gerçekliği olmayan bu tutum ne yazık ki Üçüncü Dünya ülkelerinde hâlâ geçerliliğini korumaktadır.

M. Kemal'in aşırı abartmalarla göklere çıkarılması, buna karşılık onun siyasal hasmı halife Abdülhamid Han'ın aksi tutumla yerin dibine geçirilmesi işte bu hatalı tutumların tezahürüdür.

Birçok büyük felaketlerin yaşandığı, İslâm şeref ve izzetinden ve de nübüvvet döneminden elimizde kalmış tek kalıntı olan hilafetin yok edildiği tarihimizin bu çok önemli kesitini araştırırken zihnimizde birçok soruların oluşması kaçınılmazdır.

İslâm'ın şeref, izzet ve ilk nübüvvet günlerinden elimizde kalan yegâne eser olan hilafet düzenini, arkasına İslâm'a düşmanlıkları açık Avrupalı güçlerin de desteğiyle hedef olarak

seçiyor ve kendi siyasî emellerine ulaşmada bir engel olarak gördüğü hilafet düzenine hücum edip onu bertaraf ediyor.

Bugün olduğı gibi o dönemde de bu büyük olay sanki devrimci Mustafa Kemal ile gerici ve müslebid Sultan Abdülhamid arasında siyasî bir mücadeleymiş gibi gösterilmeye çalışılmaktadır.

Oysa, biliyoruz ki olup-bitenler bu kadar basit değildi.

Biz, burada kısaca İslâm hilafetinin son merhalesini temsil eden Sultan Abdülhamid Han hakkında varolan bazı hatalı ve yanlış düşünceleri tartışmak istiyoruz.

Tarih, şahısların güç ve yetenekleri ne kadar güçlü olursa olsun sadece onların dilek ve işleklerine göre yürümez. Liderlerin başarılarında, yeteneklerinin çok büyük rolü olduğı doğrudur. Ancak başarının neticeye ulaşması için mevcut siyasal, sosyal ve uluslararası gerçeklerin rolü de unutulmamalıdır.

Abdülhamid'in başarılı olamamasının ve Atatürk'ün başarıya ulaşmasının nedenleri nelerdir? (bkz. İslâm: Yarının Gücü.)

Sultan Abdülhamid, hilafet meselesinin etrafında döndüğü en bariz şahsiyetlerden biridir. Temsil ettiğı İslâmî değerlerden dolayı, içerde ve dışardaki düşmanları onu müstebid, Kızıl Sultan gibi birçok ölçsüz söz ve yakıştırmalarla itham etmiş, iftiralar atmışlardır.

Bu konuda Siyonist ve Haçlı odakların kontrolündeki basın ve haber ajanslarının, Abdülhamid aleyhine onun yanlış tanınmasında rolleri büyüktür. İftiralar sanki birer gerçekmiş gibi sunulurak, kamuoyu onun aleyhine kışkırtılmıştır.

Batılılar ve ajanlarının Abdülhamid aleyhine giriştikleri bu kampanya aslında onun şahsına değil, temsil ettiğı hilafet ve İslâm'a yönelikti. Onun tahttan indirilmesinde Avrupalıların çok büyük rolü olmuştur.

Paul Smith şöyle diyor:

"Dinî otoriteyi temsil eden Sultan Abdülhamid'e yönelik muhalefet hareketi Türkiye dışında oluşturularak tanzim edildi. Ancak doğrudan eylem dışardan değil, milliyetçi düşüncelerle kaynayan İçerden, yani ordudan geldi." (bkz. İslâm: Yarının Gücü.)

Yazar daha sonra Avrupa devletlerinin Osmanlı içerisinde nüfuz alanları oluşturmak için birbirlerine yaklaşmalarını ve aralarında anlaşmalar yapmalarını anlatmaktadır. Onların birbirleriyle olan ihtilaflarını ustaca kullanan Abdülhamid'in politikalarını etkisizleştirmek için kendi aralarında anlaşmışlardır.

1906'larda Rusya ve Avusturya Makedonya'nın geleceğini tartıştıkları bir kongre tertip ettiler. Bundan bir yıl sonra da Rusya, İngiltere ve Fransa arasında oluşturulan ittfaka katıldı. Bu paktın oluşturulması Osmanlı için çok büyük bir tehlike doğurdu. Bu esnada Makedonlardan oluşan, Abdülhamid'e muhalif gizli bir cemiyet kuruldu. Bu cemiyet Osmanlı ordusu içindeki Makedonlarla da temas halindeydi. Bu cemiyetin amacı Makedonya'nın çıkarlarını savunmaktı. 1908'de ise artık ayaklanma başlatmak için tüm hazırlıkları tamamlanmıştı. Böylece Abdülhamid'in üzerine yürüyerek onu tahttan indirmişlerdir. (bkz. İslâm: Yarının Gücü.)

Tarihimizin bu kesitini incelerken göz önüne almamız gereken değişik etkenler olduğunu görüyoruz: Dışarıdan ve içerden sergilenen birçok oyun, dış güçlerin kışkırtmalarıyla devleti oluşturan çeşitli kavimler arasındaki çatışmalar, ekonomik krizler ve müşterek bir düşmana karşı aralarındaki ihtilafları unutan büyük devletler.

Sultan Abdülhamid, işte tüm bu tehlikelerin ve Avrupa devletlerinin niyetlerinin farkındaydı. O, bu tehlikelerle tek başına nasıl mücadele edeceğinin bilincindeydi.

O daha tahta çıkmadan Ruslar Osmanlının doğudaki birçok eyaletlerini işgal etmişlerdi. İngilizler ise Hindistan'ı tamamen kontrollerine geçirmişlerdi ve Hindistan yolunun güvenliği için çalışıyorlardı. Amerika genç bir devlet olarak, uluslararası arenaya yeni katılmıştı. Yahudiler ise örgütlenmiş, oluşturdukları mason ağları vasıtasıyla "**arz-ı mev'ud**"a (vaad edilmiş topraklar) konmaya hazırlanıyorlardı.

Hatıralarında bu gerçeklere değinen Abdülhamid şöyle diyordu:

"Tüm bu güçlerin karşısında tek başıma duramazdım." (Abdülhamid'in Hatıratı. Arapça'ya çeviren Muhammed Harb (Daru'l-Ensar, Kahire)

O döneme kadar devlet hazinesinin dışarıya bir kuruş bile borcu yoktu. Ancak Avrupa Osmanlı içerisinde çeşitli ayaklanma ve isyanlar çıkararak anlaşmalarını bozmuş, Sırbistan ve Karadağ'da savaşlar başlamıştı. Böylece devlet birkaç cephede birden savaşmak zorunda kalmış ve normal ihtiyacın üzerinde asker yığmıştı. Silah altına 600 bin asker alınmıştı. Bu durum devleti dış borçlanmaya sürüklemiş ve ekonomik çöküntüye neden olmuştur. (Muhammed Ferid, Tarihü'l-Devleti'l Osmaniye.)

Abdülhamid tahta oturduğu andan itibaren birçok dahilî ve haricî problemle karşılaşmıştı. Kendisinden önce biri şehid edilerek, diğeri de cinnete duçar edilerek, iki padişah düşmüştü. Padişahın şehid edilmesinde birçok önemli devlet adamı ve ordu komutanlarının rolleri vardı. Ekonomi ithalata dayandığından, devlet borç yükü altında eziliyordu. Hükümet ve devlet işlerinde önemli görevlerde bulunan azınlık mensupları, kendi kavim ve milletlerinin çıkarlarını, devletin yüksek çıkarlarına tercih ediyorlardı.

Amcası Abdülaziz döneminde ordu ve donanma Rus, Fransız ve İngilizleri korkutacak kadar güçlü idi. Ancak bu devletler içerdeki ajanları vasıtasıyla Sultan Abdülaziz hakkında söylentiler çıkararak onu halkın gözünden düşürmüşlerdi. Böylece ordu ve donanmadaki subaylar arasında ihtilaf ve tartışmalar çıkmış -bazıları Sultanı desteklerken, bir kısmı karşı çıkıyordu-; sonuçta orduyu parçalanmış ve zayıf düşmüştü.

(Sultan Abdülaziz döneminde ordu ve donanmaya önem verilmiş, çağın en son model silahları ile teçhiz edilmişti. Osmanlı donanması dünyanın en büyük üçüncü donanması idi. Kara kuvvetlerinde ise silah altında 700 binin üzerinde asker vardı.)

Bu problemlerle karşılaşan Sultan, Allah'ın ona ihsan ettiği olağanüstü zeka ve feraseti sayesinde sorunların üstesinden gelebilmişti. Düşmanları dahi onun harikulade zeka ve dehasını itiraf etmek zorunda kalmışlardır.

Avrupa devletleri arasındaki anlaşmazlık ve ihtilafları kollayıp körüklemeye çalışmış, böylece onlar birbiriyle uğraşırken, Osmanlı güven ve emniyet içinde yaşamıştır. Hatıralarımda yazdığı gibi, bu hedefini bir sır olarak saklamış ve hiç kimseye açmamıştı.

"Otuz yıl boyunca yönetimde kalmak için uğraştım. Gayem bu fırsatı değerlendirmektir. Sırf bu fırsatı değerlendirmek için donanmayı tatbikata bile çıkarmadım. Yunanlıların Osmanlı aleyhine takındıkları tavırlara göz yumdum, böylece İngilizlerin Girit'i işgal planlarını engelledim." (Abdülhamid Han, Hatıralar)

Şahsî çıkar için değil, ümmet ve devletin muhafızı olarak çalışan bir adamdı. Düşmanları arasında ihtilaf ve ayrılık çıkararak onları birbirleriyle uğraştırırken, devletini güçlendirmiş, uluslararası platformda sözü dinlenir kılmak için tüm gücüyle çalışmıştır.

(Abdülhamid Han, Hatıralar) (Abdülhamid hatıralarında Osmanlı ve Japonya halklarını karşılaştırıyor. Japonya tek bir millettir oluşurken Osmanlı birçok millettir oluşmaktaydı. İşte ondan sonra yönetime gelenler bu gerçeği göremedikleri için devleti oluşturan milletler arasında dengeyi sağlayamadılar.)

Selanik'ten hareket ederek İstanbul'a yönelen ihtilalcileri durdurması mümkünken bunu yapmamış; kendi şahsı ve makamı için canlarını vermeye hazır, özel seçilmiş askerleri ve komutanları ihtilalcileri İstanbul'a sokmadan yolda durdurmayı teklif etmişler, ancak o bunu

reddetmişti. Çünkü korkacak hiçbir şeyi, hesabını vermeyeceği hiçbir suçu olmadığını biliyordu.

Bundan dolayı özel ordusuna koğuşlarından çıkmama emri vermişti. Hatıralarında bu konuya şöyle değiniyor:

"Askerlerimin kanını akıtmak istemedim. Halkın artık bana güvenmediğini gördüm. İşler yatışıp, sükunet sağlanınca tahttan ayrılmak ve görevimden çekilmek istiyordum."
(Abdülhamid Han, Hatıralar)

Hatıraları okunduğunda, Sultanın doğruluğu, takvası ve ümmetinin işlerine gösterdiği ihtimam hissedilmektedir. Kendisinden sonra İttihatçı ve Kemalistlerin hatalarını gördükçe kalbi hüznün ile parçalanmaktaydı. **Şeyh Mustafa Sabri**'nin de açığa çıkarmak için büyük gayret sarfettiği önemli bir noktaya hatıralarında şöyle parmak basmaktadır.

"Selanik İttihatçıları beni tahttan indirdikten sonra ingilizlerle anlaşarak Osmanlıyı savaşa soktular. Mesele bir rüyadan ibaretti."

Savaşın feci akibetine değinirken de şöyle diyor:

"İşte onlar, bakın. Osmanlı Devletini nasıl yıktılar." (Abdülhamid Han, Hatıralar)

Sultan Abdülhamid hakkındaki yanlış ve hatalı düşünceleri izale etmek, kanımızca ayrı, müstakil bir çalışmayı gerektirir. Biz burada çok önemli birkaç hususa değinmekle yetineceğiz.

1 - Müslümanların kanını akıtmamak ve sıkıntıları sükunet ile çözmek amacıyla ümmetin yüksek çıkarlarını gözeterек özel ordusuna kendisini savunması emrini vermedi. Bu tarihî hakikat yabancı bir araştırmacı tarafından gerçeğin hilafına saptırılmış ve şöyle bir iftira uydurulmuştur:

Sultan, ihtilal ordusuna karşı koymak için Meşihat makamına müracaat etmiş, ancak şeyhülislâm **"Müslümanların kanını dökmek haramdır"** yolunda bir fetva vererek sultanın bu isteğine engel olmuştur. (Abdülhamid Han, Hatıralar)

2 - Ordu, Sultanı tahtından indirip sürgüne gönderdikten sonra, mallarına elkoymak istemiştir. Ancak Sultan çoluk-çocuğu için ayırdığı bir miktar tasarruftan başka bir şeye sahip değildi. Haksız yere onu istibdat ile suçlayanlara şöyle cevap verir:

"Bana müstebid, istibdatçı demeye başladılar. Oysa ben hükümdarlığım boyunca başkalarının elinde olan en küçük bir hurma tanesine dahi dokunmayı düşünmedim. Şimdi onlar benim birkaç kuruşuma el koymak için hükümet kararı alıyorlar. Eski Sultanın mallarına el koymaya çalışıyorlar. Sonra da getirdikleri bu meşrutiyet düzeninin hürriyet, eşitlik, adalet olduğunu iddia ediyorlar." (Abdülhamid Han, Hatıralar)

Abdülhamid ile İttihatçı-Kemalistler arasındaki kıyas alanını genişletirsek aralarındaki farkın ne denli büyük olduğunu görürüz.

Sultan Abdülhamid tahta geçtiğinde devletin 300 milyon liraya yakın borcu vardı. Tahttan ayrıldığında ise bu borcu 30 milyon liraya indirmeyi başarmıştı.

Ondan sonra yönetime gelen İttihatçılar devleti borç bataklığına düşürmüşlerdir (400 milyon lira). Bununla kalsalar gene iyiydi. Devleti amaçsızca bir savaşa sokarak büyük acılara ve yıkımlara sebep olmuşlardır! Birinci Dünya Savaşına Osmanlıyı da karıştırmışlardı.

O, hayatını ümmetine ve devletine hizmetle tüketmişti. Şöyle diyor:

"Allah kullarının nafakaları, erzak ve ilaçları aklımdan hiç çıkmıyor. Bunları kendimi savunmak için söylemiyorum. Çünkü benden sonra gelenler, yaptıklarıyla beni çok iyi savundular."

Onların din ve devlet aleyhine işledikleri cürümleri kısa bir cümleyle özetliyor:

"Eğer onların dinime ve devletime ihanetleri ortaya çıkmasaydı beni haklı çıkardıkları için onlara teşekkür edecektim." (Abdülhamid Han, Hatıralar)

Mithat Paşa'nın İç Yüzü

Kanun-u Esasî'nin babası diye nitelenen Mithat Paşa meselesine değinmek istiyoruz. Abdülhamid Han'ın Mithat Paşa'ya zulmettiği yolunda yaygın bir kanaat vardır. Konuyla ilgili birçok kaynakta bu mesele genişçe işlenmekte; zulüm ve mazlum hikâyeleri anlatılmaktadır.

İddia edilen meselenin özü şu:

Amcası Abdülaziz'in katlinden dolayı Sultan, Mithat Paşa'nın yargılanmasını emreder. Mahkeme Paşa'ya idam hükmü verince, Sultan onu affeder ve Taife sürgüne gönderir. Sonra orada Paşa'yı katlettirir.

Sultanın hasımları böyle bir hikâye uydurarak onu istibdatla suçlamalarına geçerli bir neden bulduklarına inanıyorlardı.

Kanun-u Esasî'nin babasına nice baskı ve zulümler yapıp, sonra da öldürten o değil miydi? Onun bir müstebid olduğuna bundan daha güçlü delil mi vardı?

Böylesine yaygın bir rivayetin doğruluğunun veya yanlışlığının araştırılması, bir araştırmacı için gerçekten zor bir olaydır.

Her ne kadar Sultan Abdülhamid kendini savunmuş ve olayın bu şekilde olmadığını bildirmişse de, maktulün bir hasmı olarak onun sözlerinin geçerliliği var mıdır?

İlmî bir araştırmada **"Şahsın hasmı hakkındaki sözlerine itibar edilmez"** kaidesi onun sözlerini almamıza engel değil midir?

Tüm bunlar doğrudur. Ancak tarafsız akıl ve mantığa yönelteceğimiz bazı hakikatler isbat etmektedir ki, Sultan Abdülhamid bu konuda da suçsuzdur, masumdur.

1 - Mithat Paşa, içeride ve dışarıda devletin temel esaslarına yönelik öldürücü yanlışlıklar işlemiştir. İçeride, Müslüman çoğunluğun yaşadığı bölgelere azınlık temsilcilerinden valiler ataması, ordunun temel direği sayılan Harb Akademisine Ermeni öğrencilerinin kabul edilmesi gibi, devletin temelini yıkmaya sebep olacak yanlışlar yapmıştır. (Abdülhamid Han, Hatıralar)

Dışarıda ise; devleti, silahlı güçlerin durumunu iyi hesaplamadan ve düşmanın gücünü görmezlikten gelerek Rusya, İngiltere, Avusturya-Macaristan, Almanya, Fransa gibi devletlerle gereksiz çarpışmalara sokmak gibi büyük hatalar yapmıştır.

(Hatıralar, Sultan Abdülhamid Han). Orduda 30 bin asker olmasına rağmen, bunu 200 bin olarak yanlış bir şekilde hesaplamıştır. Sultân daha sonra gerçeği Gazi Ahmed Muhtar Paşadan öğreniyor.)

Sultana gelerek, daha önce kendisinin atadığı ve övdüğü Maliye nazırının düşürülmesini talep ediyordu. Oysa onun bu talebi Kanun-u Esasî'ye aykırıydı. İnsanlar önünde savunduğu hürriyet ilkesine aykırı davranışlar sergiliyordu.

Genç Türkler hareketini ve Sultan Murad'ı kadın kılığında saraydan kaçırıp, Abdülhamid'in yerine tahta geçirme olaylarını bizzat desteklemesinden, onun yönetimi tamamen ele geçirmek istediği anlaşılıyor.

Ayrıca, Osmanlı içerisinde, İngilizlerin bölücü faaliyetlerinde kullandıkları Mason cemiyetleri ile ilişkisi sabit bir gerçektir.

O halde, İngilizlerle yardımlaşan Mithat Paşa'nın makamında kalması demek devletin temelden sarsılması demektir. Dolayısıyla Sultan Abdülhamid onu görevden almak zorunda kalmıştı. Hatıralarında şöyle diyor:

"Mithat Paşa'nın İngilizler ile yardımlaştığını biliyordum. Ama bunu masonluğunun bir gereği olarak mı, yoksa bizim bilmediğimiz özel bir gayeyle mi yaptığını bilmiyordum. Bunun üzerine Kanun-u Esasî'nin bana verdiği yetkilere dayanarak onu Sadrazamlıktan uzaklaştırdım ve sürgüne gönderdim." (Hatıralar, Sultan Abdülhamid Han).

2 - Mithat Paşa, İngilizlerle olan ilişkilerini doğrudan veya askerî bir komutan olan Hüseyin Avni Paşa aracılığıyla yürütüyordu. Sultan Abdülhamid, İngiltere'deki sefirinden Avni Paşa'nın İngilizlerden büyük miktarlarda para aldığını öğreniyor. Avni Paşa'nın Avrupa'dan döndükten sonra yakın arkadaşlarına birçok hediyeler sunması olayı açığa çıkarıyor.

Bir Osmanlı komutanının yabancı bir devletten para alması Sultanı hayretlere düşürüyor. Bu, Avni Paşa'nın amcası Sultan Abdülaziz'i tahttan uzaklaştıran güruhun arasında olması olayın içyüzünü ortaya çıkarıyor.

"Bir devlet adamı yabancı bir devletten ancak o devlete hizmet sunmasıyla para alabilir. Bu demektir ki amcam Abdülaziz'in tahttan indirilip yerine Murad'ın geçirilmesinin bedeli bu paradır. Hüseyin Avni Paşa sadece kendi kını için değil, aynı zamanda yabancı bir devletin emelini gerçekleştirmek için bu işi tezgahlamıştır." (Abdülhamid'in Hatıraları. Sultan, ayrıca Mithat Paşa'nın âl-i **Osman**) yerine âl-i Mithat tesis etmek istediğini hatıralarında yazmıştır.)

Mithat Paşa Rüştü ve Hüseyin Avni Paşaların anlaşarak beraberce Sultan Abdülaziz'i azlettikleri tarihçe sabittir. (Muhammed Harb'in açıklaması: Sultan Abdülhamid Han her zaman vezirlerinden şikayetçi olmuştur. "Kimin yerine kimi atadıysa yeni atananın bir öncekinden farklı olmadığını, hatta bazen daha kötü olduğunu gördüm.")

3 - Bu hadiseler Sultan Abdülhamid'de nasıl bir etki bırakmıştı? İki büyük devlet adamının ihanetiyle karşılaşan Sultan ne yapacaktı?

Hüseyin Avni Paşa'nın yabancı bir devletten para alması onu çok müteessir etmişti. Müteessir olmakta haklıydı da.

"Bir kişi sadrazamlık makamına veya ordu komutanlığına yükselsin de, yabancı bir devletten para alsın. Hayatımda bu olaydan daha çok beni sarsan şey olmadı. Tahammülümün çok üstünde bir hadise..."

Sonra Avni Paşa ve Mithat Paşa arasındaki ilişkilere değinirken "Aynı yoldan Mithat Paşa da gelmekteydi. Bu demektir ki, devlet şirke düşmüştü." (Hatıralar, (Sultan Abdülhamid Han).

Sultan'ı şaşırtan başka bir şey de; Mithat Paşa'yı azletmesi üzerine ne halkın, ne de ona en yakın kimselerin olumsuz bir tepkisi olmaması; buna rağmen İngilizlerin ortalığı velveleye verip Paşa'nın azlini şiddetle kınamış olmalarıdır.

"İngiltere'nin böyle yapması bence gayet normal. Çünkü Mithat Paşa İngiltere'yle kendini desteklemeleri için anlaşmış ve yardımlaşmıştı. İngilizler, Mithat Paşa'nın ıslahatlarının Osmanlı devletini boğacağını benim bildiğim gibi biliyorlardı." (Hatıralar, Sultan Abdülhamid Han).

Tüm bunlara rağmen Sultan onu affetmeye hazırdı. Çünkü ona göre bir insanı ıslah bin hayırdan daha faziletliydi. İslâm'ı böyle anlıyordu. (Abdülhamid, Mithat Paşa'nın hataları yanında birçok olumlu yönlerinin ve hizmetlerinin olduğunu da kabul etmektedir.)

Ancak, onun amcasının katlindeki rolünü ve aile saltanatına karşı tavrını görmezlikten gelemeydi ve gelmedi.

Abdülaziz olayında muhakeme edilip suçlu bulunduktan sonra da Sultan Abdülhamid onu gene affetmeye hazırды. Ancak Mithat Paşa, deyim yerindeyse kendini kendisiyle vurdu. İngiliz konsolosluğuna sığınmak istedi. Konsolosun tatilde olduğunu öğrenince Fransız konsolosluğuna sığınarak orada saklandı!

Bu durum karşısında kendimizi Sultan Abdülhamid'in yerine koyalım ve düşünelim. Bu olayı duyan Abdülhamid dehşete kapılmış ve sarsılmıştı. Şöyle yazıyor:

"Devletimizin tarihi boyunca böyle bir olay vuku bulmamıştır. Bu olay, dost ve düşman önünde Osmanlının yüzünü kızartmış, başını eğdirmiştir. Olayı duyunca âdeta başımdan kaynar sular dökülmüş gibi şoke oldum. Onun bu yaptığı, yargılandığı olaydan daha ağır bir suçtur ve ben bu suçu asla affedemem." (Hatıralar, Sultan Abdülhamid Han).

Ancak Abdülhamid onun devlete bazı hizmetlerinden dolayı idam hükmünü, hapis hükmüne çevirmiştir!

Sultanın daha sonra, onu öldürttüğü hikâyesine inanacak mıyız?

Mahkemenin verdiği ölüm hükmünü imzalamak, böylece işi mahkemeye bırakmak varken, niye bu işi kendisine maletsin ki?

Abdülhamid'in psikolojik durumunu iyi tahlil edersek onun suçsuz olduğu gerçeğini daha iyi anlayabiliriz. Askerlerini Müslüman kanı dökülmesin diye İttihatçılara karşı koymaktan men eden o değil midir?

Bir Cuma namazı çıkışında uğradığı suikast girişimine gösterdiği tepkiyi hatırlayalım. Kendisiyle değil, diğer yaralı ve ölülerle ilgilenmiş, arabasının dizginlerini eline alarak büyük bir cesaret örneği sergilemiştir. (Hatıralar, (Sultan Abdülhamid Han).

Yönetimden uzaklaştırılıp, sürgüne gönderildiğı zaman da subaylarından birinin suikastine maruz kalmış, bu hadise üzerine şöyle demiştir:

"Ölüm, yaşlılık çağına ulaşmış biri için Rabbine kavuşmadır. Ancak öldürtmek hayatım boyunca nefretimi mucib olmuştur. Bana baskı yapanlar genelde bendeki bu duyguyu keşfedememişlerdir." (Hatıralar, Sultan Abdülhamid Han).

Böyle bir psikolojik yapıya sahip olan Abdülhamid'in, Mithat Paşa'yı öldürtmesi ihtimali yoktur. Kendisine yöneltilen bu ithamları bilmesine rağmen önemsememişti.

İman ve takva kokan yazılarını okuyalım:

"Onun ölümünün sorumluluğunu üzerime atmak istiyorlar. Atsınlar bakalım. Yarın Cenab-ı Hakk'ın huzurunda hesap gününde yüzüm ak, alnım açık olacak. Eğer Allah beni bu konuda hesaba çekecekse, beni devletine ihanet eden bir sadrazamı affettiğim için çekecektir. Bu yolda Rabbimin bana vereceğı cezaya razıyım." (Hatıralar, Sultan Abdülhamid Han).

İkinci Bölüm

Giriş

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin" "Çünkü böyle davranırsanız, Allah işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar. Kim Allah'a ve Resulüne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur."

"Biz emaneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettik de, onlar bunu yüklenmekten çekindiler. Onu insan yükledi. Çünkü O, çok zalim, çok zalimdir." (el-Ahzab sûresi)

"Allah, iman edenleri dünya hayatında da, ahirette de değişmeyen sözle sağlam yolda yürütür. Buna mukabil Allah zalimleri saptırır. Allah dilediğini yapar." (İbrahim, 27)

"İnsanlardan öyleleri vardır ki, herhangi bir ilmî delile dayanmadan Allah yolundan saptırmak ve sonra da onunla alay etmek için boş lafı satın alır. İşte onlara rûsvay edici bir azap vardır." (Lokman, 6)

"Böylece biz, her peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. (Bunlar) aldatmak için birbirlerine yaldızlı sözler fısıldarlar. Rabbin dileyseydi onu da yapamazlardı. Artık onları uydurdukları şeylerle baş-başa bırak." (En'âm, 112)

"Ahirete inanmayanların kalbleri ona (o yaldızlı söze) kansın, ondan hoşlansınlar ve işledikleri suçu işlemeye devam etsinler diye böyle yaparlar." (En'âm, 113)

"(De ki) Allah'tan başka bir hakem mi arayacağım? Halbuki size Kitab'ı açık (ayrıntılı) olarak indiren O'dur. Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler, Kur'ân'ın gerçekten Rabbin tarafından indirilmiş olduğunu bilirler; onun için sakın şüpheye düşenlerden olma." (En'âm, 114)

"Rabbinin sözü, doğruluk ve adalet bakımından tamamlanmıştır. O'nun sözlerini değiştirecek kimse yoktur, işiten de, bilen de O'dur." (En'âm, 115)

"Yeryüzünde bulunanların çoğuna uyacak olursan, seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar zandan başka bir şeye tâbi olmaz, yalandan başka da söylemezler." (En'âm, 116)

"Muhakkak ki, senin Rabbin evet O, kendi yolundan sapanı en iyi bilendir, yine O doğru yolda gidenleri de en iyi bilendir." (En'âm, 117)

"Kötü işi kendisine güzel gösterip de onu güzel gören kimse mi? Allah, dilediğini sapıklığa yöneltir, dilediğini doğru yola iletir. O halde onlar hakkında birtakım üzüntülere dalarak yıpranma. Allah, onların ne yaptıklarını biliyor." (Fâtır, 8)

"Zalimler yakında nasıl bir devrim ile devrileceklerini bileceklerdir." (Şuarâ suresinden.)

Hilafet ve yönetimin birbirinden ayrılması hadisesi üzerine, bilindiği gibi bu olayı destekleyen veya eleştiren birçok kimseler çıkmıştır. Bir yıla yakın bir zamandır bu konudaki tartışma ve münakaşalar sürmektedir. Artık bu olayı savunan ve destekleyenlerin yüzüne şöyle haykırmak gerekir:

Susun!

İşte kıymetini anlayamadığınız hilafetin kökü kazındı ve yok edildi. Aslında hilafetin ve yönetimin birbirinden ayrılması bu gerçeği ifade ediyordu. Ama bunu çok az insan anlayabildi. Hâkimiyet ve yönetimden mahrum bir hilafetin hiçbir önemi kalmamıştı.

Bu mesele üzerinde tartışma ve münakaşaların son bulduğunu sandığımız bir sırada, aynı konu hakkında muhtevası birbirine çok yakın iki kitap neşredildi.

Kitaplardan bir tanesi büyük üstad, allame, Menar sahibi **Reşid Rıza**'ya; diğeri ise Ankara kaynaklı olduğunu bildiğimiz, ancak ismini okuyuculardan saklama gereği duyan meçhul bir şahsa ait. Eğer bu şahıs kitabında hilafet ve yönetimin ayrılmasını eleştiriyorsa, ismini haklı nedenlerle, can ve mal güvenliği için gizlemek zorunda kalmıştır diyebiliriz. Yok eğer, kitabında bu cinayeti destekliyor ve savunuyorsa yazarın kendi kitabına ve savunduğu

görüşlerine aslında güvenmediği gerçeği ortaya çıkar. Anlaşılan, yazar okuyucular tarafından tanınmak istememektedir. Herhalde yaptığı şeyden utanmakta, kendinden haya etmektedir. Kur'ân bu kimseler hakkında şöyle der:

"İnsanlardan gizler de Allah'tan gizlemezler. Halbuki geceleyin, o'nun razı olmadığı sözü düzüp dururken, O, onlarla beraber idi. Allah yaptıklarını kuşatıcıdır."

Haydi siz dünya hayatında onlara taraf çıkıp savundunuz, ya kıyamet günü Allah'a karşı onları kim savunacak, yahut onlara kim vekil olacak?" (Nisa 108, 109)

Bununla beraber kitapta birçok ilmî gerçekler, hakikatler ifade edilmekte; **ancak hak söylenip bâtil kastedilmektedir.**

(Kim bu kitabın yazarı? Bilindiği gibi hilafet olayında Atatürk'ü destekleyen en meşhur kitap **İslam ve Hüküm Usulü** kitabıdır. **Şeyh Mustafa Sabri** bu kitabın yazarını tanımakta idi. Halta bu kitaptan alıntılar yaparak reddiye de yazmıştır. Onun için, söz konusu kitabın **Ali Abdurrâzık**'ın kitabı olmadığı kesin.

Anlaşılan bu kitapla yazarı korumakla beraber kamuoyunun nabzı ölçülmüştür.)

Menar sahibinin kitabı ise gerçekten çok değerli ve yararlı bir kitaptır.

(**Şeyh Reşid Rıza**. Menar tefsir ve dergisi yazarı. Mustafa Kemal'e olan hüsnüzannından dolayı önce onu destekledi. Daha sonra hilafetin ilga edilmesi üzerine onu şiddetle eleştirmiştir. Söz konusu kitap, Reşid Rıza'nın **"Hilafet veya Büyük imamet"** isimli kitabıdır.)

Zaten, bu meydanların, kahraman savaşçısı olan yazardan da bunu beklerdim. Ankara hükûmetine birçok eleştiri ve tavsiyeler yöneltilmiş, onları kurtuluş ve ıslaha davet etmiştir. Aynı zamanda onlara, İslâm'a sarılarak yükselmelerini tavsiye etmiştir.

Yazar, ayrıca gerçek ve sahih hilafet makamının tekrar ihya edilmesine yönelik çalışmalarından dolayı da takdire lâyıktır. Bununla beraber onun bazı konu ve şahıslar hakkındaki görüş ve düşüncelerine katılmadığımı da belirtmeliyim.

Fakat kitapla ilgili asıl söylemek istediğim şudur:

Yazar her ne kadar ilacı çok iyi tarif etmişse de, hastalığın kaynak ve aslını yeterli ölçüde açıklayamamıştır.

Bunun delili, onun hilafet makamının ihya edilmesinde bizzat hilafeti yıkanlardan yardım talep etmesidir. Oysa kendisi dahi onların hilafeti yıktıklarını itiraf etmektedir.

İşte bu hilafet meselesinin perde arkasını göstermek istedim ve bu iki kitaba ek olarak, bir yıl önce **el-Ehram ve el-Maktan** gazetelerinde yazdığım makaleler, bu makalelere reddiyeler ve reddiyelere cevapları da kapsayan bir kitap yazdım.

Arapça dil sorunu okuyucularımın beni anlamalarında bir engel teşkil ediyorsa, onlardan özür dilerim. Ancak her şartta hakkı desteklemek ve hakka çağırmak zorunluluğu, beni böyle bir kitap yazmaya mecbur etti.

Ben ve Hak bu ülkede birer garibanız. Birbirimizi tanıtır, birbirimize yaslanır, dayanırız. Bununla beraber **"dil âlimi münafıklar gibi olmaksansa, dilimizdeki kusurlardan dolayı ayıplanmak daha hayırlıdır."**

(Mısırlı yazarlar başlangıçta Mustafa Kemal'e hüsnüzan beslemişler, onun İslâm'ın şan ve şerefini yeniden iade edeceğine inanmışlardı. Ancak zamanla, Mustafa Kemal'in icraatlarıyla birlikte, yanıldıkları kanaatine ulaştılar.)

Mevzumuza geçmeden önce Müslümanların şu anki durumları hakkında bir hatırlatma yapmak istiyorum.

Ne yazık ki Müslümanların çoktan beridir yönetimleri başkalarının elinde. Müslümanların yüzde 95'inden fazlası yabancıların yönetimleri altında yaşıyorlar. Geriye kalan yüzde 5'in yönetimi ise isimleri Müslüman, özleri laiklerin elindedir. (Laiklerden maksadı İttihat ve Terakki kökeninden gelen Kemalistlerdir.)

Bu ikinci kısım Müslümanların durumu, birinci kısımdaki Müslümanların durumundan çok daha kötüdür. Çünkü **Şeyh Reşid Rızanın** da dediği gibi:

"Laikler İslâm'a karşı diğer düşmanlardan daha şiddetli, İslâm'ı tahrib ve tahrif etmede daha beceriklidirler"

"Frenkleşmiş Müslümanlar, İslâm'a ve Müslümana gayrimüslimlerden daha düşman ve daha zararlıdır."

Nasıl olmasın ki?

Onlar Müslümanlarla aynı kan, dil ve toprakları paylaşıyorlar, beraber yaşıyorlar. Bugün Anadolu bunların kontrolleri altındadır. Tüm güç ve hileleriyle din kalesini içerden fethetmeye çalışmaktadırlar.

Bunlar her ne kadar gerçek Müslümanlara göre sayıca az olsalar da, güç ve etkinlik bakımından çok daha üstündürler. Bunlar bugün hilafet ve yönetimi birbirinden ayırmayı başardılar.

Nihai hedefleri ise dinin etkinliğini kırmak, hükümlerini silmek ve dini dünya ve siyasetten tecrid etmektir. (Mustafa Kemal'in aldığı kararlara işaret etmektedir.)

İnsanı üzen ve kahreden şey, dini kökünden kazımak isteyen bu taifenin, gündüzleyn yıldızları görebilecek kadar keskin gözlere, planlarını her türlü tehlikelere rağmen uygulayacak cesaret ve atılganlığa, hızlılığa sahip olmalarıdır. Bâtıllarına sarılma hususunda birbirleriyle yardımlaşma ve dayanışma içindedirler.

Dindar Müslümanlara gelince:

Kardeşlerinin imdat çılgınlıklarına kulak tıkamışlar, kendilerini evlerine hapsedmişlerdir. Rahatlarını ve evde oturup ibadet etmeyi tercih ederler, tâ ki zulüm eli olanlara da uzansın!

Bu gafil ve cahiller **"Oturan, ayaktakilerden hayırlıdır"** anlamındaki fitne hadislerine imtisal ettiklerini söylemektedirler.

Böylece İslâm ve Müslümanlara karşı sorumluluklarından kurtulmaya çalışırlar.

Gerçekte ise, söz konusu hadisler, hak ve bâtılın birbirinden ayırt edilemediği, neyin hak ve neyin bâtıl olduğunun belli olmadığı olay ve zamanlarda yapılması gerekeni ifade eder.

Günümüzde ise hak ve bâtıl ayrılmıştır.

Bir yanda İslâm, diğer yanda ise küfür ve dinsizliğin olduğu amansız bir savaş söz konusudur.

Bir yanda Allah'ın dini; diğer yanda ise mahzâ laiklik! O halde öne sürülen bu bahanenin hiçbir haklı ve geçerli yanı yoktur.

Birtakım bahaneler öne sürerek Allah'ın dinine yardım etmeyenlerin özürleri, -zalimlerin özürlerinin hiçbir fayda etmeyeceği günde- kabul edilmeyecektir.

İstisnalar olmakla beraber, Müslümanların seçkinlerinin hali böyle. Laiklerin yanında yer alıp, İslâm ve Müslümanlarla savaşanlar elbette konumuzun dışında!

Müslümanların avamı ise derin kış uykusundaki canlılar gibidirler. Haktan çok bâtıla, dosttan çok düşmana yakındırlar. Cimriler gibi birtakım özür ve bahanelere sarılmakta, en küçük bir gayret göstermemektedirler.

16 yıl boyunca "**din düşmanı tağutlardan**" kendimi ve dinimi koruyabilmek için hicret edip, İslâm âleminde dolaşmaya başladım. Karşılaştığım manzara beni şaşkına çevirdi:

Müslüman halk, benim ülkemdeki lâdini yöneticileri tanımamakta, onların İslâm devletini, hilafetini yıktığını bilmemektedirler. Hatta M. Kemal'i kendilerine örnek almakta, lider edinmektedirler.

Beni üzen diğer bir şey de; âlim ve aydınların, yönetimin zulüm ve idamından korktukları için değil de, sırf kamuoyundaki genel yaygın kanaate ters düşmemek için, hakikati anlatamamaları, bilakis gizlemeleridir.

O âlim ve aydınların çoğu, **İslâm ve hükümlerine savaş açan, hayattan silmeye çalışanlara** olan düşmanlığımı açıklamamamı tavsiye ettiler. Maksatları beni sıkıntı ve eziyetlerden korumaktı.

Yazıklar olsun!

Eğer susacak ve konuşmayacak idiysem niye yurdumu terkettim. Hayatımı ve geçimimi onca tehlikelere attım. Bu yolda bundan çok daha büyük sıkıntı ve zorluklar çıktikten sonra, niçin davamdan döneyim?

Âlim ve aydınlara düşen; cahillere uymak, onların yolundan gitmek midir?

Yoksa onları irşad etmek; yanlışlarını göstermek midir?

Yazık ki yazık!

Ben dini savunurken Müslümanlardan destek değil, köstek göreceğim. Müslümanların dininden ezayı gidermeye çalışırken, Müslümanların ezasına maruz kalacağım!

O halde hayat kötü, ilaç hastalıktır ki, doktor hastaya tâbi oluyor. İslâm, bu yeni ve gizli düşmanlarından, ayrıca korkak ve ahmak dostlarından gördüğü zararı, hiçbir eski düşmanından görmemiştir.

Ne yazık ki, uyuyanlar için uykusuz kalmışım!

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor:

"Ümmetimin zalime "sen zalimsin" demekten korktuğunu gördüğün zaman onlara veda et."

(Bu hadisi İmam Ahmed Müsned'inde; Taberî Kebir ve Evsafında; Hakim ve Beyhaki ise **"İman"** bölümünde nakletmişlerdir. Suyutî bu hadisin sahih olduğunu bildirmiştir.)

Başka bir hadiste de şöyle buyuruldu:

"İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki, doğru söyleyen yalanlanacak, yalancı doğrulanacak, emin hain olarak görülecek, hain ise emin görülecektir. Dünyanın en mutlu insanı Allah ve Resulüne inanmayan Lük'a oğlu Lük'a olacaktır."

(Bu hadisi Kebir'de Ümmü Sekmeden Taberani rivayet etmiştir. Suyutî bu hadise hasen demiştir.)

Bu girişten sonra, başarı Allah'tandır diyerek asıl konumuza başlayalım.

(Ben bu kitaba başlarken, Kemalistler henüz daha yeni hilafet ve yönetimi birbirinden ayırmışlardı. Bununla beraber göstermelik de olsa hilafet makamına saygı ve bağlılıklarını izhar etmekteydiler. Müslümanlar onların ileriye dönük düşünce ve eylemlerini iyi analiz edememişler; dolayısıyla olayın önem ve vehametini kavrayamamışlardı. İşte bu nedenden

dolayısıdır ki, kitabımda hilafet ile hükümetin birbirinden ayrılması olayına genişçe yer verdim. **Bunun küfrü işmam ettiğini açıklamaya çalıştım. (Mustafa Sabri)**

Kemalistlerin hilafet ve hükümeti birbirinden ayırmalarının İslâm şeriatına aykırı olduğu selim fıtrat sahipleri için hiçbir tartışma ve araştırmaya yer bırakmayacak kadar açık, bedihi bir gerçektir.

Müslümanların bir gün bu mesele üzerinde tartışacakları hiç hatırıma gelmezdi!

Bu olayda, Müslümanların göremedikleri çok ince bir nokta vardır. Bu olayın şeriata aykırılığı normal olarak değerlendirilemez. Bu olay, günahkar Müslümanların bazen iyi, bazen kötü ameller işleyip, bunları birbirine karıştırması olayına benzemez. Çünkü Allah'ın böyle kullarını affetme olasılığı vardır.

Kemalistler ise bu olayı bilinçli olarak tasarlamış ve yapmışlardır. Çünkü onların asıl hedefleri tamamen İslâm şeriatından yükümlülüklerinden kurtulmaktır. Şeriatı yok etmektir.

(Görüldüğü gibi **Mustafa Sabri**, ta başlangıçtan beri onların hilelerini sezmiş, aksi propagandalara aldanmamıştır. Kendisi cihad görevini yerine getirirken, harekete geçmeyen ulemayı kınamış, onları görevlerine davet etmiştir.)

Laik Hükümet

Daha önce, **el-Maktam ve el-Ehram** gazetelerinde yer alan makalelerinde, yeni Türk hükümetinin hilafet ve yönetimi birbirinden ayırmasının, yeni hükümetin dinden dönmesinden kaynaklandığını bildirmiştim. Çok geçmeden, benim bu sözlerim, hükümetin Lozan temsilcisi tarafından doğrulandı. (**Rıza Nur.**)

Böylece yeni yönetimin laik olduğu resmî ağızlarca itiraf edilmekteydi.

Ankara hükümeti, dini temsil eden hilafet müessesesini yönetimden uzaklaştırıyor ve lisan-ı haliyle ona şöyle diyordu:

"Şimdiye kadar senden bir hayır görmedim, bundan sonra yoluma sensiz devam edeceğim." (Bu, İslâm hilafetinin ilgasına giden yolda atılmış ilk adımdı. Mustafa Kemal, başlangıçta direkt olarak hilafeti kaldırmayı göze alamadığından böyle bir yolu denemiş ve bunda da başarılı olmuştur.)

Bu yargıya, sanıldığı gibi, öfke veya hüküm vermede aşırıya kaçmak sonucu varmış değilim. Mustafa Kemal hayranı meftunlar ise, yazılarımı hevalarına göre tevil etmişler, beni haksız yere eleştirmişlerdir.

İddia edildiği gibi, hilafet ve hükümetin birbirinden ayrılması ile, ülke idaresinin ıslah edilmesi amaçlanmamıştı. Gerçek ıslahın bu iki müessesenin birlikteliği ile sağlanacağını düşünen pek olmamıştı. Olay, İslâm âleminde beklenmedik bir anda vuku bulmuş, ümmet önce şaşırmış, sonra da Mustafa Kemal sevgisinin gözlerini kör, kulaklarını sağır ettiği birçok kimse, olayı tevil etmeye, savunmaya ve haklı göstermeye koyulmuştur.

Ne gariptir ki, Kemalistler **Sultan Vahdeddin**'i halkın nazarından düşürmek amacıyla kötülerlerinin ve yönetimden uzaklaştırmalarının, ardından tam bir hoşnutluk ve saygıyla, yetkilerinden soyutladıkları **Abdülmecid**'e halife olarak biat ettiler.

(Sultan Vahdeddin'den sonra Müslümanların halifesi olarak Abdülmecid'e biat edildi. Sadece halife olarak! Sultan olarak değil. Sonra çok geçmeden, kendi atayıp biat ettikleri halifenin hürmetini ihlal etmeye başladılar. Bu cümleden olarak Cuma namazları münasebetiyle yapılan törenleri iptal ettiler ve halifenin ödeneğini kısıtladılar. Ve nihayet 3 Mart 1924'te Atatürk'ün TBMM'sine aldıracağı bir kararla hilafet ilga edilerek tamamen laik rejime geçildi.)

Sonra, **Abdölmecid**'ten kaynaklanan herhangi bir sebep olmaksızın, Kemalistler daha bir yıl önce saygı ve hoşnutlukla tayin ettikleri halifeyi küçük düşörmeye, alaya almaya ve aşğılamaya başladılar.

Tüm bunlar, Müslömanların gözü önünde cereyan eden herkesçe malum gerçeklerdir. İnsanlar bu garip hadise üzerine, kabul ve red cephesine ayrıldılar. Fakat çelişkiliymiş gibi görönen bu olayların sebebine inen, sebepleri üzerinde düşönen pek olmadı.

Kemalistlerin İki Hedefi Vardı

1 - Yönetimi Osmanoğullarından alıp, Mustafa Kemal'e nakletmek.

Hilafetin hükömetten soyutlanması ve görünüşte Millet Meclisi'ne geçmesi, aslında hedeflerini gizlemek için tezgahladıkları bir oyundu.

2 - Hilafet müessesesini tedrici olarak kaldırıp, böylece ölkeyi İslâmî yönetimden uzaklaştırarak laik bir sistem oluşturmak.

Akıl sahibi bir şahıs veya kuruluştan sâdır olan her eylemde mutlaka dinî veya dünyevî bir maslahat gözetilir. Kemalistlerin hilafet ve hükömeti ayırmalarını savunanlar veya tevil edenler ise bu meselede ne gibi dinî veya dünyevi bir maslahat sağlanmıştı, bunu gösteremezler.

Olsa olsa, akıllarından geçirdikleri gibi gayridinî bir maslahat olabilir. Fakat dünyevî maslahat ile, gayridinî maslahat birbirlerinin aynısı değildir. Aralarında fark vardır. Birincisinde meselenin dinî tarafına bakmamak, ikincisinde ise sadece laikliğı göz önünde tutmak söz konusudur.

İşte halifenin hükömet yetkisinden soyutlanmasının tek izah tarzı, bu laik maslahattır.

Kemalistler İttihatçılardan Gayrileri Değildir

Konuyu biraz açıklayalım:

Aralarındaki ittifak ve memleket evlatları arasında kendi fikirlerine uyup uymamalarına göre ayırım yaparak bir kısmına hiddet edip, diğör kısmını sevmelerinden de anlaşıldığı gibi, Kemalistler, İttihatçılardan gayrileri değildir. Hâlâ daha önce ilan edilen anayasa ile İslâm şeriatını bağdaştıramıyorlar. Avrupalıların bu meşrutî İslâm devletine güven duyabileceğinden de emin olamıyorlar. Mutlak hürriyet ile mukayyed dinin arasının bulunmasının mümkün olmadığını anlayamıyorlar.

Dinî hükömlerin, laik Avrupa yönetimi biçimlerine aykırılığı ve memleket içindeki heva ve zulömlerine engel teşkil etmesi nedeniyle, dini omuzlarından atılması gerekli ağır ve sıkıntı verici bir yük olarak görüyorlar.

Dini, hep omuzlarından atılması zorunlu bir yük olarak görüyorlardı. Meşrutiyetin getirdiğı mutlak hürriyet gereğı birçok eylemlere kalkışıyorlar ancak karşılarında dini buluyorlardı. Çünkü onların hürriyet ve medeniyeti Avrupa'da gördükleri her şeyi, iyisiyle-kötüsüyle, adım adım izlemekti. Ayrıca ölkö içindeki tuğyan ve zulömlerin karşısına da gene din dikiliyor, onların mutlak hürriyet ve istibdatlarını engelliyordu.

İşte çoktandır, Türk başkentinde dinin konumu böyle...

Kendi vatanında ve Avrupa eğitimi görmüş evlatları arasında garip!

Bunların siyasi bir parti haline gelmeleri ve zahirlerinin İttihatçı, batinlarının ise Mason olarak tecelli etmesinden sonra durum daha vahim boyutlara varmıştır.

(Masonluk, Yahudi amaçlarını gerçekleştirmek amacıyla kurulmuş gizli bir cemiyettir. Amaçları doğrultusunda ölkö liderlerini masonlaştırarak hedefleri doğrultusunda bir maşa

olarak kullanır. İsrail büyük Mason locası açılışı münasebetiyle düzenlenen törende konuşan İsrail baş hahamı şöyle diyordu:

"Mason kardeşlerim! Çalışmalarınız sayesinde hedefimize hızla yaklaşıyoruz. Amacımız yeryüzünde sadece tek bir dinin kalmasıdır. Bunun dışındaki dinler bâtıl ve asılsız hurafelerdir. İnsanlar arasında tefrika ve ayırım yapmaktadırlar. İslâmiyet ve Hristiyanlığın yıkılıp, bu dinlere inananların bâtıl inançlarından temizleneceği gün yakındır. Böylece tüm insanlık hak ve hakikat aydınlığına kavuşacaktır."

bkz., Gizli Dünya Hükümeti, Sipritoviç.)

Bununla beraber İttihatçılar siyasî yaşamları boyunca, açıkça dine cephe alamamışlar, buna cür'et edememişlerdir. Ancak savaş yıllarının o karışık günlerinde, dine karşı tutumlarını açığa vurmuşlar, bu kabilden olarak şer'î mahkemeleri şeyhülislâmlıktan alarak, adalet bakanlığına bağlamışlardır. Halk, bu olayı esefle karşılamıştı.

Savaştan galip çıkmaları halinde, zaferlerinden aldıkları cesaret ve coşku ile dine açıktan cephe alacakları kesindi. Ama ne var ki savaştan mağlup ve zelil olarak çıktılar.

Savaş ve yenilginin sorumlusu İttihatçılar, İzmir'in fethine kadar bir müddet gözden kayboldular. Düşmanlara bağışladıkları toprakların yüzde biri bile olmayan İzmir'in fethi, sanki onların geçmiş tüm günah ve hatalarının kefareti olmuştu. Kıyamete kadar harcayarak, bitiremeyecekleri bir şerefe nail olmuşlardı!

Böylece, omuzlarında varlığını hep hissettikleri din yükünden artık kurtulabileceklerdi. İzmir'in fethi onlara bu cür'eti vermişti. Bu fetih, sanki onların geçmiş ve gelecek tüm günahlarının kefareti olacaktı!

Bu kutsal hitap sanki kendileri için söylenmişti:

"İstediklerini yapsınlar, çünkü onlar Bedir ehlidirler."

İzmir'in Fethi İslâm ve Şeriate Yönelik Saldırlara Zemin Hazırlıyor

Fetihten hemen sonra, Kemalistler hilafeti, hükümet etme yetkisinden uzaklaştırarak, lâdinî (Dinle alâkası olmayan, dinsiz,din dışı.) hale geldiler. Ne yazık ki, Müslümanlar bu konuda gerekli tepkiyi gösteremediler.

Kemalistlerin, ayrıca şer'î mahkemelerin kapatılması yolundaki çalışmalarını sürdürdüklerini ve bu yolda büyük mesafe kat ettiklerini biliyoruz. Daha önce, ağabeyleri İttihatçılar, bu mahkemelerin şeyhülislâmlık ile bağlarını koparmış ve adalet bakanlığına bağlamış olmakla beraber, tamamen kapatılmasına cesaret edememişlerdi.

(İttihatçılar ve Kemalistler aynı ağacın dallarından müteşekkildirler. Her iki akımın önderleri arasında gerçek Türk soyundan insanların varlığı yok denecek kadar azdır. Bu iki akımın kurucularının büyük çoğunluğu Selanik dönmeleridir.

Örneğin; **Enver Paşa** Polonya aslından geliyordu. **Cavid**, bir Yahudi dönmesiydi. **Karaso** ise İspanya Yahudilerinden idi. Köken ve düşünce olarak gayri -Türk ve gayri- İslâmî unsurlara tâbilerdi.)

Kardeşleri Kemalistler ise İzmir'in fethi sayesinde, bu cesareti kendilerinde bulmaktalar.

İzmir'i fethettiler diye, İslâm devletinin üzerine inşa edildiği, dinî esasları yıkmak üzere kendilerine Müslümanlarca görev ve yetki verilmiş gibi davranıyorlar.

Fetihle gelen alkış ve övgü seli, içlerindeki dinden kurtulma eğilimini dışa vurmalarına vesile ve cüret kaynağı olmuş, devleti İslâmî olmaktan çıkaracak eylemlere açıktan açığa girişmeye başlamışlardır. Müslümanların şaşkın bakışları arasında dinî esasları yıkmaya yönelik eylemlere girişmişlerdir.

Amaçlarının laik bir yönetim oluşturmak olmadığını iddia ediyorsa, soralım bakalım:

İzmir zaferinin hemen akabinde, niçin hilafet ve yönetimi birbirinden ayırdınız?

Bunu hangi gerekçeyle yaptınız?

Onları buna iten neden sadece yönetimi Osmanoğullarından alıp, Mustafa Kemal'e nakletmek istemeleri olamaz. Böyle olsaydı, yönetimi gasp ettikleri gibi, hilafeti de gasp etmeleri gerekirdi.

Aslında yönetim ve hilafetin birlikte gaspedilmesi, bu ikisini birbirinden ayırmanın yanında çok daha önemsiz kalır. Birincisinde sadece Osmanoğullarına ihanet, diğerinde ise Osmanoğullarına ihanetle beraber dine ihanet söz konusudur.

Livaü'l-Misri gazetesinde, beni eleştirip Kemalistleri savunan yazar şöyle diyor:

"Mustafa Sabri'nin yürüttüğü mantık, akılları karıştırıp zihinleri bulandırmaktan başka bir şeye yaramaz. Hilafet ve hükümeti ayırmanın dinden dönmekle ne ilgisi var?

"Halkın, yönetimi eline geçirerek, ülke çıkarlarını, hilafet makamını kuşatan desise ve oyunlardan korumalarının, eski şeyhülislâm ve zümresinin dinî otoritelerini kullanarak ülkeyi sömürmelerine engel olmalarının İslâm'a aykırı olduğunu kimse iddia edemez.

"Halkın şahsî çıkarlarını ülke ve halkın çıkarlarına tercih eden başıboşluğa dur demesi, İslâm ve ülke çıkarları gereğidir."

(Yazar, "eski şeyhülislâm" derken Mustafa Sabri'yi kasdetmektedir. Eğer durum iddia ettikleri gibi olsaydı ve hilafet makamını ıslah etmek isteselerdi, beğenmedikleri şeyhülislâmı değiştirerek meseleyi halledebilirlerdi. Kemalistlerin gerçek amaçları, hilafet nizamını ortadan kaldırmaktı.

Meşhur İngiliz casusu Lawrence şöyle diyor: "Bu savaş sonunda mutlaka ve mutlaka Osmanlı Sultanının dinî otoritesi ortadan kaldırılmalı."

İşte Avrupa'nın amacı buydu. Hilafetin ilga edildiği gün, onların amaçlarına ulaştıkları, zafer günüydü. Lawrence el-Arab (Zühdü Fatih).

Yazar, benim maksadımı anlamamış veya anlamak istemiyor. Dolayısıyla da boş ve gerçek dışı sözler sarf ediyor. Çünkü ben, hilafetin yönetimden soyutlanmasından bu iki kurumun birbirinden ayrılmasından bahsediyor, bunu reddediyorum. Eğer hilafet makamı, eski şeyhülislâmın desise ve hileleriyle kuşatılmış idiyse, bunun önüne geçmenin yolu, şeyhülislâm veya halifeyi değiştirmekten ibarettir.

Yoksa, İslâm şeriatının gerektirdiği hilafet-hükümet birliğini bozarak veya İslâm siyasî nizamını temsil eden hilafet kurumunu tahrif ederek değil. Ülke çıkarları gerçekten düşünülseydi, yapılacak olan buydu.

Hem, ülke çıkarları böyle gerektiriyor diye, İslâm dini tahrif veya tebdil edilebilir mi?

Şeriat, hilafet ve hükümet bütünlüğünü emrederken, Müslümanların maslahatlarını gözetmekten gafil miydi?

Ki, Kemalistler, şeriatı Müslümanların maslahatını haleldar eden bir gaflet ve sapıklığını gördüler de, bunu düzeltmeye mi çalışıyorlar?!

İttihatçı ve Kemalistlere göre ben, şeriatın bu gaflet ve sapıklığını temsil ediyorum. Aramızdaki ayrılık da bundan kaynaklanıyor.

Sonra, sormak istiyorum:

Desise ve hileler sadece hilafet makamını mı kuşatmıştı?

Bozulan sadece hilafet makamı mıydı?

Hükümet makamı bu bozukluk ve desiselerden arınmış ve temizlenmiş miydi ki, Kemalistler can-ı gönülden hükümete sahip çıkarken, ıslahat ve desiselerinin önüne geçme iddialarıyla hilafet makamını ortadan kaldırıyorlar?

Hilafetin Hükümetten Soyutlanması

Yazar, iki ayrı otoriteden bahsetmekte:

- Hilafet ve
- Millet Meclisi.

Böylece cehaletini ortaya koyuyor!

Otorite ve hükümet yetkisinin şu anda tamamen meclisin elinde olduğunu, halifenin ise tüm otorite ve yetkilerinden tecrid edildiğini bilmiyor.

Abdülmecid için otorite iddia edenlerin veya halifenin etkinliğini artırmaya çalışanların Kemalistler tarafından şiddetle cezalandırıldıklarından da haberi yok.

Kemalistlerin, kendilerinden biri olan **Lütfi Fikri**'yi İstiklal Mahkemelerinde yargılayıp, beş yıl hapse mahkum etmelerinin nedeni budur. Bu hapis adamın halifeye otorite atfetmesi sebebiyledir.

Yazar, halifenin yetki ve etki sahibi olduğu vehmine kapılıyor!

Dolayısıyla sözlerini, savunmak istediği Kemalistlerin dahi kabul etmedikleri, yanlış bir mukaddime üzerine bina ediyor. Bu Kemalizm savunucusu, eğer Türkiye'de olsaydı, **Lütfi Bey**'in akıbetine uğramaktan kurtulamazdı!

Kişiyi eğer iyi işleri övmüyorsa

Onu övmeye kalkan, fasih dahi olsa saçmalar!

Yazar, gazetede eleştirilerini sürdürüyor:

"Şeyhülislâm ve emsalleri, ülkemize geldikleri gibi gitselerdi diyecek birşeyimiz olmazdı. Zayıflık ve çaresizlikleri onlara fayda verirdi. Sessizliklerini, ülke ve halklarının başına gelen bunca bela ve musibetlere neden olmalarından dolayı, kalblerinde duydukları acı ve pişmanlığa yorabilirdik.

"Ama onlar böyle yapmadılar. Halktan gördükleri tepki de onları sessizlik ve sükunete sevketmeye yetmedi.

(Yazarın sözleri birçok yalan ve çelişkilerle doludur. Bu ve emsalleri, Mısır'dan ayrıldığımız güne kadar, saldırı ve iftiralarını sürdürdüler.

2 Eylül 1922 tarihli el-Ehram gazetesi, "**Türk Muhacirler Mekke Yolunda**" başlığıyla verdiği haberde şöyle diyordu:

"Eski şeyhülislâm ve beraberindekiler Mekke'ye gitmek üzere bu akşam saat altıda Mısır'dan ayrıldılar. Toplanan kalabalık Şeyh ve beraberindekiler aleyhinde gösteri yaparak sloganlar attılar."

Halbuki o zamana kadar, Mısır gazetelerinde henüz hiçbir eleştirim yayınlanmamıştı. (**Mustafa Sabri**)

"Ayrıca, bunların Mısır'ı terketmeye pek niyetleri de yok. Bilakis pisliklerini bize de bulaştırmaya çalışıyorlar.

"Korkaklıkları, onları insanları yüzüne karşı eleştirmekten alıkoyuyor. Bunun yerine zehirli oklarını, kendilerini sağlama aldıkları uzak mesafelerden fırlatıyorlar."

Sübbhanallah!

Bu şikayetlerin aslında bizden vaki olması gerekmez miydi?

Mısır'a iltica ettiğimiz andan itibaren her gün kapımızı aşındıran, peşimizi bırakmayan gazetecilere rağmen bir müddet sükuneti tercih ettik. Kişisel sorunlarımızla, yolculuk ve ilticanın getirdiği zorluk ve problemlerle meşgul idik. Bir de gördük ki, hemen her gün, gazete ve mecmualardan bize saldırılmakta, bizi küfür ve hakaret yağmuruna tutmaktalar. Bu kötü tabiatlı müfterilere, Mısır'dan ayrılmak üzere olduğum sıralarda, gerekli cevapları verdim.

Mısır'ı bedenimizle terketmemiz, delil ve hüccetlerimizle terketmemiz anlamına gelmez. Cevabımızda, gerçeği arayanlara küfürle değil kanıtlar; tartışanlara delilleriyle beraber hakkı sunmuşuzdur.

Kahire ve İskenderiye sokaklarında, aleyhimize kışkırtılan kalabalıklara küfürle cevap vermedik diye kimse bizi korkaklıkla suçlayamaz!

Bizler, bu ülkenin garibanlarıyız.

Cahillere selam deyip geçmek ne zamandan beri korkaklık sayılıyor?

Yazar, nasıl bizim suçluymuşuz gibi devamlı susmamızı isteyebilir?

Hakkın ihlal edildiği yerde, dilsiz şeytan konumuna düşmemek için, tehlikelerle dolu bu yolda yürümeyi kendine şiar edinen ben, nasıl susabilirim?

İlk makalem den sonra hazırladığım diğ er makaleleri Mekke Emiri'nin münakaşalardan kaçınmam yolundaki tavsiyeleri üzerine, gazetelere göndermekten vazgeçtim. Şu anda önemle üzerinde durduğ um konu, İttihatçı ve Kemalistlerin içyüzünü açıklamak, böylece Müslümanları onlardan gelecek tehlikeler konusunda uyarmaktır.

(Daha önce de belirttiğimiz gibi, İttihat ve Terakki Partisi'nin üyeleri, çoğunlukla Dönmelerden oluşuyordu. Mustafa Kemal hakkında dahi bunlardan biri olduğu şeklinde iddialar serdedilmektedir.

Dönmeler, zahiren Müslüman görünür; namaz kılar, oruç tutar ve hacca giderler. Fakat gizlice ve kendi aralarında dinlerine bağlılıklarını sürdürürler. Kendi aralarında Talmud okumayı ihmal etmezler. İki isim taşırlar. Birini halk arasında, diğ erini de kendi aralarında kullanırlar.

Türk halkı bunların gerçek yüzünü keşfettiğ inden, bunları "**Dönme**" lakabıyla çağırırlar.

Konuyla ilgili olarak, Fransa Yahudi Araştırma Merkezi'nin vesikasını sunuyoruz:

Fransa hahamı Şamor 13.1.1489 tarihinde, İstanbul baş hahamına bir mektup göndererek bazı konularda danışmalarda bulunuyor. Mektubunda "Fransızlar, mabedlerimizi tehdid ediyor. Ne yapalım?" diye soruyor?

İstanbul baş hahamının cevabi mektubu ise şöyle:

"Aziz kardeşlerim! Mektubunuzu aldık, içinde bulunduğ unuz bela ve musibetler bizi derinden üzdü. Çok müteessir olduk.

Görüşümüz şudur:

1 - Söylediğ inize göre, Fransız kralı, sizi Hristiyan olmaya zorluyor. O halde zahiren Hristiyan olun. Ancak, Musa şeriatine olan imanınızı sağlam tutun.

2 - Söylediğ inize göre, mallarınıza el konuyor. O halde, çocuklarınızı birer tüccar olarak yetiştirin. Böylece Hristiyanların mallarını yavaş yavaş elinize geçirirsiniz.

3 - Söylediğ inize göre, hayatınıza kıyılıyormuş! O halde çocuklarınızı birer doktor olarak yetiştirin. Hristiyanların hayatlarına son versinler.

4 - Söylediğinize göre, mabedleriniz yıkılıyormuş! O halde çocuklarınızı kahinler olarak yetiştiriniz ki, Hristiyanların mabedlerini başlarına yıksınlar.

Bu emirlerimiz doğrultusunda çalışın! Göreceksiniz, bugünkü zillet ve zayıflığınız, izzet ve kuvvete dönüşecektir.

imza: İstanbul Yahudi lideri.

Gizli Dünya Hükümeti kitabından alıntı.)

Çünkü onların sebebiyet verdikleri zararlar, sadece Türkiye ve Türk milletiyle sınırlı değildir. Bilakis tüm İslâm âleminde yansıyan etkileri vardır.

Onların şerrinden bunca sakındırmama rağmen, hâlâ ülkemizdeki bu laiklik belasını göremeyenler, bilerek veya bilmeyerek onlara ve sapık ilkelerine destek olanların, yardım edenlerin artık hiçbir geçerli mazeretleri olamaz.

Hayatımın uzun bir kısmını Türk milletini uyarmakla ve bu dinsizlik belasına dikkat çekmekle geçirdim. Fakat milletim bana kulak vermedi, söylediklerimin gerçekleşeceğine ihtimal vermedi ve gaflet uykusuna devam etti. Bir türlü gözlerini açıp gerçeği göremedi. Ve işte, bela ve musibetler, sağanak yağmurlar gibi ülkem ve halkımın üzerine yağıyor!

Şimdi de, tüm İslâm alemini ve Müslümanlarını uyarmaya çalışıyorum.

İş işten geçtikten sonra uyanmanın bir faydası yoktur.

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor:

"Hiçbir kavim kendi nefislerinden özü dilemedikçe helak olmayacaktır." (Hadisi, Ahmed Ebu Davud rivayet etmiştir. Suyutî ise bu hadisin hasen olduğunu bildirmiştir.)

Muhafiflerimden biri **el-Maktam** gazetesinin 10266. sayısında şunları yazıyor:

Şeyh Mustafa Sabri, hayal ve vehimlerinden yola çıkarak Kemalistleri İslâm şeriatını uygulamamak ve hilafete ihanetle suçlamakta, onları küfürle itham etmekte. Oysa Mustafa Kemal ve arkadaşları gerçekte birer İslâm kahramanıdır. Çünkü onlar, İslâm'ın özünü savunmaktalar.

Hilafet, "Şer'î hükümleri sadece halife ve onun hükümeti uygulayabilir" mi demektir?

Halife ve hükümeti, Müslümanların iradesi hilafına oluşturulmuş ve gene onların iradesi hilafına, yönetimi gasbetmişse, bu İslâmî midir?

Cenab-ı Hak şöyle demiyor mu:

"Onların işleri aralarında şura iledir."

"Bir iş yaparken onlara danış".

İşte Mustafa Kemal ve arkadaşları, âyetlerden de anlaşıldığı gibi, sırat-ı müstakime tâbi olmuşlardır. Hak yol üzerindedirler.

Senin ve azledilmiş padişah efendinin, yabancılardan aldığınız onayla, halkı sömürmenize engel olmuşlardır.

Kemalistler, dini yeniden aslî kaidelerine irca ederek, Müslümanların başkanının, veraset yoluyla değil, seçimle işbaşına gelmesini sağlamışlardır.

Halifelerin keyiflerine göre, helali haram, haramı da helal kılmasının önüne geçmişlerdir...

(Emperyalistlerin kurdukları **el-Maktam** ve **el-Muktatîf** gazeteleri, haklı-haksız Osmanlı Devletini eleştiriyordu. Sayfaları Osmanlı rejim muhaliflerinin yazılarıyla doluyordu. Genç Türkler hareketinin bazı üyeleri, Mısır'da bulundukları sürece, **Abdülhamid**'e bu gazeteler aracılığıyla saldırıyorlardı.)

Kemalistlerin, hilafete ihanetleri bugün artık inkârı mümkün olmayan bir gerçektir. Yazar, makalesini bugün yazmış olsaydı, o da belki gerçeği itiraf edecekti. Kemalistleri çok iyi tanıdığından, onlar daha henüz hilafet makamıyla oynamaya başlamadan önce olacakları görecekti.

Ben bu konudaki hükmümü verdim. Onlar hakkındaki bu hükmümün ne yazık ki bugün gerçekleştiğini görüyoruz.

Onlar gerçekten hilafete önem vermiş olsalardı, onu tüm yetki ve etkinliklerinden arındırmazlardı. Halife diye tayin ettikleri şahıs ne padişaktır, ne de hükümette bir yetkisi var. Atama yapması veya azletmesi, kanunlar imzalaması veya reddetmesi, bir şey emretmesi veya nehyetmesi gibi hiçbir yetkisi yoktur. Kelimenin tam anlamıyla göstermeliktir.

İşte tüm bu karineler göstermektedir ki, Kemalistler hilafete ihanet etmişlerdir.

Devlet iradesini, laik ilkeler doğrultusunda düzenlediler ve dini yönetimden, yönetimi de dinden soyutladılar

Oysa daha önce hilafet ve hükümet bir arada idi ve hilafet, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümetine vekalet eden dinî bir hükümetten ibaretti.

Hükümet, yöneten ve idare eden gücü temsil ettiği gibi, hilafet de o gücün, yani hükümetin niteliğini belirler. O hükümetin, dinî bir hükümet olduğunu ifade eder.

Öyleyse hükümeti hilafetten ayırmak onu dinden ayırmak demektir diyebiliriz. Zira, hilafet ve hükümet birbirinden ayrıldıktan sonra, hilafetin tek bir niteliği kalıyor:

Dinî olması. Hükümet dinî niteliğiyle beraber bugünkü durumuna gelmişse, bu demektir ki, halifede din ve hükümet adına bir şey kalmamıştır. Sadece, hükümetin bugünkü hale gelmesi o hükümetin dinden tamamen kopması anlamına gelir. (Şeyh, İslâm'ın yönetimden uzaklaştırılmasını kastediyor.)

Hilafet ve hükümetin ayrılması meselesinde, selim akıl ve sağlam mantığın bizi ulaştırdığı netice budur.

Yazarın savunduğu gibi, eğer Kemalistler bunlardan hiçbirini yapmadılarsa o halde hilafet ve hükümetin ayrılması, benim gördüğüm kötü bir rüyadan ibarettir.

(Kemalistler, başlangıçta halkı kendilerine çekebilmek ve uygun ortamı kollamak amacıyla, şariat hükümlerini uygulayacakları sözünü vermişlerdir. Şartlar kendi lehlerine oluştuğu ve ülke idaresine tamamen hakim olmaya başladıkları zaman, gerçek yüzlerini göstermişlerdir. Her fırsatta dine darbe vurmaktan çekinmemişlerdir.

Şeyh Muhammed el-Gazali Zalam fil-Garb isimli kitabında şöyle diyor:

"İşgalcileri denize döken Türk ordusunun saflarındaki ve vicdanlarındaki yegâne unsur İslâm'dı. Mustafa Kemal'i, mücahid saflarını düzenlemesi ve organize etmesi amacıyla bizzat padişah göndermişti.

Müslümanlar, Türklerin bu kurtuluş mücadelesini tüm güçleriyle desteklemişler, maddî-manevî yardımlarını esirgememişlerdi.

Örneğin, Mısır'da halk sokaklara dökülüyor, yer gök şu nidalarla inliyordu:

Ey Mısır, hilali korumak için kalk

Gazi Mustafa Kemal'in çağrısına koş!

Ama ne zaman ki mücadele başarıya ulaştı. Gazi gerçek yüzünü göstermeye başladı.")

Kemalistlerin İslâm şariatını uyguladıkları iddiasına gelince:

Mustafa Kemal ve adamları, hükümet etme yetkisini kendi adamlarından müteşekkil Millet Meclisine intikal ettirirken, İslâm şeriatının uygulanmasını, yetki ve sorumlulukları elinden alınan göstermelik halifeye bırakmışlardır. Bu şekilde şeriatın uygulanması fiilen engellenmiş oldu. Zira hilafet ve hükümetin birbirinden ayrılması, her iki müessesenin meşruiyetlerini yitirmesine sebep olmuştur.

"Hilafet", sözlükte **"niyabet"**, **"vekalet"** mânâsındadır.

Örfe ise; Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümetine niyabet ederek, onun ümmetini yönetmek demektir.

Hilafet, bu unsurundan soyutlanırsa İslâmî anlamını yitirir. Bu, cinsi, mahiyetini oluşturan nev'inden soyutlamak gibidir.

Çünkü hilafet düzeni, meşrutiyet ve monarşi gibi müstakil bir hükümet şeklidir. Meşrutî bir hükümet nasıl meşrutiyetten soyutlandığı zaman anlamını yitirirse, hilafete dayanan bir hükümet de hilafetten soyutlandığı zaman anlamını yitirir.

Hükümetin anlamını yitirmesine gelince:

Hilafet nizamına bağlı bir hükümet, İslâm dini ile mukayyedir. Hükümetin, hilafeti haiz olması; Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümetine niyabet etmesi ve İslâm dininin hükümlerine bağlı olmasıyla gerçekleşir. O halde, hilafete bağlı olmayan bir hükümetin, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e niyabet etmesi veya İslâm ahkâmıyla mukayyed olması söz konusu olamaz.

Hilafet ve hükümeti birbirinden ayırmak iki anlama gelir:

1 - Hükümetin, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümetine niyabet etmesini istememek.

Bunun Kemalistlere bir faydası değil, zararı vardır. Halk nezdinde itibarlarını kaybetmelerine neden olur.

2 - Dinî hükümlerin sorumluluk ve gereklerinden kaçmak.

İşte, Kemalistlerin asıl amaçları buydu. Bu uğurda, Peygamber'e vekalet etme şerefinden mahrum kalmayı ve Müslümanların reddiyle karşılaşmayı göze almışlardır. Onların maksadı, heva ve heveslerine engel olarak gördükleri dinî hükümlerden, yani İslâm şeriatından kurtulmaktır. Bu meseleyi önemsemeyenlerin dikkatini çekmek istediğim husus budur.

Tüm bunlardan şu sonuç çıkıyor:

Kemalistlerin amacı, din ve dünyayı tamamen ayırmaktır.

Yazarın iddialarını çürüttükten sonra, okuyucu nezdinde şüphe uyandırabilecek bir olumsuzluğa değinerek konuyu kapatmak isliyorum.

Hükümet işleri Millet Meclisi'ne devredilirken, İslâm şeriatının uygulanması da sözde halifeye bırakılmıştı. Ancak bu iki kurum arasında, bir yardımlaşma veya uyum yoktu. Bu iki kurumun düşman iki zıt kutup değil de, müttefik olduklarını varsaysak bile, bu organlar arasındaki kuvvet dağılımında korkunç bir çarpıklık vardı. Tüm yetki ve otorite Millet Meclisi'ndeyken sözde hilafetin hiçbir yetki ve otoritesi yoktu. Yeni yönetim, bu esas üzerine bina edilmişti.

O halde, tüm yetki ve otorite, sadece müttefiklerden birinde toplanmışsa diğer müttefik onun oyunağı olmaz mı?

İstedığı zaman oynayabileceği, bazen sevip değer vereceği, bazen de kızıp yere vuracağı bir oyuncak!

Aslında bu taraflardan birine müttefik denilmesi, gönlünü almak ve küstürmemek kabilindendir.

Kuvvet dağılımındaki bu çarpıklık, Kemalistlerin dine duydukları nefretin bir ifadesidir. **Abdülmecid**'in onlarla anlaşış yetki ve sorumlulukları elinden alınmış sembolik hilafet makamına atanmayı kabul etmesini onaylayanlar, artık hatalarını görmeye başlamışlardır. Mısır basınının bu konudaki hatalı tavrı, yanlış bilgilere dayanıp yanlış değerlendirmeler yapmalarından kaynaklanmaktadır. Olayı halifenin yetkilerini Meclise devretmesi şeklinde algılayarak, kasıtlı-kasıtsız yanlış sonuçlara varıyorlar.

Mısırlılara göre; "Durum, aynen anayasal krallık (meşrutiyet) uygulayan rejimlerde olduğu gibidir. Bu sistemlerde, halife, icra yetkisini bakanlar kuruluna devreder. İcra ise hükümet ve yönetim demektir. O halde, meşrutiyeti nasıl meşru kabul ediyorsak, Kemalistlerin hilafet ve yönetimi ayırmalarını da kabul etmek, meşru görmek zorundayız."

Bu şekilde hatalı bir kıyaslama yapılarak, yanlış neticeye varılıyor.

Meşruti sistemlerde, halife, icra yetkisini vekaleten bakanlar kuruluna devretmekle beraber, icra asliyetini kendilerinde muhafaza ederdi. Halife, sadrazam, şeyhülislam ve diğer bakanlarını dilediği kimselerden seçer veya azlederdi. Parlametionun bakanları denetlemesi ve gerektiğinde güvensizlik oyu vererek düşürmesi, halifenin onlar üzerindeki otoritesini gidermez. Halife, anayasa gereği parlametionu feshetme yetkisine sahipti ve dilediği an bu yetkisini kullanabilirdi.

Kemalistlerin oluşturduğu sistemde ise; halifenin tüm bu yetkileri Millet Meclisi'ne devredilmiştir. Meclis, vekil değil asil konumuna getirilmiştir. Halife ise göstermelik olmaktan başka bir anlam ifade etmez.

Ayrıca, Kemalistlerin hilafet makamına yaptıklarını, geçmiş dönemlerdeki emir ve sultanların icra ve hükümet etme yetkilerini zorla ellerinden aldıkları mustaz'af halifeler dönemiyle de kıyaslamak yanlıştır.

Bu iki durum arasında birçok farklar vardır:

1 - Geçmiş dönemlerde mustaz'af halifelerden zorla icra ve hükümet etme yetkisini alan emirler, sultanlar, beyler bunun mümkün olmadığını biliyorlardı. Dolayısıyla, o kadar istemelerine rağmen, kendilerini halife tayin edemiyorlardı. Zira, kendilerini hilafet şartlarını haiz olarak görmüyor ve Müslümanların tepkisinden çekmiyorlardı. O dönemde, halifenin ancak Kureyş'ten olabileceği yolunda yaygın ve etkili bir kanaat vardı.

("İmamlar Kureyş'tendir" hadis-i şerifi, Ebu Bekir ve Ömer'in de Beni Sakif'te bunu öne sürmeleri gibi nasslardan yola çıkılarak bu görüşe ulaşılmıştır.

Ancak, İslâm'ın genel usulü, şartların değişmesi ve nesebin karışması gibi nedenler göz önüne alındığında günümüzde artık bu şartın geçerliliğini yitirdiğini görüyoruz.

İbn Teymiye, imamın Kureyş'ten olmasının bir zorunluluk değil, efdaliyet olduğunu bildiriyor. Zira Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem nesep ile övünülmesini kesinlikle yasaklamıştı:

"Cenab-ı Hak bana tevazulu olmanızı vahyetti. Kimse kimseye karşı gururlanmasın ve zulmetmesin."

es-Siyase'ti's-Şeriye, İbn Teymiye)

Kemalistler sadece yönetim ve hükümete talip oldular. Hilafete talip olmamaları ise, Müslümanların onlara karşı çıkmalarından dolayı değil, bu makama tenezzül etmemelerinden dolayıdır.

Mustafa Kemal halife olmak isteseydi, şartlar buna son derece uygundu.

(Mustafa Kemal'e halife olması yolunda birçok teklifler gitmiş, ancak o tüm bu teklifleri geri çevirmiştir. Son olarak Hindistan ve Mısır'dan bir heyet Ankara'ya giderek onu bu konuda iknaya çalışmış ancak o, "**Hilafet Osmanlılarının kalıntısıdır ve onlarla beraber gitmelidir**" diyerek reddetmiştir. - bkz. Armstrong, Mustafa Kemal'in Hayatı.)

Tüm yeryüzü Müslümanlarının temennisi de buydu. İslâm kahramanı, İslâm onurunun kurtarıcısı olarak ilan ettikleri kişiden hilafet makamını esirgeyecek değillerdi. Özellikle de çeşitli menfi propagandalarla, Osmanlılarını halkın gözünden düşürmesinden sonra, artık hilafet makamının tek adayıydı. O ise, kendini Osmanlılarından daha üstün görüyordu; ama hilafet makamında gözü yoktu. Bilakis bir an önce bundan kurtulmanın çarelerini arıyordu.

O, talip olduğuna (hükümete) kavuştuktan sonra, nefret ettiği şeyi (hilafeti) nefret ettiklerine bırakmıştı.

İslâm dünyasından gelebilecek tepkilerden çekindiği için, hilafeti hemen kaldırmadı. Yerine aşama aşama kaldırmayı tercih etti. Böylece diğer İslâm ülkelerinin, bu kuruma sahip çıkmalarının da önünü almış oldu. Türkiye'de hilafet istemediği gibi, başka bir devlette de istemiyordu.

2 - Geçmiş dönemlerdeki emir ve sultanlar, yönetimlerine meşruiyet kazandırmak için, halifeden vekalet almak zorunluluğu duyuyorlardı. Zira aksi takdirde, hükümet ve devletlerinin İslâmî bakımdan geçerli sayılmaması endişesi duyuyorlardı.

Böylece bir bakıma halife tarafından egemen oldukları devletleri İslâm şeriatına uygun olarak yönetmek üzere atanmış oluyorlardı.

Oysa, Ankara hükümetinin ne vekaleti, ne de atanması söz konusudur. Bilakis **Abdülmecid**'in kendisi, Ankara hükümeti tarafından atanmıştır.

Tarihî vesikalar, halifenin sultan ve emirleri atadığını gösterir. Aksine delalet eden bir vesikaya rastlamak ise mümkün değildir.

3 - Tarihî vesikalardan anlaşıldığı üzere geçmiş mustaz'af halifeler dönemindeki halifeler emir ve sultanlara, İslâm şeriatını uygulamaları üzerine hükümet yetkisi ve vekaleti verirlerdi.

Kemalistler ise, sırf dinî hükümler uygulanmasın diye, hilafet makamını maskaralık hale sokmuşlardır.

4 - Geçmiş dönemde vuku bulan başkaldırıları, İslâm dinine değil, halifelerin şahsına veya otoritelerine yönelikti. Günümüzde ise hedef bizzat İslâm dinidir. İslâm dini hayattan sökülüp atılmak istenmektedir.

Fransız Devrimini Taklit

5 - Kemalistler, Fransızların kilise ve devlet işlerini birbirinden ayırmakla sonuçlanan büyük devrimlerini taklit etmeye çalışmaktadırlar. Beyanatları ve eylemleri bunu gösteriyor.

Müslüman ulemanın ise, bu devrimin tahlilini yapmak bir yana, daha bu devrimden bile haberleri yok.

Dolayısıyla da hilafet ve devlet işlerinin ne anlama geleceğini idrak edemiyorlar!

(**Mustafa Sabri**, Kemalistlerin Fransız devrimini taklit ederek ülkeyi laikleştirmeye çalıştığını görmüştür.

Devrime kadar Kilise, Avrupa'da yegâne otorite sahibiydi. Beğenmediği kralları dahi afroz ederek alaşağı edebiliyordu. Otoritesine karşı gelen herkesi engizisyon mahkemeleri

ile şiddetli bir şekilde cezalandırıyordu. Farklı görüş ve düşünceleri savunan bilim adamlarını yakmaya kadar varan vahşi cezalarla yıldırıyordu, bastırmaya çalışıyorlardı.

Halk din adamlarının sömürü, zulüm ve baskısından bıkmıştı. Kilise ve din adamlarına karşı ayaklanan Avrupalı, kiliseyle beraber dini de hayatlarından çıkarıp attı. Din işlerinin devlet işlerine, devletin de din işlerine karışmaması ilkesini, yani laikliği benimsediler.

Görüldüğü gibi, laiklik tamamen Batı şartlarında oluşmuş, Batıya özel bir kavramdır, İslâmiyete tatbik edilmesi kesinlikle mümkün değildir. İslâm ve laiklik birbirleriyle asla bağdaşmaz. İslâm nazarında laiklik, lâdinîliğin ta kendisidir. Zira, devlet işlerine karışmayan bir İslâm dini yoktur. Böyle bir din varsa bu İslâm değildir.)

6 - Geçmiş dönemdeki emir ve sultanlar, halifeden aldıkları vekalet dolayısıyla, halifenin halifeleri konumundaydılar. Böylece hilafet ve hükümet etme yetkilerine sahip olmaları hasebiyle fiilen halife-sultan idiler. Aslında gerçek halife onlardı. Hükümet etme olanağından yoksun halifenin halifeliği ise, isimden ibaretti.

Hilafet, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ümmetini yönetmek üzere, ona vekalet etmekten ibarettir.

Kısaca, kim İslâm şeriatını uygular ve Müslümanların çıkarlarını sağlayıp korursaydı, kim halife olmasa da, gerçek halife odur.

Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor:

"Ey Davud! Biz seni yeryüzünde halife kıldık. O halde insanlar arasında hükmet"
(Sad sûresi).

Bu esasa binaen, diyebiliriz ki; yönetim ve hükmetme gücüne sahip bir sultanın halifeliği, hükümet etme gücünden yoksun halifenin halifeliğinden daha geçerli ve daha sahihtir. Şeriatın ruhuna ve usulüne daha uygundur.

Dolayısıyla yaklaşık bir yıl önce **el-Ehram** ve **el-Maktam** gazetelerinde yayınlanan makalelerimde, hilafet makamının boş kalmaması ve mevcut İslâmî hükümetlerden birinin bu şerefli makamı üstlenmesi gerektiğini bildirdim. Bu konuya tekrar değineceğim!

Görüldüğü gibi, İslâm şeriatını uygulamak üzere halifeden hükümet vekaleti alan geçmiş dönemdeki liderlerle Mustafa Kemal yönetimi arasında herhangi bir benzerlik yoktur.

Şimdi de Ankara'dan çıkan bazı Kemalist gazetelerin sapkın bir beyinsiz aracılığıyla gündeme getirdikleri mevzu üzerinde durmak istiyorum:

Celal Nuri denen kişi, kendini âlim makamına geçirerek şöyle diyor:

"Halifenin değil, hilafetin bazı görevleri vardır. Muteber kitapların beyan ettiği gibi, bu görevler halifenin değil, ümmetindir. Zira kitaplarda fertler hakkında herhangi bir nass yoktur. Ulu'l-emr kelimesi çoğul sigasıyla. Biz Türkler Emevî ve Abbasîlerin izlerinden gitmek zorunda değiliz..."

Bir tek imama bağlanma hususunda ne demek istiyor?

İyi de, Raşid Halifeler de birer münferid imamlar değil miydiler?

Bunu niçin söylemiyorsun?

Niçin Emevî ve Abbasîleri küçümsemeye çalışıyorsunuz?

Bu adam Lozan Konferansındaki yoldaşı kadar cesur değil. Lozan'da azınlıklar meselesi görüşülürken, Türkiye temsilcisi söz alarak yeni Türk yönetiminin laik olduğunu, laikliğin ise tüm dinlere karşı eşit davrandığını, dolayısıyla Türkiye'nin azınlık sorunu diye bir meselesinin olmayacağını söylemiştir.

Temsilcinin bu beyanları, **Tanin** gazetesinin 17. sayısında aynen yer almıştır.

Hükümet yetkililerinin bu ve benzeri açıklamaları, benim İttihatçılar ve Kemalistler hakkında daha önceleri ve şimdi de bu kitapta yazdığım tüm hususları doğrularken, onları savunan Mısırlıları yalanlamaktadır.

"Gerçekten, kin ve düşmanlıkları ağızlarından belli olmuştur. İçlerinde sakladıkları (düşmanlık) ise daha büyüktür" (Âl-i İmran, 118).

Görevlerin halife değil, hilafet için olduğunu kabul ettik diyelim. Hilafet de ümmet içindir. Ümmet ise bu görevlerini, bir şahsa (halifeye) veya bir gruba (Millet Meclisi'ne) devredebilir.

Pekâlâ bunun, hilafet ve devlet işlerini birbirinden ayırmak ile ne ilgisi var?

Eğer görevler hilafet içinse, bu görevlerin hilafetten soyutlanmaması gerekir. Hilafet ise halifesiz olmaz. Neticede halife görevsiz olmaz hükmü çıkar.

Bu meselede üç unsur söz konusudur:

- 1 - Hilafet,
- 2 - Halife ve
- 3 - Görevler.

Görevlerin ümmete ait olduğunu, ümmetin de bu görevlerini seçmiş olduğu Millet Meclisi'ne devrettiğini varsayalım. Bu durumda, meclis bizzat halifedir. O halde, Kemalistlerin **Abdülmecid**'i halife olarak atamalarının bir anlamı yoktur.

Görüldüğü gibi Kemalistlerin sözleri eylemleriyle çelişkilidir, işte onların mantık dışı mantıkları!

Kısacası Kemalistler laik konum ve tutumlarına dinî bir mesnet bulamazlar.

Bazı İstanbul gazeteleri Siirt mebusu Halil Hulki ve Muş mebusu İlyas Sami Efendilerin şu sözlerini nakletmişlerdir:

"Günümüzle, Raşid Halifeler dönemi kıyaslanamaz. Onlardan her biri, hilafet makamına ehil kimselerdi. Bu makamın gerektirdiği tüm şart ve niteliklere sahiptiler. Halkı şura ve adaletle yönetirler, zulüm ve istibdattan kaçınırlardı. Günümüzde ise hilafet makamının gerektirdiği şartları haiz kimse olmadığı gibi, bu makamın gereklerini hakkıyla yerine getirecek kimse de yoktur."

Bizim onlarla kavgamız tek bir şahsın hilafet makamına liyakatsizliğinden dolayı, bu görevin cemaate (Meclise) devredilmesi meselesi değildir. Üzerinde durduğumuz konu, hilafetin ister bir fertte, ister cemaatte olsun, yetki ve görevlerinden soyutlanmasıdır; böylece din ve devletin ayrılması meselesidir. Bu, devletin dinî niteliğini yitirmesine ve İslâm şeriatının uygulanma alanından uzaklaştırılmasına neden olmuştur. Bunu defalarca söyledik, tekrar açıklamaya gerek yok!

Halifelerin istibdada eğilimleri veya görevlerine liyakatsizlikleri ayrı bir mesele ve bunu başka bir bahis içinde tartışacağız.

Hilafeti aslî konumundan uzaklaştıranlar bunu hilafet makamına olan saygı ve bağlılıklarından dolayı yapmadılar.

Hilafetin tek bir şahısta olmasına karşı çıkanlar, bu makama tek bir şahsı (Abdülmecid) atayarak, kendi iddialarını kendileri çürütmüşlerdir. Onların maksadı hükümetlerini hilafet gölgesinden uzaklaştırmaktı. Çünkü onlar için önemli olan hükümettir, hilafet değil. Cemaate (Millet Meclisi'ne) naklettikleri hilafet değil, hükümettir.

Yukarıda isimleri geçen mebuslar, efendileri Mustafa Kemal'in hilafete yaptıklarına haklı gerekçe arama telaşıyla şöyle demek istiyorlar:

"İşte bundan dolayı hilafet görevi cemaate, yani Millet Meclisi'ne nakledilmiştir."

Yukarıdaki iddialarından böyle bir netice çıkmaktadır. Dediğimiz gibi Millet Meclisi'ne nakledilen hilafet değil, hükümet yetkisidir. Mebusların böylesine sarıh bir hataya düşmelerinin nedeni, hilafet ve hükümetin birbirinden ayrılmazlığı ve hilafetin hükümet vazifelerinden başka bir görevinin olmadığı ilkesinin bilinç altında yer etmesidir. Böylece istemeden hakkı açıklamış ve bâtil tutumlarını göstermişlerdir.

(Ey okuyucu!

Halifelerin istibdat ve zulümlerinden bahseden Halil Hulki ve İlyas Sami gibi kimseler her zaman çıkarları doğrultusunda zalim ve diktatörlerin yanında yer almışlar, kendilerini onların hizmet ve uşaklığına adanmışlardır.

Onları eğer biraz araştırırsan, İttihatçılar döneminde Enver, Talat ve Cemal'in etrafında pervane olduklarını, şimdi de çıkarları doğrultusunda Mustafa Kemal'in sadık uşaklığını yaptıklarını görürsün. Böyle kimseler, Anayasanın ilanından önce de Abdülhamid'in etrafında pervane olmuşlardı. Cenab-ı Hak çıkarlarının kölesi bu münafıkların şerrinden Müslümanları korusun! (**Mustafa Sabri**)

Denilse ki, hilafet Osmanlılarca aslî anlamından çıkarılmıştı. Onların hilafeti hakiki değil, göstermelikti. Osmanlı padişahlarının hiçbirinin Kureyş şartını haiz olmamalarının yanısıra, çoğu hilafetin gerektirdiği hiçbir şartı haiz değildi. O halde Kemalistlerin hilafetin konumunda yaptıkları değişiklikleri fazla büyültmeye gerek yok. Zaten şair ne diyor:

"Evvel ne idi, sonra ne oldu, bilmem?" (Şeyh Galib el-Mevlevî (**Mustafa Sabri**))

Kesinlikle hayır!

Aradaki fark çok büyüktür. Bir taraf, hilafete verdiği önem ve değerden dolayı onu elde etmeye can atıyor, tüm şartlarını haiz olmamasına rağmen hilafet görev ve yetkilerine talip oluyor, bunu şereflerin en yücesi sayıyor. Diğer taraf ise, hilafeti atılması gerekli bir yük olarak görüyor, onu yetki ve sorumluluklarından soyutlayarak hayattan silmeye kalkıyor.

Sonra Osmanlıların hilafete layık olmadıkları iddiası doğru değildir. Maksat halkın zihnini bulandırmak. Çünkü Müslümanların akidesinde hilafetin Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümetine vekaletinden dolayı sarsılmaz yeri ve önemi vardır.

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e vekalet etmek, Müslümanlar için şeref ve onurların en yücesidir. Bu inancı bırakıp sapık ve bâtil inanışlara dönmekten Allah'a sığınırız.

Konuyu daha detaylı olarak ele alalım:

Hilafet Konusundaki Mezhebim

Şurada halife ve hilafet konusundaki mezhebimi tescil etmek istiyorum.

Hilafet; İslâmî hükümetlerden herhangi birisinin ayrıcalıklı sıfatı değil, herhangi bir hükümetin İslâm şeriatını uygulamak üzere Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümetine niyabet (vekalet) etmesinden ibarettir.

Hilafetin iki rüknü vardır:

1 - Hükümet,

2 - Niyabet (Nâiblik, vekillik, vekalet).

(Müellifin hilafeti tarifi tüm Müslümanların icmaı üzerinedir. **İmam Mâverdi**'nin tarifi şöyledir:

"Dini korumak ve dünya siyasetini yürütmek amacıyla Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e vekalet etmektir." **Ahkâmü's-Sultaniye**

İbn Haldun ise Mukaddimesinde şu tarifi getirmiştir:

"Şeriat sahibine, dini korumak ve dünya siyasetini yürütmek amacıyla niyabet etmeye hilafet veya imamet denir. Bu işi üstlenen de halife ve imam lakabını alır.")

Bu iki rükünden birinin yokluğu, hilafetin geçersizliğini gerektirir. Ankara hükümeti ve **Abdülmecid** örneğinde olduğu gibi.

Ankara hükümeti niyabetsiz bir hükümet, **Abdülmecid** ise hükümete bir niyabete sahip olmalarından dolayı, her iki tarafın hilafeti de bătıldır. Geçerli değildir. Çünkü bu durumda bütün parçasından yoksundur ki, muhaldır.

Daha önce yazdığım makalemde de ifade ettiğim gibi, hilafetin hakikati (özü) **hükümet** ve **niyabetten** ibarettir. O halde hilafet şartlarını haiz olan tüm İslâm hükümetleri hilafeti temsil etme yetki ve sorumluluğuna sahiptir. Her ne kadar örf bu hükümetlerden sadece bir tanesinin hilafetini ilan etmesi şeklindeyse de, bu, sözünü ettiğimiz gerçeği değiştirmez. Çünkü, İslâm şeriatını uygulayan bir hükümet otomatik olarak niyabet yetkisine sahip olur.

O halde İslâm şeriatını uygulayan herhangi bir hükümet, niyabet hakkını elinde bulunduruyor demektir. Bu ise hilafetin ta kendisidir. Herhangi bir hükümet İslâm şeriatına riayeti ölçüsünde hilafete hak kazanır. Yoksa hilafet veraset yoluyla veya herhangi bir şahıs ve cemaatin tevcihati ile kazanılan bir şey değildir.

Şöyle bir itiraz gelebilir:

Tüm İslâm hükümetlerinin hilafeti, halifelerin taaddüdünü (çokluğunu) gerektirir. Halifelerin taaddüdü ise caiz değildir.

Cevap olarak deriz ki:

Caiz olmamasının nedeni, İslâm hükümetlerinin birbirleriyle mücadeleye girmeleri ve böylece ümmetin gücünün yitirilmesi dolayısıyla ümmetin başsız kalmasıdır. Birden çok halifenin bulunmasının sakıncası hükümetlerin taaddüdünden neş'et etmektedir.

Bilindiği gibi âlimler, çokluklarına rağmen peygamberlerin varisleridirler.

(İbn Receb'in risalesinde varid olan uzun hadisten bir cüzdür. Hadisi Ahmed Ebu Davud, Tirmizi ve İbn Mâce rivayet etmişlerdir.

İbn Derda'dan rivayet edilen hadisin tamamı şöyledir:

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor:

"Kim ki ilim öğrenmek amacıyla yola çıkarsa, Allah ona cennet yolunu gösterir. Melekler ilim talep etmeleri sebebiyle, kanatlarını onlara gererler. Gök ve yerdekiler, hatta denizdeki balıklar dahi âlim için istiğfar ederler. Âlimin âbid üzerine fazileti dolunay halindeki ayın diğer yıldızlara üstünlüğü gibidir. Âlimler peygamberlerin varisleridirler. Onlar dinar ve dirhem değil, ilim miras bırakırlar; kim ondan alırsa tam nasibini almış olur."

Halife ve ulemanın hilafeti arasındaki fark, halifelerin şeriatı uygulayacak güç ve hükümete sahip olmasıdır. İslâm hükümetlerinin taaddüdü (çeşitliliği) nasıl caiz ve hatta zorunlu ise, her hükümete de bir baş gerekiyorsa, o halde hilafet ve halifelerin taaddüdü de caizdir.

Daha doğru ve faydalı olan, o halifelerden birinin **"büyük halife"** kabul edilmesi ve diğerlerinin onun otoritesini tanımaları, Müslümanlar arasındaki ihtilaflarda son söz ve içtihadın büyük halifede olmasıdır. Böylece Müslümanların safları birleşmiş olur. Bilindiği gibi büyük halifenin veya genel halifenin müçtehid olma zorunluluğu vardır. O halde içtihadı ayrılıklarda son merci büyük halife olmalıdır.

Müslüman devlet başkanlarının, aralarından birini "**büyük halife**" seçmeleriyle gerçekleşecek olan İslâmî hilafeti, ben de **Reşid Rıza** gibi tüm kalbimle temenni ediyorum. Ancak halihazırda bunun gerçekleşmesi pek mümkün gözüküyor.

Daha önce **el-Maktam** gazetesindeki makalelerinden alıntılar yaptığımız yazarın, Kemalistlerin emiru'l mü'mînini veraset yoluyla değil, Müslümanların reyleriyle seçtiklerini yazması fahiş bir yalandır. Zira ortada emir sahibi olmayan bir halife vardır.

Müslümanların reyleri değil, çoğu Allah ve Resulüne inanmayan azınlık bir grubun reyleri söz konusudur. Yazar, Ankara'da oluşturulan meclisin kimlerden ve nasıl oluşturulduğunu acaba biliyor mu?

Anadolu halkıyla bir ilgileri var mı?

(Şüphesiz, **Şeyh Sabri** meclis seçimlerini ve oluşumunu yakinen biliyordu. Mustafa Kemal âdeti üzere, her zaman meclis seçimlerine müdahale ediyor, kendi adamlarının seçimini sağlıyordu. Armstrong'un da belirttiği gibi Atatürk, halkın iradesini hiçe sayan biriydi. Muhaliflerini suikastla tehdit ederek sindirmeye çalışmıştır. Bu politikalar sayesinde Meclis kendi otoritesine bağlı, muhalefetten çekinen kişilerden oluşturulmuştu.)

Yazarın "**verasetle değil**" şeklinde vurgulama yapması bana yöneltmiş bir iftiradır. Oysa ben makalemde hilafetin veraset yoluyla olması gerekliliği yolunda hiçbir söz sarfetmedim. Zaten bunun gerekliliğini de kabul etmiyorum. Kemalistleri bundan dolayı eleştirmiyorum. Zaten onlar bu geleneği bozmadılar ve **VI. Mehmed**'den sonra Osmanlı geleneğine göre **Abdülmecid**'i hilafete atadılar. Osmanoğullarından değil de başka birisim meselâ Mustafa Kemal'i hilafete seçselerdi ve o da buna ehil olsaydı, hilafetin yetki ve sorumluluklarına dokunmasalardı, benim buna hiçbir itirazım olmazdı.

Abdülmecid'in hilafetine veya şahsına karşı da bir itirazım yok. Bilakis itirazım onun hilafetin yetki ve sorumluluklarından tecrid edilmesini kabul etmesinedir. Ben onun devleti yönetme yetkisinden taviz vermesine karşı çıkıyorum. Şimdiye kadar, hiçbir zaman herhangi bir halifenin şahsiyeti aleyhine konuşmadım. Çünkü "**şahıs**" sorunu tartışmaya açık bir meseledir. Şimdiye kadar hep, hilafet ve hükümet kavramı noktasında akıl ve şeriatın gereklerinden bahsettim. Bunda şüphesi olanlar yazdıklarını ve konuştuklarını araştırsınlar. O zaman muhaliflerimin beni, kendi fikri acziyet ve nezaketsizliklerinden dolayı, tartıştığım konu ile ilgili hususlarla değil de, şahsıma yönelik ithamlarla suçlamaya çalıştıkları görülecektir.

(Daha önce de açıkladığım gibi Kemalistlerin düşmanlığı halifelerden birinin şahsına değil, hilafete yönelikti. Aksi takdirde meselenin halli son derece basitti. İstemedikleri halifeyi azleder, yerine yenisini geçirirlerdi. Ancak onların hedefleri bizzat hilafet müessesesi idi. Böylece, hilafeti tüm yetki ve otoritesinden mahrum bıraktılar. Ayrıca bazılarının zannettiği gibi mesele halifenin ümmet ve devlet çıkarları aleyhindeki davranışlarına engel olmak da değildi. Bu ihtimal Meclis için veya Mustafa Kemal'in şahsı için de geçerlidir. Hangi güç, onların halk ve devlet aleyhine çalışmalarına engel olabilir?

Sonra bazıları benim **Mehmet Vahdeddin**'in olumlu yönlerini savunmamdan dolayı **Vahdeddin** hayranlığı ve **Abdülmecid** düşmanlığı ile suçlamaktalar. Oysa ben bir gerçeği dile getirmekteyim. **Sultan Vahdeddin** hayatı tehlikeye girip yurdundan ve tahtından ayrılmak zorunda kalıncaya kadar, hilafetin yetkilerini korumuş ve kullanmıştır. **Abdülmecid** ise, Mustafa Kemal'le anlaşarak hilafetin yetki ve otoritesinden tecrid edilmesi suçuna ortak olmuştur. Hilafet onurunun yitirilmesinde, **Abdülmecid**'in büyük sorumluluğu vardır. Böylece kötü bir geleneğin başlamasına vesile olduğu için, kıyamete kadar bu kötü geleneğe uyanların günahlarına ortak olmuştur.

Vahdeddin'in Kemalistlerin hilafet ve devleti birbirinden ayırma politikalarına karşı çıkması ve bu konuda verdiği mücadele takdire şayandır. Ancak onun İttihatçı ve Kemalistlere yumuşak davranması bir hata idi. Sultanın bu tutumu yüzünden ülkeyi ve halkı

onların hesap ve planlarından kurtarma fırsatı yitirilmiştir. Birinci Dünya Savaşı sonunda bu fırsat doğmuş, ancak ne yazık ki değerlendirilememiştir.

Bizim ülkemizdeki insanlar çeşit çeşittir. Zalim, kana doymaz; halim ise, zalimleri yendiği zaman onlara benzememek için onları katletmekten çekinir. Sonra zalimler tekrar toplanır ve daha şiddetli ve zalimane kan dökmeye devam ederler. Bu kısır döngü her seferinde, zalimlerin daha güçlenmesi, mazlumların daha çok ezilmesine sebeptir.

İnsanlara zulmetmeyenlerin hali buysa, ya acımayanlara acıyanların hali ne olur?

Sultan Vahdeddin'in Mustafa Kemal'e gösterdiği müsamaha hata ve günahını, onun zulmüne uğrayanlar affetmeyecektir. Onlar affetseler bile hıyanet ettikleri İslâm ruhu affetmeyecektir. İşte Vahdeddin bu yüzden suçludur.

Padişah bir taraftan İngilizlerle anlaşma masasına oturmuş, diğer taraftan da Mustafa Kemal'i gizlice Anadolu'ya göndererek, orada direniş gücü oluşturmalarını ve örgütlenmesini sağlamıştı. Barış görüşmelerinin başarısızlıkla sonuçlanması durumunda, direnişe geçmek planlanmaktaydı. Durumu farkedenden İngilizler padişahı Mustafa Kemal'i görevinden azletmesini ve İstanbul'a geri çağırmasını talep ettiler.

Birinci Dünya Savaşı galibi İngilizler, başkent İstanbul'u işgal etmişlerdi. Sultanın onlara karşı koyacak durumu yoktu. Buna rağmen birkaç ay İngilizleri oyalayabildi. Fakat sonuçta taleplerine boyun eğmek zorunda kaldı. Mustafa Kemal ise padişaha karşı gelerek bu talebi reddetti. Aslında padişah onun yaptıklarını destekliyor, ancak İngiliz baskıları sonucu açıktan destekleyemiyordu. Dolayısıyla Mustafa Kemal'e karşı yumuşak ve hoşgörülü davranmaya devam ediliyordu. Kabinedeki Ali Rıza ve Salih Paşa gibi zâtlar da Mustafa Kemal'e son derece yumuşak davranıyorlardı. Bu arada Mustafa Kemal'e bağlı askerler, İzmir'deki Yunanlılara saldırdı. Bunu fırsat bilen Yunanlılar Anadolu içlerine doğru işgallerini genişletmeye başladılar. İşgal ettikleri her yeri yakıp yıkıyorlardı. Böylece Anadolu'nun yarısına yakın bir kısmını ellerine geçirdiler. Ankara yakınlarına kadar ilerlemişlerdi.

Birinci Dünya Savaşına girmemizden ve Mondros Mütarekesini ilan etmemizden dolayı, aleyhimizde çok şiddetli hükümler içeren Sevr Antlaşması yapılmıştı. Eğer beyinsiz İttihatçılar olmasaydı savaşa girilmeyecek; İstanbul ve İzmir'in işgaline yol açan Mondros Mütarekesi imzalanmayacaktı. Ayrıca Mustafa Kemal Yunanlıları kışkırtıp, Anadolu'nun ortalarına kadar ilerlemelerine sebep olmasaydı, Sevr Antlaşması aleyhimize bu kadar şiddetli olmayacaktı. O sırada müttefik devletler arasındaki birlik devam ediyordu.

Sultan Vahdeddin, Mustafa Kemal'in faaliyetleriyle devleti daha beter zorluklara sürüklediğini, savaşın getirdiği olumsuzlukları daha da arttırdığını düşünüyordu. Bunun üzerine resmi bir ferman yayınlayarak, Mustafa Kemal'in bir asi olduğunu ilan ediyor ve tutuklanmasını emrediyordu. Bununla beraber fermanın gereği uygulamaya konmamış; aksine kısa bir zaman geçtikten sonra, özellikle müttefiklerin Yunanistan'a karşı tulum değiştirmeye başlaması ve Kemalistlerin Yunanlılara karşı direnişlerinde başarılar göstermeleri üzerine, padişah tekrar onlara müsamahalı davranmaya, hatta gizli-açık yardım etmeye başlamıştı. Bu durum Vahdeddin İstanbul'dan ayrılıncaya kadar böyle devam etmiştir.

Kendi atadığı veziri Tevfik Paşa, Sultan aleyhine Mustafa Kemal'e yardım ederek küfran-ı nimet örneği sergilemişti. Ali Kemal Bey'in feci, akıbetini gören Vahdeddin artık İstanbul'da kalmasının mümkün olmadığını görerek, yurdunu terk etmek zorunda kaldı.

Sözün özeti:

Sultan Vahdeddin, Mustafa Kemal ile İngilizlere oyun oynamak istedi, lakin İngilizler aynı şahısla sultanı oyuna getirdiler.

Sultan Vahdeddin'in Kemalistlere gösterdiği müsamahanın en açık kanıtı, Tevfik Paşa gibi bir adamı iki yıl boyunca hükümetin başında bulundurmasıdır. Bu adam Allah ve halifenin

üzerindeki hükümet emanetini tereyağından kıl çeker gibi merhale merhale Allah ve hilafet düşmanlığına teslim etmişlerdir. Ayrıca sultanın Emniyet Genel Müdürü olarak tayin ettiği Emiralay Esad Bey de sultana ihanet etmiş, Kemalistlerin İstanbul'u ele geçirmeleri üzerine, himmetlerinden dolayı buraya vali tayin edilmiştir.

Bu kabil adamlar, iyilik gördükleri kapıya ihanet etmişlerdir. Bizzat Kemalistlerin Sultan Vahdeddin'den gördükleri yardım ve iyilikler saymakla bitmez. Allah'ın, Kemalist ve ittihatçılardaki sünneti, onlara yardım edenleri gene onlar eliyle cezalandırması şeklindedir. İttihatçıların Bâb-ı Âli'de katlettikleri merhum Nazım Paşa, Kamil Paşa hükümeti nezdinde onları korumuş ve affedilmelerini sağlamıştı. Aynı akıbetten şehid Kemal Bey de nasibini aldı. Oysa o, Ferit Paşa hükümeti nezdinde İttihatçıların affedilmeleri için mücadele vermiş, girişimlerde bulunmuştu. Bu iyiliğinin karşılığını ise taş ve sopalarla parçalanıncaya kadar dövülüp ölmesiyle görmüştür.

Ülkemizdeki bu yırtıcı kurtların, Mısır'da birer kahraman gibi görülmesi, Ahmed'in şu sözlerini nasıl da haklı çıkarıyor:

Kötü bir köle efendisini öldürürse

Veya ihanet ederse, ona Mısır'da yer vardır.

Kemalistlerin ve onların uydusu olan gazetelerin, Sultan Vahdeddin hakkındaki hakikatleri nasıl tersyüz ettiklerine bir örnek vermek istiyorum. Akşam gazetesinin 4 Aralık 1923 tarihli sayısında Sultan Vahdeddin döneminde ictihad dergisi sahibi Doktor Abdullah Cevdet aleyhine verilen bir hükümden bahsediliyor. Akşam gazetesinin yazdığına göre Abdullah Cevdet'in suçu dergisine hadisi şerif yazmaktı. Çünkü o dönemde, ilgili bakanlığın aldığı bir kararla gazele ve dergilere âyet ve hadislerin yazılması yasaklanmıştı. Gerekçesi ise insanların yanlışlıkla uygunsuz işlerde kullanma olasılığı idi.

Gazete daha sonra Abdullah Cevdet hakkında verilen söz konusu hükmü eleştiriyor ve yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin bu tür Ortaçağ kalıntısı kanunları iptal edeceğini müjdeliyordu!

Oysa meselenin içyüzü Akşam gazetesinin anlattığı gibi değildi. Haber gerçek boyutlarından tamamen saptırılarak veriliyordu. Olayın hakikati şu idi:

Türk laiklerinin en meşhur simalarından olan Abdullah Cevdet, dergisinde Beni Kurayza gazzesinden bahsetmiş ve Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in onlar hakkında verdiği cezayı şiddetle ve hakaretvârî bir dille eleştirmişti. Onun bu hezeyanlarını 18 Mart 1923 tarihli Peyam-ı Sabah gazetesinde yazdığım uzunca bir makale ile cevaplamıştım..

Olayı öğrenen sultan, bakanlıktan, sözkonusu şahsın peygamberlere hakareti men edici kanun mucibince cezalandırılmasını talep etmiştir.

Olay o günlerin tüm gazetelerinde bu şekilde yer almıştır. Kendini habis çevrelerin emrine adanmış Akşam gazetesi ise olayı bu çevrelerin isteği doğrultusunda kasden saptırıyor. Abdullah Cevdet'in habis, iğrenç günahını insanların gözünde küçültmeye çalışırken, Sultan Vahdeddin'in ne denli zalim birisi olduğunu ispatlamaya çalışıyor.

İşte bu şekilde gerçekleri saptırarak hakkı batıl, batılı hak gösterme mücadelesi içindedirler. Peygamberlere hakareti hak sayarlarken, onları koruyan kanunları Ortaçağ hükümleri olarak nitelendirmektedirler. Tabii ki bu cesareti, mevcut laik yönetimden almaktadırlar! (Mustafa Sabri)

Onların bize karşı kullandıkları silahları, galiz küfür ve iftiralarıdır. Kalplerine vesvese veren şeytanları sanki onlara şöyle diyor gibidir:

"Hakka kulak vermeyin ve onun duyulmasını önleyin. Böyle yaparsanız, galip gelecek olan siz olursunuz."

Bu, hasmına tüccarca yaklaşanların üslubudur ve şeytanîlerin metodudur.

Bunlar Kemalistleri İslâm kahramanları olarak lanse ederken, bizi de din ve vatan haini olarak ilan etmektedirler. Ne kötü bir hüküm veriyorlar! Bunu basite, hafife alıyorlar. Oysa Allah indinde cezası çok ağır olacaktır.

Daha önceki makalelerimde, Mısırlıların Türk siyasî hayatı konusundaki bilgisizliklerine değinmiştim.

(Görüldüğü gibi **Mustafa Sabri**, Mısırlı yazarların olayları çarpıtmasından, tersyüz etmesinden ve kendine karşı takındıkları tavırlardan son derece muzdarip ve müştekidir. Mısırlıların böylesine olumsuz tavırlarını iki temel faktöre bağlayabiliriz:

1 - Onların da, diğer Müslümanlar gibi, Mustafa Kemal'in askerî başarılarının etkisinde kalmaları ve böylece onun İslâm'ın şerefli ve parlak günlerini geri getireceği vehmine kapılmaları.

Ancak onun askerî zaferden sonra, İslâm'a karşı açıkça tavır alması, hilafeti ilga etmesi ve laikliği getirmesi üzerine tüm Müslümanlar gibi, Mısırlılar da gerçeği görmüş; aldatıldıklarını anlamışlardır.

2 - Mısır'daki bazı İngiliz ajanı yazarların gene emperyalistler hesabına çalışan el-Maktam ve el-Muktatîf gibi gazetelerde **Mustafa Sabri aleyhine başlattıkları kampanyadan etkilenmeleri.)**

"İşte onların erişebildikleri bilgi budur. Şüphesiz ki senin Rabbin, o, yolundan sapam daha iyi bilir. O, hidayette olanı da çok iyi bilir." (Necm, 30)

Bizim Kemalist bid'ate karşı verdiğimiz mücadelenin din ve vatan hainliği olarak ilan edilmesi, tıpkı Firavun'un Musa'yı kendisine ihanetle suçlamasına benziyor.

Firavun şöyle diyordu:

"Biz seni çocukken himayemize alıp büyütmedik mi? Hayatının birçok yıllarını aramızda geçirmedin mi?" (Şuara, 18)

"Sonunda o yaptığın işi de yaptın. Sen nankörün birisin!" (Şuara, 19)

"O nimet diye başıma kaktığın ise israiloğullarını kendine kul köle edinmendir." (Şuara, 22);

Firavun iyiliklerini Musa'nın başına kakarken, kendisinin ise İsrailoğullarını köleleştirdiğini unutuyor!

Sonra Mustafa Kemal'in ihdas ettiği hilafet ve hükümetin ayrılması meselesinde kalem oynatan Mısır uleması, bu meselenin özünü anlamaktan çok uzaktırlar. Tüm yaptıkları meseleyi saptırmak, birilerini övüp yermekten ibarettir. Bir türlü, olayın asıl mahiyetine inemiyorlar. Bilakis meseleye imamet, hilafet ve İslâm tarihi konularındaki derin ilimlerini sergilemek açısından bulunmaz bir fırsat olarak bakıyorlar. Araştırmalarını bu amaçları istikametinde yürütüyorlar.

Kemalistlerin yaptıklarını din ile bağdaştırmaya, din usulüne uydurtmaya uğraşıyorlar; olmuyor. Bu kez (de), dini Mustafa Kemal'e uydurmaya çabalıyorlar.

Aksi halde din, meşhur Ezher âlimlerinden Şeyh Yusuf ed-Decevi'nin dediği gibi olurdu:

"Ya din ve vatan için, ila'y-ı kelimetullah için savaşılan mücahidlerin düşmanlarının, hırsız ve hainlerin karşısına dikilir, büyüklerimizin yolundan gider, yeryüzünün en ileri ve müreffeh toplumu oluruz; ya da bizi gerileten bu dini, hayatımızdan çıkarırız."

Şeyhin ila'y-ı kelimetullah için savaşılan mücahidlerden maksadı, Mustafa Kemal ve arkadaşlarıdır. Hırsız, hain ve mücahid düşmanları olarak nitelediği kimseler ise, Sultan Vahdeddin ve biziz. Bu adamın sözlerinden şöyle bir anlam çıkıyor:

Bu din ya bize Mustafa Kemal'e saygı ve sevgiyi, muhaliflerine de kin ve öfkeyi emreder; ya da biz bu dini hayatımızdan sileriz.

Anlaşılan adamın Mustafa Kemal'in mücahidliğine, takva ve dürüstlüğüne, bizim de hainliğimize olan inancı, dinine olan inancından daha fazladır. Dininden şüphe ediyor da, Mustafa Kemal'den şüphe etmiyor.

(Gözleri kör olduğu gibi basireti de kör olan bu adamın, zalim ve mühlidlerden dolayı İslâm dinini yargılaması ne büyük bir ahmaklık!

Allah fukahadan razı olsun; şehid bahsinde, hüküm-ü şehid konusunu işlerlerken onu hakiki şehidlerden ayırmalarına şu gerekçeyi gösteriyorlardı:

"Yolunda cihad edeni Allah daha iyi bilir."

Bir fakihlerin itidaline, bir de bu adamın hüküm vermedeki cur'et, aşırılık ve israfına bakın!

Mustafa Kemal'e olan aşırı hüsnü zannı ve bize karşı suizannı nasıl onu helake sürüklüyor?

Reşid Rıza'nın İslâm alemindeki frenkmeşrepler hakkındaki sözlerine göz atalım:

"Laikler Türkiye'de örgütlü ve güçlüdürler. Mısır'da ise henüz örgütlenme aşamasında. Suriye, Irak ve Hindistan'da ise zayıftırlar. Hilafetin kaldırılması ve İslâm dininin yaşamdan silinmesi için çalışırlar. İslâm birliği yerine, ırkî ve mahallî birlik oluşturmayı hedeflerler. Türkiye'de sahih imametnin yeniden ihya edilmesine en çok bunlar karşı gelir. İslâm'ın en sağlam kalelerinden biri olan Anadolu'da ümmet bilinci yerine kör ve batıl taassuplar ikame etmek için tüm güçleriyle çalışıyorlar.

"Daha önce bir Türk'e milliyeti sorulduğu zaman, **"Elhamdülillah Müslümanım"** diye cevap verirdi. Böylece Rum ve Ermenilerden ayırt edilirdi. Şimdi ise aynı soruya **"Ben Türküm"** diye cevap verir oldu.

"Türk halkı, daha önce halifeye itaat ve Allah yolunda cihad için askere giderken, şimdi Türk şan ve kahramanlığını göstermek için asker olmaktadır.

"Geçen günlerde İsrail kökenli Türkiyeli kadın yazar Halide Edip'in Ateşten Gömlek isimli kitabını okudum. Kitap Türk halkının Yunan'a ve halifeye karşı verdiği savaşı anlatmakta. Ancak, kitapta ne İslâm cihadından, ne de Anadolu halkının dinî ruh yapısından bahseden bir işarete veya ifadeye rastlamadım.

Demek ki bu savaşla İslâm ruhunun tekrar iade edilmesi yolundaki beklentilerimiz boşunaymış, yanılmışız."

Reşid Rıza'dan alıntı. (Mustafa Sabri)

Oysa, Allah'ın katında mesele hiç de böyle değildir.

"Eğer hak, onların kötü arzu ve isteklerine uysaydı, mutlaka gökler ve yer ile bunlarda bulunan kimseler bozulur giderdi." (Müminun, 71).

Ankara kaynaklı, yazarı meçhul kitabın ve Mısır ulemasının bu konuyla ilgili olarak öne sürdükleri tüm fikhî hükümleri, İslâm'ın ilk dönemleri ile ilgili tarihî olayları, hakimiyet (kullanımının) ümmetin hakkı olduğunu, ümmetin dilediği fert veya cemaate (meclise) bu hakkını devredebileceğini, **Sultan Mehmed Vahdeddin'in** diğer Emevî, Abbasî ve Osmanlı sultanları gibi, imametnin tüm şartlarını haiz olmadığını, özellikle Kureyş şartının hiçbir Osmanlı halifesinde bulunmadığını kabul ediyorum. Ayrıca krallar ile sultanlar halife olabildiği gibi, cumhurbaşkanının da halife olabileceğini, Mustafa Kemal'in hilafetin ilk ve temel şartı

olan **"İslâm dini"** şartına uyması halinde hilafet ve imametinin geçerli olacağını da kabul ediyorum. Bu meselelere bir itirazımız olamaz.

(Atatürk'ün yakın arkadaşlarından başbakan Rauf ve diğer bazı siyasiler yeni bir hükümet kurularak padişahın anayasal kral, Atatürk'ün de başbakan olmasını teklif ettiler. Ancak Mustafa Kemal bunu şiddetle reddetti. Zira onun niyeti ülkenin tek ve mutlak hakimi olmaktı. (Armstrong)

Fakat onlar, hakkı söyleyip bâtilı murat etmekteler. Zira onlara göre:

"Hilafet aslında asırlar önce asliyetini yitirmişti. Halifeler, göstermelik olmaktan başka bir anlam ifade etmiyorlardı. O halde, böyle bir müessesenin terkedilmesinde bir beis yoktu."

Yani hilafet onlara göre aslı astarı olmayan bir hurafeden ibarettir.

Madem öyle, daha düne kadar kendi atadığınız **Abdülmecid**'in hilafetini teyid etmek için niçin onca çaba gösteriyordunuz?

Şu suallerimize cevap verin bakalım:

Niçin hilafeti önce yetkilerinden soyutlayarak göstermelik hale getirip, sonra da tamamen yok ettiniz?

Ulemanın hakkında bunca söz sarfettiği, sizi savunmak için tüm bilgilerini sergiledikleri bu konuda, sizi hilafeti ilga etmeye zorlayan sebepleri lütfedip açıklayabilir misiniz?

Ulemanın bu gafleti, kendini bilmezliği beni çok üzmemekte, derinden yaralamamaktadır. Ulema bu mühim dinî, siyasî ve tarihî meseleyi incelerken, ilimlerinin derinliklerine saplanıp bakıyor. Meselenin özüne inemiyor.

Sofilere "Zikir, sizi zikrettiğiniz kimseden alıkoydu" dendiği gibi, ilmî inceleme ve araştırmaları, onları meselenin mahiyetini anlamaktan alıkoymuştur.

Ey sözlerinin akıntısına kapılanlar!

Sizler uykuda yüzer gibisiniz, ilim ve sözleriniz sizi helaka sürükledi. Nereye gidiyorsunuz?

Siz ilminizle oyalanıp dururken, onlar yapacaklarını yaptı.

Bir yıl önceki **el-Maklam** ve **el-Ehram** gazetesindeki yazılarımda, araştırmacıların bu durumuna dikkat çekmiş ve bunun sebepleri üzerinde durmuştum. Orada şunları sormuştum:

Mustafa Kemal'in hilafet ve hükümeti ayırmasının ne gibi dinî ve millî menfaatleri var?

İzmir'in fethinin amacı veya Yunan ordularını hezimete uğratmanın kaçınılmaz koşulu bu muydu?

Yoksa, Lozan görüşmelerinin başarıyla sonuçlanmasının mı kaçınılmaz bir şartıydı bu?

Bu soruları sordum ve bana sesimin yansımından başka bir cevap veren olmadı.

Mustafa Kemal, bunu, iddia ettiği üzere hilafet makamını yeniden ıslah etmek amacıyla yapmamıştı. Zira bunun yolu, kötü halifeyi, iyisiyle değiştirmekten geçmedi. İddia ettikleri kötü halifeyi iyisiyle tebdil ettikten sonra, hükümet merkezini Ankara'ya naklettikleri halde niçin hilafet merkezini güvensiz bir yer olan İstanbul'da bıraktılar? Hilafet merkezini başkent yapmaya dahi tenezzül etmediler.

Tanıdığım en bilinçli ve Türk siyasetini yakından takip eden insanlardan birisi olmasına rağmen, **Reşid Rıza** bile, bu konuda Kemalistlerle aynı görüşü paylaşmakta. Hilafet merkezinin başkent olma zorunluluğu yoktur demektedir.

İşin hakikati, Kemalistler için, hilafet merkezinin korunmasının bir önemi yoktur. Çünkü zaten onlar, bir an önce bu müesseseden kurtulmak istiyorlar. **Reşid Rıza'nın** onları hilafetin hakkını vermeye çağırması yersiz ve abestir. Onun bu çağırışı yapması beni çok şaşırttı. Zira **"laiklerin, en güçlü ve örgütlü durumda bulunduğu yerin Türkiye"** olduğunu söyleyen kendisiydi.

Ayrıca laiklerin, Müslümanlara olan düşmanlığının, gayrimüslimlerin Müslümanlara olan düşmanlığından daha şiddetli olduğunu söyleyen kendisidir.

İşte Türkiye'deki bu güçlü, örgütlü din düşmanı laiklerin, bizzat ittihatçılar ve Kemalistler olduğu; başlarında ise Doğu kahramanı Mustafa Kemal'in bulunduğu gerçeği, allame Reşid Rıza'nın ferasetinden nasıl kaçtı, hayret doğrusu!..

Menar sahibini istisna tuttuktan sonra, bu konuda, Mısır ulemasının onca ilim ve akıllarına rağmen, koyu bir cehalet veya körlük içinde olduklarını müşahede ediyoruz. Şark kahramanının yaptıklarını savunmak için, delil olarak getirdikleri âyet ve hadisler, asıl yerinden saptırdıkları ve hakkı bâtila hizmette kullandıkları için, yarın onlardan davacı olacaktır. Mısırlılar bu konuda bilinçsizce, büyük vebal altına giriyorlar. Ancak bilinçsizlikleri onlar için bir mazeret olamaz.

Zira, hükümetin hilafetten ayrılmasının din ve dünyayı ayırmak olduğu aşikârdır. Müslüman avam dahi bunun bilincine vardığı halde, ilim ehlinin binbir dereden su getirip, Kemalistleri savunmalarının artık hiçbir haklı nedeni olamaz! Bu tavırlarından dolayı Kemalistlerin günahlarına ortak olmuşlardır. Yarın kıyamet gününde bunun hesabını vereceklerdir.

Mısır uleması biraz düşünse, olay mahallinde yaşayan ve bu konuda suskunluğunu bozmayan İstanbul ulemasından ibret alırdı. Nesebi meçhul Ankara kaynaklı kitabın yazarı dışında, din ilmiyle meşhur hiçbir âlim, Mustafa Kemal'in yaptıklarını onaylamamıştır.

Daha önceki makalemdе, hâlâ Mustafa Kemal'i desteklemekte ısrar edenlere, ona aşırı hüsnüzan beslerken, muhaliflerine suizan eden Mısırlılara:

"Allah yolunda onu sizlere musallat etsin veya ahirette sizi onunla beraber haşretsın" diye dua etmişim.

(Mısırlıların Mustafa Kemal'e olan sevgileri, Osmanlı İslâm devletine bağlılıklarından kaynaklanıyordu.

Daru'l-hilafenin (İstanbul) İngiliz, Fransız ve İtalyanlarca işgal edilmesi, tüm Müslümanlar gibi, Mısırlıları da derinden yaralamıştı. Sonra Mustafa Kemal'in Anadolu'ya çıkarak, Türk ordusunun başına geçip Yunanlılarla mücadeleye girdiğini duyan Mısır halkı, İslâm ve hilafetin yeniden ihyası umutlarını Mustafa Kemal'e bağladı. Halkın gözünde M. Kemal İslâm'ın şerefini geri getirecek, asrın en büyük İslâm mücahidiydi! Bir İslâm kahramanıydı!

Dolayısıyla Halk, onun her yaptığını destekliyordu.

Sonra, savaş bitti. Türkiye Cumhuriyeti ilan edildi ve hükümetin merkezi olarak Ankara seçildi.

Hilafetin İstanbul'da kalması her ne kadar kafalarda soru işareti oluşturduysa da, halk ona güvenini henüz yitirmemişti.

Ama ne zaman ki hilafet tamamen ilga edildi, böylece İslâm ümmeti tarihinde ilk kez başsız kaldı, tüm Müslümanlar gaflet uykularından uyandılar ve kendilerini acı gerçeğe baş-başa buldular. Mustafa Kemal'i överek göklere sıdıramayanlar, artık iş isten geçtikten sonra, onu şiddetle eleştiriyorlardı!..)

Bu kitabımda şöyle bir dua etsem:

Bizim ülkemizin başına gelen o pek hoşlandığınız şeyler sizin başınıza gelsin. Hürriyet ve istiklal içinde yaşarken, kızıl-sarı bayraklı, frenkmeşrep Bolşevik partisi üzerine musallat olsun; canınıza, malınıza, dininize, özgürlüğünüze, devlet yapınıza, seçimlerinize kıysınlar! Sizi sırat-ı müstakimden saptırsınlar.

Sizi açlık ve korkuya mahkum ederek, elinizdeki herşeyi alsınlar. Gece-gündüz kurdukları oyunlarla, sizin her türlü çıkarlarınızı dumura uğratsınlar. Tüm köy ve kasabalarınızı, şehirlerinizi yakıp yıksınlar. Altını üstüne, üstünü altına getirip, sonra da eğirilmiş yünler gibi savursunlar.

Sonra, tüm bu günahlarının suçunu size yüklesinler. Milletin dini ayaklar altına alınsın; vatanın parası da ceplerinde olduğu halde, insanların dinine en sadık olanını din haini, ilişkilerinde en temiz olanını da vatan satıcısı ilan etsinler.

Oysa vatan satıcısı ilan ettikleri kişinin cepleri, Musa'nın anasının gönlü gibi boştur.

Ülkemde daha nice, göz yaşartıcı, kalp sızlatıcı musibetler meydana geldi.

Tüm bu musibetlerin, aynıyla karşılık verme hakkımı kullanarak, Mısırlıların başına gelmesini Cenab-ı Haktan niyaz edip isteseydim, biliyorum ki, gene de Mısırlıların iftiralarına engel olamazdım.

"Sizlerden sadece zulmedenlere isabet etmeyecek fitneden korkun." (Enfal, 25)

Cenab-ı Hakk'a böyle bir duada bulunmuyorum. Zira **"Attığım ok, beni vurur."**

Mısır ulemasının, halifelerin(!) istibdad ve zulümlerini ağızlarına dolamalarını ve böylece Kemalistlerin bu konudaki davranışlarına haklılık kazandırmaya çalışmalarını gördükçe, gülesim geliyor!

(Enver Cündî, halifelere yönelik günümüze kadar gelen bu iftiralara değinirken şöyle diyor:

Doğudaki ve Mısır'daki tarih kitapları, Osmanlı devletiyle ilgili görüşleri aynen Batılı kaynaklardan aktarır. Oysa Batının bu konudaki düşünceleri Osmanlının Avrupa fetihleri ve ondokuzuncu yüzyılda yaşanan Balkan Savaşları sonucu oluşmuştur ve kendine özeldir. Emperyalist Batılılar, işgal ettikleri bölgelere kendi düşüncelerini de götürmeyi ihmal etmemiş, Osmanlı hakkındaki görüşlerini bizim okul ve üniversite ders kitaplarımıza sokmuşlardır. Bunun yanı sıra, bizim tarihçilerimiz, araştırmalarında Batının kaynaklarına başvurmakta ve doğa olarak etki altında kalmaktadırlar.

Osmanlı aleyhtarlığı, özellikle misyoner okulu mezunu Marunîlerin çıkardıkları Arapça gazeteden sonra çok daha fazla şiddetlenmiştir, bkz. Enver Cündî, Osmanlı Devleti Meselesi.)

Zira, merhum **Abdülhamid**'ten sonra hiçbir halife yetki ve sorumluluklarını tam olarak kullanamadılar. Memleket idaresini İttihatçılara kaptırdılar.

Mısır uleması, gayba taş atar gibi, cahili olduğu konularda konuşmakta, haksız yere halifelere atılan iftiralara iştirak etmektedir. Mustafa Kemal'e olan güvenleri, onları böylesine müfteri kılmaktadır.

Gerçekte ise, halifeler, hata ve günahlarına rağmen, diğer güruhun yanında birer evliya kalırlar. Onların günahlarının durumu, herhangi günahkar bir Müslümanın durumu gibidir. **Günahkâr bir Müslüman mülhid bir kafirle kıyaslanamaz!**

Mısır'daki komiklikler güldürmekten çok ağlatıyor. Buradaki komikliklerden biri de, 31 Ekim 1923 tarihli **el-Maktam** gazetesindeki Mısırlı doktor Hüseyin Himmet'in, beni ve Atatürk'ü karşılaştıran yazısıdır.

"Mustafa Kemal din ve devlete hizmet ederek Mustafa Sabri'nin sadece azledilmiş padişaha mahsus sandığı şeriatı kurtarmıştır. Onun yanılışının nedeni, dünyanın hızla gerçek demokrasiye doğru yöneldiğini bilmemesidir. Şeyh, dünya gerçeklerine bir baksın!"

(İddianın aksine, **Şeyh Mustafa Sabri**, zamanının dünya gerçeklerine son derece vakıftı. Dolayısıyla, Kemalistlerin ilan ettiği demokrasi, halka özgürlük gibi yalan propagandalara aldanmadı. Bunun, arkasında ceberutu gizleyen bir demagoji olduğunu ilan etti. Dedi ki:

"Onlar demokrasi vaad ediyorlar, sonra halkı diktatörce yönetiyorlar. Yönetim ve siyasete karışmaması gereken orduyu, kendi siyasî amaçlarını gerçekleştirmede maşa olarak kullanıyorlar."

Şeyh Mustafa Sabri bu sözüyle ne kadar ileri görüşlü olduğunu isbat etmiş oluyordu. Üçüncü Dünya ülkelerindeki hükümet-ordu krizlerine parmak basar gibiydi.)

"Rusya'da çarın nasıl ateşe atıldığını, Almanların imparatora yaptıklarını ve İspanyolların nasıl krallarını tehdit ettiğini görsün. Tüm bunlar halklarını, kendilerini Allah'dan aldıkları yetkilerle yöneten büyük kayserlerin kişisel diktatörlüklerinden bıkip usanmaları nedeniyledir."

Bu adama derim ki:

Eğer bende bir cehalet görüyorsan, hamdolsun bundan beriyim. Rus Bolşevik devrimini size süsleyen ve gerçeği olduğundan farklı gösteren o soysuz ilminizden dahi yeterince malumatım var.

Allah bir toplumun aklını almak istediği zaman, onları yetkisini Allah'dan alan kimselerden kaçındırarak, aralarında yetkisini şeytandan alan kimseleri peydah eder.

Demokrasi vaad ederek iktidara gelen, sonra da halkı azgın "tağutlar" gibi yöneten, siyasete karışmaması gereken askeri halkı sindirmek için kullanan yalancılardan sözlerine kanacak kadar ahmaklık ancak senin gibilere yakışır.

Sonra ahmaklığına ahmaklık katarak dünyanın en büyük iki fitnesinden biri olan Bolşevik idaresini örnek gösteriyor, ikinci büyük fitne ise ittihatçı-Kemalist fitnesidir. Ben daha ne diyeyim? Allah, örnek almakta ısrar ettikleri şeylerden onlara da nasib etsin!

Kemalistlerin ne kadar demokratik olduklarını bu kitabın başka bir konusunda açıkladım.

Mısırlıların gülünçlüklerinden biri de, Kemalistlerin çıkardıkları içkiyi yasaklayan kanunun ciddiyet ve geçerliliğine inanmalarıdır. Kemalistlerin bu kanunu Allah rızası için veya halkın yararına çıkardıkları sanarak bunu onların iyilik ve keremlerine yordular.

Oysa onlar, alkolü kendilerinden başkasının satmasını, ticaretini yapmasını engelleyerek, bu büyük kazanca tek başlarına konmayı amaçlamaktadırlar. Türkiye'de çoğu kimse bazı Millet Meclisi üyelerinin, alkol ticareti ile uğraştıklarını, evlerini imalathane ve depo olarak kullandıklarını bilir.

Gene Türkiye'de herkes bilir ki Mustafa Kemal içkiyi çok sever. Onun ve arkadaşlarının içki içmeden geçirmediikleri bir gün veya bir gece yoktur. (Bu gerçeği Armstrong da ifade ederek, Atatürk'ün alkolik olduğunu bildirmiştir.)

Bazı Mısır gazeteleri, Cumhuriyetin ilanını ancak Mısırlılarda görülebilecek bir gaflet ve hamakatla ifade ederken şöyle diyorlardı:

"Yenilikçiler hedeflerine ulaşarak 28 Ekim 1923'de Cumhuriyeti kurmayı başardılar. Bundan sonra, bu mutlu gün, Doğu, Türk ve İslâm tarihinin en meşhur ve parlak günü olarak kutlanacaktır. Böylece, İslâm'ın ilk günlerindeki demokratik şura yönetimine dönülerek yeniden İslâm cumhuriyetine dönmüş oldu. Mustafa Kemal, Ebu Süfyan'ın oğlunun Sıffîn gününde kurduğu saltanat düzenini yıkarak yeniden şura düzenini iade etti."

(Tüm bunlar Mustafa Kemal'in kendini ve gerçek hedeflerini ne denli gizleyebildiğini ve ne derece başarılı propagandalar yaptığını gösterir. Öyle ki yaptığı propagandalarla halkı ve aydınları büyük ölçüde kendine çekmeyi başarmış; ancak çok az insan, onun gerçek niyetini sezebilmişti. 1952'lerde İstanbul'da Konsolos olarak bulunan Mustafa Sadunî, Mustafa Kemal'in ciddi olarak İslâm dinini lağvedip yerine Hıristiyanlığı koymayı düşündüğünü ancak adamlarının onu doğacak muhtemel sonuçlardan sakındırarak düşüncesini uygulamayı engellediklerini öğrendiğini ileri sürmektedir. (Mustafa Sadunî, Siyonist Düşünce ve Yahudi Siyaseti)

İnsanın Türkiye'deki devrimi bu şekilde değerlendirebilmesi için mutlaka Mısırlılar gibi kör ve basiretsiz olması gerekir. **İslâm hükümetini lağveden Türk cumhurbaşkanını, Hulefa-i Râşidîn ile ölçmekten haya ederiz.** Bunu cumhuriyetin şekline bakarak değil, İslâm'ın mânâ ve ruhuna bakarak söylüyorum.

Sonra İslâm'ın altın çağındaki İslâm (cumhuriyeti) ile Mustafa Kemal'in Frenk usul ve görüşlerine göre tesis ettiği Türkiye Cumhuriyetini nasıl kıyaslayabiliriz?

Mustafa Kemal ile Süfyan'ın oğlu da kıyaslanamazlar. O Ebu Süfyan oğlu ki; ölümünde Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in daha önce biriktirdiği tırnaklarının gözlerine konularak defnedilmesini vasiyet eden bir zâttır. Mustafa Kemal'in icraatı da ortadadır.

Bu Mısır körlüğüne emiru'ş-şuara Şevki de tâbi olmuştu. Hilafete hitap ederek "Hind oğlundan sonra, hevaları üzerine sana tâbi olanlar seni yalanlamışlardır" diyor.

(Diğer Müslümanlar gibi, Şevki de onun İslâm'a hizmet ettiğini zannederek aldanmıştı. Bir şiirinde:

"Allahu Ekber, fetihtе ne acayiplikler vardır!

Ey Türk Halid'i, Arap Halid'ini yenile" diye yazmıştı.

Ancak işin gerçek yüzü görülüp hilafet ilga edildiği zaman, o da diğer Müslümanlarla beraber ağlamış ve yazdığı şiirlerde de bunu ifade etmiştir. Şevki bir şiirinde hilafetin ilgasından dolayı hüznünü şöyle ifade ediyor:

Düğün şarkıları ölüm ağlayışlarına döndü

Sevinç işaretlen arasında ölüm haberi yayıldı

Zifaf gecesinde elbiseleriyle gömüldü

Sabah ışıklarıyla beraber gömüldü

Minare ve minberler senin için üzgün

Ülkeler senin için gözyaşları dökmekte

Hind ve Mısır hazin, senin için gözyaşları akıtıyorlar

Şam, Irak ve Fars soruyor

Sildi mi yeryüzünden hilafeti!!)

Dört Halifeden sonra, hilafet makamına gelen herkes onu yalanlamış, daha sonra aradan onüç asır geçtikten sonra Mustafa Kemal gelerek hilafeti doğrulamış. Buna göre, İslâm tarihinin yüzde ikisi doğru, yüzde doksansekizi ise yalanla doludur. Şairin demek islediği budur. Sonra din ve dünya ilişkilerini birbirinden ayırmak için, hilafeti tüm yetkilerinden soyutlayan Mustafa Kemal gelerek, Dört Halife'den sonra kesilen doğruluğu tekrar başlatıyor. **Ne gülünç!**

Hilafetin otuz yıl sonra saltanata dönüşeceğini ifade eden hadis-i nebevi acaba niçin 1300 sene sonra, tekrar aslına iade edileceğini zikretmemiştir, anlayamıyorum!

Olayın hakikati otuz yıldan sonra ısıricı saltanatın, Mustafa Kemal'den sonra da parçalayıcı saltanatın başladığıdır.

Mısırlıların hakka mugayir komiklikleri sayılmayacak kadar çoktur.

(Ne gariptir ki Mısırlılardan sâdır olan bu haller, onların Türklere olan aşırı sevgi, bağlılık ve vefa duygularından kaynaklanmakta. Ancak bu sevgi ve bağlılık kelimenin tam manâsıyla cehaletin tezahürüdür. Çünkü Türklerin hilafet devletini yıkıp yerine laik devlet tesis etmelerini dahi desteklemektedirler. Oysa Türkler adına konuşan ve onlar adına iş yapanların ne gerçek Türklerle ve ne de İslâm'la bir ilgisi vardır. **Bilakis onlar hile ve cebirle yönetimi ele geçirmiş, Türk halkının canına, malına ve dinine musallat olmuş Dönmelerden başka bir şey değildirler.** Onların sayesinde bugün Türk halkı daha düne kadar, kendi yönetimi altında olan halk ve devletlerden daha fakir, daha geri ve zayıf düşürülmüştür. Bir taraf Türkleri bu kadar sevip onlardan sâdır olan iyi kötü her şeye alkış tutarken, bazı Arap kardeşlerimin de Türk halkına zorla musallat olan bu Dönmelerin yaptıklarını Türk halkına mal ettiklerini ve halkı Türk milletine düşman olmaya çağırdıklarını görüyoruz.

Beyrut gazetelerinden er-Rey, el-Am ve el-Berk gazetelerinin halkı artık Türkleri sevmekten vazgeçirmeye çalıştıklarını görüyoruz. Gerekçe olarak Türklerin İslâm şemsiyesini terk ederek Turancılık şemsiyesine girdiklerini, İslâm dininin, sembol ve ibadetleri yerine Turancılık sembol ve anlamlarını ikame ettiklerini bildirmekte ve Arapların artık Türkleri sevmemeleri gerektiğini ilan etmekte. Bu iki kıymetli gazete, İttihatçı ve Kemalistlerin yaptıklarından dolayı zavallı, miskin Türk halkını sorumlu tutma hatasına düşmüşlerdir. Oysa Türk halkının, onlardan çektiği musibet ve belaları hiçbir toplum çekmemiştir. Sizden önce ben onlarla mücadele ettim, körü körüne onları sevenleri uyarmaya çalıştım. Hatta bir Arap gazetesi beni kendi milletinden başka milletlere yakınlaşmaya çalışmakla suçladı.

Oysa beni öyle suçlayanın kendisi eğer Müslüman, başka millete yakınlaşmaya çalışmıştır. Çünkü benim milliyetim İslâm'dır. Benim için milliyetçiliğin İslâm'dan başka bir anlamı yoktur.

Ayrıca ben, Müslüman Türk milletinden değil, milletime zorla musallat olup hilafet yerine laikliği, İslâm yerine ırkçılığı bina eden Dönmeler grubundan hicret ettim. Aynı şey Araplar için de söz konusudur. Kimse ırkını İslâm'ın önüne geçiremez.

Araplar yanlış kimseleri sevdiler. Önce İttihatçı ve Kemalistleri Türk zannederek onları sevip desteklediler. Sonra da onların yaptıklarını Türk halkına mal etmeye kalktılar. Zalimin cinayeti mazluma yüklenmemelidir. Türk ismi altında, onların namına iş yapanları sevip desteklemeyenlerin, şimdi Türk halkına kızması saçma ve adaletsizliktir. Müslüman kardeşlerimizin bu hususa dikkat etmeleri, İslâm için canlarını veren aziz Türk milletiyle onlar üzerine musallat olmuş azınlık grubu karıştırmamaları gerekir.

Arapça dilimin döndüğü kadar konuyu beyan etmeye çalıştım.

Acemi dilim, kastımı anlatmamda sıkıntı veriyor

Kalemimin, kastımı ifadede aciz kaldığı yerde

Kalbimi konuşturdum (**Mustafa Sabri**)

Seyyid Reşid Rıza dahi, geniş ilmine ve inci anlayışına rağmen bundan kendini kurtaramamıştır. Şöyle diyor:

"Halihazırdaki Türk hükümeti şahsi yönetimi tamamen ilga etmiştir."

Türkler, Mustafa Kemal'in şahsî yönetimi altında inlerken o, böyle diyor.

Ağlanılacak hallerden biri de, **Sultan Vahdeddin**'in İstanbul'dan kaçarak İngiliz himayesine sığınması meselesini konuşurken sarfettikleri söz ve iftiralardır. Bunlar, her insaf sahibini ağlatacak boyutlarda çirkinlik yüklüdür. Vahdeddin'den ne istiyorlar!

İstanbul'da kalsaydı da merhum Kemal Bey'in akıbetine mi uğrasaydı?

Onun yerinde kendileri olsalardı, hayatları söz konusu olduğunda, ne yaparlardı?

Ey âlimler!

Sizler Allah'ın yeryüzündeki emin kullarısınız, İngilize olan düşmanlığınız sizi halife **Vahdeddin** hakkında adaletsizce hüküm vermeye itmesin!

Onun kendilerinden kaçtığı kimseler İslam'a ve hilafete iltica ettiği kimselerden daha az düşman değillerdi. Belki daha şedid düşmanlardı! Bunu siz bilemezsiniz ama, biz biliyoruz.

Ülkemizde olanlardan dolayı siz de sorumlusunuz. Çünkü İslâm düşmanlarını desteklediniz. Yalana kulak verdiniz ve olaylara titizlikle eğilmediniz. Türkler arasındaki bu siyasî mücadelede zehirli oklarınızı, **"tağuta boyun eğmekten kaçınan"** mustaz'aflara yönelttiniz. Onlara karşı kibirlenip gururlandınız. **"Şeytan ve tağuta tapanları ise"** kollarınız kırılırcasına alkışladınız!

Kafirler için **"Bunlar Allah'a iman edenlerden daha doğru yoldadır"** diyorlar! (Nisa, 51)

Rabbimiz kimin hidayet üzere olduğunu, kimin akıbetinin hayırlı olacağını daha iyi bilir. Zalimler felah bulamazlar. Bazı Mısırlıların hâlâ Firavun tabiatı üzerine olduklarını görüyorum.

"Halka, siz de toplanıyor musunuz, denildi. Üstün gelirlerse herhalde sihirbazlara uyarız, dediler." (Şuara, 40-41)

Hakkınızda söylediğim bu kelime sizlere ağır geldiyse, ben bundan mazurum!

Zira sizden ve Türk dostlarınız İttihatçı ve Kemalistlerden birçok zulümler gördük. Cenab-ı Hak kötü sözle cevap vermeyi zulme uğrayanlar için meşru kılmıştır!

Mahiyetini, hakikatini bilmediğiniz konularda konuşmaya pek meraklısınız. Artık gerçekleri görmeniz için, hilafete yapılanlar yeterli bir delil değil midir?

İslâm şeriatında ve tarihte yeri ve benzeri görülmedik şekilde, hilafet hükümet etme yetkilerinden soyutlanmış; böylece devlet dinden koparak laikleşmiştir.

Bu olgu, Lozan Konferansına iştirak eden Ankara temsilcisi zât tarafından resmen ilan edilmiştir,

O halde kendi lâdinîliklerine şahadet eden bu insanları hâlâ niçin savunuyorsunuz?

Dinden uzaklaşmak isteyen bu insanları, niçin hâlâ dindar göstermeye, yaptıklarını dinle bağdaştırmaya çalışıyorsunuz?

Onların şeriata aykırı tavırlarını hâlâ niçin tevil etmeye çalışıyorsunuz?

Bu tutumunuzla dine değil, dinsizliğe arka çıktığının farkında değil misiniz?

"Haydi siz dünya hayatında onlara taraf çıkıp savundunuz, ya kıyamet günü Allah'a karşı onları kim savunacak, yahut onlara kim vekil olacak?" (Nisa, 109)

Kadın ve Erkekler Arasındaki Mahremiyetin Kaldırılması

Hilafet meselesinden sonra, Mustafa Kemal'in kendine ve hükûmetine kadınlarla ihtilati meşru gördüğü, kadınların örtülerini terk etmeye teşvik ettiği, hatta zorladığı size yetmez mi?

(Mustafa Kemal, Ankara kadınlarına örtülerini çıkarmalarını emretti ve kendi karısını, erkek giysisine benzer bir kıyafetle insanların önüne çıkardı. Kadınları erkeklerle eşit olmaya teşvik etti. bkz. Armstrong, Mustafa Kemal'in Hayatı.)

Allah **Reşid Rıza**'dan razı olsun, konuyla ilgili araştırmasında şöyle diyor:

"Yeni, modern Türk toplumunda kadına verilmek istenen yerin ve onların kadın meselesine yaklaşımlarının herhangi bir âlim ve dindar tarafından tasvip edilmesi mümkün değildir."

Hükümet tren, gemi gibi araçlardan sinema ve tiyatrolardan kadın ve erkeklerin birbirleriyle karışmasını engelleyen perdeleri kaldırmıştır. Bunun üzerine halk tepki gösterip, bazı parlamenterler de bu konuyu meclise getirdiğinde İçişleri Bakanı şöyle cevap vermiştir:

"Hükümet aradaki perdeleri sıhhi mülahazalar nedeniyle kaldırmıştır."

Akşam gazetesi yazarlarından ve Ankara meclisinin nüfuzlu parlamenterlerinden Falih Rıfkı, hükümetin bu kararını savunarak Türkiye Cumhuriyeti'nin bir İslâm Cumhuriyeti olmadığını yazmıştır. Aynı haber Beyrut baskılı el-Berk gazetesinin 25.12.1924 tarihli sayısında yer almıştır.

Ayrıca Kemalistler yeni bir kanun tasarısı hazırlayarak, erkeklerin birden fazla kadınla evlenmesine yasak getirmekteler. Böylece Kur'ân-ı Kerim'in ikişer, üçer, dörder kadınla evlenmeye verdiği cevaza açık bir muhalefet sergilemekteler.

(Vatan gazetesinde özellikle şu sıralar (cumhuriyetin ilk yılları) muhtelif İstanbullu kadın ve erkek yazarlar çok evlilik aleyhine yazılar yazmakta, İslâm'ın bu cevazına çirkince saldırmaktadır. Kendini Arapların büyük âlim ve fakihlerinden sayan bir şahısla karşılaştım. O da Kur'an-ı Kerim'de bildirilen adalet şartının yerine getirilemeyeceğini öne sürerek Kemalistlerin bu konudaki tutumunu desteklemekteydi.

"isteseniz de kadınlar arasında adaleti sağlayamazsınız" (âyet-i kerime)

Bana göre ise, Allah'ın meşru gördüğünü ayıp karşılamak çok tehlikelidir. Bunu yaparken âyetle delil getirmek ise ahmaklıktır. Çünkü bundan şu sonuç çıkar:

Allah, Kur'ân-ı Kerim'de erkeklere meşru kıldığı ikişer, üçer, dörder evlenmeyi (hâşâ) daha sonra bâtil, boş ve anlamsız kılmıştır. Birden fazla kadınla evlenen Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem ashabı ve İslâm uleması adalet şartını görmezlikten gelmiş; âyetin mânâsını anlamamışlardır.

Bu meseleyi **Dini Müctehidler** isimli kitabımda genişçe inceledim ve yukarıda bahsettiğim şahsın konuyla ilgili şüphesine gerekli cevabı verdim. Kitap, Kemalist hükümet tarafından toplatılmıştır. (**Mustafa Sabri**)

Buna ilaveten 17 yaşına ulaşmamış kız ve erkeklerin evliliklerine yasaklama getirmektedirler. Maalesef Mısır Hükümeti de bu geleneğe uymaktadır. Böylece gençler zinaya itilmektedir.

İslâm'da nikah, sünnet olduğu gibi, zina tehlikesi halinde farz kılınmıştır.

Kavmiyetçi Düşünce

Sonra, 8 Aralık 1923 tarihli **el-Ehram** gazetesinde Mısırlı bir yazar tarafından kaleme alınan şu gerçekler sizi uyandırmaya yetmez mi?

"Ankara'daki bazı adamlar İslâm âleminde görülmedik bir şekilde kavmiyetçi düşünceyi yaymaktalar.

(Turancı düşüncenin felsefi temelini atan **Ziya Gökalp**'tir (1875-1924). Bu düşünce İslâm hilafetine alternatif olmak üzere geliştirilmiştir. Gökalp, Türklerin yakın geçmişinden tamamen koparak bâtil ve kavmiyetçi esaslarla kendini yeniden oluşturması gerektiğini savundu. Batı uygarlığını tercih ediyordu. Çünkü ona göre bu uygarlığın oluşturulması ve korunmasında

Türklerin büyük payı vardı. Orta Asya'da oluşturulan .Turan medeniyeti, daha sonra göçler vasıtasıyla Türkler tarafından Avrupa'ya taşınmıştı.)

Mesela **Yusuf Akçura**, Osmanlı anayasasının ilanından birkaç yıl önce, İslâm birliğini bozmak amacıyla Jön Türkler adına bu düşünceyi yaymaya başlamıştır.

(Yahudi protokolleri açığa çıkarıldıktan sonra Jön Türkler'in niçin İslâm birliğini yıkıp Turan birliği oluşturmak istedikleri daha iyi anlaşılıyor. Beşinci Yahudi protokolünde dinî ve kavmî taassupların körüklenerek halkların kendi aralarında ihtilaf ve düşmanlığa sürüklenmeleri kararlaştırılmıştır.

İşte hilafetin ilga edilmesinde Yahudi parmağına yeni bir delil!)

Hedefleri İslâm birliğini yıkıp yerine Turan Birliğini tesis etmektir.

"Turancılık önce muhtelif Türk lehçeleriyle konuşan toplulukları bir araya getirip, sonra bu topluluklardan ve Türk asıllı Macar, Bulgar ve Finlilerden müteşekkil, ırk esasına dayanan bir birlik ve pakt oluşturmayı hedefler. Gayrimüslim olan bu topluluklarla ittifak ve birliği, İslâm birliğine tercih ederler."

"Bu adam ve benzerleri, İslâm dinini, Türkler üzerindeki Arap kültür işgali olarak değerlendirirler. Onlara göre İslâm, Arap kültürünün mahsulüdür ve bununla Türk kültürünü işgal etmişlerdir.

O halde ne olursa olsun bu kültür işgalinden kurtulmak gerekir. Abdest ve diğer İslâmî kaidelerin sıcak iklimde yaşayan halklar için konduğunu söylerler. Bu kaidelerin diğer soğuk iklimlerde yaşayan halklara uygun olmadığını iddia ederler."

"Ankara'da yönetimi elinde bulunduran herkesin bu tür düşünceler taşımadığı doğrudur. Ancak sayı ve etkinlik bakımından bu düşünceyi savunanların gittikçe güçlendikleri de bir vakıadır. Bu hareketin önüne geçilmediği takdirde, gelecekte çok tehlikeli boyutlara ulaşacağı aşîkârdır.

Dini Arap ırk ve şerefine bir tezahürü İslâm büyüklerini ise Arap kahramanları olarak kabul eden bu sapık düşünce ekolü, İslâm kardeşliğine yöneltmiş büyük bir darbedir.

Onlara göre Türklerin vicdanındaki İslâm inancına alternatif olarak, eski Türk uygarlığındaki cahili antik inançlar örneğin **eski Türk putu Bozkurt** yeniden ihya edilmeli ve Türk halkının vicdanına yerleştirilmelidir. Bu put için birçok marşlar yazılıp söylenmekte ve hükümetin posta pullarında Bozkurt resimleri yer almaktadır.

"Ankara'daki herkesin bu düşüncede olmadığını söylemiştik. Ama onları işbirliği yapmaya sevkeden müşterek düşünce İslâm düşmanlığıdır."

(Türklerin 600 yıl boyunca İslâm'ın savunuculuğunu yaptıkları ve İslâm mesajının, diğer halklara ulaşmasında büyük hizmetler verdikleri inkâr edilemez tarihî bir olgudur.

Ancak Siyonist ve Haçlı oyunlarına, bazı vilayetlerdeki vali ve diğer yöneticilerin zulüm, baskı ve hataları da eklenince Araplar arasında Türklere karşı bazı siyasî akımlar oluşmuştur.

Doktor Muhammed Bedî Şerif o zamanki durumu şöyle tasvir ediyor:

Kevakibî'nin temsil ettiği bir akım.Türk hilafeti yerine Arap hilafetinin oluşturulmasını savunuyordu. Cemalüddin Afganî'nin temsil ettiği akım ise, hilafetin Osmanoğullarında kalmasıyla beraber tam ve şamil bir İslâm birliği sağlanmasından yanaydı.

Başka bir görüş ise, Arapların Osmanlılardan tam bağımsızlığını savunmaktaydı. Bu aşırı görüşün yanısıra mevcut olan ılımlı görüşe göre ise Arap ülkeleri ancak gevşek bir bağ ile Osmanlıya bağlı kalabilirdi.

Farklılıklarına rağmen tüm bu siyasî akımlar hilafetin korunmasından yanaydılar.

Ancak İngiliz ve Fransızların el altından destekleyip yaymaya çalıştığı bir akım daha vardı ki, Arap ülkelerinin yabancı mandasıyla yönetilmelerini savunuyordu. Bu görüşü savunanların yabancı güçlerin paralı uşakları olduğunda hiç şüphe yoktur.

bkz. Doktor Muhammed Bedî Şerif, es-Sıraa beynel Mevali vel-Arab)

"Bu iki grubun dışında, başka bir grup daha var ki; bunlar İslâm birliğine taraftardır. Ancak bunu siyasî mülâhazalarla değil, sosyal mülâhazalarla istemekteler. Bu kesim, **Yusuf Akçura, Ziya Gökalp, Celal Nuri, Ağaoğlu Ahmet, Hamdullah Suphi** ve diğer Turancılarla mücadele eder onların amaç ve tehlikelerine dikkat çekmeye çalışırlar.

Türk halkının geneli ve özellikle Anadolu halkının dindarlığından kuşku yoktur. Dinî anlayışlarında yapılmak istenen hiçbir değişikliği tasvip etmezler. Ancak halkın bu tutumu ne hükümet icraatlarına ve planlarına, ne de kanunlara yansımaktadır."

Bu makaleye söyleyeceğim bir şey yok; Türkiye'de cereyan eden değişimler doğru ama eksik bir şekilde ifade edilmiş. Mısırlı yazarlar sanki olayın tüm gerçek boyutları hakkında konuşmamak üzere yemin etmiş gibidirler.

Yusuf Akçura Ağaoğlu Ahmed, Ziya Gökalp, Hamdullah Suphi, Celal Nuri ve emsali zâtların planları, Mustafa Kemal'in planlarının aynısıdır. Onların arkasındaki güç Mustafa Kemal'dir. Makalede, olayın bu boyutuna değinilmemesi büyük bir eksikliktir.

(Din düşmanı Turan ırkçılığının karşısında, Osmanlı-İslâm sentezi bulunuyordu ve ulemanın genel eğilimini temsil ediyordu. Bu görüşe mensup olanların bazıları Osmanlı Türkleri ile Moğollar arasında hiçbir bağ olmadığı tezini savunuyorlar. Cengiz Han ile Hülâgu'yu diğer Arap, Fars ve Batı tarihçileri gibi değerlendiriyorlar. Onlardan biri olan Tahir'ül-Mevlevî şöyle diyor:

Türkler, o bozguncu ve kan içicilerle hiçbir şekilde övünemezler. Doğunun Batı karşısında gerilemesinin başlıca sebebi onlardır. Onlar yeryüzünde vâki olmuş, insanlığın en büyük belasıdır. Müslüman Türkler tarihleriyle övünmek istiyorlarsa, Tolonlar, Selçuklular, Zengiler ve Osmanlı devleti onlara yeter.

Değişik sosyal çalışmaları, eserleri olan Celal Nuri de şöyle diyor:

Osmanlı Türkleri; önce Müslüman, sonra Türktürler. bkz. Şekib Arslan, Hadr el-Alem el-İslâmî)

Turancıları koruyan, teşvik eden, hatta parlamenter tayin eden de odur. Anadolu halkı ise, onları ne tanır, ne de ilkelerini destekler. Onların İslâm birliğini parçalama çağrılan Mustafa Kemal'in rızasına uygun olmasaydı, ordusuyla beraber hiç onları destekler miydi?

Türkiye'de Mustafa Kemal muhaliflerinin örgütlenmesi kesinlikle yasaktır. Dolayısıyla sözü edilen fikirleri taşıyan insanlar memlekette diledikleri gibi cirit atıyorlar.

Turancılık eğer yazarın ifade ettiği gibi sadece belli kimselerin düşüncelerinden ibaret olsaydı, bugün hükümet pullarında Bozkurt resimleri olmazdı.

(12 Kanunusani 1340 tarihli İleri gazetesi Bozkurt'un yeni Türk bayrağı olması gerektiğini savunuyor. Gazeteye göre Bozkurt, Alman kartalından daha iyidir.

Gazete, Türklerin asırlardır Timur, Cengiz, Alp, İlhan gibi kendi öz isimlerini terk ederek, Osman, Muhammed, Ömer, Fatma, Âişe gibi Arap isimleri kullanmalarından esef ve üzüntü duyduğunu ilan ediyor.

Muhammed'e, Ömer'e, Fâtıma'ya canlarını feda eden Müslüman Türk milleti nasıl oyuna getirilmek isteniyor? Görün de ibret alın!

Dinî Müceddidler isimli kitabımda ırkçılığı ve ırkçılığın değişik boyutlarını tafsilatlı, bir şekilde inceledim.

Müslüman Anadolu halkı, tüm bu bâtil duygu ve düşünceleri İslâmî duygu ve kimliğinin potasında eritmiş bir halktır. Atalarından miras aldıkları bu inanç, onların milliyet ve kimliklerini oluşturmuş; kalp ve vicdanlarına hakim olmuştur.

Onların ilk kökenleri ile ilgili varsayımlar doğru dahi olsa, Türkler Müslüman olduktan sonra kazandı kan İslâm kimliği ve milliyeti ile, o varsayımları çoktan unutmuş ve tarihe gömmüştür.

Gerici ve bağnaz ırkçılar ise, Müslüman Türk halkına ve inançlarına rağmen, hâlâ ölüyü topraktan çıkarıp diriltme hevesindeler. (**Mustafa Sabri**)

Sonra bugün, yeni meclis üyelerinin tamamını oluşturan Halk Partisi'nin programı gerçeği görmemize yetmez mi?

Mustafa Kemal'in partisinin programına göre, eski gelenekler izale edilecek, yeni kanunlar ise hiçbir kayıt tanımadan tam bir hürriyetle yapılacaktır.

İslâmiyete yakınlığı ile tanınan **Tevhid-i Efkar** gazetesi bu hususu eleştirirken, **Rauf Bey**'in başbakanlıktan azledilmesine de değiniyor. Gazeteye göre **Rauf Bey** dinî duygularını yeneemediği ve dinî hükümlere saygı gösterdiği için azledilmiştir.

Görevini hatırlayıp da dinini savunmaya çalışan **Tevhid-i Efkar** ve henüz dinî duygularını yitirmeyen Rauf Bey gibilerine selam olsun.

Şer'î Mahkemelerin İlgası

(Kemalistlerin İslâm düşmanlığı açığa çıkmaya başlayınca her yerde Ankara hükûmetinin irtidat ettiği yolunda söylentiler yayılmaya başladı. Vaiz ve hocalar, cami ve çarşılarında Mustafa Kemal ve arkadaşlarını kınamaya ve eleştirmeye başladılar. Onun karikatürlerini çizerek şiddetle eleştiriyorlardı. Muhalifler böylece İstanbul'daki Halife Abdülmecid etrafında toplanmaya başladılar. Hiçbir zaman akıllarına, Gazinin hilafet ve halifeye dokunabileceği gelmemişti.

İstanbul'da oluşmaya başlayan İslâmî hareketin kendisi açısından çok vahim sonuçlar doğuracağını sezen Mustafa Kemal, derhal şiddete başvurarak hilafetin ilgasını, halifenin sınırdışı edilmesini kararlaştırdı ve din-devlet işlerinin ayrılmasına yönelik planlarını gecikmeksizin yürürlüğe koydu.

bkz. Muhammed Celal Keşk, Hıvar fi Ankara)

Sonra, Ankara Cumhuriyetinin en büyük yazar ve siyasîlerinden olan olan Ahmed Ağayef'in Akşam gazetesinde yazdıkları sizi uyandırmaya yetmez mi?

Yazar, makalesinde Kur'an ve İslâm öğretilerini kınayarak, bu öğretilerin 1924 yılında uygulanmasının artık mümkün olmadığını iddia ediyor.

3442 sayılı nüshasında, bu konuya yer ayıran er-Rey el-Âm gazetesi şöyle diyor:

"İslâm dinini alaya almaya, küçük düşürmeye yönelik bu makalenin daha dün kadar, İstanbul'un en büyük fakültelerinden birinde İslâm felsefesi dersleri okutan **Ahmed Ağayef** gibi birisinden sâdir olması hayrete şayandır. İnanılacak gibi değildir! Daha dün, bu hanif din ve faziletleri hakkında söylediklerini ne çabuk unuttu?"

Gazete böyle diyor, ama bildiğim kadarıyla bu adam İttihatçılar döneminde de her ne kadar İslâm'a açıkça saldırmaya cür'et etmese de, laik düşünce ve ilkelere bağlı biriydi. Dolayısıyla Mustafa Kemal, görüşlerini bilip desteklediği bu adamı kendine yaklaştırmış ve

hükümetinde önemli görevlere atamıştır. Daha düne kadar İslâm dininin faziletlerini anlatan bu adam eğer şimdi Kemalist hükümet merkezinden dine saldırıyorsa, bunu Ankara hükümetinin hususiyetinin bir belirtisi olarak değerlendirebiliriz.

Sonra şer'i mahkemelerin ilgası hakkı görmemize yeterli değil midir?

(Bu, Kemalistlerin laik yönelimleri doğrultusunda din ve devlet işlerini birbirinden ayırmak amacıyla atılmış önemli bir adımdır. Bunu diğer adımlar izlemiş ve İslâm şeriatı yerine İsviçre medenî kanunu, İtalyan ceza kanunu ve Alman ticaret kanunları almıştır. Din öğrenimi ve dinî okullar yasaklanmıştır. Tesettür yerine açıklık ve kızılı-erkekli karma eğitim getirilmiştir. Arapça harfler yerine ise Latin harfleri benimsenmiştir. Arapça ezan yasaklanmış, yerine Türkçesi konmuş; halkın giyim ve kuşamına müdahale edilerek şapka giyme zorunluluğu getirilmiştir.

"Olayın **"dinî mahkemeler"** şeklinde yansıması, telgraf dilinin Fransızca olmasından ve tercüme hatasından kaynaklanmaktadır. Zira Türkiye'de dinî mahkemeler değil, Mısır'da da olduğu gibi şer'i mahkemeler vardır. Bu mahkemeler ihtisas alanına giren meselelerde kendisine başvuran insanların din ve mezhebine bakmaksızın başvurularını kabul eder ve hükmünü verir.

"Harb-i Umumî sırasında da bu mahkemeler kapatılmak istenmiş ancak bazı engellerden dolayı bu gerçekleşmemiştir.

"Mecelle'deki medenî kanun hükümlerinin genişletilerek günümüz koşullarına uygunluğunun sağlanması, yeni yüzyılın ruhunu yansıtacak şekilde geliştirilip uygulanması çok doğru ve gereklidir. Geçmişte olduğu gibi, günümüzde de şer'i ve nizamî mahkemeler arasında birçok ihtilaf ve zıtlıklar yaşanıyor, bu da gereksiz yere hukuk ve vakit kaybına neden oluyor. Kanunlarını şer'i hükümlerden alan bir İslâm devletinde iki ayrı mahkemenin bulunmasının hiçbir faydasının olmadığı açıktır." (el-Ehram 15 Ocak 1923)

Bu adam, Ankara hükümetince, yaptığı her şeyi hak surette göstermek üzere kiralanmış adi bir ajandır. Mısırlıların gafletini kullanarak onlarla oynuyor. Bu kadar Allah'tan korkmaz, kuldan utanmaz birini görmedim.

Sübhaneallah! Şerî mahkemelerin dinî mahkemeler olmadığını daha önce hiç duymamıştık. Yazarın delili ise bu mahkemelerin kendisine başvuran tüm insanların davalarını din ve mezhep ayrımı gözetmeksizin bakmasıdır.

Kendisine başvuran gayrimüslimlerin davalarına bakması bu mahkemelerin adaletine veya dinî mahkeme olmalarına (İslâm şeriatına göre) gölge düşülür mü? Dinî mahkeme olma vasfını kaybettirir mi?

Eğer o mahkemeler dinî olsaydı, dini İslâm olmayanların davalarına bakmazdı, demek gaflet ve cehaletten başka bir şey değildir. İslâm dininin sadece Müslümanlar arasındaki davalara bakabileceğini, gayrimüslimlerin davalarına bakamayacağını nereden çıkarıyor?

Şer'i mahkemeleri dinî mahkemeler olarak dillerine tercüme eden yabancılar, bu konuda yanılmıyorlar. Bunu mahkemelerde cari olan İslâm hükümlerini gözönünde bulundurarak söylüyorlar. Yoksa mahkemeye müracaat edenlerin dinlerine bakarak değil!

Makalede, yazarın bir cümlesi var ki, çok doğrudur:

"Harb-i Umumî sırasında da bu mahkemeler kapatılmak istenmiş, ancak bazı engellerden dolayı bu gerçekleşmemiştir."

Evet bu mahkemeler, o dönemin İttihatçı hükümeti tarafından kapatılmaya çalışılmıştı. Çünkü onlar, gelişmiş toplumların ancak kendi akıl ve görüşleriyle oluşturacakları kanunlarla yönetileceğine inanıyorlardı. Gökten indiği söylenen kanunlarla değil!!

İttihatçılar şer'i mahkemeleri kapatmaya cesaret edemedilerse de bu mahkemelerin **"Meşihat-ı İslâmiyye"** ile olan bağlarını koparmayı başardılar. Elbette bu Meşihat ve şer'i

mahkemeler için büyük bir darbe oldu. Böylece ittihatçılar kendilerinden daha büyük kahraman olan İzmir fatihi kardeşlerinin işini kolaylaştırdılar. Savaşta galip çıksalardı hiç kuşkusuz bu emellerine nail olacaktı. **Ama Cenab-ı Hak bu şerefsizliği Kemalistlere nasip etmiştir.** Yazarın bahsettiği engellerden kasıt budur.

Şiirlerini Türk Kur'anı saydıkları Ziya Gökalp'ın şu beyitleri dediklerimi doğrular niteliktedir:

Bir devlet ki hukukunu kendi doğurmaz
Kanununa "Gökten indi değişmez" der
O asla bir devlet değil müstakil durmaz
Değişmeyen bir varlığı taşıyamaz yer
Hakim olan millet midir, meşihat mıdır?
Milli meclis, Mebusan mı, bab-ı fetva mı?
Meşrutiyet bir hile-yi şerriye midir?
Hür millet olduğumuz yoksa rüya mı?)

Hakikatte bu olay, dinden çıkmanın en basit ve en açık alâmetidir. Daha nereye kadar, Kemalistleri savunacaksınız?

Onların yaptıkları çoktan te'vil sınırlarını aşmadı mı?
Dine mugayir planları görmeniz için daha ne gibi bir delil arıyorsunuz?
Bizzat lâdinî olduklarını ilan etmelerini mi bekliyorsunuz?

Bunu da yaptılar. Lozan temsilcileri ve daha başkaları bu gerçeği itiraf ettiler. Hükümetlerinin lâdinî olduğunu açıkladılar. Hükümetin görüşlerini yansıtan Akşam gazetesinin, hükümetin umumi taşıtlar ve mekanlardaki, kadın ve erkekleri ayıran perde ve engelleri kaldırması kararını yorumlarken, kararı Türkiye Cumhuriyeti'nin İslâm cumhuriyeti olmadığı gerçeğine dayandığını görmediniz mi? Belki de onların din dışı değil, laik olduklarını söyleyeceksiniz.

Arap gazetelerinden, Kemalistleri savunan kiralık kalem sahipleri de bu anlamda bir şeyler savsaklıyorlar.

Gazeteler bu kiralığı, Lazkiye mutasarrıfı ve Beyrut vilayeti genel sekreteri olarak tanıyorlar.

Şer'î mahkemelerin ilgasını, telgraflar, **"Dinî mahkemelerin ilgası"** haberiyle duyurmuşlardır. Bu şahıs ise bir Ezher talebesinin konuyla ilgili sorusunu şöyle cevaplıyor:

"Türkiye'de dinî mahkemeler yoktur, şer'î mahkemeler vardır."

İşte, İttihatçı ve Turancıların peygamberi bu adamdır. Bu adamın Kemalistlerin nezdinde de önemli bir yeri vardır. Bugün, Millet Meclisi'nde Diyarbakır mebusu olarak bulunmaktadır. **Tevhid-i Efkâr** gazetesi, bu adamın resmini yayınlayarak altına şu cümleleri yazmıştır:

Ziya Gökalp, Ağaoğlu Ahmed'le beraber, Mustafa Kemal'in Türkiye Cumhuriyetinin temelini atan iki şahıstan biridir.

Eski Lazkiye mutasarrıfının sözünü ettiği Mecelle medenî kanununun genişletilip şer'î hükümler ilave edilerek güncel koşullara uygunluğunun sağlanması meselesi, şer'î mahkemeleri ilga edenlerin plan ve programlarında yoktur. Onların programlarında, **Ziya Gökalp**'ın planları vardır.

Mecelle'nin, İslâm kaynakları ve muteber tüm İslâm mezheplerinden yararlanılarak güncel koşullara uygunluğunun sağlanması, gerçekten çok ulvî ve önemli bir plandı. Ancak bu planın güzelliği, İttihatçı hükümetin elinde ziyan oldu. Bu güzel proje, onların elinde oyuncak bebeğe döndü.

Proje üzerinde yapılacak çalışmalar, ehil olmayan kimselere tevdi edildi. İstanbul'un tanınmış hiçbir âliminin görüşüne başvurulmadı. Oysa, önde gelen âlimlerden bağımsız bir komisyon oluşturularak, görev bu komisyona tevdi edilmeliydi.

Böyle yapılmadı. Yetersiz ve ehil olmayan kişilerden zayıf bir komisyon teşkil edildi ve başına da Seyyid Bey gibi dinine ve ilmine güvenilmeyen birisi geçirildi. Bu adam şimdi İzmir mebusu ve adalet bakanıdır. Daha önce de Osmanlı Ayan ve Millet meclislerinde İzmir naibi olarak bulunuyordu. Her iki mecliste de beraberdik. Mecliste, İttihat ve Terakki'nin sözcülüğüne soyunmuştu. Bu adamın bir meclis oturumunda söylediği öyle bir söz var ki, hiç unutamam!

Parlamentoda herkesin şahit olduğu şu cümlelerin sahibidir:

"Kendinizi yormayın, devlet yok olur, İttihat ve Terakki gene yok olmaz."

(Bu partinin yapısını ve hedeflerini tekrar hatırlatacak olursak, oluşumunda Yahudi ve Mason parmağı olduğunu görürüz. Abdülhamid'i tahttan indiren bu parti daha sonra benzeri görülmemiş zulüm ve kısımlara girişmiş ve nihayetinde devleti Birinci Dünya savaşına sokarak yıkıma sürüklemiştir.

Araplara' yönelik zulüm ve baskılar da bu parti döneminde vâki olmuş; Türk ve Arap ayrımcılığı yaparak ümmet unsurları arasında milliyetçilik fitnesinin doğmasına sebep olmuşlardır. Böylece Şerif Hüseyin Türkler aleyhine İngilizlerle işbirliği yapmış. İngilizler ise bu hizmet karşılığında Arap ülkelerini parçalayarak işgal etmiştir!)

Sonra, ne gariptir ki, bu adam Harb-i Umumîden sonra, hapisten bana yazdığı bir mektupta Ferit Paşa hükümeti nezdinde, onun için af girişiminde bulunmamı rica ediyor:

"Ben hiçbir zaman, İttihat ve Terakki Partisi üyesi olmadım. Hiçbir komisyon ve kongresine, gizli ve açık hiçbir toplantısına katılmadım. Zâtîâlinizce malum olduğu üzere, onlar bizi yabancı sayarlardı. Hiçbir zaman onların çirkin faaliyetlerini eleştirmekten geri durmadım ve durmuyorum."

Oysa, onu tanıyan herkes gibi, ben de onun İttihatçıların elebaşlarından olduğunu; resmî-gayriresmî meclis ve mahfillerde İttihatçıların avukatlığını yaptığını çok iyi biliyorum. Yıllar boyu İttihatçıların lider kadrosunda yer aldığı halde, nasıl oluyor da onların hiçbir toplantılarına katılmadığını iddia edebiliyor? Sonra adamın İttihatçıları eleştirdiği veya onları terkettiği, duyulmuş ve görülmüş değildir.

Bu Seyyid Bey'in unutulmaz bir sözü daha vardır ki, onun ne denli duyarsız biri olduğunu gösterir. İttihatçı Hükümet, devlet bütçelerinin birinde, Adalet Bakanlığına bağlı bir müsteşarlık ihdas etmişti. Bu makama İtalya'lı Kont Ostrorog'u atamak istiyorlardı. Kanunun Meclisteki müzakereleri sırasında Seyyid Bey şöyle dedi:

"Hilafet başkentinde usul-i fıkhi bu konttan daha iyi bilecek bir âlim yoktur."

Böylece İtalyan kont bu göreve getirildi. Sonra kontun evinin İttihatçılar için eğlence ve fuhuş mahalli haline getirildiğini duyduk.

İşte Mecelle'i araştırıp geliştirme komisyonunun başkanı!

Burada kişiler hakkında tafsilata girmek istemiyorum. Fakat ittihatçı ve Kemalistlerin daha iyi tanınmalarına vesil olması amacıyla bu hususları zikretme gereğini duydum. Dolayısıyla bu adamın mektubundaki, sadece bir sırrını ifşa etmek zorunda kaldım. Adamın kendisini İttihatçılardan ve yaptıklarından teberrî etmek istemesi sırrını açığa vurdum.

Partiyi devletten, İtalyan kontunu da İslâm ulemasından üstün tutan sözlerine ise, tüm Meclis üyeleri şahittir.

Eski Lazkiye mutasarrıfının:

"Geçmişte olduğu gibi günümüzdede şer'î ve nizamî mahkemeler arasında birçok ihtilaf ve zıtlıklar yaşıyor. Bu da gereksiz yere hukuk ve vakit kaybına neden oluyor. Kanunlarını şer'î hükümlerden alan bir İslâm devletinde iki ayrı mahkemenin bulunmasının hiçbir faydası olmadığı açıktır" şeklindeki sözleri yalandan ibarettir. İnsan, yüzü kızarmadan nasıl bunca yalanı söyler?

Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasından sonra, nerede İslâm devleti?

(Gerçekten de tüm bunlardan sonra nerede İslâm devleti?

Kemalistler, tedricî olarak İslâm devletini ortadan kaldırdılar. Durumun farkında olan **Şeyh Mustafa Sabri** Müslümanları uyandırmak için beyhude, bunca çırpınmıştır.)

Nerede, bu devletin İslâm hükümlerinden istinbat edilen kanunları?

Bilakis hilafete yaptıklarını, İslâm şeriatinden kurtulmak için yapmadılar mı?

Bu adamın sözlerinde mantıktan bir eser yoktur. Eğer devletin kanunları, şer'i kaidelerden alınıyor olsaydı, bu, şer'î mahkemelerin ilgasını değil, ikamesini gerektirirdi.

Adamın, Kemalistlerin yaptıklarına karşı konumu, şairin dediği gibidir.

"Kişiyi eğer iyi işleri övmüyorsa

Onu övmeye kalkan, fasih dahi olsa saçmalar"

Onlar Ankara'da dini yıkarken, bu adam da Kahire'de Mısırlıların gafletini kullanıp, bâtılı hak gösterme çabasını veriyordu.

Meselenin hakikati şudur:

İslâm devletinin mahkemeleri sadece şer'î mahkemeler olur. Osmanlının eski dönemlerinde de bu böyleydi. Nizamiye mahkemeleri ise devletin za'fiyete uğraması üzerine, yabancı devletlerin baskıları sonucu ihdas edilmiştir. Zorlama ile kurulmuş bu mahkemelerin dahi mümkün mertebe şeriata uygun olması için çalışılmıştı.

Bu mahkemeler devlet kontrolünde bulunmasına ve devletçe tesis edilmesine rağmen **"yabancı"** sayılmışlardır. Şer'î mahkemeler ise varlık ve görevlerini olduğu gibi devam ettirmişlerdir..

Yapılması gereken şey, şer'î mahkemelerin alanını genişletip, yabancı zorlamalarıyla oluşturulmuş nizamiye mahkemelerinin ortadan kaldırmak iken, kimsenin aklına butun tam tersinin gerçekleştirebileceği gelmemiştir.

Müslümanlar, devletin yeniden istiklalini kazanmasını kutlamakla meşgulken, işte tam bu sırada şer'î mahkemelerin kaldırılması acı bir tokat olarak yüzlerine patladı.

Sabah ışığını görmeyi temenni edenin, onu gördüğü zaman gözünü yitirmesi gibi, Müslümanlar skandalin olumsuz boyutlarını yeterince göremedikleri gibi, gerekli tepkiyi de gösteremediler.

Dinden Dönmek

Şer'î mahkemelerin kapatılmasının, her ne kadar başlı-başına çok önemli ve tehlikeli, hatta devleti İslâmî niteliğinden soyutlayıcı bir Hadise olmasıyla beraber, esasen hilafet ve devlet işlerinin ayrılması hadisesine bağlıdır ve onun tabîî bir neticesidir. Çünkü Kemalistlerin hilafet ve yönetimi ayırmaları, halifenin dinî başkan olması görevinin de İslâm dinini yönetime hakim kılmak olmasından dolayıdır. **Böylece dinî hükümlerin gerektirdiği sorumluluklardan kurtulacaklar ve memleketi kendi akıl ve hevalarına göre diledikleri gibi yönetebileceklerdi. Bundan sonra memleketteki dinî otoriteyi temsil eden şer'i mahkemeleri kapatmak, onlar açısından yapılması gereken en tabîî işti.**

(Şer'î mahkemelerin kapatılmasının dinî otorite açısından olumsuzluğunu Müslümanlar anlayamadılar. Oysa müellif bu olayın başlı-başına çok büyük ve tehlikeli olduğunu bildiriyor. Böylece hükümet İslâm kanunları yerine, kendi heva ve hevesleri doğrultusunda Batı kanunlarını alıp uygulayacaktı. Ve nitekim öyle oldu.)

Dolayısıyla yeni Türk hükümetinin hilafet ve hükümeti ayırmasından hemen sonra, ben kesin hükmümü vermiştim. Bu bana göre apaçık dinden dönmektir.

Çoğu ulemanın, özellikle Mısır ulemasının bu olayı gereği gibi değerlendiremediklerini gördükçe üzüntü ve şaşkınlığım artıyordu. Olayı normal, mubah bir hadise olarak değerlendirmeleri ne garip! Onca derin ve geniş ilimleri, bu çok önemli dinî meseleyi idrak etmeye yaramıyorsa, daha neye yarıyor?

Dünya, nâzırı ile faydalanmadı ey kardeş

Onun katında, aydınlık ve karanlık bir oldukça

Hilafetin yetkilerinden soyutlanması ve şer'î mahkemelerin kaldırılması çok mühim iki meseledir. Ulemanın uyanmasına, sorumluluklarını hatırlamasına vesile olabilecek iki önemli olay!

Ne yazık ki, ulema bu meselelerin önemini kavrayamadı. Bilakis beni, meseleleri haddinden fazla büyütmeyle ve Kemalistlere karşı aşırıya kaçmakla suçladılar. Oysa onlara yakışan, bu iki meseleyi, benim ve benim gibi düşünenlerin haklılığını gösteren birer kanıt olarak değerlendirmeleriydi.

Bazı kimseler, şer'î mahkemeler henüz kaldırılmadı, niye kendini bu kadar parçalıyorsun, diyeceklerdir. Evet henüz kaldırılmadı, ama kaldırılacağı bildirildi ve kesinlikle kaldırılacak. Bu, bir an meselesi. Eski Lazkiye mutasarrıfının önergeyi nasıl savunduğunu ve süsleyip güzelleştirmeye çalıştığını gördük. Konu Mısır gazetelerinde uzunca tartışıldı ve daha şimdiden birçok kimsenin destek ve hoşnutluğunu kazandı. Hem, ilga bilfiil vâki olduktan sonra dövünmenin ne faydası olacak?

Şiirlerini, Türk Kur'anı saydıkları **Ziya Gökalp** şöyle diyor:

Meşihat makamına hitaben yazılmış bir şiirinde:

İlmi bırak külliyeye, adli devlete

Sen sadece diyanetin neşrine çalış

Muradınsa nail olmak haklı hürmete

Asra uyan vazifeni yapmaya çalış!

Şair bu davasında yalancıdır. Meşihattan (şeyhülislamlık makamı) sadece yargıyı gaspetmekle yetinmiyor, ilmin dahi gaspedilmesini emrediyor. Böyle bir Meşihat İslâm'ı nasıl neşredebilir?

Allah yoluna davet önce hikmet ile olur. Bu da ilmi gerektirir. Aksi taktirde, hüküm ve hikmetten yoksun bir devlet, yalvarma ve istirham derecesine indirgenir.

Bizde yüksek okullarda ders veren bu adam ve benzerleri şöyle derler:

"Dileyen dinine sarılır ve gereği gibi ibadet eder. Ancak kilisenin devlet işlerine karışmaması, yetki ve otorite talep etmemesi gerekir."

Bu düşüncüyü, aynen Avrupa'dan, özellikle de Fransız devriminden almışlardır. Onun için aynen kilise lafzını tekrar ediyorlar ve bununla camileri ve dinî otoriteyi kastediyorlar.

Oysa İslâm dini, bireysel, toplumsal ve siyasal hükümler ihtiva eder. İslâm dini bir hükümet öngörür ve Müslümanların bu hükümetçe yönetilmelerini zorunlu kılar.

İslâm toplumunda en güçlü ve etkin otorite, dinî otoritedir. Mantık ve iknanın aciz kaldığı yerde, dini otoriteye başvurulur.

İ'la-yı kelimetullah'ın garantisi budur. Dolayısıyla İslâm dini, gücün kendi elinde olmasını öngörür; buna razı olmayanlar ise onun düşmanıdır.

"Kim Allah'ın hükmüyle hükmetmezse, işte onlar kafirlerin ta kendileridir." (Maide, 44).

Şimdi de dikkatleri başka bir hususa çekmek istiyorum. Şu sıralar, önce bazı ağızlardan çıkan, sonra da Kemalistler nezdinde hüsn-ü kabul gören bir hezeyana dikkat çekmek istiyorum. Kemalistler yönetim yetkisinden soyutlanmış hilafeti savunurken, buna **"urvetu'l vuska"** gibi sarılmakta ve insanlar arasında yaymaya çalışmaktalar. Buna göre, hilafet hükmetme yetkisinden soyutlandırdıktan sonra, Türkiye yönetiminde olmayan diğer tüm İslâm halklarıyla ilişkiler kurup geliştirmesi imkânı da doğmuş oldu. Böylece hilafetin otoritesi ve saygınlığı daha da genişledi. Son günlerde bu nağme birçok kiralık kalem tarafından terennüm edilmektedir. Özellikle eski Mutasarrıf tarafından.

(Adamın ismi, Abdulgânî Sünnî'dir. Hilafet ve Halk Hakimiyeti isimli kitabın yazarıdır. Doktor Muhammed Hüseyin'in bildirdiğine göre, bu adam söz konusu kitabı yazmak üzere Mustafa Kemal tarafından bizzat görevlendirilmiştir. Ankara hükümeti, kitabın telif ve neşr edilmesini bizzat desteklemiştir. İtticahat el-Vataniye fi'l-Edeb el-Muasır.)

Gazete sütunlarındaki yazılarını bu nağme üzerine bina etti. Bu adamın aralarında bulunması, Mısır ulemasına ar ve utanç olarak yeter!

Mısır hariç hiçbir İslâm ülkesinde bu sese kulak veren çıkmaz. Daha önce söylediğimiz gibi, bu iddia, sadece bir hezeyandan ibarettir. Hiçbir yetkisi olmayan lafzî halifenin, yönetim ve hükümetin başı olan fiilî halifeden daha etkili olacağı, İslâm topluluklarıyla daha iyi ilişkiler kurup onları kontrol edeceğini iddia etmek, hezeyandan başka ne olabilir?

Halifenin hilafetinin sahih olabilmesi için, öncelikle gerekli şartları yerine getirmesi lazım. Daha sonra etkinliğinin genişlemesi düşünülebilir. Kitap boyunca isbat ettik ki, hilafet hükümsüz olmaz. Bilakis hilafet, hükümetin bizzat kendisidir.

Hilafet düzeni hükümet çeşitlerinden bir çeşittir ve Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hükümetine niyabet (vekalet) etmekten ibarettir. Hükmetme yetkisi elinden alınan bir hilafetin, hiçbir varlık nedeni yoktur.

Mısırlıların eski mutasarrıfa, şimdiye kadar, bir yıla aşkın süre içinde, sözde halifenin ne yaptığını, bu konuda ne gibi etkinlikler gösterdiğini sormaları gerekmez miydi?

Sözünü ettikleri **"İslâm Kongresi"**nin tertip edilmesi meselesi, gerçekleşmesi halinde bile, hilafet ve imamet makamının yerini dolduramaz.

(Şeyh Mustafa Sabri bu konudaki görüşünde de yanılmamıştır. İslâm Kongresi'nin, hilafet makamına alternatif olamayacağı doğrudur. Kongre belki Müslüman halkları birbirine yaklaştırır; hilafet ise birlik ve bütünlüğünü sağlar. Allah'ın istediği üzere tek bir ümmet olmalarını temin eder.

Şeyh zamanımızda yaşasaydı İslâm Konferansı isimli sembolik örgütün nasıl toplanıp ciddi hiçbir şey yapamadan dağıldığını görürdü.

Mustafa Kemal'in hilafeti yetkilerinden soyutladığı sıralarda Avrupa'da ise Hristiyanlar bir bütün olarak örgütlenme amacıyla konferans düzenliyorlardı.

31 Ağustos 1927 tarihli Fransız Aksiyon gazetesi şöyle yazıyordu:

"Doğu Ortodoks kilisesi temsilcileri, Rusya, Romanya, Ermenistan, Suriye, Bulgaristan, İskenderiye patrikhanesi, Antakya patrikhanesi, Kudüs patrikhanesi, Kıbrıs ve Atina patrikhanesi, Anglikan ve Protestan kiliseleri temsilcileriyle biraraya geldiler ve teorik ihtilaflarına ve görüş ayrılıklarına rağmen, tüm kiliseler bütün Hristiyan halklara ortak bir bildiri yayınlayarak, Hristiyan birliğinin zaruret ve şartlarının belirlenmesi kararını aldıklarını açıkladılar. Bu, arzu edilen birliğin gerçekleştirilmesi doğrultusunda atılmış bir adımdır."

Soruyoruz, İslâm devletleri hilafet çatısı altında bir bütün iken, daha sonra kimin çıkarı için parçalandı?

Hilafet nizamını korumakla beraber, Kemalistlerin iddia ettikleri bozukluk ıslah edilemez miydi?)

İslâm Kongresi en iyi olasılıkla, İslâmî irşad, davet ve Müslüman halklar arasındaki bağları takviye gibi işleri sağlayabilir. Böyle bir kongrenin önem ve gereğini kabul etmekle beraber, sahih hilafet makamına alternatif olması mümkün değildir. Hilafete alternatif olarak takdim edilemez. Bunu iddia edenler, İslâm şeriatında hilafet ve imametin ne anlama geldiğini, vazife ve sorumluluklarının neler olduğunu bilmeyen cahillerdir. O cahiller bilsinler ki, İslâm Kongresiyle ilgili saydıkları ve sayacakları tüm görevler, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in halife ve varisleri olan İslâm âlimlerinin görevleridir. İslâm ulemasının hilafetiyle büyük imamın (halife) hilafeti arasındaki fark, imamın hükümet yetkisine malik olmasıdır. Hükümet yetkisinden soyutlanan bir halife ulemadan biri olur. Tabî eğer ilmi varsa. Onunla, başkası arasında hiçbir fark kalmaz.

Hakikat budur. Bunun dışında söylenenler Frenk şeytanlarının Müslümanların kafalarını karıştırmak için uydurdukları hezeyanlardan ibarettir. Hilafetin bugüne dek sadece Türkiye'ye münhasır kaldığı, dolayısıyla hilafetin Türk hükümetiyle ilişkilerini keserek nüfuzunu tüm İslâm âlemine yayma imkânı doğacağı düşüncesi garip bir düşüncedir. **Çünkü hükmetme yetkisinden yoksun bir hilafet, mahiyet ve anlamını yitirmiştir. Hilafet diye isimlendirilemez.**

"Mâ lâ yudrak küllühü, la yutrek küllühü"

Tamamı idrak edilemeyenin, tamamı terk edilemez.

Madem halifenin otoritesi tüm Müslümanları kapsamıyor, o halde Türkiye'deki otoritesine de son vermeliyiz, denilemez.

Hilafet ve hükümet ayrılmazlığıyla ilgili olarak aşağıdaki âyet-i kerimeye dikkat çekmek istiyorum.

"Ey Davud! Biz seni yeryüzünde halife yaptık. O halde insanlar arasında hak ve adaletle hükmet. Heva ve hevesine uyma, yoksa bu seni Allah'ın yolundan saptırır." (Sad, 26)

Ne acaip bir hayasızlıktır ki, eski mutasarrıf (Bu adam Hilafet ve Halk Hakimiyeti adını verdiği kitabında hilafetle ilgili birçok gerçekleri saptırıp çarpıtmış, Kemalistleri savunmaya çalışmıştır.) **"Hepsi idrak edilmeyenin, hepsi terk edilmez"** kaidesi etrafında 14 Kasım 1923 tarihli **el-Ehram** gazetesinde şunları yazıyor:

"Halife, siyasî ve idari sıfatını haiz olursa, hilafet sıfatı tam ve sahih olmaz diyen kimselerin şüphe ve tereddütlerine cevap vermek istiyorum.

"Evet, halifenin tüm Müslümanların dinî ve dünyevî idarelerinde, siyasî, idarî ve sosyal tüm işlerinde, tam ve genel bir velayetinin olması vaciptir. Bununla beraber unutmamamız gerekir ki, bu şart ancak Hulefa-i Râşîdîn döneminde uygulanabilmiştir. Çünkü Raşid Halifelerin otoritesi tüm İslâm devletlerini kapsıyordu. İslâm ülkelerinin tamamı halifenin idare ve yönetimi altındaydı. Ancak daha sonra İslâm ülkelerinin çeşitli sultanlıklara ayrılması üzerine bu şartın uygulanması mümkün olmadı. Aynı anda, iki veya daha çok halifenin varlığına şahit olmaktayız. Halifenin otoritesine boyun eğmeyen sultan ve beyler de işin cabası!

Bir şeyle amel etmek onu hepten iptal etmekten hayırlıdır. O halde şöyle diyebiliriz. Halife bazı siyasî ve idarî yetkilerini sultanlara veya hükümetlere devredebilir. Zamanının şartlarına göre uygulayabileceği yetkilerini de kendinde tutabilir. Bu devir işlemi, sözlü olarak vâki olmasa bile fiilen vâki olmuştur. Denildiği gibi **"Tamamı idrak edilmeyenin, tamamı terk edilemez."**

"Bu şer'-i şerifin hükümlerine uygundur. Akıl ve hikmet gerçekleşmesi mümkün olanı kabul, mümkün olmayanı ise ihmal etmeyi gerektirir."

Bu adamın mezhebine göre, şeriat, akıl ve hikmetten her biri vâki olan her şeyi kabul etmeyi gerektirir. Çünkü vâki olan her şey mümkün, aksi mutazzirdir, gerçekleşmesi zor olandır. Vâki olan şey, eğer mümkün olmasaydı vâki olamazdı.

Şer'î mahkemelerin kaldırılmasını ve hilafetin hakikatinden soyutlanmasını bu kaideye binaen kabul ediyor. Eğer Kemalistler, hilafetin adını değiştirselerdi, onu da kabul edecekti. **Çünkü bir şeyle amel etmek, onu terk etmekten hayırlıdır! Ve hepsi idrak edilmeyenin hepsi terk edilmez.**

Böylece herkesin bildiği bu kaidelerle, olayların altını üstüne getiriyor.

Ey adam! Mısır'da yaşadıkça dilediğini söyle. Körler çarşısında ticaretin zarara uğramaz, malın elinde kalmaz!

Bu sözlerini, hilafet otoritesinin tüm Müslümanların idari ve siyasî işlerine şamil gelmesinin vücubiyeti üzerine bina ediyor. Müslümanların siyasî ve idari işleri ise hükümetle tabir edilir ve bu sayede güç ve kemali sağlanır. Ancak gönlümüzde böyle olmadığından dolayı mevcut durumla yetinmek gerekir. Oysa makalesinin başında, hilafetin hükümet yetkisinden tecrid edildikten sonra Müslümanlar üzerindeki otorite ve nüfuzunun arttığını söylemişti. Adam böylece aynı makalede çelişkili iki görüşü savunarak açık bir tenakuza düşüyor.

Söylediklerinden çıkan sonuç şu:

Halife ya tüm Müslümanlar üzerinde tam bir velayet ve hükümet yetkisine sahip olur, ya da kendi ülkesi ve merkezindeki tüm yetkilerini kaybeder.

Böylece, **"Tamamı idrak olunamayanın, tamamı terk edilemez"** kaidelerini tersten işletiyor.

"Bu devir işlemi, sözlü olarak vâki olmasa bile fiilen vâki olmuştur" derken, ne demek istiyor?

Veya sorun bakalım:

Niçin sözlü olarak vâki olmamıştır?

Veya niçin fiilî olarak vâki olmuştur?

Daha önce de açıkladığım gibi, Kemalistlerin hilafet makamına yaptıklarıyla, mustaz'af halifeler döneminde olanlar kıyaslanamaz. Halifelerin birden çok olmaları meselesini de izah etmiştik.

Mustafa Kemal'in Bir Gazeteye Verdiği Demeç ve Bunun Tahlili

Şurada Mustafa Kemal'in Fransız yazar Maurice Bourneaux'ya verdiği bir demeç üzerinde durmak istiyorum. Bu demeç Vatan gazetesinin 302. sayısından alınmıştır.

"Türklerin en mutlu tarihî dönemleri, sultanların halife olmadıkları dönemlerdir. Daha sonra bu sultanlardan biri, servet ve nüfuzunu kullanarak hilafeti ele geçirdi. Oysa Peygamber, öğrencilerine, halkların yönetimini üstlenmelerini değil, onları İslamiyete davet etmelerini emretmiştir. Bunun tersi aklıdan bile geçmemiştir.

Hilafet, hükümet ve siyaset demektir. Halife bu görevini yerine getirmek isteyip, tüm Müslüman halkları yönetmeye kalksa bunu nasıl başaracak? Halifenin, tüm İslâm halkları üzerindeki velayetinin gereği dinî görevini yerine getirmesi, gerçeklerden değil, kitaplardan alınmış bir düşüncedir. Ne İranlılar, ne Afganlılar, ne de Afrika Müslümanları şimdiye kadar İstanbul halifelerinin hükmüne girmiş değillerdir.

Eski geleneklerimize saygı göstererek halifeye dokunmadık. (Kemalistler, Müslümanların tepkisinden çekinerek hilafeti ortadan kaldırmakta "tedric" politikası izlemişlerdir.)

Onun ve ailesinin geçimlerini ve gereksinmelerini üstlendik. Türk halkı, İslâm âleminde halifenin nafakasını yüklenen tek halktır. Halifenin ilişkilerinin tüm Müslüman halkları kapsamı gerekliliğini savunanlar, şimdiye kadar hilafetin yüklerine iştirak etmediler. Şimdi ne istiyorlar? Türk halkının tek başına hilafet yükünü taşıması, halifenin nüfuz ve yönetimini gözetmesi haksızlıktır."

Hilafetin, Osmanlılara mutsuzluk getirdiğini söylemesi, vicdanındaki hilafet karışıklığından kaynaklanmaktadır. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabını, öğrencileri şeklinde ifade etmesi ise onun Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in bir zaviye şeyhi veya bir ekol öğreticisi olarak düşündüğünü ya da Hz. İsa'nın havarilerini onun öğrencileri olarak ifade eden Hristiyan kültüründen ilhamla bu değimi aldığını gösterir.

(Burada müellifin, derin anlayışına ve kelime kullanımında gösterdiği hassasiyete tanık oluyoruz. Çağımızda İslâm'a yönelik ilk saldırılar, önce sahabeye sövmekle başlamış, sonra bu İslâm tarihi ve medeniyetine saldırıya dönüşmüştür.)

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem hakkındaki sözlerinden ise, itikadî bozukluk ve çelişki sezilmektedir. Bu adamın sözlerinden, şunlar anlaşılıyor:

Tüm Müslüman halkları kapsayan hilafet, mânâsız bir lâfızdan ibarettir. Çünkü hilafet hükümet demektir. Ancak halifenin yeryüzünün doğusuna, batısına yayılmış birçok Müslüman halklar üzerinde hiçbir hükümet yetkisi ve otoritesi yoktur. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem İslâm hükümetinin değil, İslâm davetinin neşredilmesini emretmiştir. Tüm Müslümanların velayetine bağlı oldukları İslâm hilafeti, anlamı gerçekleşmemiş bir lâfızdan ibarettir. Dolayısıyla biz de, eski geleneklerimize saygı göstererek, hilafet ismini koruduk, halifenin nafakasını üstlendik. Türk halkı, tek başına bu yükü üstlenmeye devam ediyor. Diğer Müslüman halkların ise bu yükün taşınmasında hiçbir katkıları olmamıştır. Onun için, hilafet bizim iç meselemizdir, diğer Müslümanların buna karışma veya bizim halifeyi yetkilerinden soyutlamamıza itiraz hakları yoktur. Türk milletinin tek başına halifenin nafaka ve giderlerini üstlenmesi, halifenin nüfuz ve otoritesine boyun eğmesi haksızlıktır.

Mustafa Kemal'in söz ve tevcihatının özeti bu. Sözlerinden başka türlü anlamlar çıkarılması ise mümkün değildir.

Görüldüğü gibi, o, hilafete İslâmî nazarla değil, Selanikli tüccar gözüyle bakıyor. Bir İslâm önderi (!) hilafete böyle mi bakar? Hilafete bu gözle baktığı içindir ki, halifenin nafakasıyla ilgili sözlerini sık sık tekrarlıyor. Daha dün, zaman dalgalarının suyun altındakileri

üstüne vurması gibi, hilafetin yetiştirip yükselttiği bu adam bugün halifenin nafakasını, halifenin ve İslâm ümmetinin başına kakıyor. Ayrıca Türk milletinin tek başına halifenin nafakasını üstlenmesini, halifeye ait yetkilerin gasbedilmesine gerekçe olarak takdim etmek istiyor.

Şimdi ona sormak gerek:

Türk milleti, senin hükümetinin halifeden daha az olmayan nafakasını nasıl üstleniyor?

Kendisinin devlete hizmet ettiğini, birkaç vilayetini kurtardığını söyleyecek, bununla övünecek. Oysa vilayetlerin birkaç misli fazlasını Birinci Dünya Savaşında ordu komutanlığı yaptığı yerlerde kaybetmiştir.

(Gerçekten, İttihatçı ve Kemalistler sayesinde Osmanlı devleti parçalanmıştır. O zamana kadar Türkiye, büyük devletlerden sayılırken, daha sonra Üçüncü Dünya devletleri grubuna dahil edilmiştir.)

Osmanoğulları ise, onun ve diğerlerinin kaybedip kazandıklarının tümünü kazanmış ve asırlar boyunca bu devlete hizmet etmişlerdir.

Onun kurduğu yönetimin, Türk halkı üzerindeki yük ve ağırlığı, sultanların yük ve nafakalarından kat kat daha fazladır.

Mustafa Kemal hilafet hükümetinin tüm Müslüman toplulukları kapsamadığını, dolayısıyla halifenin hükmünü geçiremediği halklarla bir ilgisi olamayacağını söylemek isterken, hilafetin hükümetten ibaret olduğu gerçeğini itiraf etmektedir. Onun bu ifadesinden şöyle bir netice çıkmaktadır:

Halife, hükümet etme yetkisini yitirdikten sonra, Türk halkıyla da bir ilgisi kalmamıştır. Şöyle diyor:

"Gelenekler gereği halifeye dokunmadık."

Yani halife ismen kalacaktır. Mustafa Kemal'in sözlerinden anlaşılan budur. Ayrıca kitabımızda açıklamak istediğimiz gerçeği itiraf etmektedir:

Hilafet hükümetten ayrılamaz. Bu itirafı, Mustafa Kemal'e kullukları gereği hakkı yerinden saptıran yazar ve âlimlere ithaf ediyorum. İşte, efendiniz bu itirafıyla, sizlerden biri olduğunu ilan etmekte!

"O zaman, kendilerine uyulup arkalarından gidilenler, kendilerine uyanlardan hızla uzaklaşırlar ve o anda her iki taraf da azabı görmüşler, nihayet aralarındaki bağlar kopup parçalanmıştır." (Bakara, 166)

Doğrusu Mustafa Kemal'in yakın bir zamanda, kendisine tâbi olanlar ve yolunu destekleyenlerden hızla uzaklaşacağını tahmin etmemiştik.

Artık onlara bir ihtiyacı yoktur. Çünkü hilafetin hükümetten soyutlanması operasyonunu bunları kullanarak başarıyla tamamlamıştır.

Şu anda onun yapmak istediği ikinci bir operasyon var:

Diğer İslâm halklarının hilafet meselesine karışmalarını önlemek. Bu operasyon gereği, hilafet ve hükümetin birbirinden ayrılamayacağını, bilakis hilafetin hükümet demek olduğunu itiraf ederek, onca yaptıkları ve söyledikleriyle çelişkiye düşmektedir.

Hilafet onun elinde çocuk oyuncağına döndü. Onunla dilediği gibi oynuyor. Hilafetin Türk halkıyla ilişkilerinde onu hükümetinden dışlıyor; dışardaki İslâm halkıyla ilişkilerinde ise hilafetin hükümeteşiz olamayacağını ilan ediyor.

Ayrıca onun sözlerinden, hükümet ve otoriteden yoksun bir hilafetin, hiçbir halkla ilişkisinin olamayacağı anlaşıyor ki, bu çok doğrudur. Mustafa Kemal, böylece, kendini

seven ve savunanların iddialarını bizzat çürütmüş oluyor. Özellikle de eski Lazkiye mutasarrıfı hilafetin nüfuzunun, hükûmetten ayrılmasından sonra, tüm İslâm âleminde daha çok artacağını iddia ediyordu.

Bu adam ben patlıcanın değil, efendimin kuluyum diyen kimse gibi, hiçbir dinî veya siyasî meselenin hizmetçisi değil, Mustafa Kemal'in Mısır için kiraladığı bir kölesidir. Efendisinin onu yalanlayıp utandırmasının bir önemi yok. Efendi ve kölesi, aralarında, İslâm ve Müslümanlarla diledikleri gibi oynamaktalar.

Fakat asıl üzücü olan, gaflet ve ahmaklıkları yüzünden Mustafa Kemal'in gönüllü savunuculuğunu yapan, din dışılığı yardım ettiği halde dini savunduğunu sanan kimselerin varlığı!

Bozkurt Meselesi

Bugün, Mısır'da basılan Siyaset gazetesinde eski Lazkiye mutasarrıfının Bozkurt meselesinde Kemalistleri savunduğunu gördüm. Kemalistlerin posta pullarına bozkurt resimleri koydukları malum. Ayrıca bize ulaşan bazı bilgilere göre, bu kurt kutsal ilan edilmekte, adına dua edilmektedir. Bu kiralık ise savunmasında, bozkurtun eski Türklerin tanrısı olmadığını bildirmekte.

(Mustafa Kemal ve arkadaşları, milliyetçiliği İslâm hilafeti yerine tesis etmek amacıyla, bu Bozkurt masalını gündeme getirmişler ve bunu Türk milliyetçiliğinin bir sembolü olarak kullanmışlardı. Emperyalizmin çalışmaları doğrultusunda Türkiye'de Turancılık ve Bozkurtçuluk akımı başlatılırken, Mısır'da Firavunculuk milliyetçiliği, Suriye'de Finike milliyetçiliği, Irak'ta Babil milliyetçiliği, Fas'ta da Berberi milliyetçiliği yerleştirilmeye ve geliştirilmeye çalışılıyordu. Amaç bu bölgeleri Hristiyan Avrupa ile ilişkilendirmek ve İslâm hilafetinden veya İslâm birliğinden uzaklaştırmaktı. Doktor Muhammed Reşad Salim şöyle diyor:

"Bu kavmiyetçi akımların doğup-gelişmesinde emperyalistler ile misyonerlerin büyük rolü olmuştur. Bunlar, bu tür kavmiyetçi düşünceleri, İslâm birliğini parçalamak amacıyla kullanmışlardır.")

Yazısını Türkiye'de yayınlanan ileri gazetesinin konuyla ilgili araştırmalarına dayandırıyor. Millet Meclisi'nin Türkiye Cumhuriyeti'ne yeni bir sembol seçmek üzere yaptığı tartışmalara değinen bu gazete şöyle diyor:

"Sembol konusunda tartışmaya hiç gerek yok. Çünkü zaten bizim efsanelerimizden doğan ve yüzyıllarca süren bir sembolümüz var. Efsaneye göre; Türkler civar milletlere yenilerek aşılmaz sıradağlarla kuşatılan Ergenekon denilen bir bölgeye sığınmışlardı. Zaman geçtikçe nesil çoğalmış ve halk bu bölgeye sığmaz olmuştu. Ancak dağları aşıp buradan çıkamıyorlardı. Bir gün dağlardan birinin eteklerinde bir ateş yaktılar, ateşte demir filizlerine rastladılar, ve derken demir eriyerek, halkın buradan çıkabileceği bir boşluk oluşmuş. Bu boşluktan ilk geçen de bir bozkurt oldu. Halk da bu bozkurtu takip ederek bölgeyi terketmişti. Daha sonra da civardaki kavimleri yenerek büyük bir krallık kurdular. Bu olaydan sonra kurt ve demir Türklerin nazarında iki saygıdeğer sembol olarak kalmıştır. Eski Türk hakan ve beyleri birçok kez bu Bozkurtu bayraklarında kullanmışlardır."

Bu efsanenin aslı ne olursa olsun, eski Türkler Müslüman değillerdi. Müslümanların taptığına da tapmıyorlardı. Bilakis bize ulaşan bilgilere göre, müşrik bir kavimdiler. Kurta olmasa bile, Allah'tan başka diğer şeylere tapıyorlardı.

Eğer Turancılar, eski Türklerin taptığı başka bir simge bilselerdi kuşkusuz onu kurdun önüne geçirirler, daha çok yüceltirlerdi. Eski Türkler gerçekten kurda tapıyorlar mıydı, bunu tam olarak bilemiyoruz. Zira her kavim bir eşyaya veya hayvanlardan birine tapmasını

mutlaka bu efsaneye benzeyen hurafelere dayandırmış, bu bâtil hurafelerden sapık inançlar türetilmiştir.

Müslüman Türk milletinin ise kurda tapmadığından ve tapmayacağından ben eminim. Hatta **Yusuf Akçura, Ziya Gökalp, Ağaoğlu Ahmed, Celal Nuri, Hamdullah Suphi** gibi açık Turancılar ve Mustafa Kemal gibi gizli Turancıların da, Bozkurta tapmadıklarından eminim. Zira onlar için yalnızca maddiyat ve dünya değer taşımaktadır.

Kemalistlerin, İslâm dininin ilgimizi kestiği eski atalarımızın bâtil inançlarını tekrar diriltmeye çalışmalarının nedeni, bu sembol ve simgeleri İslâmî simgelerin yerine bina etmek istemeleridir. Böylece, nefret ettikleri İslâm ve İslâm birliği yerine, bâtil simgeleri ikame etmek istiyorlar.

Eski mutasarrıfın alıntı yaptığı İleri gazetesi; Türklerin uzun çağlardan beri Timur, Cengiz, Alp, İlhan gibi Türk isimleri yerine Osman, Muhammed, Ömer, Âişe, Fatma gibi Arap isimlerini kullanmalarından duyduğu üzüntüyü beyan etmektedir. Bu konuya daha önce değinmiştik.

Eski mutasarrıf, yazısına şöyle devam ediyor:

"Yeryüzündeki her millet, buna benzer efsane ve hurafeleri, yüzyıllar boyunca dilden dile naklederek yaşatmışlardır. Bu hikâyeler, akla pek uymasa da, gönüllerde ve hafızalarda sağlamca yer etmiştir. Nesilden nesile miras olarak aktarılan bu efsanelerin hiçbir inanç veya dine bir zararı yoktur."

Yazar aynı makalede kendisiyle çelişiyor:

"Türklerin dışındaki kavimlerin taptıkları Bozkurt efsanesine gelemim. Bozkurt ve hikâyesi Türk milleti nezdinde tamamen meçhuldür. Halk bu hikâye ile ilgili hiçbir haber veya rivayet bilmez. Ben ömrümün yarısını Türkiye'de geçirdim. Orası benim ülkem. İstanbul'da doğdum. Oradaki ilk, orta ve yüksek okullarda okudum. Bu kurtla ilgili ne bir kelime, ne de hocalarımın bir araştırmasını duydum. Yüksek okuldaki hocam tarihî eserleri bulunan ve Mizan gazetesi sahibi meşhur tarihçi ve yazar Murat Bey idi. Bu büyük üstadın dahi bu hayal mahsulü Bozkurtla ilgili hiçbir araştırması yoktu. Emin olun, ben Ankara hükümetinin bastırdığı ve üzerinde bozkurt resmi olan posta pulunu ilk kez 1922'de Beyrut'ta gördüm. Çok şaşırdım ve durumu anlayamadım. Orada bulunan tüm Türk arkadaşlarıma da pulu gösterdim. Onlar da bu konuda hiçbir şey bilmiyorlardı."

Bu adamın söylediklerine ben de tanıklık ederim. İttihatçılar ile kardeşleri Kemalistlerden kaçarak dışarda geçirdiğim birkaç yıl dışında, hayatımın tamamı Türkiye'de geçti. Anadolu'nun göbeğinde, Tokat kentinde doğdum. Babam-anam, onların babaları-anaları hepsi öz be öz Türk soyundandırlar ve asırlardır Anadolu'da yaşıyorlar. Bununla beraber ben bu kurdu Kemalistler dönemine kadar ne duydum, ne de bir posta pulu üzerinde resmini gördüm. Ancak benim ve tüm Anadolu halkının bu tanıklığı, Ankara hükümetinin, Türk halkına meçhul bu cahili simgeyi, yaymaya çalışmasını engelleyemez.

Kemalistlerin her yaptığını haklı göstermeye çalışan, hatta efendileri kertenkele deliğine girse gene onları takip edecek olan eski Lazkiye mutasarrıfına benim bu tanıklığımın ne faydası olacak?

Onun, bu kurdun Türkler açısından meçhullüğünü isbata çalışmasının bir faydası olmayacak bilakis daha önce ileri sürdüğü, her milletin bu tür aklın kabul etmediği, ancak zihinlerde yer eden efsane ve hurafeleri olduğu yolundaki iddiasını yalanlamaktadır. Zira, kurt hurafesi asla Müslüman Türkün zihnine girmemiştir. Bunu kendisi de itiraf ediyor ve 1922'ye kadar böyle bir şey duymadığını kabul ediyor. Ancak Kemalistler, aklın kabul etmeyeceği bu hurafeyi Türkün hafızasına yerleştirmeye çalışmaktadırlar. Oysa bir hükümetin, halkının akl-ı selimini temsil etmesi ve bunun gereğince hareket etmesi gerekir. Yoksa halkını, akl-ı selimden, bilemedikleri hurafe çöllerine sürüklemesi değil! Halkın, atalarından miras aldığı, bu kurt konusundaki bilgisizlikleridir ki, onun diriltilmesi halkı şaşırtmaktadır.

İşte bu şekilde, Türkün kayıp kurduyla, Mısır'ın Ebu'l-Hul heykeli arasındaki fark ayırt ediliyor. Bu iki simge arasında, Ebu'l-Hul heykelinin büyüklüğü kadar fark olmasına rağmen, Kemalistlerin avukatı bu ikisi arasında kıyas yapmaya çalışıyor.

(Ebu'l-Hul heykeli Mısır'da piramitlerin yakınında bulunan, firavunlarca yapılmış büyük bir heykeldir. Eski Mısırlıların tanrılarındandır.)

Şu sözleri de ona bir fayda vermez:

"Her sene yaz aylarında Mısırlı varlıklı ailelerin çoğu tatillerini geçirmek üzere İstanbul'a gidip birkaç ay kalıp sonra geri dönerler. Türklerin Bozkurta taptığını veya takdis ettiğini gören var mıdır? Hilafet merkezinin camileri, namaz kılanlarla, ihlasla Allah'a ibadet edenlerle doludur. Müslüman Türk milletinin dinine bağlılığı, diğer Müslüman halklardan daha az değil, bilakis daha kuvvetlidir."

Eski mutasarrıfın bu sözleri bizim, Türk milletinin kendisine zorla kabul ettirilmek istenen cahili sistem ve simgelerden beri olduğu, fitrat ve alışkanlıklarının dinsizlikle aykırı düştüğü yolundaki görüşlerimizi teyid eder. Ancak adam, okuyucuyla oynamakta, Türk milletinin dindarlığını laik Türk hükümetinin dindarlığına kanıt olarak sunmak istemektedir. **Oysa Türkiye'de halk bir vadide, hükümet başka bir vadededir.**

(Şeyh Mustafa Sabri, Batıda Fransız devrimi ile gündeme gelen laikliğin, tamamen Batının şartlarına özgü olduğunu vurgulamaktadır. Bu kavramın İslâm alemiyle hiçbir ilgisi olamaz. Ayrıca Batının tamamen kiliseden koptuğunu söylemek doğru değildir. Bugün bile İngiltere'de kral Protestan kilisesinin koruyucusu ve başı unvanına sahiptir. Aynı şekilde Fransa Katolik kilisenin koruyucudur.)

Camileri dolduranlar asil Türk milletidir; avukatlığını yaptığı Kemalistler değil. Bilakis onlar Fransız Devriminden aldıkları laiklik ilkeleri gereği, hükümetin cami ile ilgisini ve ilişkisini kesmek istemektedirler."

Türk milleti dinine ve şeriatine son derece bağlıdır.

"Şeriatın kestiği parmak acımaz",

"Baş başa bağlı, baş şeriate bağlı" gibi atasözleri Türk halkının dinî ruhunu çok güzel yansıtır.

Türk halkı, dinine bağlılığıyla meşhurdur. Kendini din ve şeriat düşmanlarına kiraya veren, onların avukatlığını yapan bu adamın tanıklığına ihtiyacı yoktur. Türklerin dindarlığının açıklanması, dinine kıyan Kemalistlerin cürümlerinin ne denli büyük olduğunu göstermekten başka bir işe yaramaz.

Kemalist avukat devam ediyor:

"Türlere bu çirkin iftiraları atanlar, hiçbir resmî niteliği olmayan veya bir tesadüf sonucu TBMM'ne girmiş bazı kimselerin tutumlarını, iddialarına kanıt olarak almaktalar. Birkaç kişinin yaptıklarını, bütün bir Türk milletine mal etmek istiyorlar. Oysa Türk milletinin büyük çoğunluğunun bu olanlarla hiçbir ilgisi bilgisi yoktur."

Evet, bu sözleri çok doğru. Olup bitenler kesinlikle zavallı Türk milletine mal edilemez. Zira milletin kahir ekseriyetinin tüm bu olup bitenlerden haberi bile yok. Gerçek o ki, tüm bunlar Kemalist hükümetin eserleridir.

Adam o kadar hayasız ve Mısırlıları kandıracağından o denli emin ki, Türkiye'de bu tür fiillere davet edenlerin Meclis üyeliğini tesadüfe bağlayabilmektedir. Oysa çok iyi bilmektedir ki, Türkiye'de Mustafa Kemal'den başka hiçbir güç veya tesadüf, herhangi bir kimseye meclis üyeliği bağışlamaz. Zaten dünyanın hiçbir yerinde parlamento üyeliği tesadüf sonucu gerçekleşmez.

Bu Kemalist avukatın, daha önce ilim ve şöhretinden bahsettiği merhum Murat Bey, Meclise girebilmek için halkın büyük desteğini almış, bu yolda göstermediği çaba kalmamıştı, ama İttihatçı hükümetin karşı çıkmasından dolayı ömrünün sonuna kadar Meclise girememişti. Bugün yaşasaydı, Kemalist hükümete muhalefetinden dolayı gene Meclise giremeyeceği, bilakis bizim gibi sürgünde yaşayacağı kesindi.

Allah bu adamın dilini tuttu da, Ankara'daki o malum kişilerin Meclise girmesini, halkın onayına değil de tesadüfe bağladı. İşte bu, Türk halkının, Meclis üyelerini kendi reyleriyle seçmediğinin en büyük kanıtıdır. Türkiye'yi etkisi altına alan laik hareket, halkla hiçbir ilgisi olmayan, üyelerinin Mustafa Kemal tarafından atanmasıyla teşekkül eden bu Meclis tarafından planlanmakta ve idare edilmektedir. Mustafa Kemal'in cumhurbaşkanlığı bu meclis üzerine bina edilmemiş midir?

Şimdi de şura konusunu gündeme getirerek el-Maktam gazetesinde beni eleştiren yazarın iddiaları üzerinde durmak istiyorum:

Yazar, Kur'ân-ı Kerim'deki şura kavramını ve bunun hilafet hükümlerine tatbikini gündeme getirerek, Kemalistleri haklı göstermeye çalışıyor.

(Kemalist hükümetin yaptıkları hakkında yazan tüm Mısırlı yazarlar, şura konusunu gündeme getirerek, Kemalistleri şahıs hakimiyetini ilga ettikleri için övmekteler. Bu büyük yanlış, Anadolu'da yaşanan olayları göremeyen Mısırlılara has körlüğün bir neticesidir. Zira, ümmet şurası, Büyük Millet Meclisi, cumhuriyet, demokratik hükümet, tek şahıs yönetiminin kaldırılması gibi kulağa hoş gelen güzel kavramlar, Mısırlıları aldatmaya yetse de, her gün bu kavramların tam zıddını yaşayan Türk halkını aldatmaya yetmez.

Bu kavramların gerçekleşmesi halkın irade ve isteğine bağlıdır. Oysa şura meclisi veya Büyük Millet Meclisi dedikleri Meclis üyelerinin hiçbirini halk kendi isteğiyle seçmiş değildir. Bilakis halk onları ne tanır, ne de yüzlerini görmüştür. Ayrıca onlara şura izafe etmek de kesinlikle doğru değildir. Bu gerçekleri Mısırlılardan başka herkes görmüş ve itiraf etmekte. Anlaşılan bizim başımıza gelen, bunların da başına gelmeden gözlerini açmayacaklar! Türk milleti hakimiyet ve bağımsızlığını kazanamamıştır. Halk, temsilcilerini seçmede bağımsız olmadığı gibi, temsilciler de görüşlerini açıklamada bağımsız değillerdir. Bazı toplantılarda dinî gerçekleri veya Meclis'in hakikatlerini savunan cılız sesli birkaç mebus çıkmaktaysa da, onlar görüşlerinin hükümet nezdinde asla makes bulmayacağını bilmekteler. Söyledikleri söz olarak kalır; asla uygulama alanına girmez.

Çünkü bu tür ses sahipleri bilmektedir ki, onları kendilerine hizmet etsin diye seçen halk değil, kendisine hizmet etsin diye tayin eden Mustafa Kemal'dir.

Görümlerinde ısrar edemezler, seslerini yükseltemezler. Aksi halde iş mebusluklarının veya kellelerinin düşmesine kadar varır. Trabzon milletvekili Ali Şükrü Beyin durumu buna en güzel örnektir. Mustafa Kemal, onu adamlarından Topal Osman'a vurdurtmuştur. Bunun üzerine Başbakan Rauf, bu adamın tutuklanmasını emreder ve tutuklanırken öldürülür. Bu olay, Rauf ve Mustafa Kemal'in aralarının açılmasına sebep olur. Mustafa Kemal, bu olaydan sonra onu hükümet başkanlığından ve Halk Partisindeki görevinden almıştır.

Bu meclisin gizlilikleri araştırılacak olursa, daha buna benzer nice olayla karşılaşılır. İşte Mısırlıların Şura Meclisi dedikleri Meclisin hali budur. Oysa bu her iki kelimenin (şura ve meclis) Ankara Meclisiyle uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Zira ümmetin bu şurayla bir ilgisi yok, üyelerinin seçimi halka zor ve cebirle kabullendirilmiştir. Ayrıca bu meclis kendi içinde de şura niteliğinden yoksundur, üyelerin bir kısmının diğerleri üzerinde hakimiyeti vardır. Meclis üyeleri görüş bildirmede veya görüşlerinde ısrar etmede hür değillerdir. Meclis üyeleri, arasında kimse kimseden emin değildir. Türkiye'de altı seneden beri hilafetin hükümetten soyutlanması ve cumhuriyetin ilanına kadar yapılan şeyler halkın eseri değil, halka hakim olanların eseridir. Halkın bunlarla hiçbir ilgisi yoktur.

Şahıs yönetimine son verildiği yolundaki propagandalara, Mısırlılar, Allah ve Resulüne imandan daha fazla iman etmekteler.

"İnsanlardan öyleleri vardır ki, herhangi bir delile dayanmadan Allah yolundan saptırmak ve sonra da onunla alay etmek için boş lafı satın alır." (Lokman, 6)

Zavallılar bilmiyorlar ki, bugün Türkiye'de tek şahıs yönetimi geçmişten daha katı biçimde vardır. Fakat adı halk yönetimidir. Halk, tek şahıs yönetimi yaşarken, bu yönetimin adını **"halk egemenliği"** koymakla ne değişir?

Mustafa Kemal yönetiminin İstanbul'daki bazı dindar ve hürriyetçi gazeteler üzerinde estirdiği korkuya teröre ne demeli? Lütfi Bey sırf Cumhuriyet idaresini eleştirdiği için iki yıl hapse mahkum edilmiştir. İstiklal Mahkemeleri ise, ayrı bir mevzu. Kemalistler muhaliflerini bu mahkemeler aracılığıyla idamlara yollamakta. Hedefleri, din ve hürriyetin yok edilmesidir. Küfür kokan eserler serbestken, dindarlık yasaklanmış; din ve hürriyeti savunmak kimilerince vatan hainliği olarak ilan edilmiştir. **(Mustafa Sabri)**

Oysa hilafetin tüm nüfuz, yetki ve sorumluluklarını gasbedenleri, ümmetin şurasıyla amel eden hilafet düzeniyle kıyaslayanlayız.

Mustafa Kemal, halifenin hükümet ile ilgisini keserek onun yetkilerini Millet Meclisine veya kendisine devretmiştir. Bu meclisin şura meclisi olduğunu kabul etsek bile istişare ettiği müsteşarı halife değildir. Çünkü bu iki taraf arasında kesinlikle bir münasebet yoktur. Şimdiye kadar bu iki makam arasında herhangi bir konuda görüş alışverişi veya birinin diğerinden bir meselede görüş talebi gibi bir durum vâki olmamıştır.

Meşveretin lugavî ve şer'î mânâsı, şura meclisinin hükümet yönetiminde, hükümet asliyeti ve icraatını elinde bulunduran halifeye müsteşarlık yapması demektir. Şura meclisinin mahiyeti budur. Eğer şura meclisi, hükümet ve yönetim makamı konumuna geçip, halifenin yetkilerini sahiplenirse, o zaman şura şura olmaktan, halife de halife olmaktan çıkar.

Bundan sonra, Kemalist meclise şura meclisi, bu konumu kabul eden halifeye de halife demek doğru mudur?!

Söylediklerimden, mezhebimin, devlet başkanını yüceltirken şurayı küçümsemek olduğu anlaşılmasın. Bu mutlakiyetçilerin mezhebidir. Osmanlı Meclisinde Kanun-u Esasinin 35. maddesi görüşülürken İttihatçılarla yaptığım tartışmalarda, şura kavramı ve gereği üzerinde yaptığım savunmaları bilenler bilir. O günlerde İttihatçılar, şimdikininki tam tersine Meclisin tüm yetkilerini alarak kendi hükümetlerine devretmek istiyorlardı. İşte bunların hali böyle; nasıl işlerine gelirse öyle yapmak istiyorlar. Ben ise, her hak sahibine hakkını vermek istiyorum.

Sonra, **Abdülmecid**'in hilafet haklarından vazgeçtiği bugünkü durumu ile **VI. Mehmed**'in İstanbul'u işgal eden İngilizler eliyle nüfuzunu yitirdiği durum kıyas edilemez. Çünkü **VI. Mehmed**'in durumu, düşmanların zorlamasıyla gerçekleşmiş zorunlu bir durumdu. Biz ne bu zorunluluğa razı olduk, ne de sebep olduk. Bilakis bu durum isteğimiz dışında bizi Birinci Dünya Savaşı sokarak, İtilaf devletleri önünde hezimete uğratan İttihatçıların eseridir. Biz muhalifler ise, yabancıların İstanbul'u işgali sırasında bugünkü gibi vatanımıza ağlamakta, sürgünde ve hapisane köşelerinde çürümekteydik.

İşgal anlaşması hükmündeki Mondros Antlaşmasını imzalayanlar ise Musatafa Kemal'in bakanları olan Fethi ve Rauf'tur. O sırada, İngiliz kara kuvvetleri önünde yenilgiye uğrayarak geri çekilen askerin çoğunluğu Mustafa Kemal'in komutanlığı altındaydı. Bu kahramanlar niçin İzmir'in işgalinin ve tüm musibetlerin esaslı olan Mondros mütarekesini imzaladılar. Mustafa Kemal niçin bu iki sadık arkadaşının Mondros mütarekesini imzalamalarına karşı çıkmadı?

Niçin Sevr Antlaşmasında yaptığı gibi, bu anlaşmayı da tanımayıp, ordusunu düşman üzerine sürmedi?

Böyle yapmadı; zira Mondros'u imzalayanlar ittihatçılardı. Onlara itaat etti. Sevr'i imzalayanlar ise muhalifleriydi; onun için karşı çıktı.

İttihatçıların, beyinsizlik ve ihanetleri Osmanlının yenilmesi ve yabancıların hilafet merkezini işgal etmeleriyle neticelenmişti. Bunun sonucu olarak halifenin nüfuz ve otoritesi sarsılmış ve kısmen yitirilmişti. Ancak bu, zorunlu bir kayıptı, zorunluluğun ortadan kalkmasıyla, kayıp telafi edilebilirdi. Büyük Millet Meclisi'nin (Oysa Kemalistler, Anadolu'ya ilk çıktıklarında halka, halifeyi esaretten kurtaracağız demişlerdir.) halifeyi hükümet etme hakkından ve tüm haklarından soyutlaması ise, ihtiyaridir. Sözde halife ve Kemalistlerin aralarında anlaşarak kasden yaptıkları ihtiyari bir nüfuz yitimidir.

Bunlar halifeyi görev ve yetkilerinden soyutlayarak, hükümetin dinî niteliğini laiklik ile değiştirmişlerdir. Çünkü onların meramları devlet idaresine laikliği hakim kılmaktı. Yoksa VI. Mehmed'in yetkilerini elinden almazlardı.

Amaç şura sistemini tesis etmek olamaz. Çünkü daha önce de açıkladığımız gibi, Kemalistler şurayı değil, istibdadı getirmişlerdir. TBMM'nin iptal ettiği daha önceki anayasada şura mevcuttu ve gözetlemekteydi. Devletin dininin İslâm, sultanın görevinin ise şer'î hükümleri uygulamak ve korumak olduğunu ifade eden bu eski anayasayı kara kitap ilan ederek değiştirdiler.

Şimdi soruyorum:

Temel maddelerinde bunları ifade eden bir anayasanın kara kitap olarak isimlendirilmesi doğru mudur?

Mısırlılara soruyorum:

Kemalistlere yeni yaptıkları anayasanın bu maddeleri yerine ne koydular?

Mısırlıların Türk siyaseti konusundaki cehaletlerini bildiğim için, bu soruya cevap vermelerini beklemiyorum.

Eski anayasada yer alan "**halifenin sorumlu tutulması**" ifadesini ise aynen almışlardır. Ben ve bazı kardeşlerim bu maddenin değiştirilmesi için, parlamentoda oluşturulan anayasa komisyonunda, ittihatçılarla uzun tartışmalar yaptık. Büyük çaba harcadık, ama bu maddenin değiştirilmesini sağlayamadık, ittihatçılar -Kemalistlerin ilk örnekleri- bu konuda sonuna kadar diretiler ve bu maddenin değiştirilmesine engel oldular. Bu konuda, kardeşlerimle beraber verdiğim mücadeleye Allah şahittir!

(Ki bir kısmı benimle beraber hicret ederken, bir kısmı da Anadolu ve İstanbul'da kalmışlardır. Şu anda ne halde olduklarını Allah bilir. Akşehir müftüsü rahmetli Hacı Mustafa Efendi ve Konya mebusu rahmetli Hacı Abdulvahab Efendi gibi bazılarının da Kemalistler tarafından asıldığını biliyorum.)

Kemalistler bu maddeyi olduğu gibi yeni anayasaya aktardılar. Böylece halifenin hükümetten tecrid edilmesinden sonra hiçbir resmî görevi kalmadı. Hiçbir işi olmayan bir işçinin durumu, işten men edilen bir işçinin durumundan daha garip ve kötüdür.

EI-Maktam'da bazı kelimelerini nakledip cevap verdiğimiz yazar şunları söylüyor:

"Mısırlılar kalpleri hüznü dolu ve gözleri yaşlı bir halde size şunu söylüyorlar:

İslâm gölgesinin büyük sultanların kılıçlarını uzattığı büyük Osmanlı İmparatorluğunu parçalayan siz ve sizin gibi olan seleflerinizdir."

Ey Mısırlı, ey Ezherli!

Diline geleni söyle; eğer utanmıyorsan...

Ve bil ki:

"Hakkında bilgin bulunmayan şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi yaptığından sorumludur." (İsra, 36)

İttihatçı ve Kemalistlerin İç ve Dış Politikalarının Değerlendirilmesi

Beyaz siyaha, nur karanlığa dönmüş

Cahil âlim, kör basir olmuş

Büyük Osmanlı İmparatorluğunu parçalayan biz miyiz, yoksa, siyasi hayatımızı onlarla muhalefet ve mücadeleye adadığımız İttihatçı ve Kemalistler mi?

(Kitabımızın başından beri, Kemalistlerin İttihatçılardan farklı olmadıklarını söylüyoruz. Onları tanıyan herkes bu gerçeği biliyor. Bu iki fırka, kendi menfaatleri için Osmanlı devleti yönetimini ele geçirmek üzere anlaşmış muhtelif ırk ve halklardan müteşekkil bir zümredir. Bu gayelerine ulaşmak için her vasıtaya başvururlar. Hatta bu yolda, devletin ve milletin yok olmasını dahi göze almışlardır.

Bunlar, Birinci Dünya Savaşı sonlarına kadar, İttihat ve Terakki adıyla Talat, Enver, Cemal gibi şahısların liderlikleri altında emelleri doğrultusunda faaliyetlerine devam ettiler. Savaştan sonra ise, Mustafa Kemal'in liderliğinde tekrar toplanıp, Kuva-yı Milliye, Kemalistler, Müdafaa-yı Hukuk Cemiyeti ve Halk Partisi gibi isim ve şekillerde faaliyetlerine devam etmekte. İttihat ve Terakki kimlik ve isimlerini ise, şimdi tamamen reddetmekte.

Gerçekte, İttihatçı ve Kemalistler arasında isimden başka hiçbir ayrılık veya fark yoktur. Ancak Kemalistler şu anda kendi İttihatçı kimliklerini unutturma çabasındalar. Bunun için de kendilerini onlardan soyutlamaya çalışarak, İttihatçıları en ağır vatan hainlikleri ile suçlamaktalar.

Yeni Kemalist, eski İttihatçı Bolu mebusu **Falih Rıfki**, Akşam gazetesindeki yazılarında, Tanin gazetesi yazarı İttihatçı Hüseyin Cahid'e saldırırken şöyle diyor:

"İttihat ve Terakki Partisi, Osmanlı sultanlığını sildikten sonra, İstanbul Boğazından firar ederek, halkı düşmanlara teslim etti. Lozan Antlaşmasının bu şekilde sonuçlanarak İstanbul'un savunmasız kalmasının yegane sorumlusu bu parti olduğu gibi, Sakarya nehrine kadar yakılan tüm köylerin sorumlusu da bu partidir. Savaş yetimleri, şimdi o partinin nerede olduğunu bilmek istiyorlarsa bunu Ankara hükümetine değil, yüzbinlercesi katledilen babalarına sorsunlar. Ülkemizin başına gelen, işsizlik, geçim sıkıntısı, açlık, yangın ve yıkımlar ve diğer tüm musibetlerin sebebi Ankara hükümeti değil, İttihat ve Terakki Partisidir.

İttihat ve Terakkinin sorumluluğunu araştırmak herkesin hakkıdır. Bu parti sorumlu ve suçlu niteliğiyle, Türk genel tarihi içinde incelenmesi gerekir." (Akşam, 28 Aralık 1923)

İşte bu, Kemalistlerin kendilerini onların zulümlerinden beri görmekte beraber, ağabeyleri İttihatçıların günahlarını, ilk kez itiraf etmeleridir. Bize göre, bu itiraf İttihatçı ve Kemalistlerin beraberce vebal taşıdıklarının çok önemli bir delilidir. Kemalistlerin kendilerini onlardan beri kılmalarına ise gülüp geçiyoruz. Zira yakinen biliyoruz ki, geçmişte onların ortakları, hatta kendileri idiler.

Kemalistler, İttihatçıların vatan hainleri olduklarını yeni mi fark etti?

İttihatçılar, savaşa girip çıktıktan, memleketi düşmanlara teslim ettikten sonra ve artık isimleri unutulmuşken mi, Kemalistler onlara itiraz etmeye karar veriyor?

Şimdiye kadar niçin sesleri çıkmıyor, itiraz etmiyorlardı?

Sultana isyan edip onu tahtından indiren, halifenin yetkilerini gasb eden, devlet ve halkın ipini ellerinde tutan **Mustafa Kemal, Fethi, Refet, Rauf, İsmet, Kazım Karabekir** ve diğerleri, daha önce nerede idiler?

İttihatçıların vatan ve milleti helaka sürüklemelerini görüp, niçin onlara karşı gelmediler, isyan etmediler. Gözlerinin önünde, Basra, Bağdat, Şam, Halep, Beyrut, Musul, Hicaz ve Trablusgarb harab oldu, İstanbul ve İzmir, düşman ordularınca işgal edildi. Bu büyük günahların suçluları sadece **Talat, Enver** ve **Cemal** midir? Kesinlikle hayır!

Bilakis bu İttihatçı liderler, tüm yaptıklarını gücünü ordudan alan partilerine dayanarak yapmışlardır. Şimdi ordudan gelen bu gücü aynısıyla Mustafa Kemal temsil etmektedir.

Falih Rıfki'ya soruyorum:

Şimdiye kadar İttihat ve Terakki'nin işlediği cürümleri söylemek yeni mi aklına geldi?

O dönemde neredeydin?

Şimdi Mustafa Kemal Paşa'ya hizmet ettiğin gibi, geçmişte de gençliğini, genel olarak ittihat ve Terakki'nin, özel olarak da Türk ve Arap kanı içici Cemal Paşa'nın hizmetinde tüketmedin mi?

Yeni paşanı gördün de, eski paşanı unuttun.

Falih Rıfki'nin dediği gibi, herkesin İttihatçıların suçlarını araştırmaya hakkı var. Ama kendisi ve diğer Kemalistler müstesna! Çünkü kendileri onların gayri değillerdir.

"Savaş yetimleri İttihat ve Terakki'nin nerede olduğunu bilmek isterlerse..." diyor. Evet, bu büyük parti Hüseyin Cahid'den ibaret değildir. Peki bu partinin bir milyondan fazla üyesi şimdi neredeler?

Savaş yetimleri bilsinler ki, onlar şimdi Falih Rıfki gibi, Mustafa Kemal'in partisi etrafında toplanmışlardır. Mondros mütarekesini öne sürerek İttihatçıları suçlamakta. Pekâlâ bu anlaşılmayı yapan ve imza eden kim?

Mustafa Kemal'in başbakanı Rauf ve Büyük Millet Meclisi başkanı Fethi! Şimdi ben hayret ediyorum:

Acaba bu iki adam İttihatçı mı, yoksa Kemalist mi?

Partiler arasındaki fark ilkelerden kaynaklanır. İttihat ve Terakki Partisi ile muhalifi Hürriyet ve İtilaf partilerinde olduğu gibi. **Oysa Kemalistler ve İttihatçılar arasında ne ilke ve prensipler itibariyle, ne de adamları ve elemanları itibariyle en küçük bir fark yoktur. Bu iki parti birer ağabey-kardeşten ibaretler.** Her iki parti de halife ve sultanların yetkilerini alıp sözde halk adına kendi başlarına devretmeyi hedeflerler. Her iki parti de laikdir. Bazen mutaassıp Turancılık, bazen de Bolşeviklik yaparlar. Bazen de Allah yolunun mücahidleri izlenimi vermeye çalışırlar. Hürriyetin en büyük rakibi oldukları halde, bu kelimeyi hiç ağızlarından düşürmezler. Siyasî rakiplerine karşı acımasızdırlar.

İttihatçı ve Kemalistlerin ayrı değil, bir olduğunun diğer bir delili de, Hüseyin Cahid ve Velid gibi iki ittihatçının İstiklal Mahkemesinde yargılanmalarından sonra, serbest bırakılmalarıdır. O sıralarda bütün İstanbul halkının korkuyla bu mahkemenin neticesini bekledikleri yazılıyor. Sanki kurulan ilk İstiklal Mahkemesi... Sanki bu mahkemelerde binlerce memleket âlimi, aydını, ileri geleni idam edilmemiş! Memlekette korkunç bir terör estiren bu mahkemenin, iki İttihatçı hakkında verdiği beraattan sonra, artık bu mahkemelerden daha adili, daha dürüstü yoktu.

Tanın gazetesinde yazan Fazıl Ahmed, medeniyete taptığını, taassuptan ise nefret ettiğini ilan ediyor. Daha sonra da Hüseyin Cahid ve Velid Bey'in faziletlerini sayarak, mahkemenin bu hususta vereceği hükmün tehlikesine dikkat çekiyor. Fakat makalesinde bu iki adamın, İttihatçılar döneminde kurulan örfi mahkemelerce binlerce memleket evladı mazlumların ipe gönderilmelerine alkış tuttuklarından hiç bahsetmiyor.

Sözün özeti: Kemalistler, İttihatçılardan başkaları değildirler.

Ölümüne hükmettikleri büyük Osmanlı devletiyle beraber ölen, İttihatçı düşünce ve ilkeleri tekrar diriltten Kemalistlerdir. Kemalistlerin de şimdi itiraf ettikleri gibi, İttihatçılar Osmanlının başını yemişlerdir. Kendileri ise İttihatçıların kaldığı yerden devam ederek, İslâm hilafetinin başını yemişlerdir. Dediğimiz gibi, her iki parti de aynı cinstendir. Her iki parti de siyasî partilerin dayandığı halk sevgisi ve seçim sonuçları gibi meşru güçlere değil, silahlı kuvvetlere dayalıdır. Her iki partinin de güç kaynağı ordudur.

İttihatçılar döneminde ordu, parti politikalarının dayanağı ve âleti kılınmıştı. Aynı şeyi şimdi Kemalistler yapmakta. İttihatçılar döneminde partinin sivil ve askerî kanatları arasında bir mücadele vardı. Bugün bu da yok. Asker tamamen Halk Partisi politikalarının uygulama âleti durumundadır. Allah İttihatçılara lanet etsin. Orduya siyaseti ilk onlar soktu. Bu kötü geleneği başlatarak devletin başına bela oldular. Sonra da ordu, devlete ve onlara bela oldu. Ordunun devlet siyasetine karışması ve hükmetmesi musibet ve belaların en büyüğüdür. Kişinin, silahının, onun izniyle değil de, kendi kendine çalışması gibi bir şey! Her an sahibini vurabilecek bir silah!

Böyle bir ordunun, İzmir'in fethi gibi, ilk bakışta göze hoş gelen kazanımları olabilir. Bu fetih incelendiğinde ise, görülür ki, Kemalistler bu yolda ülkenin çoğunluğunun yakılıp yıkılmasına, ordunun çoğunun heder olmasına neden olmuşlardır.

Fetihden sonra ise Allah ve Resulüne itaatsızlıklarını açığa vurmuş, gurur ve kibirle halifeye ve hilafete karşı gelmiş, halifeyi hükümet yetkisinden soyutlayarak laik bir hükümet kurmuşlardır. Böylece dini, devleti ve ümmeti musibete duçar kılmışlardır.

Sadece Yunanlılara yardım eden gayrimüslimlere saldırmamışlar, Yunanlılara yardım ettikleri gerekçesiyle birçok Türk ve Çerkez Müslümana da saldırmışlardır. Oysa Ehl-i Sünnet olan ve dinlerine son derece bağlı olan Anadolu Çerkezlerinin tamamının veya çoğunluğunun Yunan'a taraf çıkması düşünülemez.

İşin aslı başka. Gerçek şu ki, Müslüman Çerkez halkı, birçok Müslüman Türk halkı gibi Kemalistlere karşı gelmiş, yer yer isyan etmişlerdi. Yozgat, Bozkır, Safranbolu, Düzce, Beypazarı, Nallıhan, Koçgiri, Mudurnu, Konya gibi yöreler bunlar arasındadır. Bu isyanlarda, Kemalistlerin laik tutumlarını hilafete karşı olduklarını sezinlemenin de rolü vardır.

Kemalistler, İzmir zaferinden sonra baskılarını daha da artırdılar. İnsanların konuşma, görüş bildirme ve seçme özgürlüklerini ellerinden aldılar. İşte bu şekilde, suiistimallere mazeret kılındığı için, fethin zararları faydasını geçti. Kemalistlerin baskılarını daha çok artırmaya vesile oldu. Bununla beraber kendilerine tâbi olanların sayısı da gün geçtikçe artmaktaydı.

Bilindiği gibi, Harb-i Umumî'den sonra, geçim sıkıntısı çeken birçok subay, para kazanmak için Anadolu'ya geçerek Mustafa Kemal'e katıldılar. İstanbul'daki Sultan Vahdeddin hükümeti artık onları doyuramaz olmuştu. Dolayısıyla bu subaylar çareyi Anadolu'ya geçmekte buldular ve gerçekten de dilediklerine nail olarak büyük paralar kazandılar. Mustafa Kemal hükümeti, halkın çektiği onca sıkıntı ve yoksulluğa, sivil memurlarının açlığına rağmen, hükümet mallarının büyük bölümünü ordu subaylarına tahsis etmiştir. Ayrıca Büyük Millet Meclisi'nin üyelerinin çoğu da bu subaylardan oluşmaktadır.

Ordunun devleti yönetmesinden hayır çıkmaz. Yıllarca devletin başını ağrıtan Yeniçeri isyanları malûm. Sonra II. Mahmud bu fitneyi ortadan kaldırarak devlet ve milleti onların şerrinden kurtarmıştı.

Tüm ülkelerde ordunun görevi, ülke ve halkın malını, canını, hürriyetini ve diğer haklarını düşman saldırılarından korumaktır. Asker, devlet ve halkın bu hizmet için tuttuğu kimsedir. Bu askerin ülke ve halkı yönetmeye kalkması, hizmetçinin patronunu yönetmek istemesi gibidir. Millet, kendini düşmandan korumak için tuttuğu bu kimselerin silahı kendilerine çevireceğini nereden bilsin?

Bizi ve mallarımızı koruması için hazırlayıp yetiştirdiğimiz, eline silah verdiğimiz asker, ilk olarak bizi vuruyor. Biz onların bizim bağımsızlık, can, mal ve millî şerefimizi koruyacaklarını sanıyorduk. Oysa bugün tüm mukaddesatımız onlar eliyle çiğnenmekte, ayaklar altında ezilmektedir.

Şair şöyle diyor:

Dün seni naiblik için hazırlıyorken Bugün ise senden eman dilemekteyim!

Hasılı, Osmanlı ordusu, İttihatçıların orduya politika karıştırmaları üzerine çürümeye başlamış, Kemalistler döneminde ise bu süreç sürdürülmüştür. İttihatçı ve Kemalistlerin ayrı oldukları iddiası da kesinlikle doğru değildir.

İttihatçıların İzmir'i kaybetmesi, Kemalistlerin de alması ilk bakışta her iki parti arasında bir fark olarak görünse de gerçek böyle değildir. Zira, İzmir elden giderken Kemalistler de İttihatçılarla beraberlerdi.

Bu bahsin özeti: İttihatçı ve Kemalistlerin birbirlerinden farklı olmadıklarını ispat etmektir. Kemalistler, şimdiki çıkarları gereği, eski İttihatçı kimliklerini gizlemekte ve onların işledikleri veballeri itiraf etmekteler.

Maalesef Müslümanların çoğu, özellikle de Mısırlılar, ancak Kemalistlerin itirafından sonra, İttihatçıların veballerini itiraf edebilmişlerdir. Fali Rıfkı gibi önce şer ve zulme alkış tuttular, desteklediler, şimdi de onlar aleyhine döndüler. (**Mustafa Sabri**)

On seneden fazla bir süre önce, yönetimi rahmetli **Abdülhamid**'ten gasp ederek, Basra'dan Saraybosna'ya, Yemen'den Hicaz'a, Trablusgarb'a kadar uzanan, Ege'de birçok adalara sahip olan devleti babalarının çiftliği gibi, dilediklerince yönettiler. Bunu yaparken de hükümetleri, sözde meşrutî olmasına rağmen ne bir nasihata kulak verdiler, ne de halkın veya halifenin görüşlerine başvurdular. Memleket evlatları arasında kin ve düşmanlık tohumları ekerek ülkede kardeş kavgalarına neden oldular. Ümmeti oluşturan Arnavut, Kürt, Çerkez, Arap ve hatta Türk unsurları arasında çatışma ve kavga başlattılar. İçeride olduğu gibi, dışarıda da ilişkileri bozarak, devlete dost değil, düşman kazandırdılar. Nihayet Harb-i Umumi'ye girerek, hezimete uğrayıp İstanbul'u düşman askerlerine teslim ettiler.

Ancak diğer mağlup devletler, bizim kadar can ve toprak kaybetmemiş; başkentlerine girilmemesine rağmen, aralarında bir zamanların savaş yıldızı Almanların da bulunduğu bu yenik devletler, galip devletlerin hükümlerine boyun eğmekten başka çare görememişlerdi. Savaşın ne getirip ne götüreceğini iyi hesap eden devlet adamları, bu şartlarda, yenildiğimiz bu devletlerle yeni bir savaşı göze alamıyorlardı. Savaşa İttihatçı ve Kemalistlerin marifetleriyle girmiş, hezimete uğramıştık. Yenilgimizi Mondros'ta resmen kabul ettik. İstanbul düşman askerleri tarafından işgal edilmişti.

İşte bu şartlarda, hiçbir devlet adamı yeni bir savaşa cesaret edemiyordu. İttihatçı ve Kemalistler, Mondros mütarekesinden sonra hükümeti bırakarak İstanbul'u terk ettiler. Vatan evlatlarının kanlarının nehirler gibi aktığı, ülkenin uçurumun kenarında olduğu bu sırada, İttihatçıların muhalifleri sürgün ve hapislerden dönerek bakanlar kurulunu oluşturdular. Yeni bir hükümet kuruldu. İttihatçılar yüzünden savaşıp yenildiğimiz devletlerle beraber, müttefiklerimiz Almanlar, Avusturyalılar ve Bulgarlar gibi, biz de teslim ve barış anlaşması imzaladık.

Evet, ikinci bir yol daha vardı. Yeni bir savaş ile ya kaybettiğimiz toprakların bir kısmını tekrar geri alabilirdik veya memleketi tamamen mahvedip elimizden çıkarabilirdik. Henüz yeni biten savaş ispatlamıştı ki birinci ihtimalin gerçekleşmesi çok uzak, ikinci ihtimalin gerçekleşmesi ise neredeyse kesindi. Tecrübe edilmiş ve acı sonuçları yaşanan savaş tecrübesini tekrar yaşamak, devlet ve millete karşı sorumluluk taşımayanlar için önemsizdi. Eğer elden giden kendi mülkleri olsaydı, kendi halkları olsaydı, böyle davranamazlardı. Oysa devlet siyaseti, Cenab-ı Hakk'ın yöneticiler üzerindeki emaneti olan maslahat-ı âmme üzerine bina edilmiştir.

İttihatçıları tanıyan herkes bilir ki, onlar ne zaman hükümetten çekilmek zorunda kalsalar, haleflerini düşürmek ve kaybettikleri hükümeti yeniden ele geçirebilmek için devlet ve milleti savaşa boğarlar. Hükümetin savaşın memleket ve millet için iyi olmayacağını görüp savaştan kaçınmasını değişik şekillerde yorumlayarak, hükümeti acz, boyun eğmek, vatana ihanet ve vatani satmak gibi günahlarla suçlarlar. Hükümet savaşa girdiğinde de, ordu içinde kendilerine bağlı gizli cemiyete mensup komutan ve subaylar, savaşta zafer için gerekli gayreti göstermedikleri gibi, bilakis düşman karşısında ordunun yenilmesi için ellerinden geleni yaparlar. Böylece partilerinden aldıkları emirleri uygulayıp, savaşta yenerek hükümeti düşürmeyi amaçlarlar. Savaştan kaçmanın vebalini hükümete yükledikleri gibi, savaş yenilgisinin vebalini de hükümete yüklemek isterler.

İttihatçılar bu ikiyüzlü hilelerini iki kere denediler ve ikisinde de muhaliflerine karşı başarılı oldular. Zira merhum **Gazi Muhtar Paşa** ve merhum **Kamil Paşa** hükümetlerinin savaşa girmeleri, Damat Ferit Paşa hükümetini de Birinci Dünya Savaşından sonra ikinci bir savaştan kaçması nedeniyle hükümetten düşürdüler.

İttihatçıların Balkan Savaşı sırasında orduyu içten ve dıştan bozmak için neler yaptığını, hatta Talat'ın bizzat gönüllü olarak orduya girdiğini herkes bilir. Ve gene basiret sahiplerinin bildiği ikinci bir gerçek daha var; İttihat Ticaret Şirketine dahil olan ordu subayları, devletleri için değil, şirketlerinin kazançları için savaşır.

Birinci Dünya Savaşından sonra ikinci bir savaşa girmedikleri için suçladıkları Ferid Paşa ve Sultan Vahdeddin, eğer gerçekten savaşa girselerdi, bu subaylar savaşı kazanmak için değil, kaybetmek için çalışırlardı. Gazi Muhtar Paşa ve Kamil Paşa'ya yaptıkları gibi, ordunun savaştan yenilgi ile çıkmasını sağlayarak, hükümeti yıpratmaya, halkın gözünden ve hatta bizzat hükümetten düşürme çabasına girerlerdi.

Bu konuda kesinlikle mübalağa etmiyoruz, kimsenin kuşkusu olmasın. Savaştan sonra İttihatçıların yerine gelen hükümetin bu noktaya dikkat etmesi gerekirdi.

Kemalistlerin devleti yeni bir savaşa sürüklemelerinin gayesi, İstanbul hükümetini düşürmekten başka bir şey değildi. Ordu subaylarının çoğunun onlara katılması ise, onlar için bir meziyet değil utanç kaynağı olmalıdır. **Zira, orduya siyaset ve partiyi ilk sokan bunlar olmuştur. Onun için ne zaman hükümeti ele geçirseler, halk ve devlet memurlarını açlığa mahkum ederlerken, devlet mallarını ordu subaylarına peşkeş çekmişlerdir.** Muhalifleri ise, böyle yapmadıkları için tabiatıyla, subayları memnun edememişlerdir. Ordunun desteğiyle hükümeti ele geçirdiklerinde, devlet ve milleti kendi mülkleri gibi kullanırlar. Aksi halde onlar için devlet ve milletin yıkılması daha evladır.

Birinci Dünya Savaşından sonraki yeni İstanbul'u işgal eden galip devletler, müttefikleri Yunanistan'a kendilerini desteklemelerinin ödülü, bize de düşmanlarını desteklememizin cezası olarak, İzmir'i Yunanlılara bıraktılar.

İzmir hadisesi, İttihatçı ve Kemalistlerin yaptıklarının bir sonucuydu. İstanbul'daki yeni hükümetin ise, galip devletlere itaatten başka şimdilik yapacağı bir şey yoktu. O dönemde devletler birbirlerini sevenler ve nefret edenler olmak üzere iki gruba ayrılmıştı. Büyük savaşın ruhlar üzerindeki olumsuz tesirleri henüz güncelliğini korumaktaydı. Yunanistan'da Konstantin ve Venizolos arasında yaşanan olaylardan sonra, Fransa'nın tutumu değişti.

Lehimizdeki bu gelişmelerden sonra, Yunanlıların İzmir'i işgaline siyasî görüşmeler yoluyla son vermek mümkündü. Böylece Anadolu'nun yansı savaşın getirdiği bu büyük yıkımdan kurtulabilirdi. Zira, Mustafa Kemal'in İzmir'i askeri kuvvetleriyle geri almasından önce, İtilaf devletleri kendi aralarında Yunanistan'ı Anadolu'dan çıkarmak üzere anlaşmışlardı. İtilaf devletlerinin bu kararı, Yunan askerlerinin moral olarak çökmesine neden olmuştu. Yenilgilerinde bu moral çöküntüsünün de büyük payının olduğu inkâr edilemez. Yunanlıların savaşı kaybetmelerinde Mustafa Kemal'in kahramanlığı kadar, belki ondan da çok, Yunan komutanının hatalarının büyük payı vardır. Örneğin Yunan komutan, Anadolu'daki kuvvetlerinden 50 bin askerini Rumeli'ye kaydırarak büyük hata işlemişti.

Oysa daha önce Yunan ordusu Ankara kapılarına kadar ilerlediği sıralarda Mustafa Kemal, geri çekilmeyi veya kaçmayı düşünüyordu.

Yunanlıların savaş siyaset ve idaresindeki hataları, Mustafa Kemal'in başarısının en önemli etkeni olmuştur. Kemalist gazeteler, zaferi mucize olarak yorumlamaktalar. Oysa hiçbir zaman mucizelere güvenilerek savaşa girilmez. Ya yenilip tamamen yok olsaydık? Allah korusun!

Bu ihtimal gerçekten üzerinde durulması gereken çok önemli bir meseledir. Velez ki bir mucize veya tesadüf sonucu zafer kazanılmış olsa da! Vatanını seven herkes bu ihtimali çok ciddi bir şekilde değerlendirir. Zafer şerefini kendilerine ait görenler ise, bunu umursamazlar bile!

Sonra, Kemalistlerin övünç ve sevinç kaynakları olan İzmir'in fethi meselesini iyice tetkik ve tahkik etmek son derece gereklidir.

Daha önce söylediklerime ek olarak, şunu söylemek istiyorum:

Bu fetih yolunda dökülen Müslüman kanlarına onlardan çok biz lâyıyız. Keza Türklerin girdiği her savaşta, savaşı başlatanların İttihatçılar ve bilhassa Selanik grubu olmasına rağmen, ölenlerin çoğunun onlar olmadığı görülür.

Her savaştan halk daha zayıf ve perişan olarak çıkarken, Selanikliler daha güçlenmiş olarak çıkarlar. Onun için İttihatçılar ve devamı içinde yer edinmiş Selanikliler grubu savaşları çok severler.

(Bu önemli bir husustur. Zaten, özellikle çağdaş tarihimiz yeniden yazılmaya muhtaçtır. Zira birçok hakikat yalan, yalan da hakikat diye yutturulmuştur.

Ayrıca **Şeyh Mustafa Sabri**, Osmanlının Harbi Umumî'ye sokulmasını tüm hataların başı olarak yorumluyor. Şeyh, bu hadisenin ardında gizli parmaklar olduğunu farkındadır.)

Örneğin; Birinci Dünya Savaşından yenik ve perişan çıkmamıza rağmen, onlar savaştan önceki güçlerine güç, servetlerine servet katarak çıkmışlardır. Onlar insanları ölüme sürerken, kendileri mal mülk ediniyorlar. **Onlar savaşlarda ölmezler, bilakis insanları ölüme sürerken, kendileri rahat yaşamak isterler.**

İzmir'in Fethi Neye Vesile Yapıldı?

Mustafa Kemal ve arkadaşları çeşitli nimetlerinden istifade ederek yetiştikleri, sonra da memur olarak hizmetine girdikleri Osmanlı devletine isyan ettiler ve onu yıktılar. Osmanlının isim ve resmini silmek için tüm imkânlarını seferber ettiler. Hatta, Osmanlı devleti kalıntısı olduğu gerekçesiyle feshlere asılan düğmelerin kaldırılması yolunda Meclise bir kanun teklifi dahi sunuldu.

Veyl o devletlerin haline ki, zafer kazanan her komutanına devletine isyan etme hakkı tanıyor!

Doğrusu ben Mareşal Allenby gibi muzaffer komutanlara şaşıyorum:

Niçin devletlerine baş kaldırmıyorlar?

Mustafa Kemal ve arkadaşları, devletlerine, İzmir'in fethinden önce, devletin Yunan işgaline karşı çıkmaması ve de kendi haklarında idam fermanı verilmesi ve üzerlerine asker gönderilmesi üzerine isyan etmişlerdir, denilmektedir.

Bu iddia ile ilgili olarak öncelikle şunu belirtmek isterim:

Devlet siyasetini yönetmek ordu ve komutanının hakkı değildir.

(Mustafa Kemal, hedeflerini gerçekleştirmede orduya dayanmıştır. **Şeyh Mustafa Sabri** bu gerçeği görmüştü. O, yeni Türk yöneticilerin halka değil, orduya dayandıklarını bildirmiştir. Üçüncü Dünya ülkelerinde yaşanan askeri darbelerin mantığı da budur.

Sözü Mustafa Kemal'in kendine bağlı asker ve ahaliyle kurduğu Halk Partisine getirmek istiyoruz. Bu konuyu Armstrong şöyle anlatıyor:

"Mustafa Kemal, bir diktatör olmak istiyordu. Ancak bu hedefini gerçekleştirmede kimlere dayanacaktı? Bugün kendisini destekleyen ordu, yarın zafer ve kahramanlıklarını unutabilirdi. Meclisteki yandaşları her an tabancalarıyla onu desteklemeye hazırdılar, ancak cemiyet ve ülkeyi her an için onlarla korkutmayabilirdi. O halde yeni bir dayanak icad etmeliydi..."

Kendisi için mücadele verecek siyasî bir kurum oluşturmalıydı. İşte burada 1919'da çeşitli bölgelerde Rauf ve Refet'in yardımlarıyla oluşturduğu mahallî savunma güçlerini hatırladı. Bu güçler, İngiliz ve Yunanlıları Anadolu'dan süren ordularının çekirdeğini oluşturuyordu. Doğrudan kendine bağlı bu yurtsever gerilla güçlerini kendi kontrolünde bir siyasî partiye dönüştürdü. Ki bu parti artık Türkiye'nin fiili hakimiydi. Bu partiye Halk Partisi ismini vermişti ve her bölgedeki köy muhtarını, cami imamını, okul yöneticisini, polis müdürünü, posta müdürünü hatta temizlik işlerini yapan çöpçüleri seçmek bu partinin yurt çapında yayılmış örgütlerine bırakılmıştı. Böylece, bu örgütleri devlet olarak kendisine bağlamıştı."

Armstrong, Mustafa Kemal'in Hayatı.)

Ordu, hükûmetin görüşleri aksine, kendi görüşleriyle iş yapamaz. Çünkü bir devlette ordu, yönetim organı değil, yönetime tâbidir. Devletin görüşlerini beğenmese de, itaat etmelidir. Alman hükûmetinin çok ağır şartlar içeren Versailles Antlaşmasını imzalamasına rağmen, bizim ordumuzdan çok daha güçlü olan Alman ordusu, hükûmetin bu kararına itaat etmiştir.

Sonra; Kemalistlerin emiru'l müminîn'in itaatinden çıkmaları, emi-ru'l müminîn'in onlar hakkında idam kararı vermesinden ve üzerlerine asker göndermesinden doğmamıştır. Üzerlerine asker gönderilmesi ve idam fermanı verilmesi, itaatsizlikleri nedeniyledir. Zira İzmir'e yönelmeden önce İstanbul'a yönelmiş; ve bu hücum dolayısıyla İstanbul hükûmeti, üzerlerine asker göndermek zorunda kalmıştı.

Onların halifeye ayaklanmaları, Yunanlıları kovmak ve İzmir'den çıkarmak için olsaydı, İzmir'in geri alınmasından sonra, isyanlarının son bulması gerekirdi.

İzmir'in fethinin İslâm ve i'la-yı kelimetullah için olduğunu söylesek bile bu, Kemalistlerin hükûmetlerini hilafetten soyutlayarak din dışı bir konuma geldikleri gerçeğini değiştirmez.

Daha önce de açıkladığımız gibi, bir hükûmetin hilafetten ayrılması, o hükûmetin dinden ayrılması sonucunu doğurur. Çünkü hilafet, hükûmetin tâbi olduğu dinî bir başkanlıktan ibarettir. Halife, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e vekaleten, onun ümmetini yönetir.

Zaten Kemalistler de birçok kez, hilafet ve hükûmeti ayırmalarının amacının din ve dünya işlerini birbirinden ayırmak olduğunu açıklamaktadırlar.

İzmir'i dine hizmet için değil, dinden ayırdıkları dünyalarına hizmet için fethetmişlerdi. Bu dinin, İzmir'in kurtuluşundan, yönetimden uzaklaştırılması ve etkinliğini yitirmesinden başka bir nasibi olmamıştır.

(Konunun önemine binaen, müellif meseleyi sık sık tekrarlamakta. Zira İslâm'dan hakimiyeti almak, onu fertlerin vicdanlarına hapsedmek anlamına gelir ki, İslâm'ın toplum ve devlet üzerindeki güç ve otoritesi yitirilmiş olur.)

Kemalistler İzmir'in kurtuluşunun verdiği prestij, güç ve cesaretle, artık lâdinîliklerini açığa vurmaya başladılar. Laik olduklarını ilan ettiler. O halde İzmir'in alınmasının İslâm'a ve Müslümanlara faydası ne?

Eğer Türk milletinin kimi mensupları, dinlerini safdışı ederek güç ve kuvvete kavuştuysa, bu beni sevindirmez; bilakis daha çok üzer. Zira o zaman onlarla artık aynı safda değildir.

(Kemalistlerin dinî hükümlerle oynadıklarından ve dini alaya alıcı kimi tavırlar takındıklarından kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Gün geçmiyor ki, gazeteler bununla ilgili bir haber vermesin. Onları seven ve hüsnüzan besleyen Müslümanlar da bu gerçeklerin farkına varmaktalar. Benden Kemalistleri, mücerred dini ve ilmî tenkidlerle eleştirerek, siyasî mücadeleden kaçınmamı istiyorlar. Ancak ben bilmekteyim ki, meselelerin halli siyasetle mümkündür. İyi ve kötü her şey varlığını ve gücünü siyasetle korur. Maslahat-ı âmme ile ilgili meseleler siyasetten soyutlanırsa heba olur.

Siyasetle desteklenmeyen nasihat, acizin yalvarması gibidir. Nasihat edilen, ister kulak verir, isterse nasihat edenin zavallılığına güler. Şayet nasihat eden, nasihatında ısrar ederse, onu cezalandırır.

Ülkemizde dini siyasetten soyutlayanlar, ulemaya yakışmaz ve kıymetlerini düşürür gerekçesiyle, âlimlerin siyasetle uğraşmasına karşı çıkarlardı. Böylece siyaseti sadece kendilerine hasrederlerdi. Âlimlerin ellerini öperek onların kendilerini çok saygın kimseler olarak düşüncelerini sağlıyorlardı. Onları acizler konumuna düşürerek aldatıyorlardı.

Daha sonra da insanların din ve dünyalarıyla diledikleri gibi oynuyorlardı. Zira ulemanın emr-i bilmaruf ve nehy-i anilmünker yapmayacağından, olsa olsa birkaç cılız ses çıkacağından, geri kalanların ise imanın en zayıf olanını tercih edip düşüncelerini kalplerine gömeceklerinden emindiler.

Ulema aslî görevi olan siyasetten çoktandır el çekmiştir. Siyasî nüfuz ve yetkilerinden vazgeçen şimdiki göstermelik halife gibi, ulema da kendilerine saygı gösterilmesi, ellerinin öpülmesi ve aylıklarının muntazaman verilmesi karşısında, siyaseti -ister iyi, ister kötü olsun- siyasetçilere bırakmışlardır.

Allah, bana hidayetiyle, laik siyasetçilerin oyun ve hilelerini görmemi ve bunlara karşı bir din âlimi olarak görev ve sorumluluklarımı yerine getirmeyi nasib etti. Böylece, dini siyasete alet etmek için değil de, siyaseti dine alet etmek üzere siyasete atıldım. Zira hükümetin temsil ettiği en önemli aracın, dinin hizmetinde olması gerekir. Fakat başarılı olamadık. Yönetimi laikler ele geçirdi. Şu anda ancak, kalem ve dilimle mücadeleleme devam edebilmekteyim. Gerekli güç ve destekten yoksunuz. Ancak inanıyorum ki, nihai zafer bizim olacaktır. Dünyada olmasa bile, ahirette!

Bazı Arapça gazetelerde, geçen yıl hac mevsiminde birçok değişik Müslüman ülke ve halklardan ulemanın bir araya gelerek, Müslümanların halini tartışarak ortak bir bildiri yayınladıklarını okudum. Söz konusu ulema, Müslümanların dün ve bugününe değinerek, Müslümanların hoşgörülü şeriatlerine tutunmaya çağırıyorlar. Müslümanların düşüş ve gerileişlerinin dinlerinin gereklerini yapmamalarından, Allah'ın kitabına sırt çevirmelerinden, peygamberlerinin sünnetlerini ihmal etmelerinden kaynaklandığını bildirirken tarihi şahit göstermekteler.

Müslümanlar dinlerine sarıldıkları dönemlerde dünyaya hakim olmuş; yeryüzü doğusu ve batısıyla onlara boyun eğmişti. Müslümanlar ne zaman dinlerinin gereklerini ihmal etmeye, yapmamaya başlamışlarsa, Allah kalplerini kaydırmış, kuvvetlerini gidermiştir. Böylece bugünkü çöküş ve zillet tablosu ortaya çıkmıştır.

Evet, ulemanın dedikleri doğru, yaptıkları güzeldir. Yayınladıkları bu bildiri sadece hak ve doğruyu ifade etmekte, ulemanın güzel niyet ve düşüncelerini göstermektedir. Ancak ulema, siyasî yolları kullanarak bu tavsiyeleri uygulama alanına geçirmedikçe, bu saygıdeğer çalışmalarının hiçbir pratik faydası olmayacaktır. Zira, halkları kötülüğe yönelten veya hayırdan alıkoyan en büyük güç onları yöneten hükümetlerdir. **O halde bu saygıdeğer ulemanın hitaplarını fertlerden ziyade hükümetlere yöneltmeleri gerekir.**

Ulemanın bildirilerindeki hususlara hükümetler icabet etmedikçe, bu bildiri ne aklıktan doyurur, ne de Müslümanları ölüm uykusundan uyandırmaya yeter.

Sözün özeti, bu nasihatın hükümetlere yöneltilmesi gerekir. Ancak hükümetler, zayıfların nasihatına asla kulak vermezler. Yaptırım gücüne sahip olmayanların çağrısına uymazlar.

O halde ulemanın, İslâm ümmetine bu gücü kazandırmaları gerekir ki, bu sayede ümmet, hükümetleri hoşlukla veya kerhen doğru yola getirebilsinler. Aksi halde hükümet, ümmeti de peşine takarak dalalet ve yıkıma sürüklenir. Halkın içinden çıkan ins şeytanları, toplumu cehalete iterek, hükümet ve halkı beraber helaka sürüklerler. (**Mustafa Sabri**)

Akıllı bir insanın aldanmaması gereken diğer bir husus da Kemalistlerin cumhuriyet yönetimini ilan ederken devletin dininin İslâm olacağını açıklamalarıdır. Bu sözleriyle fiilleri çelişmektedir. Nitekim Lozan'daki hükümet temsilcileri, yeni cumhuriyetin İslâmî değil, laik olacağını resmen açıklamıştır. Birbiriyle çelişkili bu iki açıklama aynı hükümet tarafından yapılmaktadır. Amaçları İslâm kamuoyunu yanıltmaktır. Aynı hükümetin gazeteleri bugün açıkça dine saldırmakta, hükümet memurları laiklik propagandası yapmaktadır. **Celal Nuri, Ağaoğlu Ahmet ve Ziya Gökalp** gibi bugünkü Cumhuriyet hükümetinin desteklediği bu şahıslar, İslâmî görüşleri savunan **Tevhid-i Efkâr** gazetesi sahibiyle, din aleyhine tartışmalara girmektedirler. Mısır gazeteleri, bu tartışmaları okuyucularına naklederken, Mustafa Kemal hükümetinin tüm gücüyle laiklik yanlılarının yanında yer aldığına değinmemekte. Kemalistlerin laik tutumlarını bilenler yeni devletin dininin İslâm olacağını açıklanması üzerine çok şaşırdılar. Fakat şaşırmamak gerekir. Çünkü bunlar böyle yollara birçok kez başvurmuşlardır.

Kemalistlerin iki hedefi vardı:

- laiklik ve
- cumhuriyet.

Hasımlarıyla bu iki projeleri hakkında tartışıyor, bu konuda mücadele veriyorlardı. Her iki projenin bir arada yürürlüğe konmasının çok zor olduğunu görerek önce birini (Cumhuriyetin ilanı), sonra da diğerini (laiklik) uygulamaya karar verdiler ve öyle yaptılar. Yoksa küfürden sonra imana dönmüş değillerdir.

Onların durumu şu kabildendir:

"Bedeviler "inandık" dediler. De ki: Siz iman etmediniz, ama "İslâm olduk" deyin, henüz iman kalplerinize girmedi." (Hucurat, 14)

Bu söylediklerimizi, İstanbul'da Mustafa Kemal'in sözcülüğünü yapan İleri gazetesinin 24 Şubat 1340 tarihli başyazısı ispat etmektedir. Makalenin başlığı:

"Zıtlıklar ve idare etmek."

"Millet Meclisi, hilafet ve hükümeti ayırdıktan sonra, hâlâ niçin şer'îye vekaletini ve şer'î mahkemeleri kapatmadı? Hem laik yaşamak istiyorum hem de aile konumuzda hâlâ dört evlilik var. Hep din ve dünya işlerinin ayrılmasını konuşuyoruz, bunun tam tersini yaparak, tezat içinde yaşıyoruz.

Birçok fedakârlıklara katlanarak, tehlikeleri göze alarak, cesaret örneği sergileyerek oluşturduğumuz anayasaya bakalım. Orada göze çarpan ilk tezatlar:

- 1 - Devletin dini, İslâm'dır.
- 2 - Türkiye vatandaşları Türk olarak isimlendirilir.
- 3 - Türkiye Cumhuriyeti'nde vicdan özgürlüğü vardır.

Şimdi bu maddelere bakalım:

Önce yönetimi halifeden alıyoruz, hâlâ resmî bir dinden bahsediyoruz. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu!

Geçmişte tezat, idare etmek ve korkaklık üzere yürüyorduksak bile, artık Cumhuriyet döneminde böyle yapamayız. Yoksa dünya bize güler, ciddiye ve samimiyetimize kimse güvenmez. Biz kendimizi mi, yoksa dünyayı mı kandırıyoruz?

Bir yönetimin dini İslâm'dır demekle dini İslâm olmaz.

Geçmiş ve hazır tüm işaretler, bu yönetimin İslâm'la hiçbir ilgisi olmadığını göstermekte. Bir hükümetin dininin İslâm olması demek, İslâm'ın o hükümet katında fonksiyon icra etmesi demektir.

Daha önce defalarca isbat ettiğimiz gibi bu yönetim, hilafeti işlevinden uzaklaştırarak, dinden çıkmıştır.

Ümmetin dinine iki açıdan bakmak gerekir:

1 - Ümmete mensup fertlerin kendi özgür iradeleriyle İslâm'ı seçip, Müslüman olmaları.

Yani ümmeti oluşturan bireylerin Müslümanlığı.

2 - Müslüman bireylerin oluşturdıkları ve yönetimin Müslüman olması.

Zira, İslâm, birey ve toplum arasını ayırmamıştır; bilakis sosyal olgularla çok yakından ilgilidir.

Dolayısıyla bir ümmetin Müslüman sayılabilmesi için, fertlerinin yanısıra, cemiyetlerinin de Müslüman olması, İslâm şeriatı hükümlerine bağlı kalması lazımdır.

Ümmet bireyleri, İslâm şeriatına boyun eğdiği halde, bu bireylerin oluşturduğu cemiyet ve devlet boyun eğmiyorsa o ümmetin İslâm'ı sahih olmaz.

İttihatçıların imamı, Kemalist Cumhuriyetin mimarı Ziya Gökalp ve Halk Partisi'nin programında açıkça ifade ettikleri gibi, yeni Türk yönetimi şer'î hükümlerle bağlı değil, tamamen özgürdür. Herhangi bir dinî kontrol tanımamaktadır.

Eğer ümmet, böyle bir hükümeti seçip hoşnutlukla kabullenirse, bana göre kesinlikle dinden çıkar. Bundan şüphe eden de dinden çıkar. Mürted olmuş olur. Tevbe edip, dinî hüküm ve dinî yönetime dönmedikleri sürece Müslüman sayılmazlar.

(Mustafa Sabri'den önce, gerek olmadığı için İslâm uleması hilafetin hükümetten soyutlanması konusunda araştırmalar yapmamışlardır. Şeyh Sabri, bu konuda ilk araştırmacıdır.

Ümmetin İslâm olabilmesi için iki şart koşuyor:

1 - Ümmeti oluşturan bireylerin Müslümanlığı,

2 - Devletin İslâm ile hükmetmesi.)

Bir yıl önce el-Mahtam ve el-Ehram gazetelerinde bu görüşümü yazmıştım, bugün de tekrar ediyorum.

Kemalist yönetimin, dinî kayıtların murakabesi altında olduğunu söylemek, tam bir körlük ve basiretsizliktir.

İslâm dini, Müslümanların velinimet, dünya ve ahiretlerinde mutluluk kaynağıdır, İslâm, Müslüman halkların kimliğini ve ruhî meziyetlerini temsil eder. İslâmî bir yönetim, halkın hürriyet ve istiklalinin korunmasının garantisi olduğu gibi, ölçülü millî duygu ve vatanseverliğe de aykırı değildir.

Burada çok önemli bir meseleye işaret etmek istiyorum.

Bizim hürriyet anlayışımız ve maksadımız, halkın devlete karşı hür olmasıdır; devletin halka karşı değil. Zira devletin vatandaşlarına müdahale hürriyeti, gereğinden fazla olduğu takdirde, vatandaşın hürriyeti zarara uğrar ve kısıtlanır. Aslolan halkın devlete karşı korunmasıdır; devletin halka karşı değil. Dolayısıyla devletin, vatandaşlarıyla ilişkilerinde kanunlar çerçevesi içinde hareket etmesi zorunludur.

Kanun hakimiyeti, gelişme ve uygarlığın en önemli göstergesidir. Hükümet, halkla ilişkilerinde kesinlikle hukukun dışına çıkamaz ve kanunlarla oynayamaz. Hukuk hükümetten bağımsız bir organdır. Kanunlar sık sık hükümet görüşleri doğrultusunda değiştirilerek halkın hürriyeti zedelenemez. Aksi taktirde, kanun dışına çıkmakla, sık sık kanun değiştirmek arasında bir fark kalmaz. Kanunlar hükümetin âleti olmamalıdır.

Ayrıca kanunların halkı temsil eden milletvekilleri tarafından değiştirilmesi dahi, bu konudaki mahzur ve tehlikeleri gidermez. Çünkü çoğunlukla, milletvekillerinin görüşleri, halkın görüşlerini tam olarak yansıtmaz. Özellikle de Türkiye'de. Zira bunlar gerçekte halkın vekili değillerdir. Ben gerçek milletvekillerinden bahsediyorum. Onun için bazı hallerde parlamentodan çıkan kanunların halkoyuna sunulması zaruridir. Bununla beraber halkın kendisi de, irşad ve eğitime muhtaçtır. Halkın kanunlarını yaparken hata ve kaymalardan korunması için belli bir ilmî ve fikrî olgunluğa erişmesi gerekmektedir.

(Müellif bundan sonra; parlamenter sistemin eksikliklerini eleştirmektedir. Meclisten çıkan her kanuna güvenilmez. Çünkü halkın gerçek eğilimini yansıtmama ihtimali çok yüksektir. Ayrıca meclisten çıkan kanunların, hükümet tarafından gereği gibi tenfiz edilmemesi de söz konusudur. Müellif daha o dönemde demokratik düzenlerin eksikliklerini görebilmiştir.

Aynı görüşleri, çağdaş Müslüman filozof Roger Garaudy de savunmaktadır. Batı siyasî düzeninin çıkmazlarından birine işaret ederek, Rousseau'nun felsefî düşüncesi olarak başlayıp siyasi partiler ve parlamentolar şeklinde tezahür eden Batı siyasî yapısı hakkında şöyle diyor:

"Jean-Jacques Rousseau birey hakkında sosyal sözleşme fikrini ortaya atarak, bireyin toplum ile ilişkilerini müşterek irade dediği teori ile sınırladı. Onun bu teorisi tarihimizde parlamentolar, siyasî partiler şeklinde tezahür etti. Ancak bu organlar, halkın varlığını daha da kısıtlayarak, kendi düşünceleri istikametinde yönlendirip, kendi isteklerini empoze etme işlevini görmekteler. Sonuçta halk katılımının bir aldatmaca ve oyundan ibaret olduğu karikatür demokrasiler oluşmuştur."

Halkının bilinç ve kültür seviyesi bu denli yüksek olan Batıda durum bu iken, gelişmekte olan ülkeler dedikleri ülkelerin durumu nasıldır? Herhalde karikatür vasfına daha lâyıktırlar.)

Böyle devamlı üzerinde oynanan kanunlar vatandaşlar tarafından da dikkate alınmaz ve gereği gibi uygulanamaz. Burada Ankara yönetiminin kanunlarından bir örnek vermek istiyorum.

Yönetimin bazı ilkelerini eleştirmesi suçundan **Lutfi Fikri Bey'in** yargılanarak mahkum edilmesi olayı, İstanbul Barosunun başkanı olan Fikri Bey dahi durumu şaşkınlıkla karşılamıştı, istiklal mahkemelerindeki savunmasını, kanunun konuşma hürriyetini men etmediği tezi üzerine kurmuştur.

Şuna dikkat çekmek istiyorum:

Hükümetin dilediği gibi kanun yapmakta özgür olduğunu savunanlar, fikir özgürlüğünü yasaklıyorlar.

Bir hükümetin veya halkın kendisine dilediği gibi kanun yapabilme yetkisi vermesi, tüm hataların başıdır. Kanunun amacı, yönetim veya halkın hevasına sapıp zulmetmesini önlemektir. O halde, hükümetin dilediği an, dilediği kanunun yapabilmesi, bu amaca çok ters ve garip bir olaydır.

Hem herkesin kanunun emir ve hükmü altında olması gerektiğini savunuyorsunuz, hem de kanunları insanlara yaptırıyoruz. O halde hangisi hangisine hükmediyor?

İnsan mı kanuna, kanun mu insana hükmediyor?

Yoksa, herkesin uymak zorunda olduğu kanunları yapanlar insan cinsinden değil midirler?

Kanun yapmanın bir sınırı olmalıdır. Başka bir deyişle, kanun yapıcıların aşamayacakları, değiştiremeyecekleri esas kanunlar olmalı ve diğer ferî kanunlar bu esas kanunlara muvafık olarak hazırlanmalıdır.

Bu esas kanunların da en mükemmelleri semavî olanlardır. Zira insanların hevaları doğrultusunda değiştiremeyecekleri kanunlardır.

(Şeyh Mustafa Sabri laikçilerin, hürriyet iddialarında yalancı olduklarını, ifade etmektedir. Zira, onlar ellerine geçen her fırsatta, hürriyetleri ortadan kaldırıp kendi görüşlerini zorla halka dayatırlar.)

Semavî kanunların beşeri kanunlara üstünlüğü, Cenab-ı Hakk'ın kullarına üstünlüğü gibidir. İnsanlardan ve yaptıkları kanunlardan kaynaklanan fesat ve bozgunculuk ancak semavî kanunlarla giderilir.

Semavî kanunlardan sonra, sevap ve ceza gibi desteklerden yoksun olmasına rağmen ikinci mertebede tabî kanunlar gelir.

Semavî ve tabî kanunlardan sonra üçüncü mertebede ise halkların yaptıkları anayasalar gelir. Anayasalar değiştirilmeyecek şekilde yapılırlar.

Bizim ülkemizde olduğu gibi, anayasa onbeş yılda onbeş kere değiştirilmez. Anayasa gibi, diğer kanunların da sık sık değiştirilmesi önlenmelidir. Görüyoruz ki, en mutlu, huzurlu ve emniyetli ülkeler, kanun güvencesi olan ve kanunları üzerinde oynanmayan ülkelerdir. Bizim ülkemizde ise kanun anarşisi yaşanmaktadır.

Kemalistler halkı yüceltme ve idareyi geliştirme iddialarıyla halk hürriyetini, halk egemenliğine, meşrutiyet idaresini ise cumhuriyet idaresine çevirdiler. Hürriyet ve ilerlemek, gelişmek onların en önemli duaları ve iddiaları oldu. Sonra öyle bir vatana ihanet kanunu getirdiler ki, tüm düşünce hürriyetini kökünden kazıdılar.

(Müellif vatana ihanet suçlamasından çok sıkıntı çekmiştir. Bu suçlama, esasen ceberut yönetimlerin hasımlarını susturmak ve ifade hürriyetini kısıtlamak için sarıldıkları, en önemli silahlarıdır.)

Saruhan milletvekili ve İstiklal Mahkemeleri genel yargıcı **Vasıf Bey'in, Lutfi Fikri Bey'i** muhakemesi esnasında, söylediklerini okudum. Vasıf Bey, TBMM'nin bu kanunu yapma sebebini açıklarken Lutfi Bey'in **"Eğer kanunun mânâsı yargıcın anladığı gibi olsaydı, düşünme, tartışma ve söz söyleme hürriyeti nerede kalır?"** şeklindeki sorusuna cevaben şöyle diyor:

"Türk vatanında yaşayan herkes bu devletin kanunları altındadır. Bu meselede söz söylemeye hakkı yoktur. Hürriyetler kanunla çelişmediği müddetçe kutsaldırlar."

Yani madem bu kanun düşünme hürriyetini, tartışma hürriyetini ve söz hürriyetini yasaklıyor, o halde bu ülkede bu tür şeylerden bahsedilemez.

Kemalist mahkemenin başyargıcının sözlerinden anladığımıza göre, hürriyet davası hükümetin dilediği an kanun yaparak yasaklamasından sonra, düşüşe ve yokluğa mahkum edilmiştir.

Başyargıç şöyle devam ediyor:

"Bu kanunu yapanlar, hürriyet davaları sonucu ülkenin başına gelen hadise ve musibetleri görerek bu kanunu çıkarmışlardır."

Bu sözleri işiten zanneder ki, ittihatçı ve Kemalist dönemler tasvir edilmektedir. Çünkü bu hadise ve musibetler bu iki dönemin eseridir. Ve bu dönemlerde **"hürriyet"** kavramı aşırı bir

tarzda istenilmektedir. Kemalist yönetimin başsavcısının iddia ettiği gibi, eğer hürriyet ülkeye zarar vermişse, o halde mutlakîyet hükümetlerinin suç ve günahı neydi?

İnsanların cumhuriyet yönetiminden başka bir yönetime dönmelerini engellemek, korkutmak için kurulmuş bu İstiklal mahkemelerinin varlığı, hürriyetle oynamak değil midir?

Belanın başı ve hilenin kaynağı; halk hürriyetinin hükümetçe gasbedilmesi, zavallı halkın egemenliğinin belli bir zümrenin elinde olmasıdır.

Bazı insanlar gaflet ve cehaletlerinden ötürü, İslâm'ın sabit kanunlar içermesini anlayamıyorlar. Dinî Müceddidler isimli kitabımda, bu konuda Haşim Nahid'in iddialarını uzun uzun tartıştım ve gerekli cevabı verdim. Bu kimselerin iddialarına göre, İslâm sabit kanunlar içermesinden dolayı, insanların kanun yapma hürriyetini kısıtlamaktadır.

Halbuki azgın insan serbest bırakıldı mı, öyle kanun yapar ki, tüm hürriyetleri kökünden keser. Hürriyet onun elinde oyuncak ve yalancı bir davadan ibaret kalır. **Bu azgın insanın önünde mutlaka bazı sabit kanunlar olmalıdır ki, onun ile azgınlığı arasına geçsin, zulmüne engel olsun.**

Sonra ben bu laikleri çok iyi tecrübe ettim ve gördüm ki, onlar insanların kulaklarına hoş gelen her vaatlerinde olduğu gibi, hürriyet davasında da yalancıdırlar. **Din ehli hürriyet davasına ve hak kanuna itaate çok daha layıktır.**

Tekrar İzmir meselesine dönelim. İzmir'in fethinin ümmet için olduğunu söylesek bile, bu fethin sonuçları Müslüman Türklerin aleyhine olmuştur. **Zira Kemalistler tüm kalpleriyle dinine sarılan Müslümanlardan nefret ederler. Ülkeyi dindar Müslümanlardan ve dinin etkisinden arındırmak yolunda planlar tasarlayıp uygularlar. Onlara göre dinin yok edilmesi, dindarların bertaraf edilmelerine bağlıdır.**

(Kemalistler, İslâm'a yönelik mücadelelerinde bundan sonra yeni bir boyut getirerek, gereğinde suikasta bile başvurmuşlardır.)

İzmir'in fethi, onları güçlendirmiş ve cüretlendirmiştir:

Böylelikle dindarlara karşı fiilî taarruzlarını başlattılar. En çok nefret ettikleri kimseler emr-i bil-maruf ve nehy-i anil münker yapan ulemaydı.

Ey kardeş!

İzmir'in alınmasından önce ve sonra nice ulemanın kanı döküldü!

Allah'tan korkanların tüyleri ürperir. Dindarlara karşı savaş, hilafet ve hükümetin birbirinden ayrılmasıyla ve İzmir'in alınmasıyla doruğa ulaştı.

(Kemalistler, hilafet ve hükümeti ayırma planını İslâm âleminin onlardan umut kesmeleri üzerine uygulamaya sokmuşlardır. İslâm âleminin bu konuda kendilerine karışmaya hakları olmadığını ileri sürmüşlerdir. Hatta bu konuda bir de kanun çıkararak, bu planlarına karşı çıkan herkesi idam hükmü vermekle korkutarak, Müslümanların dinlerini savunmalarını engellemişlerdir. Allah'ın rahmeti ve selameti İslâm'a ve fikir hürriyeti üzerine olsun!

Taarruzlarını özellikle sarıklı ulema üzerinde yoğunlaştırdılar. Mustafa Kemal yaptığı bir konuşmada diyanetten bahseden o sarıklılar taifesini ezmeye kararlı olduğunu belirterek, buna güçlerinin yeteceğini söylemiştir. Bu konuşma o günün gazetelerinde aynen yer almıştır.

Din âlimleri üzerindeki baskılar ittihatçılar döneminde başladı ve Kemalistler döneminde de doruğa ulaştı. İstanbul'daki Fatih Sultan Mehmed Camii ve medresesi gibi Türkiye'de din ilimlerinin tahsil ve tedris edildiği birçok medrese ve merkez vardı. Laikler bu yerlerin ve ehlinin, halk nezdindeki itibar ve saygınlıklarından her zaman korkarlardı. Şimdi ise o medrese ve merkezleri dağıttılar. İttihatçılar döneminde de meydana gelen her ayaklanma ve siyasî olay, sarıklılar taifesine mal edilerek, ilim ehline saldırıyordu. Özellikle de 31 Mart 1325 vakası. Suç ilim talebelerine yüklenilerek bu kesim büyük sıkıntılara maruz bırakılmış, yok edilmeye çalışılmıştı.

Selanik'te hazırlanan ordu İstanbul'a girerken, sokak ve caddelerde karşılaştıkları tüm ilim ehli sarıklıları tutuklamışlardı. Her siyasî olay, ümmetten bir taifeyi vurmuş; ama bu taifeler içinde en büyük darbe ulemaya vurulmuştur. Ayrıca Çanakkale'deki harbte genç-yaşlı birçok ulema şehid düşmüştür.

Harb-i Umumîden sonra da, Kemalistler Anadolu'da nice âlimleri idam sehpalalarında sallandırdılar.

Hasılı, laik ilkeleri benimsemeyen ulemanın ya kafası bedeninden ayrılmış veya yurdundan koparılmıştır. Ayrıca memleketin diğer eşrafiyla beraber, ulemanın da gelirleri kesilmiştir.

İşte bir asır değil, yarım asır değil, çeyrek asır zarfında bunca müthiş değişimin muhtelif görüntüsü... Çok değil daha onbeş yıl önce Fatih Sultan Mehmed Camii'ne giderdim. Mısır'ın Ezheri gibiydi. Ki, çok daha genişti ve bu genişliğine rağmen rüku ve sücud edenler kapılarının dışına taşıyordu. Cemaatin beşte dördü sarıklı ilim ehlineydi.

Şimdi ise ülkemizin hali şairin dediği gibi:

Safaya sığınanlar arasında bir enis yok idi

Mekke'de kimse gündüzlememişti.

İnsanları ulemadan uzaklaştırırken öne sürdükleri en önemli iddiaları şu:

"Dinî ilimler hiçbir zümrenin ihtisasında değildir, İslâm'da imtiyaz ve ruhbaniyet yoktur."

Evet, söylediğiniz doğru. Fakat Cenab-ı Hakkın şu âyet-i kerimede bildirdiği bir taife vardır:

"Müminlerin hepsinin toptan sefere çıkmaları doğru değildir Onlardan her topluluktan bir grup dinde geniş bilgi elde etmek ve kavimleri döndüklerinde korkutmak için geride kalmalıdır. Umulur ki, dikkatli olurlar." (Tevbe, 122)

Ayeti kerimede görüldüğü gibi, Cenab-ı Hak bu ilim taifesini cihad farızasından istisna etmiştir. Osmanlı devletinde de Birinci Dünya Savaşında ittihatçıların kaldırmasına kadar bu istisna aynen uygulanmıştır, ittihatçılar Cenab-ı Hakkın ulemaya tanıdığı bu istisnayı bozarak onları savaşa sürmüş, Kemalistler ise daha ileri giderek onlara cephe almıştır.

Âyet ulemanın kavimlerini korkutup sakındırmalarından bahsederken, Kemalistler ulemayı kavimleriyle korkutup, sakındırmaktalar. Ayrıca, âyet, ulemanın cihadının tebliğ olduğunu vurgulamaktadır.

Cenab-ı Hakkın dinde geniş bilgi elde etmek ve kavimlerini Allah'ın azabı ile korkutmak için teşvik ettiği bu grup, uzun çağlardan beri sarık sararlar. Halta önceki dönemlerde Müslümanların tamamı sarıklı idi. Kemalistlerin saldırdıkları sarık, din ulemasının kıyafetidir. Sarıklılar arasında ilim ehline olmayan kimseler olabileceği gibi, sarık sarmayanlar arasında da geniş dinî bilgi sahibi kimseler olabilir. Ancak genel olarak, din uleması bu sarıklılar grubundandır. Çünkü dinî ilimlerin tahsili yolunda gençliklerini tüketen bunlardır.

Bilindiği gibi tıp ilmini en iyi tıbbiyede okuyup bu ilimde ihtisaslaşmış kimseler bilir. Diğer ilim ve sanatlar da böyle. Çok nadir olarak okullarda okumadığı halde, özel çalışma ve çabası sayesinde bir meslekte belli bir noktaya gelen insanlar çıkar. Fakat bunlar istisnadırlar ve kaideyi bozmazlar.

Tıp ilmini en iyi doktorlar bilir ve onlar geliştirir. Askerî ilimleri de en iyi askerler bilir ve geliştirirler. Din ilmini ise, en iyi yıllarca bu ilimleri tahsil eden ulema bilir. Ulemadan olmayan birinin dinî ilimlerini geliştirme iddiası en büyük şarlatanlıktır.

Bu kaideyi inkar etmek iki anlama gelir:

1 - Uzmanlık ve ihtisası inkar etmek;

2 - Dinî ilimleri üzerinde ihtisas gerektiren ilimlerden saymamak.

Kemalistleri tanıyanlar bilir ki onlar daha dinin aslını kabul etmiyorlar ki, din ilimlerini ihtisas gerektiren ilimlerden sayınlr. İşte, din alimlerine düşmanlıkları buradan kaynaklanmaktadır. Yoksa iddia ettikleri gibi, ulemanın dinî ilimlerde cahil kalmalarından dolayı değil.

Kemalistlerin hilafetin hükümet yetkilerinden soyutlamasına karşı çıkan ulemaya savaş açması, acaba ulemanın dinî ilimlerdeki yetersizliklerinden mi kaynaklanmakta?

Eğer öyleyse bu kitabın yazarından daha cahil birisi yok demektir. Din ulemasına yönelik bu baskı ve zulümleri, laik görüşlü gazete ve dergiler hep desteklemiş ve körüklemişlerdir. Laik görüşlü Abdullah Cevdet'in İctihad gazetesinde din ulemasına açtığı savaşı unutmadık. Bu gazetenin dizi halinde yayınladığı makalelerin başlığı şöyledir:

"Softalara ilanı harp."

Şöyle bir düşünce akla gelebilir:

Mustafa Kemal'in ve arkadaşlarının din ulemasına hücumu, son dönemlerde ilmî seviyede görünen düşüşten kaynaklanmaktadır. Son dönemlerde ilmî seviyenin düştüğü doğrudur. Bundan en çok nasibini alanlar da Mustafa Kemal ve arkadaşlarıdır. **İnanmadıkları bu din hakkında konuşma ve reform yapma hakkını onlara kim verdi? (Mustafa Sabri)**

Müslümanların yurdunun selameti, Müslümanların selameti için mi, yoksa kahr ve eziyetleri için midir?

Dinlerinden dolayı Müslümanlara düşman olmaktan daha büyük bir düşmanlık olur mu?

İslâm'ı tehdid eden İngiliz veya Yunanlılar, Müslümanları dinî nüfuz ve yönetimlerini ilga etmeye zorlamışlar mıdır?

Veya esaretleri altındaki halkları buna zorladılar mı?

Cenab-ı Hakk'a tüm Müslüman halkları esaretten kurtarması için yalvarıyorum. Bununla beraber, İttihatçılar ve devamlarının Müslümanların din ve dünyalarına verdiği zararı, İngilizler esaretleri altındaki Müslümanlara vermemişlerdir.

İngiliz sömürüsü altındaki ülkelerin gelişme, zenginlik ve nüfus artışının bizi geçtiğini görüyoruz. Türkiye dışında yaşayanlar, diğer milletlerin başdöndürücü zenginlik ve gelişmelerini yakinen müşahade etmekte. Bizim ülkemiz ise laik yönetimler altında yoksulluk ve yıkıma mahkum edilmiştir. Harb-i Umumî Osmanlıyı maddî ve manevî olarak bitirirken, Mısır'a fayda vermiş, gelişmesine ve bir devlet olmasına katkıda bulunmuştur. Eğer Mısır da bizimle beraber bu olumsuz değişimleri yaşasaydı bugünkü zenginlik, gelişme ve refahın yerini, harap bir yurt ve perişan bir halk alırdı. Bugün Mısır'ın nüfusu 15 küsur milyon, bütçesi milyonlarca sterlindir. Daha dün bir eyaleti olduğu devleti, bugün kat kat geçmiştir. Halk geçim sıkıntısı çekmiyor. Ülke huzur ve emniyet içinde yaşıyor.

Dünyaları böyle. Dinî bakımdan da bizden daha üstün durumdalar. Dinleriyle bağları kopmamış. İtikat ve amel olarak dinlerinin gereklerini yerine getirmekteler. Din ve dindarlara saldırmıyor. Ülke yönetiminde hâlâ dinin önemli bir etkisi mevcut.

Bağımsızlık meselesine gelince; bu gerçekten çok önemli bir mesele. Ancak Türkiye'de bağımsız olan azınlık bir gruptur. Halk ise bu azınlık grubun esareti altında, yaşamaktadır. Eğer devletimiz bağımsız olacak diye laiklerin yönetimini seçip, hilafet ve dinî başkanlığı atacaksak, bu gerçek bir bağımsızlık olmaz. Bu şartlarda bağımsızlığın hiçbir kıymeti yoktur. Bilakis olmaması daha ehvendir. Zira o halde, laik yönetimin günahı başkalarına ait olur. Halk mazur olur. Bağımsızlığın tekrar kazanılması durumunda, kendi nizamımızı aynen uygulayabilme imkanına kavuşuruz.

Burada şunu da itiraf etmeliyim ki;

Türk hükümeti İttihatçı ve Kemalistlerden önce de tam olarak doğru yolda ve şeriat yolu üzere yürümüyordu. Devlet birçok alanda, Allah'ın indirdikleri ile değil, Avrupa'dan taklit edilen hükümler ile yönetilmekteydi. Bununla beraber hiçbir zaman devlet yönetimine laiklik hakim olmamıştı. Şeriat İttihatçı ve Kemalistler döneminde olduğu kadar ihmal edilmemiş, taklit bu denli yaygınlaşmamıştı. Bilakis devletin resmi dini İslâm'dı ve hükümdarın görevi şer'î hükümleri koruyup uygulamaktı.

İtiraf etmek istediğim ikinci gerçek;

Son dönem Osmanlı hükümetlerinin, Avrupa hükümetlerinin baskı ve kontrolleri altında olduğu gerçeğidir.

(Gerçekten de yabancı güçler, arkası gelmez savaş ve saldırılarını Osmanlı devleti üzerinde yoğunlaştırmışlardı. Bu konuda Şekib Arslan'ın tercüme ettiği, bir İtalyan bakana ait **"Türkiye'nin Bölünmesi için Yüz Proje"** isimli kitaba bakılmalıdır.

Şekib Arslan şöyle diyor:

Osmanlı vezirlerinden bir zât, Avrupalı meslekdaşlarıyla yaptığı bir tartışmada şunları demiştir:

"Biz Müslümanlar, dinî taassubumuz ne derece olursa olsun hiçbir zaman, güç yitirdiğimiz halde düşmanlarımıza zulmetmemişizdir. Geçmiş birçok dönemlerde, topraklarımız üzerinde bir tek gayrimüslim bırakmamaya kadir olduğumuz halde böyle yapmadık. Bunu yapmayı aklımızdan bile geçirmedik.

Sultan Selim bir ara bunu düşünmüş, fakat karşısında Şeyhülislâm Zembilli Ali Efendi'yi bulmuştu. Şeyhülislâm sultanın karşısına dikilerek, Hristiyan ve Yahudileri yurtlarından çıkarmaya değil, sadece cizye almaya hakkı olduğunu söylemiş; böylece sultanı bu düşüncesinden caydırmıştır.

İslâm şeriatı gölgesinde Müslüman, Hristiyan, Yahudi, Mecusî hep bir arada yaşayarak, Müslümanlara tanınan tüm haklardan, hatta bazan daha fazlasından yararlanmışlardır. Ancak siz Avrupalılar aranızda tek bir Müslüman görmeye bile tahammül edemezsiniz. Aranızda yaşamak isteyenlere Hristiyan olmaları şartını koşarsınız. İspanya'da milyonlarca, Fransa'nın güneyi ve İtalya'nın da kuzeyinde yüzbinlerce Müslüman asırlardır yaşamaktaydı. Bugün bu bölgelerde tek bir Müslüman bırakılmamıştır. Müslümanlar ya denize dökülmüş veya zorla Hristiyanlaştırılmıştır. İspanya'nın her tarafını dolaştım ancak bir tek Müslüman kabrine rastlayamadım."

Avrupalı bakanlar bu sözlere son derece şaşırdılar ve verecek bir cevap bulamadılar. bkz. Avrupa taassubu mu? İslâm Taassubu mu? Şekib Arslan.)

Uzun dönemlerden beri halk, mutlak yönetimin baskısı altındaydı. Böylece hükümetin bir, halkın ise iki mazereti vardı.

Bağımsız ülkelerde ise, ülke yönetimi yabancı devletlerin kontrolünde olmadığı gibi, halk da yönetime karşı bağımsızdır. Zira egemenlik hakkı seçtiği parlamento üyeleri eliyle halk tarafından kullanılır. Hükümetin uygulamaları halkı memnun etmeye yöneliktir. Halk beğenmediği hükümeti seçim sandığında düşürür.

Fakat halkın bu özgürlüğü, beraberinde sorumluluk getirir. Zira her nimetin bir külfeti vardır. Benim bağımsızlık konusundaki görüşüm şudur:

Bağımsızlığın kaybı, dinin kaybından daha ehvendir. Yeni Halk Partisi hükümetinin ülkede laikliği hakim kılmasından, vatandaşları ve özellikle de gençleri İslâm dışı bâtıl inançlar üzere eğitme çalışmalarından sonra, din kayıp mı oldu diye sormak ahmaklıktır.

(İttihatçı ve Kemalistlerin biz Müslümanlara yaptığını şimdiye kadar, hiçbir gayrimüslim topluluk veya devlet yapmamıştır.

Bizim geçmişteki en önemli hatamız, İttihatçı ve Kemalistler ne yaparlarsa yapsınlar, bunu her zaman için izale edebileceğimizi düşünmüş olmamızdır. Senelerce kendimizi böyle aldattık. Bu arada önemsemediğimiz bu güçler öylesine büyük mesafeler kat ettiler ki, artık onlarla baş edemeyeceğimiz anlaşıldı. Haricî rakiplerin bizi yenip galip gelmeleri halinde sadece bedenlerimizi esir alabilirler. Sonra, özellikle halklara özgürlük çağında elbet bir gün özgürlüğümüze kavuşuruz. İçimizdeki bu rakipler ise başlangıçta bize olan rekabetlerini gizleyerek, kendilerini sevdirmeye çalıştılar. Çok boyutlu saldırılarıyla galip geldikten sonra ise, ruh ve bedenimizi kuşattılar. Artık onların esaretinden kurtulmak imkânsız hale geldi.

"İman ettikten, Resul ün hak olduğuna şehadet ettikten ve kendilerine apaçık deliller geldikten sonra inkarcılığa sapan bir kavme Allah nasıl hidayet nasip eder? Allah zalimler topluluğunu doğru yola iletmez." (Âl-i İmran, 86)

Sözlerimin yanlış anlaşılmasını istemiyorum. Ben kesinlikle Müslümanların yabancı boyunduruğuna girmelerini veya yabancı boyunduruğunda kalmalarını savunmuyorum. Bilakis ikisi arasındaki farkı haber vermek istiyorum. Her ikisinden de Allah'a sığınırım.

Buna ilaveten ifade etmeliyim ki, laik bir yönetimi tercih eden bir halk veya devlet dağılmaya ve yabancı boyunduruğuna girmeye daha müsait ve daha lâyıktır. **Dinimize karışmayan yabancı bir yönetim, dinimizi yasaklayan laik bir yönetimden daha ehvidir. Yabancı istilasında yaşayan halklar, dinlerini korumaları ve gereğini yerine getirmeleri bereketiyle mutlaka bağımsızlıklarına kavuşurlar. Din ve devletten biri mutlaka ziyan olacaksa, devletin ziyan olması hiç kuşkusuz daha ehvidir. Benim tercihim budur ve bu konuda hiçbir kınayıcının kınamasından çekinmem.**

Laiklerin bu sözlerimi aleyhime delil olarak alacaklarını ve beni vatana ihanetle suçlayacaklarını biliyorum. Daha da ileri giderek beni İslâm'a ihanetle de suçlayabilirler. Beni tanıyan, İslâm uğruna verdiğim mücadeleleri ve bu yolda çektiğim sıkıntıları bilen Müslümanlar aleyhimde yanlış yorumlara yol açabilecek bu sözleri söylememi temenni ederlerdi.

Ancak ben bu sözleri söylerken, İslâm'ın uzaktan bakanların İslâm'ın muhafızı zannettikleri kimselerce yok edilmesinden dolayı kalbim yanıyor. İslâm'ın bizzat kendisi ziyan edildikten sonra İslâm şerefine kaybedilmesinden bahsedilemez. Bunları söylerken, Müslümanların dinlerini savunmadaki ihmallerini gördükçe kalbim yanıyor. Keşke laiklerin bâtıllarını savundukları kadar, Müslümanlar da haklarını savunabilselerdi.

Müslümanlar sanki bu dini babalarından miras olarak buldular. Mirasyediler gibi, dinlerinin kadrini, kıymetini bilmiyorlar. Dinlerini yıkmak isteyenlere engel olmadılar. Bu din korumasızca her türlü ifsat ve oyuna maruz bırakıldı. Kıyamet gününde, bu dini yıkmalarına izin verdikleri laiklerle beraber aynı yere sürülmekten korkmuyorlar mı? **(Mustafa Sabri)**

Ey Mısırlı ve Hindli okuyucu!

Kemalistler hakkındaki sözlerimin, onlara duyduğum öfkeden ve hüküm vermedeki ifratımdan kaynaklandığını sanma!

İşte sana **el-Ehram** gazetesinin Kemalistlerin kimlikleri hakkındaki yazısını sunuyorum!

Gazete daha önce savunduğu Kemalistleri bilinçsizce ele veriyor.

Yazıyı aynen naklediyoruz:

İslâmî Açıdan Türkiye'deki İki Parti

Bugün Türkiye'de iki siyasi parti vardır.

Bunlardan birincisi liberal görüşleriyle tanınır. Bu partiye göre, Türkler her Avrupa ve Amerika halkı gibi mutlaka Frenkleşmelidir. Bunların dışındaki her konuda, âdetleriyle, yaşam tarzıyla, ev hayatıyla, ahlâkî ve sosyal yapısıyla Türk erkeği ve kadını, tam bir Batı erkeği ve

kadını gibi olmalıdır. Mesela, Türklerle Fransızlar arasındaki fark, İspanyollarla İtalyanlar arasındaki dil ve etnik köken farkı mesabesinde olmalıdır. Bu görüşte olanlara göre, Türkiye'nin ilerlemesinin ve kalkınmasının tek yolu, her şeyi ile tam bir Avrupalı olmasına bağlıdır.

İkinci siyasi görüş ise; Doğuyu Doğu, Batıyı da Batı olarak görür. Gelişme ve ilerleme kaynakları sadece Batı'ya has değil, genel ilme mebnidir. İlimin ise doğusu-batısı olmaz. Doğu kendi özelliklerini koruyarak, dilediği yerden ilim ve tekniği alabilir. Böylece Doğu, kendinden ve milli geleneklerinden uzaklaşmadan güçlenip ilerleyebilir.

"Bu görüşler Mısır, Şam ve Hind'de de var. Fakat Türkiye'nin Doğu ülkelerinden farkı şu, Batıcılık akımının Türkiye'de erkek ve kadınlar arasında birçok destekleyicileri var. Ayrıca, bugünkü Türk yöneticilerinin büyük bir kısmı Batıcı düşüncüyü temsil ederler. Böylece düşüncelerini devlet eliyle diledikleri gibi yayma imkanına sahiptirler. Devlet gücü onların hizmetindedir. Görüşlerini yaymak için tüm resmî vasıtaları kullanırlar.

"Bunların karşısında ise, basite alınamayacak ikinci görüşü savunan yazarlar, edipler ve fazilet ehli var.

(Fakat ne yazık ki, Batıcılar baskın çıkarak, ülke yönetimini ellerine geçirdiler. Böylece devlet imkanlarını kullanarak fikirlerini Türk halkı arasında yayma fırsatı buldular. Batı kanunlarını tercüme ettirerek, silah zoruyla aynen uyguladılar. Zorla Türk halkının kıyafetini değiştirip, Avrupa şapkası giymeye mahkum ettiler. Arap harflerini değiştirerek, halkın geçmişiyile olan ilgilerini kesmeye çalıştılar. Kendilerine muhalefet eden herkesi silah zoruyla ve idam sehpalarıyla susturdular. Oysa eğer Türk halkına seçme özgürlüğü verilseydi, durum bambaşka olurdu.)

Zaman zaman seslerini yükselterek, Türk halkını Batıcıların fikirleri ve yol açabileceği tehlikeli sonuçları konusunda uyarıyorlar.

"**Tevhid-i Efkâr** gazetesi 23 Aralık 1923 sayılı başyazısında, liberal partinin hedeflerine yer vermiştir. Bu parti daima şunları söyler:

Hedefimiz, ülkede laik bir yönetim oluşturarak din ve devlet işlerini birbirinden ayırmak, ülkeyi ve halkı Batılılaştırmak ve ülkenin sosyal yapısını çağdaşlaştırmaktır. Ancak çağdaşlaşmak ülkümüzün önündeki en önemli engel, muhafazakârlardır. Ülkeyi uygarlaştırmak için attığımız her adımda, din gücüyle karşımıza dikilen gericilerle karşılaşırız. Geleneklere yapışan bu geri kafalı mürtecilerden kurtulursak, ancak o zaman hakiki mânâda ülkeyi geliştirebilir, sosyal seviyemizi yükseltebiliriz. Ancak, bu gericilerden, hacılardan ve şeyhlerden yakamızı kurtarabilirsek...

"**Tevhid-i Efkâr** Batıcıların saldırdığı muhafazakârların ise İslâm medeniyetinin Batı medeniyetinden çok daha üstün olduğunu savunduklarını bildiriyor. Ülke, İslâm medeniyeti kaidelerine uyarak ve faydalı geleneklerimizi koruyarak gerçekten kalkınabilir. Eğer tüm gelenek ve âdetlerimizi terkedersek, o zaman tüm millî özelliklerimizi ve üstünlüklerimizi kaybederiz. Milli karakter ve kimliğimizi yitiririz, diyorlar. İşte bu düşüncedeki muhafazakârların, laiklik ve çağdaşlık iddialarıyla kendi kültür ve değerlerinden kopan Türk kadın ve erkekleri gördükçe, yürekleri yanıyor." (el-Ehram, 3 Ekim 1923)

ŞEYH MUSTAFA SABRİ'NİN BU YAZI HAKKINDAKİ YORUMU

Tevhid-i Efkâr'ın, Batıcı düşüncelerinden şikayetçi olduğu birinci görüşün, şu anda Türkiye'yi yönettiğini ifade eden **el-Ehram**'ın bu tesbitini biraz açmak istiyorum:

Şu anda bu görüşün liderliğini Mustafa Kemal yapıyor. Daha önce de belirttiğim gibi, **Tevhid-i Efkâr** şu anda Türkiye'de muhafazakârları savunan yegane gazetedir. Türklerin kahir ekseriyeti ise muhafazakâr ve mütedeyyindir. Fakat, Mustafa Kemal bu kesimi zayıflatmış ve mustaz'af konumuna düşürmüştür. Ülkedeki tüm güçler laik azınlığın lehine bozulmuştur. Devlet, hükümet ve basın onların kontrolündedir. İslâm âlemi ise

muhafazakârlara yardım edip destekleyeceğine, maalesef büyük bir gaflet ve cehaletle bu laik azınlık grubu desteklemektedir.

Veyl Müslüman Türklerin haline ki, laik azınlık onları yönetiyor ve gün be gün, halkı kendi bâtil düşünce ve ideolojilerine çekiyor. Halk ise bunu hissetmiyor veya hissetse bile gereği gibi önemsemiyor.

Veyl -İslâm âleminin haline ki, bilinçsizce Müslüman kardeşlerine karşı laikleri destekliyorlar. Onların yaptığı her şeyi iyi göstermeye, din usulüne aykırı söz ve eylemlerini tevil etmeye yelteniyorlar. Yardım ettikleri bu laikler ise aralarında kendi elleriyle evlerini yıkıp iyi iş yaptıklarını sanan bu Müslümanların hallerine gülüyorlar. Oysa hakikatleri bilenler -ki onlar çok azdır- buna ağlamaktalar. Cenab-ı Hakk, bu gafletin cezasını dünya ve ahirette verecektir. Ülkemizde bu tavrı iki o insan savunur:

1 - Onlarla aynı görüşleri paylaşanlar (laikler),

2 - Dünyevî çıkarları karşılığı dinlerini satanlar.

Onları savunan Mısırlılar ve diğerleri ise, ne onların görüşlerini paylaşıyorlar, ne de ganimetlerden pay alabiliyorlar. Böylece ahiretlerini başkalarının dünyalığı için satarak, çok kötü bir tüccar olduklarını gösteriyorlar.

(Ancak çoğunlukta olmalarına rağmen, muhafazakârların görüşlerini açıklamalarına mücadele edilmemiştir. Atatürk'ün liderliğindeki laik güçler devlet, hükümet, ordu ve basını ele geçirerek kendi amaçları doğrultusunda kullanmışlardır. Zor ve şiddete başvurarak çoğunluk olan Müslümanların seslerini çıkarmalarını engellemişlerdir.

Bugün, Toplumlari Batılılaştırmak ve dinlerinden uzaklaştırmak için aynı yol takip edilmekte. Ebu'l-hasan en-Nedvî'nin tesbit ettiği gibi, Kemalist tecrübe kötü örnek olmuştur.)

İttihatçı ve Kemalistlerin Dine Mugayir Tavrı

Ey İslâm ehli! gerçekten dininizi ve Müslüman kardeşlerinizin dinini seviyorsanız, uzaktan gördüklerinize aldanmayın. Ülkemize güvenilir ve akıllı kimseler, heyetler göndererek durumu araştırın. Fakat resmî statüde heyetler göndermeyiniz. Zira resmî heyetler, hükümetin konukları olarak ancak hükümetin adamlarıyla görüşebiliyorlar. Tüm görüşme ve izlenimleri, hükümetin gözetimi altında yapılmak zorunda kalınıyor. Gayri resmî heyetler göndererek, perde arkasında olup-biteni araştırın. Müslümanların durumlarını araştırın. İşte o zaman laik hükümetin kardeşlerinizin din ve dünyalarına yaptıklarını görebilir, doğru ile yanlış olanı birbirinden ayırabilirsiniz.

Yemin olsun ki, Allah'ın nuruyla bakan mü'min ferasetinden azıcık bir nasibi olan, İttihatçılar döneminde başlayan ve Kemalistlerle doruk noktaya ulaşan, İslâm'a ve gerçek Müslümanlara karşı yürütülen sistemli mücadeleyi farkederek.

Kemalistlerin İslâm âlemini ve Müslümanları etkiledikleri tavırlardan biri de; kendilerini Hristiyan düşmanları olarak takdim etmeleri ve safdil Müslümanların da onlara inanmalarıdır. Hakikatte ise onlar önce İslâm'a sonra diğer tüm dinlere karşıdrlar. Çünkü kavimlerinin bu dinin esareti altında olduğunu düşünüyorlar. Dinî inançları yıkıp, ırklarını bu dinin boyunduruğundan kurtarmayı en büyük amaçları olarak görüyorlar. Halkı İslâm dininden çıkararak eski atalarının dinine ve Turancıların Bozkurt'una meylettirmeye çalışıyorlar. Böylece Türk milletini İslâm dininden uzaklaştırıp, din şuuru yerine, ırk şuuru ikame etmekte. Yoksa bizzat eski atalarının dinini İslâm dini yerine ikame etmek istemiyorlar. Çünkü Kemalistlerin önemli bir kısmı dine ve Allah'a inanmazlar. Bunlar bütün dinlerden nefret eder ve tamamının insanlar tarafından icad edildiğine inanırlar.

Kemalist hareketin başarısından sonra gayrimüslimlerin Türkiye'yi terketmeye zorlanmaları ve onların da yurtlarını terketmeleri, Lozan Konferansı'nda Anadolu Rumlarının

Yunanistan Türkleriyle karşılıklı yer değişimlerinin kabul edilmesi zahiri itibarıyla birçok kimsenin yanılmasına neden olmuştur.

(Şekib Arslan bu konuda şöyle diyor:

"Osmanlı devletinde ve İslâm şeriatının gölgesinde on milyonlarca Hristiyan birçok imtiyazlara sahip olarak, her türlü haklarını kullanarak rahat ve huzur içinde yaşamaktaydı. Fakat ne zaman ki şimdiki cumhuriyet kuruldu ve İslâm şeriatı kaldırılıp bunun yerine Batılılaşma politikaları güdüldü, o zaman Anadolu'da birkaç binden başka Hristiyan kalmadı. İşte İslâm şeriatının hoşgörüsünün çok güzel bir örneği. Demek ki İslâm şeriatının gölgesinde Müslüman, Hristiyan ve Yahudi hep bir arada, huzur, güvenlik ve hoşgörü içinde yaşayabiliyormuş." (Hadr el-Âlem el-İslâmî)

Bunun Kemalistlerin İslâm milliyetine ve İslâm birliğine önem vermelerinden kaynaklandığı vehmine kapılmışlardır. Halbuki böylece hareketin asıl doğduğu yer olan Rumeli ve bilhassa Selanik'teki yandaşlarını getirerek yönetimlerini sağlamlaştırmak ve Allah'ın dilediği güne kadar devam ettirmek istiyorlardı. **(Bu hususu ilk kez Şeyh Mustafa Sabri keşfetmiştir.)**

Halkların karşılıklı mübadelesi kararlaştırılırken, kimse onların bunu isteyip istemediklerini sormuyordu. Bu değişim esnasında, ilgisizlikten, düzensizlikten, yolların bozukluğundan ve nakil vasıtalarının yetersizliğinden kaynaklanan soğuk, açlık ve hastalıklar dolayısıyla binlerce kadın, yaşlı ve çocuk yollarda canverdi. Çok acı olaylar yaşandı. Vatan gazetesinin 302. sayısında yer değişimine tâbi tutulan göçmenlerden birinin şu sözlerine yer verilmiş:

"Bursa'da göçmenlere için tahsis edilmiş 2000 konuta hükümet memurları el koyarak kendilerine ayırmışlardır. Göçmenler ise kapısız, pencereleri camsız harap evlere nakledildi. Her gün ortalama en az 30 göçmen hayatını yitirmektedir."

Bunlar Bursa'da ölenler, ya diğer bölgelerde ölenler?

Kemalistler önceleri, İslâm şeriatını ihmal etmelerini, ülkede birçok gayrimüslimin yaşamasına ve parlamentoda birçok gayri müslim milletvekili olmasına bağlıyorlardı. Gayrimüslimleri ülkeden sürdükten sonra, ülke ve mecliste Müslümanlardan başkaları kalmadı. **(İslâm asabiyeti iddia edip, sonra hakimiyet ve hükümetin din için değil kendileri için olmasını istemeleri manidar bir çelişkidir.)**

Yönetimin İslâm'dan soyutlanmasının değil, İslâmîleştirilmesinin tam zamanıydı. Hilafet yönetimi gayrimüslimlere tâbi miydi ki, onların gitmesiyle son buldu. Veya şeri mahkemeler gayrimüslimler için mi konmuştu ki, onların gitmesiyle beraber ilga edilmek isteniyor.

Müslümanların görevi, ülkelerinde Hristiyan yaşamasına izin vermemek mi, yoksa ülkede İslâm hükümlerini ikame etmek mi?

Kafirlerin kendilerine İslâm'dan sonra küfrü seçmelerinin Müslümanlara zararı ne?

Fakat Kemalistler böyle yapmadılar. Bu değişimlerden diğer bir amaçları da Türk ırkını arındırmak istemeleriydi. Böylece ırk temeline dayalı bir yönetim oluşturmak istiyorlar. Bu şekilde Avrupa uluslarıyla yakınlaşmayı umuyorlar.

Bu noktada, Müslüman-Hristiyan düşmanlığını körüklemeye yönelik oyunların altında Yahudilerin bir dahlinin olması kuvvetli bir ihtimaldir. Zira Kemalistlerle dostluk geliştirmiş, hatta kendini öyle gösteren Yahudiler mevcuttur. Yahudiler ise Cenab-ı Hakk'ın bildirdiği gibidirler:

"İman edenlere en şiddetli düşmanlık yapanlar olarak Yahudiler ve şirk koşanları bulursun."

Hulefa-i Raşidîn döneminden beri Yahudilerin Müslümanlara düşmanlığı biliniyor.

İttihatçılar Birinci Dünya Savaşına girmemiş olsalardı ne İzmir'i ne de diğer bölgeleri kaybederdik. Savaşta tarafsızlığımızı bozmakla, hayatımızın fırsatını kaçırdık. Fırsat iyi değerlendirilseydi, bir ferdin burnu kanamadan son asırlarda kaybettiğimiz siyaset ve iktisadımızı güçlü bir şekilde yeniden tesis edebilirdik. Bugün, geniş ve zengin bir ülke, refah ve mutluluk içinde yaşayan bir halk ve iki milyon askere sahip güçlü bir ordusu olan, büyük bir devlet konumunda olabilirdik.

(Müellifin bu görüşü, İslâm âleminin muasır tarihine yeniden göz atmamızı, tarihî olayları dikkatlice tahlil etmemizi gerektirir. Osmanlının düştüğü hatalara daha sonra Araplar düşmüş, gerçek hiçbir hazırlık yapmadan defalarca Filistin savaşına girmiş ve her defasında hezimetten başka bir şey tatmamışlardır.)

İzmir Düşmanlardan Alınıyor ve Yıkılıyor

İzmir mamur olarak kaybedildi, harap olarak alındı. Ayrıca binlerce yerleşim merkezi mamur olarak Yunanlılara bırakıldı, sonra yıkılmış, yerle bir olmuş olarak geri alındı. Garip bir olay!

Oysa birçok bayındır medenî ülkeler, savaşlarda ülkeleri bir zarar görmesin, ülke daha fazla harap olmasın, yıkılmasın diye ülkelerini düşmana teslim ederler. Harb-i Umumî'de ben Bükreş'te iken, bu belde sakinlerinin, savunmaları çok güçlü olduğu halde, kentleri daha fazla zarar görmesin diye Almanlara teslim olduklarını gördüm. Nice gelişmiş kentler, yıkılmasın diye düşmana teslim ediliyor; sonra siyasî yollarla geri alınmaya çalışılıyor. İzmir ise düşmandan geri alınırken yanıp yıkılıyor.

Ey okuyucu!

İki durum arasındaki farkı düşün ve karar ver. Yazdıklarımı, tarafsız olarak incele, sonra da benimle tartışan Mısırlıların hakaret ve sövgüleriyle kıyasla.

Sonra da bu kitapta bazı yönlerini açıkladığım, onaltı senedir Osmanlı devletine hakim olan İttihatçı ve Kemalistlerin memleketi içine düşürdükleri bugünkü durumu, daha önceki dönemi kıyasla.

Memleketi genişlikten darlığa, bayındırlıktan yıkıma, nüfus artışından azlığına, geçim kolaylığından darlığına nasıl düşürdüklerini gör.

Memleketin zenginlik ve bereketini nasıl yoksulluk ve kıtlığa tebdil ettiklerini düşün.

(Bu kıyaslama, bugün için de geçerlidir. Bu milliyetçi, Batıcı ve ithal rejimlerinin ayıbı olarak sırtıtmaktadır, insafla düşünelim:

Sorunlarımız daha çoğalmış, kimliğimiz silinmiş ve birliğimiz yitirilmemiş midir?

Düşmanlarımız bizi diledikleri yöne şimdi daha çok sürüklemiyorlar mı?)

Sonra, Büyük Osmanlı İslâm hilafeti devleti ile bugünkü, küçük laik millî devlet arasındaki farkı gör.

Bugün Türkiye, Osmanlı ve İslâmî mazisi'yle ilişkisini kesmiş Balkan devletlerinden biri konumundadır.

Müslüman halkın iradesine saygı göstererek değil de, İslâm'dan uzaklaşarak Batı toplumlarına benzemeye çalışıyorlar.

Birtakım eski hurafe ve efsanelerden yola çıkarak, ırkçılık hortlatılmaya, kutsallaştırılmaya çalışılıyor. Millet ise ne ırkçılık bilir, ne de bunu gönül rızasıyla kabullenir.

Bilindiği gibi ırkçılık ve Türkçülük, öteden beri İttihatçı ve Kemalistlerin silahıdır.

Basiretli okuyucularım, size sunduğum bu hakikatlerden sonra karar verin:

İttihatçılar ve Kemalistler Türk Devleti ve milletine nasıl bir iyilik yaptılar?

(Sözünü ettiğimiz bu gerçekler iyice araştırılırsa, İsmet Paşa'nın Lozan Konferansında elde ettiği başarı konusunda ipucu elde edilebilir, İsmet Paşa, Lozan'da, Osmanlı Devleti'ni ezen kapitülasyonların ve Batı devletlerine tanınan diğer ayrıcalıkların kaldırılması başarısını göstermiştir. Peki, savaş meydanlarında İngilizlere karşı hiçbir başarı gösteremeyen İsmet Paşa, acaba Lozan'da bu başarıyı nasıl gösterdi?

Lozan Konferansının dağılıp, siyasî heyetlerin kendi ülkelerine dönmelerinden sonra İngiliz Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, İsmet Paşa'nın başarısındaki gizli sırı işaret ettir. İngiliz Parlamentosunda bu konu tartışılırken, bazı parlamenterler Lozan Antlaşmasının sonuçlarına itiraz etmekte, bunun İngilizler için siyasî bir yenilgi olduğunu savunmaktaydılar. Bunun üzerine müsteşar, şöyle demiştir:

"Türklerin eski devletleriyle yeni ulusal devletleri arasındaki farkı iyi ölçün."

(İngiliz vesikalarından öğrendiğimize göre, Lozan'da yapılan gizli görüşmelerde İngilizler barış için şu şartları koymuşlardı:

- 1 - Kesin olarak hilafetin kaldırılması,**
- 2 - Türkiye'de İslâm şeriatının kaldırılması,**
- 3 - Türkiye'deki tüm dini faaliyetlerin durdurulması,**
- 4 - Osmanlı anayasasının yeni, laik anayasa ile değiştirilmesi.)**

Yani yeni devlet, geçmişle ve İslâm alemiyle ilişkilerini koparmış, kendi içine kapanmış küçük bir devletçiktir. Osmanlı devleti defalarca Yunan'ı yenmiş, Atina kapılarına kadar dayanmıştı, ama yabancılara tanınan bu imtiyazları kaldıramamıştı.

İstanbul ve Ankara gazeteleri arasında yaşanan gerginlikten sonra, İstanbul'da basılan Vakit gazetesi, sözünü ettiğimiz Lozan başarısının gizli sırlarına değinmişti. Gazetenin yazarlarından Mehmed Asım 10 Kasım 1923 tarihli başyazısında şöyle diyor:

"İngiliz gazetelerinin, hilafet ve yönetim şekli böyle oldukça, azınlıkların haklarının savunulamayacağını ve yönetimin çağdaşlaşamayacağını yazdıklarını unutmamak. Sevr Antlaşmasının bu denli ağır maddeler içermesinin nedeni, devletin hilafet hükümeti tarafından yönetilmesi idi."

İngilizler, Sultan Vahdeddin'le anlaşıp devletin bu yapısını değiştiremediler, ama Kemalistlerle anlaşarak bu gayelerine ulaştılar.)

Muhallifleri ise, onların yaptıklarını eleştirmekten başka bir şey yapmadılar. İzmir'in geri alınması, onlar için bir başarı olarak görünse de, gerçekte öyle değildir. Çünkü, Osmanlı'yı gereksiz yere savaşa sokup, İzmir'in ve diğer daha nice yörelerin yitirilmesine sebep olan onlardır. İttihatçı ve Kemalistlerin kendi veballerini, muhaliflere isnat etmeleri, iki suçlu arkadaşın suçlarını başkasının üzerine atıp birbirleri lehine tanıklık yapmaları gibidir.

Evet İzmir'i itttihatçılar kaybetti, biz ise almak için harekete geçmedik. Zira henüz daha yeni biten savaşın tekrar başlamasını istemiyorduk. Savaşta yenilmiştik ve galip devletlerin bize olan öfkeleri henüz yatışmamıştı. Bu durumda, hangi yenik devlet veya devlet adamları savaşın yeniden başlamasını göze alabilir?

Hiçbir tüccar, iflas ettiği bir ticareti tekrar denemeyi göze alamaz. Yenilgiden sonra, tamamen yok olma korkusuyla yeni bir savaştan kaçınmak vatan hainliği sayılabilir mi?

O halde bizimle aynı akıbeti paylaşan Almanlar, Avusturyalılar ve Bulgarların da hepsi vatan haini. Çünkü yenilgiden sonra, topraklarını kurtarmak için hemen yeni bir savaşa başlamadılar.

Mısırlılar da öyle. Yıllardır İngiliz sömürgesi altında yaşıyorlar ve ancak söz ve yazıyla mücadele ediyorlar. Tehlikeli sonuçlarını bildikleri için silahlı mücadeleye girişmiyorlar. Şimdi bu mantığa göre, Mısırlıların da vatan haini olarak nitelendirilmeleri gerekmiyor mu?

Zira Mısırlılar bu mantıktan yola çıkarak, bizi yurtlarını İngiliz'e satan vatan haini, Kemalistleri ise vatansever olarak ilan etmekte.

(Savaş henüz daha yeni bitmişti ve biz büyük bir yenilgiye uğramıştık. Oysa Mısır için böyle bir şey söz konusu değildi. Yeni bir savaşa girmekten kaçındığımız için bizi mazur görmeleri gerekiyor. Sonra İngilizlerin ülkemizi işgal etmelerine sebep olanlar, Kemalistlerin kardeş ve ortakları İttihatçılardır.

İngilizler, hedeflerini tamamlamak için, Kemalistlerin bedenlerinde, İttihatçıların ruhlarını yeniden iade ettiler.

Bunun için de, galip devlet sıfatıyla, İstanbul hükümetinin tüm olumlu icraatlarını engellediler. Hükümetin elini kolunu bağladılar ve çalışmalarını engellediler, aciz bıraktılar. Kemalist hükümet kurulduğunda ise, onlara her türlü yardım ve kolaylığı gösterdiler. Yunanlıların İzmir'den çıkarılmaları da ancak İngilizlerin onayından sonra gerçekleşmiştir. Şüphesiz İngilizler bu iyiliklerini Mustafa Kemal'den korktukları için değil, bazı çıkarları doğrultusunda yapmışlardır. İngilizler böylece Mustafa Kemal'i muzafer komutan olarak, Müslümanların gözünde kahramanlaşmasını istediler. Zira onun İslâm'a olan tavrının farkındaydılar. Kendilerinin yapamadıklarını, o yapabiliyordu. Nitekim de öyle oldu.

O halde, ben nasıl İngilizlerle anlaşmakla suçlanıyorum?

Hakikat şu ki, İngilizler vatanımızı işgal ederek tüm zenginliklerimize el koydular; biz ise, boş ceplerimizle ülkemizi terketmek zorunda kaldık. Biz, devletin en üst makamlarına yükselmemize rağmen, devletin olan bir çöpe dahi dokunmadık. Sermayemiz, yoksulluk ve iffetimizden ibarettir. Devletin malını canımız pahasına korumaya çalıştık. İngilizlerin bize tek iyiliği, İstanbul'dan güvenli bir şekilde ayrılmamızı temin etmeleri olmuştu. Zira o gün Kemalistler Ali Kemal Bey'i ele geçirerek şehid etmişlerdi. Yanımızda ancak giyeceklerimiz ve birkaç ev eşyası vardı. Geminin ancak üçüncü mevkiine binebildik. Ailemin arasında kadınlar, çocuklar ve yaşlılar olmasına rağmen, bizi soğuktan koruyacak kışlık giysilerden mahrumduk.

İngilizlerin bizi zorla ülkemizden çıkarmamalarına ve çıkarken de bize yumuşak davranmalarına, Kemalistlerin ise ülkeyi bizden temizlediklerine dayandırarak mı bizi vatan haini, ülke satıcısı ilan etmekte?

Madem öyle, ülkeyi İngilizlerden niçin temizlemediler?

Bu büyük mutluluğa erişmek için, gerekli güç ve maharetten mi yoksunlar, yoksa ülkeyi İngilizler'e satan aslında onlar mı?

Bizim yoksulluğumuz, güvenilirliğimizin en büyük kanıtı olduğu gibi, bazı hasımlarımızın zenginlikleri rakiplerimiz hakkında şüphe uyandırmaktadır. Zira onlar bu zenginliklerine, İngilizlerin ülkeyi işgal etmelerinden sonra kavuşmuşlardır. Bu acı ittihattan dolayı, kimse bizi kınamasın. Çünkü onların bize yönelttikleri mantıkla karşılık veriyorum. Bu lüks saraylar onlara babalarından mı kaldı? (**Mustafa Sabri**)

Şimdi, Mısırlıların mantığından hareket ederek, onlara şu acı gerçekleri hatırlatmak istiyorum.

Dünya savaşında, İngiliz komutası altında bize karşı savaştınız. Hatta savaştan sonra, gösterdiğiniz yararlılıklardan dolayı Mareşal Allenby size teşekkür etti. Mısırlılar ve diğer Araplar sayesinde Türk ordusunu karada yenebildiklerini itiraf etti. Mısırlılar da bu hizmet ve yardımlarını resmî bir dille ifade ederek, İngilizlerden bağımsızlık istemekte. Mısır'a geldiğim sıralarda tüm gazeteler bunlardan bahsediyordu. Şimdi, Mısırlılar Türklere hıyanetlerinin kefareti olarak bizi hıyanetle mi suçlamaktalar?

Bilemiyorum, Kemalistlere yardım etmeleri, destek vermeleri, onları tanımamaktan mı, yoksa kendilerini tanımamaktan mı ileri geliyor?

Mısırlıların bizim ve vatanımızın meseleleriyle ilgili konularda, gerçeği bilmeden yanlış yorum ve değerlendirmeler yaptıkları konuma düşmemek için, Mısır ve Mısırlılar hakkında konuşmak istemezdim. Mısırlı şairin şu sözüne de katılmıyorum:

Bir kimse bizim hakkımızda cahil olursa, o bizim en cahilimizden daha cahildir.

Ancak, onlara cehaletlerinin acı sonuçlarını, ve bunun iffet ehlinin namus, ve şerefine iftira olduğunu göstermeye, hakkı söyleyip bâtilı gidermeye çalıştım.

Mısırlılar kadar terbiyesiz bir millet görmedim. Biz Türkler arasındaki meselelere karışırken medenî bir toplumda olması gereken en küçük bir siyasî veya içtimai edepten yoksun olduklarını ispat etmişlerdir.

Mısır'da karşılaştıklarımızın binde biriyle bile Türkiye'de karşılaşmadık. Kemalistlerin İstanbul'u ele geçirmeleri üzerine, buradan hicret ettiğimiz günden Mısır'a gelinceye kadar, kimse yüzüme hain diye bağırmadı, kimse üzerimize süprüntü ve domates atmadı. Tüm bunları Mısırlılar yaptı. Halbuki onlarla bizim aramızda hiçbir vatan bağı yoktur, ittihatçıların elinden kurtulan tek toprak parçası olan Anadolu, onların değil bizim yurdumuz, ittihatçı ve Kemalistler yıllardır onların değil, bizim dinimizle oynamaktalar. Anlamsız savaşta yitirilen can ve mallar, onların değil -Selaniklilerin de değil- bizim canımız ve malımız.

Bugün biz Türkler mal, nüfus, sağlık ve hatta ahlâk bakımından iflas ettirilmişiz. Böylece birileri hedeflerine ulaşmışlardır. Birtakım yanlış propagandalarla halk aldatılmıştır. Almanlar ve diğer uluslarla anlaşarak, bizim için tüm kötülüklerin anası olan Dünya savaşına girmişlerdir. Böylece kendileri dışındaki tüm toplum yoksulluk ve iflasa sürüklenmiştir.

Mısır'a geldikten hemen sonra bazı Mısır gazetelerinin benimle alay ettiklerini, benim yolda 1000 cüneyh kaybettiğimi yazdıklarını gördüm. Gerçekte ise ben, bizi İstanbul'dan İskenderiye'ye götürecek gemiye binebilmek için kitaplarımı sattım ve aralarında kadın ve çocukların bulunduğu on kişiden fazla olan aileme ancak üçüncü mevkide yer alabildim. Oysa ben dört kez şeyhülislâmlık makamını üstlenmişim. Eğer İttihatçı hükümette şeyhülislâm olsaydım, bin değil, onbinlerce cüneyhe sahip olurum ve o zaman yolda bin cüneyh kaybetme imkanım olabilirdi. Bu yalan haber olmasaydı, benim için bir övünç vesilesi olan yoksulluğumdan bahsetmek istemezdim.

(Şeyhülislâm Mustafa Sabri'nin, hasımlarını cevaptan aciz bırakan sözleri. Sonra, gazetelerden Hindli lider Gandhi'nin, İngilizleri protesto amacıyla oruç tuttuğunu öğreniyor ve duyulan bir anda alevleniyor. Bunu, yazdığı şiirde şöyle ifade ediyor:

"Yeni Hind şeyhi Gandhi, meydan okuyucu ölüm orucunu tuttu.

Belh, Hind ve Sind'in şeyhülislâmı ise ölümün kenarında gezinmekte.

Ancak iki oruç arasında, inkar edilemeyecek acaip ve ebedî bir fark vardır.

O, bulmakla beraber oruç tutmakta, Ben ise Mısır'a geldiğimden beri bir şey bulamamaktan

Onun orucu tüm insanların mevzubahsi olurken, Benim orucumdan ise benden başka kimsenin haberi yok."

Konumuz Gandhi değil, ama okuyucunun dikkatini önemli bir noktaya çevirmek istiyorum. Medyanın Gandhi'ye büyük ilgisinin asıl nedeni, onun bu tavırlarıyla ülkede İngilizlere karşı Müslümanların başlattığı İslâmî cihad hareketine engel olması nedeniyledir.

Şeyhülislâm Mustafa Sabri daha sonra, İslâm yolunda çektiği sıkıntılara değiniyor:

"Çektiğim tüm sıkıntılar İslâm yolunda

Ben ölürsem bile, benden sonra o yaşasın
Çağdaş Müslümanlara rağmen yaşasın, ki
Onlar dinlerini ziyan ettiler, ahiretlerine vefa etmediler
Benim gibisi ölür bilinmez, Eğer şeyhleri Hind şeyhi olsaydı!"
Abdulfettah Ebu Gudde (Safahat min Sabri'l-Ulema)

Allah'a hamd olsun, bu halimle bile, Mısırlıdan yardım talep etmekten müstağniyim.

İşte diğer Müslüman muhacirlerin durumunu benimle kıyaslayın. Bu kelimeleri yazarken, İskenderiye'ye yeni bir grup göçmenin daha geldiğini duydum. Mısırlılardan onlara yardım etmelerini veya onlara acımalarını değil, onların perişan hallerinden, yoksulluklarından ibret almalarını istiyorum. Oysa çoğu, ülkelerinin en önde gelen şahsiyetlerindendir. Onları, yurtlarını yabancılara satan ve yabancılardan para alan insanlar diyerek vatan hainliğiyle nitelemek, hangi akıl ve insafa sığar? Kendi haklarında söylenen bu sözleri duymak onları kahreder.

Velhasıl siz Mısırlılar, uzaktan bizim ve ülkemizin başına gelenleri gereği gibi değerlendirmiyorsunuz. Bizim kalplerimizi yakan şeylerin sizin kalbinize hiçbir tesiri olmuyor.

Sonra Türk siyasî partilerine karşı takındığınız tavır, aklın gereğinden çok uzak. Türkleri seven ve onların iyiliğini isteyen kimsenin tavin gibi değil.

Zira yıllardır malum olan bir gerçek var ki, Türkiye'de laiklik yanlısı, İslâm ve Müslüman kavimlere hasım özellikle de Arap düşmanı siyasî bir akım var. Bu siyasî akımın Arap düşmanlığı, İslâmiyetin Türklere Araplar vasıtasıyla gelmesinden ve Arap dilinin Türk dilini tesir altına almasından kaynaklanıyor. Onun için bu akıma mensup olan parti, Arapça'yı Türkiye'den uzaklaştırmak için tüm gücüyle çalışmakta, hiçbir yabancı dile duymadıkları düşmanlığı Arap diline duymaktadırlar.

(Türkiye'de Arap harflerinin kaldırılması, Türk milleti ile Kur'ân-ı Kerim arasında engel koymak içindi. Böylece bir hükümet kararıyla Türk milleti, tüm bir kültür mirasından mahrum bırakılıyor, halk bir gün içinde okuma-yazma bilmeyen ümmî konumuna düşürülüyordu. Bu tarihin en garip kararlarından biridir. Bundan dolayı, Türkiye şimdiye kadar ne uluslararası çapta bir edebiyatçı, ne bir bilim adamı, ne de tarihçi yetiştirmiştir. Nasıl yetişsin? Yazmayı daha iki nesil önce keşfettiler, bkz. Muhammed Celal Keşk, Hıvar fi Ankara.)

Oysa Türk dilinin, diğer yabancı dillerden çok, Arapça'dan faydalanmaya ihtiyacı var. Zira Arapça fesahat ve gelişmişlik bakımından dünyanın en büyük dillerinden biridir. Onların Arapça'ya düşmanlıklarının gerçek sebebi, daha önce de dediğimiz gibi, İslâm düşmanlığından ve Türk halkının zaman içinde, dillerini Arapça'yla kaynaştırmalarından ve Arapça sevgisini din sevgilerinin bir gereği olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır.

İşte bu laik grup, dindar Türk milletine nisbetle çok az olmalarına rağmen, kısa bir zaman içinde hayale gelmedik manevralardan sonra, memleket ve millet hakimiyetini ele geçirdiler.

İşte şu anda Türkiye'de bundan daha önemli bir mesele yoktur. Toprakların yitirilmesi, bir kısmının tekrar geri alınması bu meseleden daha önemli değildir. Zira topraklar ve hakimiyet, Allah'ın elindedir. Kullarından dilediğine verir. Kendine itaat edenleri hakim, kafirleri zelil kılar. Mücerret olarak ülkelerin ve hakimiyetin hiçbir önemi yoktur.

"Dünyanın bir sivrisineğin kanadı kadar Allah'ın indinde bir değeri olsaydı, hiçbir kafir oradan bir yudum su bile içemezdi" (Hadisi, Ahmed, Tirmizi ve İbni Mace, Sehl b. Saad'dan rivayet etmişlerdir.)

Dünya, ancak Allah'a kulluk ile değer kazanır.

Allah'a hamd olsun ki, O'nun tevfiğiyle, İslâm dininin Türkiye'de tehlikeye girdiğini gördüğüm andan itibaren, bu yolda mücadeleye cehdettim. Şu ana gelinceye kadar da, bana ve aileme yönelik onca tehlikeleri göze alarak bu mücadelemi sürdürdüm. Allah'ın dinine saldıranlarla çarpışanların en ön saflarında bulundum. Aciz kalemimi bu yolda vakfettim. Ben hicret çocuğuyum desem, ne yalan olur, ne de övünme!

Sonra, ülkemizde yaşanan bu kavgada, Mısırlıların din ve dil düşmanlarına besledikleri sevgi ve gösterdikleri destek, beni müthiş derecede şaşırttı. Türkiye'de onca sıkıntılar atlatmamıza, uzun yıllar boyunca ölüm tehlikeleriyle iç içe yaşamamıza rağmen, Mısır'a gelip, bu durumları görünce hayret ve şaşkınlıktan ölecek gibi oldum.

Bu mübalağamı okuyucu hoş görsün. Son olarak Mısırlıların bir cehaletine daha değinerek sözlerime son vermek istiyorum.

el-Maktam'da beni eleştirerek vatan sevgisizliğiyle itham eden şahıs, bizim hakkımızdaki bilgisizliğine başka bir bilgisizlik daha katarak, dillerde çok yaygın olan bir sözü Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hadisi zannederek cehaletini sergilemiştir. Oysa bu şahıs aynı zamanda Ezherlidir. Şöyle yazıyor bu şahıs:

"Bu kelimeleri yazdığım sırada sen karada olsaydın ne güzel olurdu. Sana Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şu sözünü hatırlatmaktan başka bir şey demezdim:

"Vatan sevgisi imandandır."

(Dinî Müceddidler isimli kitabımda, **bu sözün bir hadis olmadığını** açıklamıştım. Bu kitap henüz daha yeni basılmışken, aniden İstanbul'dan ayrılmamız gerekti. Ne yazık ki kitabımın basılmış bir nüshasını almaya vaktim olmadı. 950 adet kitap, Evkaf Matbaasında iken, gazetelerden anladığıma göre Kemalist hükümet tarafından müsadere edilmiştir.

Kitap, laiklerin zayıf akıllarıyla eleştirdikleri birçok İslâmî hükmü savunmaktaydı. Eğer İslâm uleması bu kitabı görebilselerdi, sonra da Kemalistlerin bu kitabı müsadere ederek yayılmasını engellediklerini bilselerdi, sadece bu husus, onların anlayışlarını düzeltmeye ve işin gerçek yüzünü görmelerine yeterdi.

İşte Kemalistlerin ilme gösterdikleri saygı!

İşte fikir hürriyeti!

Bana ait bir malı -ki bir nüshası bir Türk lirası idi- nasıl diledikleri gibi müsadere ettiklerinin açık bir belgesi. Bu kitabın bendeki çok az sayısından bir tanesini değerli arkadaşım eski Meşîhakatu'l-İslâmiye vekili Mehmed Zahid'e hediye etmiştim. O da diğer bir kitabımla beraber (Müctehidler Kiyameti) bu kitabımı Müslümanların istifade etmesi için Kahire Merkez Kütüphanesine bağışladığını bildirdi. Her ne kadar bu kitapların dili Türkçe ise de umulur ki, istifade edenler olur. **(Mustafa Sabri)**

Sözlerime son verirken, İttihatçılar hakkında verdiğim **"irtidat"** hükmü, velev ki, hilafet ve hükümet konusunda verilen karar değiştirilip aslî konumuna döndürse dahi geçerlidir.

Onların böyle bir karar almaları son derece muhtemeldir. Onları seven Müslümanların temennileri de bu doğrultudadır. Ancak onların bu dönüşleri, dine dönüş değil, bilakis tecrübelerinin başarısızlığa uğraması ve İslâm âleminin tepkilerinin muhtemel bir sonucu olacaktır.

Nifak üzere olmayı, açık küfür üzere olmaktan daha faydalı bulduklarından böyle bir dönüşle razı olabilirler. Bu, küfür çölünden nifak gölgesine kaçmaktan ibarettir.

"İman edip sonra inkar edenleri, sonra; yine iman edip tekrar inkar edenleri, sonra da inkarlarını artıranları Allah ne bağışlayacak ne de onları doğru yola iletecektir."
(Nisa, 137).

"Münafıklara, kendileri için acı bir azap olduğunu müjdele!" (Nisa, 138)

Recep 1342

Şubat 1923

BEYRUT

Mustafa Sabri